

**Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»
Полтавський інститут бізнесу**

«Актуальні проблеми сучасної науки»

**Збірник наукових праць всеукраїнської
науково-практичної конференції
(Полтава, 20 травня 2015 року)**

Полтава 2015

Редакційна колегія: Лавриненко С.І. - к.географ.н., професор МНТУ;
Рижик І.О. - к.е.н, доцент МНТУ, Крайсвітня Ю.В. - к.і.н., доцент МНТУ;
Кононенко Р.М.

Актуальні проблеми сучасної науки: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. – Полтава, 20 травня 2015 року. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2013. – 198 с.

Матеріали збірника присвячені соціально-економічним, суспільним, правовим, екологічним проблемам й тісно пов'язаними з ними проблемами генофонду та здоров'я нації. Тези розміщені відповідно до секцій, за якими була організована робота конференції.

Матеріали можуть бути використані у науково-дослідній та практичній діяльності студентами, аспірантами, науковцями та викладачами вищих навчальних закладів з обов'язковим посиланням на автора наукової праці.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за їх зміст, добір і достовірність наведених фактів, кількісних показників, цитат, власних імен та інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського інституту бізнесу ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» 12 березня 2015 року, протокол № 2.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ДУХОВНОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Лавриненко С.І.

к.географ.н., професор ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Логвин М. М.

к. геогр. н., доцент кафедри туристичного
та готельного бізнесу

Полтавський університет економіки і торгівлі

Духовність – одне з найбільш актуальних і неоднозначних понять сучасного знання людини про себе як неподільного елемента живого простору Космосу і про сам цей простір, де локалізуються людські сутнісні відношення. Духовність, за В. П. Казначеевим, «об'єднує межу найбільших меж нашого знання з найбільшими межами нашого незнання». М.А. Гуліна зазначає, що духовність у сучасному науковому розумінні набуває об'єктивної реальності як принципу неподільності людини з живим космічним простором, а також минулого, теперішнього і майбутнього людини. Перекодоване на людську мову сприйняття цієї цілісності може бути назване духовністю [2].

Як відзначається в енциклопедичному словнику педагога, духовність це найвища властивість людської особистості, що виникає в процесі розвитку душі і тіла на основі духу, що несе Божественну мораль і дає силу і волю цьому розвитку. Душа дозволяє людині вільно розвиватися за індивідуальним шляхом. Тіло є матеріальна форма, всередині якої дух і душа поєднуються, і через яку реалізуються. Духовність проявляється як одухотворення душі і тіла. Вона дає людині можливість жити по-Божому, тобто по совісті, доброчесно, самовиховуючи в собі найвищі якості. Поведінка, як складова духовності, – це вільна творча діяльність людини за власною людинотворчістю. Це здатність поступати за моральними законами, вміння жити високими цілями, творити продукт, наповнений життєвими сенсами. Людина повинна мати смак до духовного життя. Це вища насолода, ніж ті, що дають земні блага. Саме, і в першу чергу, духовність, здатність її мати в собі, дає можливість людині піднятися над рештою царства природи. У структурі людської життєдіяльності духовність є тією творчою силою, що пронизує її усю і визначає нову якість життя, закладає основи світогляду [1].

У словнику С.І. Ожегова, духовність трактується як властивість душі, що полягає в переважанні духовних, моральних й інтелектуальних інтересів над матеріальними [5], а у словнику Д.Н. Ушакова – як відчуженість від негідних, грубо чуттєвих інтересів, прагнення до внутрішнього вдосконалення, висоти духу [9].

Вільна енциклопедія пояснює духовність як сукупність проявів духу у

світі і людині. У соціології, культурології і публіцистиці «духовністю» часто називають об'єднуючі начала суспільства, що виражаються у вигляді моральних цінностей і традицій, сконцентровані, як правило, в релігійних ученнях і практиках, а також у художніх образах мистецтва. У рамках такого підходу, проекція духовності в індивідуальній свідомості називається совістю, а також стверджується, що зміцнення духовності здійснюється в процесі проповіді (умовляння), освіти, ідейно-виховної або патріотичної роботи [3].

Тобто духовність як процес виражає тісний взаємозв'язок ідеального і дієвого, результатом якого є духовна культура, відображена в цінностях. С. Кримський визначає духовність як «ціннісне домобудівництво» не лише індивіда, а й нації – як «ціннісний досвід людства». Г. Горак розглядає духовність через поняття духу як сукупність смислових та ідейних надбань людства в процесі його історичного розвитку, акумульованих у відповідних духовних формах, до яких вона відносить всі форми суспільної свідомості, норми, цінності та ідеали. Трансляційними каналами духовності вона вважає освіту, виховання, ідеологію, просвіту, культуру і засоби масової інформації. М. Гартман до переліку духовних явищ і процесів додає мову, звичаї, погляди, право, мораль, світогляд і науку. Але сутнісний бік духовності відображає зміст духовних цінностей як вищих соціокультурних регуляторів соціально-економічної системи. Духовність є тією цементуючою силою, яка об'єднує народ у націю. Ядром духовності українського народу завжди була релігія, зокрема, Православна віра.

Аналізуючи відмінності між релігійністю і духовністю, англійська дослідниця А. Баркер відмічає наступне: якщо джерело релігійності знаходиться поза людиною, то джерело духовності – усередині нього, тобто, джерелом релігійності є зовнішній світ у вигляді приписів і традицій, а джерелом духовності є внутрішній досвід людини [6, с. 128].

П. Хілас і Л. Вудхед висловлюють наступне припущення: «Ті форми духовності, які допомагають людям жити відповідно якнайглибшим сакральним вимірам свого власного унікального життя, зростатимуть». Вони вважають непродуктивним розглядати занепад релігії і зростання духовності в якості взаємовиключних явищ, оскільки реальні обставини свідчать на користь того, що «Захід нині переживає як секуляризацію (відносно релігійних форм життя-за-правилами), так і сакралізацію (відносно форм духовності життя-в-суб'єктності)» [11].

Коли ми говоримо про хвороби, то, в першу чергу, маємо на увазі тілесні хвороби, в основі яких лежить тимчасова чи постійна зміна структури тканин людини від молекулярного до макрорівня, що призводить до порушення нормального функціонування органів і систем. І часто забуваємо (ігноруємо) душевні (пов'язані зі зміною стану психіки людини) та духовні (страждає дух людини, часто разом із душею і тілом). Побічним підтвердженням вищесказаного слугують статистичні висновки англійського спеціаліста міжособистісних відносин та психології релігії М. Аргейла. Його аргументи не беззаперечні, але дають достатній привід для прискіпливого наукового аналізу. Він стверджує, що невіруючі люди хворіють більше віруючих, як мінімум

через три причини: по-перше, віруючі ведуть значно здоровіший спосіб життя (впорядковане статеве життя, виключають надмірність у їжі, утримуються від шкідливих звичок). По-друге, релігія сприяє зняттю внутрішньої напруги, депресії, підтримує морально, заспокоює, нормалізуючи артеріальний тиск. По-третє, соціальна підтримка Церкви пом'якшує руйнівні для здоров'я дії стресів. Узагальнення досліджень, опублікованих ще у 1972 р., М.Аргейл надав у вигляді таблиці (див. табл. 1).

Таблиця 1

Взаємозв'язок відвідування Церкви та фізичного здоров'я [4]

Назва хвороби	Частота відвідування Церкви		
	1 раз і більше в тиждень	менше 1 разу в тиждень	рідко
1. Атеросклероз			
а) жінки, смертність за 5 років на 1000 чоловік	8,52	18,12	—
б) чоловіки, смертність за 1 рік на 1000 чоловік (при сталій таких факторів як паління, соціальний статус)	4,9	8,7	8,7
2. Емфізема легень, смертність за 3 роки на 1000 чоловік	0,74	1,70	2,3
3. Цироз печінки, смертність за 3 роки на 1000 чоловік	0,21	0,82	3,9
4. Туберкульоз, нові захворювання за 5 років на 100 000 чоловік	57	84	138
5. Трихоманоз, жінки, в %	12,4	—	17,8
6. Рак шийки матки, жінки, в %	0,64	—	1,88

Як видно з таблиці, чим більше люди відвідують Церкву, тим менший відсоток їх захворюваності і смертності від різноманітних тілесних захворювань. Однак, слід свідомо уяснити, формально-раціональний підхід до вивчення благодаті Божої неприйнятний, адже вона не вимірюється природничо-науковими методами. Тому говорити про пряму залежність між частотою відвідин храму та ступенем тілесного здоров'я некоректно. Аналогічні результати у своїй праці відмічає І.А.Гундаров, що згідно наукових спостережень, серед людей, що живуть активним релігійним життям у порівнянні з людьми, що просто називають себе віруючими, але не живуть релігійним життям чи невіруючими, смертність від атеросклерозу і його ускладнень в 2 рази нижче, від емфіземи легень – в 3 рази, від цирозу печінки – у 18 разів, захворюваність туберкульозом нижче в 2 рази, раком шийки матки – в 3 рази, частота спроб самогубства виявилась у 5 разів нижче.

Підтверджено позитивний психотерапевтичний ефект молитви й відвідувань церковного богослужіння, які разом з церковними постами сприяють гарному здоров'ю та довголіттю віруючих людей, а також молитви рекомендуються як засіб підвищення життєспроможності людини, досягнення врівноваженого стану, гармонії людини та людського організму з довкіллям, навколишнім світом [7].

Донедавна було прийнято виділяти три основні фази працюючого мозку

– швидкий сон, повільний сон і неспання, кожній з яких властивий свій режим біотоків. Проф., д. б. н. В. Сльозін виявив, що під час молитв ритм біотоків мозку уповільнюється настільки, що стає можливим говорити про існування четвертого стану – повільного (молитвенного) неспання [10, с. 336]. Ці повільні ритми носять назву дельта-ритмів і спостерігаються у немовлят до двох-трьох місяців.

Варто відмітити, закономірність падіння і фізичної (матеріальної) природи самої людини, що проявляється в істотному скороченні тривалості її земного життя в порівнянні з довголіттям первісної людини. Ті народи, серед яких дуже поширювався гріх блуду, швидко зникали взагалі або втрачали незалежність. Зв'язок між ослабленням і вимиранням нації та блудом історично цілком очевидний. Хворе, заражене гріхом суспільство перестає народжувати величні постаті і протягом кількох поколінь перетворюється у сіру бездарну масу.

Список використаних джерел

1. Безрукова В. С. Основы духовной культуры (энциклопедический словарь педагога) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://refdb.ru/look/2054801-p7.html>.
2. Гулина М.А. Словарь справочник по социальной работе, 2010 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://voluntary.ru/dictionary/903/symbol/196/page/2>.
3. Духовность [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%C4%F3%F5%EE%E2%ED%EE%F1%F2%FC>.
4. Зорин К.В. Встань и ходи: Шаги к выздоровлению. – 2-е издание / К.В. Зорин. – М.: Русский Хронограф¹⁹⁹¹, 2003. – 352 с.
5. Словарь Ожегова. Толковый словарь русского языка [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ozhegov.org/words/7965.shtml>.
6. Степанова Е. А. Новая духовность и старые религии // Религиоведение. – 2011. – №1. – С. 127-134.
7. Стоян О.В. Екологія духу в соціальній та економічній сфері: паралель проблем безпеки життєдіяльності та теології (богослов'я) / О.В. Стоян // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – №8. – С.125-128.
8. Толковый словарь живаго Великорусскаго языка В.А. Даля [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://slovardalya.ru/description/dusha/7657>.
9. Толковый словарь русского языка Д.Н. Ушакова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dict.t-mm.ru/ushakov/d/duhov.html>.
10. Фомин А.В. Доказательства существования Бога. Аргументы науки в пользу сотворения мира / А.В. Фомин. – М.: Новая мысль, 2004. – 544 с.
11. Heelas P. The Spiritual Revolution. Why Religion is giving way to spirituality / Heelas P., Woodhead L.. – Oxford: Blackwell, 2005. – 204 p. – P. 2-3.

АКТУАЛІЗАЦІЯ АВТОНОМІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»

Мокляк В. М.

к.п.н., доц., докторант кафедри загальної педагогіки та
андрагогіки
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Новий Закон України «Про вищу освіту» [2] від 1 липня 2014 р. передбачає розширення автономії вищих навчальних закладів – передачу повноважень їм від Міністерства освіти і науки [5].

Закон складається з 15 розділів:

1. Загальні положення.
2. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти.
3. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.
4. Управління у сфері вищої освіти.
5. Забезпечення якості вищої освіти.
6. Вищі навчальні заклади.
7. Управління вищим навчальним закладом.
8. Доступ до вищої освіти, прийом, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.
9. Організація освітнього процесу.
10. Учасники освітнього процесу.
11. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у вищих навчальних закладах.
12. Фінансово-економічні відносини у сфері вищої освіти.
13. Міжнародне співробітництво.
14. Контроль у сфері вищої освіти.
15. Прикінцеві та перехідні положення.

У загальних положеннях містяться основні терміни та їх визначення (24 шт.). Зокрема, термін автономія вищого навчального закладу вживається у такому значенні: самостійність, незалежність і відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених цим Законом. Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Цікавим є розділ II – рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими, науковими програмами на таких рівнях вищої освіти:

- початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- перший (бакалаврський) рівень;
- другий (магістерський) рівень;
- третій (освітньо-науковий) рівень;
- науковий рівень.

Кожен з названих рівнів вищої освіти тісно пов'язаний з Національною рамкою кваліфікацій, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України №1341 від 23 листопада 2011 р. [3]. Існує 10 кваліфікаційних рівнів.

Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти відповідає п'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою загальнокультурної та професійно орієнтованої підготовки, спеціальних умінь і знань, а також певного досвіду їх практичного застосування з метою виконання типових завдань, що передбачені для первинних посад у відповідній галузі професійної діяльності.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Науковий рівень вищої освіти відповідає дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає набуття компетентностей з розроблення і впровадження методології та методики дослідницької роботи, створення нових системоутворюючих знань та/або прогресивних технологій, розв'язання важливої наукової або прикладної проблеми, яка має загальнонаціональне або світове значення.

Відповідно до нового Закону України «Про вищу освіту» встановлено 5 ступенів вищої освіти:

- 1) молодший бакалавр;
- 2) бакалавр;
- 3) магістр;
- 4) доктор філософії;
- 5) доктор наук.

Випускників українських ВНЗ з освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» будуть випускати у 2015/2016 та 2016/2017 н. р.

Державна політика в галузі вищої освіти передбачає розвиток автономії вищих навчальних закладів та академічної свободи учасників освітнього процесу. Автономія вищого навчального закладу зумовлює необхідність таких самоорганізації та саморегулювання, які є відкритими до критики, служать громадському інтересові, встановленню істини стосовно викликів, що постають перед державою і суспільством, здійснюються прозоро та публічно. Права вищого навчального закладу, що визначають його автономію, встановлені цим Законом, не можуть бути обмежені іншими законами чи нормативно-правовими актами [2].

Болонська конвенція – угода щодо стандартизації підходів до організації навчального процесу і функціонування вищої школи в Європейському Союзі [1]. Конвенцією було схвалено 6 основних принципів Болонського процесу: введення двоциклового навчання; запровадження системи кредитів; контроль якості освіти; розширення мобільності учасників навчального процесу; забезпечення працевлаштування випускників; забезпечення привабливості європейської системи освіти.

Україна приєдналася до Болонського процесу в травні 2005 р. Наказом МОН України №1050 від 17 вересня 2014 р. визнано таким, що втратив чинність, наказ № 774 від 30 грудня 2005 р. «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу». Наказ МОН є логічним наслідком нового Закону України «Про вищу освіту», це ще один крок до підвищення автономії вищих навчальних закладів [4].

Максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 600 годин на навчальний рік [2]. Вказана норма набуває чинності з 1 вересня 2015 р. У зв'язку з скороченням норми навантаження на викладача (з 900 год. до 600 год. на навчальний рік) вищі навчальні заклади змушені змінювати навчальні плани підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів. Можливе укрупнення певних дисциплін шляхом інтеграції декількох старих в одну нову (наприклад, об'єднання «Охорони праці», «Охорони праці в галузі» та «Безпеки життєдіяльності» тощо).

Імплементация Закону України «Про вищу освіту» визначила такі основні завдання: 1) мережа ВНЗ; 2) технологічний супровід освіти; 3) інтернаціоналізація і мобільність; 4) класифікація освіти; 5) фінансування; 6) наукова діяльність; 7) організація роботи ВНЗ; 8) система забезпечення якості освіти.

Список використаних джерел

1. Болонська конвенція [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: http://uk.wikipedia.org/wiki/Болонська_конвенція.
2. Постанова Кабінету Міністрів України №1341 від 23 листопада 2011 р. “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 30.12.2005 № 774 [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/42852/.
4. С. Квіт: новий закон розширює автономію ВНЗ [Електронний ресурс] / Освіта. – 07.10.2014. – Режим доступу до статті: <http://osvita.ua/vnz/reform/43090/>.
5. Закон України “Про вищу освіту” №1556-VII від 01.07.2014 р. – Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №37-38 від 19.09.2014. – ст. 2004.

ДУХОВНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Логвин М. М

к. геогр. н., доцент кафедри
Полтавський університет економіки і торгівлі

Фастівець А.В.

Старший викладач кафедри кафедри
соціально – гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Моральна спустошеність суспільства ставить природну межу його економічному розвитку. Підтвердження цьому – зниження народжуваності, зростання злочинності і захворюваності, збільшення самогубств, розлучень, психічних захворювань незалежно від економічного розвитку країн. Не можна реформувати економіку, не відновивши всієї системи людських цінностей.

Неусвідомлений вибір між добром і злом, істиною та хибністю, прекрасним і потворним, вірою та нігілізмом, надією і розпачем, любов'ю й ненавистю визначає і спрямованість особистості, і вектор розвитку суспільства. Виконуючи системоутворювальну функцію, вищі цінності реалізуються через відповідні підсистеми соціально-політичних і економічних пріоритетів.

В умовах розширення можливостей маніпулювання свідомістю на підставі руйнації колишніх ідеологічних ціннісних систем і штучного створення нових духовних та політичних ідеалів сьогодення роль вищих цінностей як духовної основи стабільності соціуму зумовлена, на нашу думку, також специфічними ідеологічними функціями. Духовні ідеали, визначаючи вищі сенси існування і спрямованість суспільного розвитку, становлять

«духовний код» соціуму, виконують функцію духовного єднання і зміцнення українського суспільства як політичної нації, особливо в сучасний період. Система духовних цінностей і моральних норм є однією з важливих умов забезпечення політичної і соціальної стабільності суспільства. Вона виконувала і виконує роль імунної системи соціального організму, яка захищає його від інфікування руйнівними і деструктивними ідеями насильства. Найвищі цінності формують ядро духовного потенціалу як складової демографічного потенціалу суспільства.

Віра в Бога замінюється вірою в розум, всесилля людини починаючи з XIV-XVI ст. Але у XX ст. вчені прийшли до висновку про принципову обмеженість людського розуму, раціоналістичного пізнання. Наука в принципі не може пізнати до кінця навіть матеріальний світ. Наукове і релігійне пізнання (у кожній релігії є пізнавальні елементи) радикально відрізняються з методологічної точки зору. Одні автори вибудовують різні версії старого доказу буття Божого, що випливає із ідеї кінечності. Вони конкретизують незавершені фізичні теорії за допомогою гіпотези Бога або якоїсь іншої метафізичної доктрини.

У принципі не існує наукових праць, в яких чесно аналізуються факти втручання Бога, ангелів і демонів в історію людства. І це за величезної кількості конкретних свідчень у язичників, християн, іудеїв, мусульман – всі вони абсолютно ігноруються [7, с. 46]. Одночасно існує не менша кількість наукових теорій, покликаних не залишити ніякого місця для Бога. На їх думку, ідею Бога треба відхилити, бо вона більше не потрібна для пояснення життя.

Однак, це навряд чи можливо визнати, адже кожна наукова теорія можлива тільки за припущення, закони природи якимось чином дані дозволяють теорії працювати. Деякі науковці не полишають спроби зробити науку самодостатньою, проголошуючи методологічний принцип, згідно якого, все те в науці, що не доступне для експертного підтвердження, не визнається, а значить, не існує. Для того, щоб глобально зрозуміти і вникнути у природу цих явищ, необхідно мати фундаментально інше (духовне) світорозуміння, якісно відмінне від матеріального світогляду.

Важко також погодитись із твердженням, що деякі науки (наприклад, фізика та астрономія) вносять більший вклад, ніж інші (наприклад, географія чи орнітологія) у наукову картину світу [8, с. 40].

За оцінками вчених, матеріальні об'єкти у всесвіті займають тільки 10% його об'єму [1, с. 55]. Тільки у XX ст. упевнились, що пустота заповнена енергетичним полем, яке відрізняється від будь-якого відомого виду енергії. Фізик М. Планк був упевнений, якщо поле існує, значить, відповідальність за фізичний світ несе якесь розумне начало. Він наголошував, що ми повинні відчувати за цією силою (яку сприймаємо у вигляді матерії) наявність свідомого Розуму, а цей розум і є матрицею всього суцього. Подібної думки дотримувався і А.Ейнштейн. Він писав, що ким би ми не були і яка б не була наша місія у Всесвіті, ми підкоряємось вищій силі, а людські істоти, рослини і космічний пил – вся світобудова танцює під дудку невидимого волинщика.

Сьогодні є досить вагомі підстави, підтверджені науковими фактами, які

дозволяють відкрито заявити, що і в духовній області діють ті ж закони, що і в матеріальних сферах у Всесвіті. Це подібно до того, як створенню матеріального предмета у звичайному житті людини, передує осмислення в інтелекті цього створюваного предмета [5].

Науковий образ світу далекий від об'єктивності. Для багатьох людей (включаючи вчених), наука – через свою картину світу – виконує функції, схожі на функції релігії: вона дає життю мотивації, формує етичні погляди і т.д. Це відноситься не тільки до тих учених, які проголошують себе віруючими.

Тобто, сама наука підійшла до необхідності віри, зупинившись перед нею, бо віра – це релігійний, а не науковий спосіб пізнання істини. Не науковий – не значить невірний. Не науковий означає той, що знаходиться за межами компетенції науки, тобто в області духовного, а не матеріального пізнання. Якщо вірою сприймається абсолютно вся повнота реальності, в тому числі і матеріальна її складова, то наукове пізнання дає часткову, роздроблену істину. Релігійне пізнання – пізнання не тільки розумом, але і всією (очищеною від гріха) душею, внутрішнім світом. Мова людська, мова науки, логіки, раціональний розум не є інструментарієм для обговорення духовних питань. Сучасна наука працює тільки з предметами і явищами матеріального світу, не володіючи ніякими засобами, адекватними духовному світу, а прояви духовного світу сприймаються нею як надприродні. Наука в принципі не може пояснити багато явищ навіть матеріального світу. Наука – це мова для опису навколишнього світу, а також нашої взаємодії з ним та зі всім Всесвітом. Але це тільки одна мова серед багатьох інших мов (колись описували світ у термінах алхімії чи духовних традицій), які виникли задовго до сучасної науки.

Всі знання надаються ушкодженому розуму не Богом (Його благодаттю), а ушкодженими гріхом людськими почуттями. І знання ці не про духовний і Божественний, а тільки про матеріальний світ.

Визначимо, в чому проявляється обмеженість розуму і породженої ним науки.

1) Наука вивчає не всю реальність, а тільки частину її – матеріальний світ.

2) Наука не може пізнати повністю навіть матеріальний світ тому, що для цього їй треба вийти за його межі.

3) Наука вивчає не весь матеріальний світ, а тільки його частину.

4) Наука не може повністю пізнати навіть невелику частину матеріального світу.

5) Наука вивчає тільки механізм, поверхневу зовнішню сторону явищ матеріального світу, але не вивчає їх сутність, причини і сенс.

6) Наука вивчає тимчасовий, матеріальний світ.

7) Часто велика кількість фактів і експериментів, відповідних якійсь гіпотезі, не може ще слугувати доказом її істинності.

Тобто, у світі, де панують сучасні науки, конфлікт між наукою і релігією, потенційно присутній з самого початку.

Список використаних джерел

1. Барбур И. Религия и наука: история и современность / Барбур И.; перев. с англ. А. Федорчука. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2000. – 460 с.
2. Брейден Г. Божественная матрица: Время, пространство и сила сознания / Брейден Г.; перев. с англ. – М.: ООО Издательство «София», 2010. – 256 с.
3. Еротич В. Христианство и психологические проблемы человека / Пер. с сербского М.Н. Секулич, А.Ю. Закурченко. – М.: Издательский Совет Русской Православной Церкви, 2009. – 480 с.
4. Забегайло О.Н. Духовное понимание истории / О.Н. Забегайло. – М., 2006. – 672 с.
5. Сигачев А. А. Духовность науки // Электронный журнал «Знание. Понимание. Умение»: (пример использования духовности не к месту). – 2009. – №1. – Философия. Политология [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2009/1/Sigachev_Science/.
6. Соловьев В.С. Духовные основы жизни. Фототипическое издание / В.С.Соловьев. – М.: Издательство Жизнь с Богом, 1982. – 143 с.
7. Сысоев Д. Курс лекций по Догматическому Богословию / Д. Сысоев, свящ. – М.: Благотворительный фонд “Миссионерский центр имени иерея Даниила Сысоева”, 2011. – 432 с.
8. Хеллер М. Творческий конфликт: О проблемах взаимодействия научного и религиозного мировоззрения / Пер. с англ. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 216 с.

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄС У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Крайсвітня Ю. В.

к. і. н., доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

В умовах активізації інтеграційних процесів у Європі, зростання мобільності населення розвиток міжнародного академічного співробітництва дозволить створити умови для підготовки фахівців, які будуть конкурентоспроможними не лише на українському, а й на міжнародному ринку праці.

Останнім часом держава демонструє високий рівень підтримки міжнародного освітнього співробітництва у вигляді законодавчих і нормативних ініціатив, а також зростання фінансових інвестицій. Доказом цього є новий закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. [1]. Зокрема, законом передбачено низку заходів, які мають сприяти активізації міжнародної співпраці вітчизняних вишів: запровадження, передбаченої Болонською системою, кредитно-модульної системи вимірювання навчального

навантаження; додаток до диплому європейського зразка, який буде містити дані про оцінки і число кредитів з кожного предмету дозволить стикувати українські виші не лише між собою, а і з зарубіжними навчальними закладами; студенти і викладачі зможуть захищатися, продовжувати навчання чи роботу в будь-якому виші не лише України, але і всієї Європи; нова освітньо-кваліфікаційна система, ступені якої (бакалавра, магістра та доктора філософії (PhD)) відповідають прийнятій у більшості країн Європи класифікації, має полегшити академічну мобільність українських студентів та науковців. Крім того, академічна автономія забезпечує вишам право самостійно визнавати іноземні дипломи та ступені під час прийому на навчання і роботу, що також сприятиме залученню до викладання в українських навчальних закладах провідних іноземних фахівців [2].

Нині основними напрямками міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів є: організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; надання послуг, пов'язаних зі здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземним громадянам; участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, науково-педагогічними та науковими працівниками; проведення спільних наукових досліджень [4].

Міністерством освіти і науки України пріоритетним напрямом міжнародної освітньої співпраці визначено вектор «Україна – ЄС». Такий вибір не випадковий. Європейський Союз та Україна почали будувати свої відносини відразу після здобуття Україною незалежності у 1991 р. На сьогоднішній день Україна також є пріоритетним партнером Європейського Союзу у рамках Європейської політики сусідства (ЄПС) та Східного партнерства [5].

Оскільки Україна є привілейованим партнером ЄС і бере участь в реалізації Європейської політики сусідства, вона користується перевагами Європейського інструменту сусідства й партнерства (ЄІСП). У рамках дії цього інструменту партнерство ЄС і України перетворилося з простої технічної допомоги на більш суттєву й цілеспрямовану підтримку реформ і процесу інтеграції з ЄС, до якої прагне Україна, про що свідчить підписання у червні 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Не викликає сумніву, що освіта та професійне навчання є важливим компонентом розвитку сучасного суспільства і економіки. Стратегія Європейського Союзу наголошує на необхідності налагодження співпраці між усіма країнами в цьому напрямку, а також обміну знаннями між ними. Особлива увага приділяється саме системі вищої освіти, яка відіграє ключову роль у житті сучасного суспільства, сприяючи соціальному, культурному та економічному розвитку, популяризації загальноєвропейських етичних і культурних цінностей та підготовці лідерів майбутнього [4, с. 5].

Європейська Комісія реалізує низку міжнародних програм співпраці у сфері вищої освіти до яких долучилася й Україна. Нині, наша держава бере участь у наступних програмах Європейської Комісії:

- програма Темпус, створена для підтримки соціальних та економічних перетворень в країнах-партнерах ЄС. Програма сприяє розвитку в цих країнах

систем вищої освіти шляхом максимально збалансованої співпраці з партнерами з країн ЄС. Максимальний розмір гранту фінансової підтримки ЄС – від 500 000 до 1 500 000 євро, що становить 90 % загального бюджету проекту, тривалість проектів – до трьох років. На сьогоднішній день проекти Темпус запроваджуються майже в усіх областях України, понад 120 вищих навчальних закладів долучилися до реалізації проектів. Більше інформації про програму Темпус можна дізнатися на сайті <http://tempus.org.ua/>;

- програма Еразмус Мундус – це програма співпраці та мобільності у сфері вищої освіти, спрямована на розвиток Європейського Союзу як всесвітнього центру досконалості освітнього процесу, розвиток партнерства між вищими навчальними закладами Європи і третіх країн та зміцнення міжнародних зв'язків у сфері вищої освіти через підтримку високоякісних європейських магістерських і докторських програм. Розмір гранту на реалізацію обраних проектів варіюється від 100 000 до 350 000 євро і становить 75 % бюджету проекту. Детальна інформація про напрями програми Еразмус Мундус і необхідна проектна документація знаходяться на сайті http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/index_en.php;

- програма Жана Моне, мета якої полягає у підвищенні рівня знань і поінформованості суспільства в ЄС і за його межами в питаннях європейської інтеграції через стимулювання викладання, дослідницької діяльності та дискусій на теми, що стосуються Європейського Союзу. Програма діє в 61 країні світу; понад 700 університетів пропонують курси Жана Моне, які включені до їхніх навчальних планів. До мережі програми Жана Моне входять близько 1500 професорів, які щорічно викладають для більш ніж 250 000 студентів в усьому світі, розроблені й викладаються 2014 європейських модулів та курсів. Вперше українські університети та експерти взяли участь у програмі Жана Моне в 2001 р. Вони розробили модулі програми Жана Моне, серед яких: «Основи європейського права» (2001 р.), «Результати і перспективи європейської та науково-технологічної інтеграції» (2002 р.), «Розширення ЄС та Європейська політика сусідства (2005 р.), «Європейська економічна інтеграція» (2006 р.), «Європейська соціальна політика та моделі соціального партнерства» (2009 р.). Більше інформації про програму на сайті Виконавчої агенції Європейської Комісії з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури: http://eacea.ec.europa.eu/llp/jeanmonnet/index_en.htm [4, с. 11 – 20].

Таким чином, глобалізація професійних знань; інтернаціоналізація процесів вищої освіти; демократизація і підвищення автономії вищих навчальних закладів; зростання академічної мобільності студентів та викладачів свідчать про радикальні зміни, що відбулися у світовому співтоваристві за останні десятиліття. Міжнародна діяльність України також стає більш динамічною, чому сприяє і державна політика, спрямована на зміцнення співробітництва у галузі вищої освіти у межах двосторонніх і багатосторонніх міжнародних угод, долучення до освітніх програм, що реалізуються і фінансуються міжнародними організаціями. Співробітництво з структурами ЄС та відомими закордонними навчальними закладами є

важливою умовою реформування української системи вищої освіти, адже така співпраця дозволить використовувати передовий європейський досвід для удосконалення та підвищення конкурентоздатності вітчизняних вишів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. // Електронний ресурс – [Режим доступу]: <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/1556-18/print>
2. 16 революційних змін у вищій освіті : новий закон почав діяти. // Електронний ресурс – [Режим доступу]: <http://texty.org.ua/pg/article/textynewseditor/read/55679/>
3. Європейський союз – Україна : співробітництво у сфері вищої освіти. – К. : ТОВ «FGL Energy», 2010. – 20 с.
4. Сиченко В. В. Реалізація інтеграційної політики держави в галузі вищої освіти. // Електронний ресурс – [Режим доступу]: <http://firearticles.com/derzhavne-reguluvannya-economiky/170-realizaciya-integracijnoyi-politiki-derzhavi-v-galuzi-vishhoji-osviti-sichenko-v-v.html>
5. Шиян Р. Український дім на Європейській площі / Р. Шиян // Управління освітою. – 2003. – № 1. – С. 21.

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Гавриш А. Л.

Викладач кафедри

ВДНЗ «Українська медична стоматологічна академія»

м. Полтава

Роль ефективної підготовки майбутнього фахівця визначено в чинних державних документах – Національній доктрині розвитку освіти України (2002 р.), Законах України «Про освіту» (2014 р.), «Про загальну середню освіту» (1999 р.), «Про вищу освіту» (2002 р.), «Про фізичну культуру і спорт» (1994 р.), Концепції професійно-технічної (професійної) освіти (2006 р.), Цільовій комплексній програмі «Фізичне виховання – здоров'я нації» (1998 р.), Державних тестах і нормативних оцінках фізичної підготовленості населення України (1996 р.) та ін. Реалізація завдань до професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі потребує плекання особистості, здатної до плідної професійної праці у сучасних умовах, готової до професійної діяльності, яка володіє не тільки системою спеціальних знань, професійних дій і соціальних відносин, а й сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей, відповідною кваліфікацією.

Фізичне виховання у вищих навчальних закладах є невід'ємною частиною системи гуманітарного виховання студентів, формування загальної та професійної культури особистості майбутнього спеціаліста. Фізичне виховання забезпечує загальну та спеціальну фізичну підготовку, є одним із засобів

формування всебічно розвиненої особистості, збереження і зміцнення здоров'я, оптимізації фізичного та психофізичного стану студентів в процесі професійної підготовки лікаря.

Виходячи з концепції здорового способу життя, лікарсьгодні повинен бути орієнтований нелише на патологію, але й займатися профілактикою захворювання, тобто здоров'ям здорової людини.

Випускник медичного ВНЗ на сучасному етапі повинен стати пропагандистом формування престижності здоров'я і впровадження фізкультури в спосіб життя всіх верств населення. Вищі медичні навчальні заклади повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних засобів фізичної культури в своїй лікувально-профілактичній роботі [2].

Концепція компетентності, що відповідає наведеному визначенню, ґрунтується на функціональному підході, за якого людина є компетентною не сама по собі, а відносно реалізації зовнішніх функцій, тобто успішно функціонує у відповідь на індивідуальні або соціальні вимоги, здійснює діяльність або виконує задачі. Зовнішній прояв залежить від внутрішньої індивідуальної структури компетентності, яка є конгломератом знань, когнітивних вмінь, маніпуляційних навичок, мотивації, моральних і етичних цінностей, ставлень, емоцій та інших соціально-психологічних компонентів, що мобілізуються для ефективної дії. Таку компетентність набувають впродовж життя, і роль соціальних інституцій, зокрема освітніх установ, у набутті компетентності є надзвичайно важливою [1, с.90].

Підвищення ролі спрямованого використання засобів фізичної культури в період навчання у вузі фахівців обумовлено, зокрема, тим, що робочий режим студента характеризується малорухомістю, одноманітністю робочої пози протягом 10-12 годин. Фізичні вправи в цих умовах – основний чинник протидії негативним наслідкам гіподинамії, а також розумової і нервово-емоційного навантаження. Витрати часу на заняття фізичними вправами при цьому компенсуються завдяки підвищенню загальної працездатності, в тому числі і розумової.

Фізичне виховання та масовий спорт у сфері вищої освіти мають на меті забезпечити виховання в осіб, що навчаються (далі - студенти) у вищих навчальних закладах, потреби самостійно оволодівати знаннями, уміннями й навичками управління фізичним розвитком людини засобами фізичного виховання та навчання, застосовувати набуті цінності в життєдіяльності майбутніх фахівців.

Завданнями фізичного виховання та масового спорту у вищих навчальних закладах є:

- формування в студентській молоді основ теоретичних знань, практичних і методичних здібностей (умінь і навичок) з фізичного і спортивного виховання, фізичної реабілітації, масового спорту як компонентів їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності;

- набрання студентською молоддю досвіду в застосуванні здобутих цінностей впродовж життя в особистій, навчальній, професійній діяльності в побуті і в сім'ї;
- забезпечення в студентської молоді належного рівня розвитку показників їх функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності;
- сприяння розвитку професійних, світоглядних та громадянських якостей студентів;
- підготовка та участь студентів у різноманітних спортивних заходах.

Список використаних джерел

1. Мруга М.Р. Визначення поняття професійної компетентності / М.Р. Мруга // Науковий вісник Миколаївського державного університету: Зб. наук. праць. Педагогічні науки: У 2-х т. – 2005. – Вип. 10, Т.2. – С. 89-93.
2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110101 «Лікувальна справа» напряму підготовки 1101 «Медицина»: Галузевий стандарт вищої освіти. – К: «Книга-плюс», 2003. – 25 с. – (Державні стандарти вищої освіти).

ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ ЯК ПРИРОДНИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Ковтун М. Г.

Викладач циклової комісії
природничо-наукових дисциплін
Кременчуцький медичний коледж ім. В.І. Литвиненка

Анотація. Автором розглянуто сутність та розвиток сучасної мікронутрієнтології в Україні та показано її вплив на здоров'я людини.

Ключові слова: мікронутрієнти, макронутрієнти, біологічно активні добавки до їжі.

Перський учений XI століття Авіценна в «Каноні лікарської науки» першим звернув увагу на те, що харчові продукти можуть бути ліками [2, с.15]. У XXI столітті, не дивлячись на те, що сучасні магазини сповнені різноманітними продуктами, сучасні люди не отримують достатню кількість багатьох вітамінів і мінералів. На жаль, віддають перевагу продуктам, що перенасичені цукром, і енергетичним напоям, абсолютно ігноруючи такі корисні продукти, як горіхи, морепродукти і необроблене зерно, наприклад. Тому актуальними стали невідомі раніше «біологічно активні добавки до їжі» (БАД), знайомі практично кожному, і переважна більшість населення в тому чи іншому вигляді використовує їх з метою оздоровлення.

Звичайно, сучасним медичним фахівцям, вихованим у дусі традиційної дієтології, буде не так просто зрозуміти значення таких термінів, як «лікарська їжа» або «біологічно активні речовини їжі». Справа в тому, що класична

дієтологія, яка практично зупинилася в своєму розвитку, значною мірою у зв'язку з бурхливим розвитком фармакології, досі оперує в основному такими поняттями, як: білки, жири і вуглеводи як структурні і калорієгенні компоненти їжі; у незаслужено малому ступені розвиває уявлення про оздоровчу роль мікронутрієнтів, число яких уже сягає тисяч найменувань. Мікронутрієнти — взаємодія вітамінів і мінералів в процесі їх засвоєння організмом. Кількість мікронутрієнтів необхідних для нормального функціонування організму не велика, але мікронутрієнти життєво необхідні, тому що беруть участь у багатьох фізіологічних процесах [1, с. 56]. Брак мікронутрієнтів призводить до серйозних проблем зі здоров'ям. Наприклад, брак заліза найпоширеніший з дефіцитів поживних речовин. Найчастіше на брак заліза страждають жінки дітородного віку (через щомісячну втрату крові) і діти. Залізо необхідне для поширення кисню по всьому організму (через гемоглобін), також він грає життєво важливу роль у процесах енергетичного обміну та функціонуванні багатьох важливих ферментів (ензимів). Для оптимальної роботи організму людини потрібні вітаміни і мінерали, які в комплексі називаються мікронутрієнтами. Майже 60 років тому на підставі досягнень аналітичної хімії академік А.Н.Несмеянов охарактеризував їжу як дуже складний хімічний комплекс, що містить тисячі компонентів, здатних чинити значні фізіологічні впливи на організм людини [2, с.16]. При чому, як неодноразово підкреслювалося в подальшому, той виражений фізіологічний ефект, який здатні надавати багато мікронутрієнтів їжі на численні функції та реакції організму, як при лікуванні різних захворювань, так і профілактиці їх, може бути порівнянний з ефектом фармакологічних препаратів.

Як виявилось, недостатнє надходження мікронутрієнтів з їжею веде до розвитку дефіциту незамінних біологічно активних речовин в організмі, що створює передумови для розвитку майже 70% найбільш поширених захворювань людей.

На відміну від макронутрієнтів, більшість мікронутрієнтів присутні в їжі в мінімальних концентраціях, що становлять міліграми або навіть мікрограми. І якщо макронутрієнти забезпечують структурне і енергетичне забезпечення організму людини, то мікронутрієнти виконують широкий спектр найважливіших регуляторних функцій. Після відкриття властивостей перших вітамінів та успішного застосування їх у клініках Радянського Союзу в 1920-1930-х роках подальше вивчення біологічної дії мікронутрієнтів надовго зупинилося. Це було, у першу чергу, пов'язано з успіхами фармакології та фармакотерапії. Починаючи з другої половини ХХ століття, щорічно синтезувалися вже сотні, а потім і тисячі нових фармакологічних препаратів. У цих умовах подальше вивчення нових біологічно активних компонентів їжі і їх лікувально-профілактичних властивостей втратило свою актуальність.

Перші ознаки відродження інтересу до лікувально-профілактичної дії мікронутрієнтів з'явилося наприкінці 1970-х років, коли були опубліковані результати епідеміологічних досліджень, які свідчили про важливу і чи не визначальну роль окремих біологічно активних компонентів їжі в профілактиці основних хронічних захворювань. При цьому важливо підкреслити, що

профілактична дія мікронутрієнтів у всіх випадках мала самостійне і часто не залежне від супутньої фармакотерапії значення.

Як відомо, у харчових речовинах, особливо рослинного походження, одночасно присутні не один, не два, а десятки і сотні мікронутрієнтів, та лікувально-профілактичні властивості їжі визначаються аж ніяк не просто біологічними ефектами окремих мікронутрієнтів, але є результатом комплексної взаємодії між ними (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація основних харчових речовин

Макронутрієнти	Мікронутрієнти
1. Білки 2. Жири 3. Вуглеводи	1. Вітаміни, вітаміноподібні речовини 2. Мікроелементи 3. Мікронутрієнти білкової природи – амінокислоти – поліпептиди 6. Мікронутрієнти вуглеводної природи – омега-3 поліненасичені жирні кислоти – гамма-ліноленова кислота – фосфоліпіди і ліпотропні речовини – фітостерини 7. Мікронутрієнти вуглеводної природи – харчові волокна – незасвоювані олігосахариди (пребіотики) – полісахариди 8. Живі кишкові мікроорганізми (пробіотики) 9. Травні ферменти рослинного походження 10. Парафармацевтики – глікозиди – алкалоїди – індоли і ізотіоціанати – органічні полісульфіди – фітоестрогени – сапоніни – фітостерини – терпени та ін.

Стан здоров'я, коли людина «вже не здорова», але «ще не хвора», згідно з даними масових профілактичних обстежень, мають від 50 % до 70% населення. Це зайвий раз підкреслює й обґрунтовує велику потребу населення в сучасних, високотехнологічних і зручних для вживання БАДах, що містять незамінні мікронутрієнти. Дослідження останніх років виявили основні мікронутрієнти, що можуть слугувати засобом запобіжної профілактики.

Перелік базових перехідних і передхворобливих станів та основних мікронутрієнтів, за допомогою яких можна здійснювати ранню донозологічну профілактику і значно уповільнювати розвиток широко поширених захворювань:

1. Порушення адаптаційних процесів (адаптогени, донатори енергії, тонізуючі і загальнозміцнюючі засоби рослинного і тваринного походження).

2. Порушення мікроциркуляції (біофлавоноїди, рослинні антикоагулянти, поліненасичені жирні кислоти та ін.).

3. Порушення імунного статусу (природні стимулятори фагоцитозу, синтезу медіаторів імунної відповіді, синтезу інтерферонів та імуноглобулінів).

4. Дисбаланс мікроелементів (органічні сполуки кальцію, йоду, калію, магнію, цинку, селену, заліза та ін.).

5. Дефіцит рослинної клітковини (целюлоза, пектини, геміцелюлоза, лігніни і ін.) і біосорбентів (хітозан, альгінати, хітин).

6. Порушення чистоти внутрішнього середовища організму (природні індуктори діаллілсульфід, флавоноїди, катехіни, терпеноїди та ін.).

7. Зниження антиоксидантного захисту (комплекси антиоксидантів).

8. Дисбактеріоз кишечника (різні поєднання еубіотиків, пребіотиків, хлорофіл, рослинна клітковина).

9. Дисбаланс травних ферментів (травні ферменти рослинного і тваринного походження).

10. Дисбаланс статевих гормонів (різні поєднання екстрактів плодів карликової пальми, даміани, женьшеню, іохімбе, маки перуанської, дикого ямсу, фітоестрогенів, індолів, цинку, вітамінів Е, А).

11. Порушення вуглеводного обміну (рослинні замінники цукру і регулятори обміну глюкози, хром, цинк, вітаміни В1, В2, В6, Е, С та ін.).

12. Дефіцит вітамінів і вітаміноподібних речовин (різні комплекси вітамінів, у т.ч. природного походження).

13. Порушення жирового обміну (різні поєднання рослинних мікронутрієнтів, спрямованих на регуляцію апетиту, центрів голоду і насичення, посилення основного обміну і розпаду жирів, зменшення всмоктування жирів і вуглеводів, активацію виведення з організму рідини і натрію тощо).

Тенденції розвитку медико-біологічних і хіміко-технологічних досліджень біологічно активних харчових речовин дозволяють прогнозувати, що зростання споживання мікронутрієнтів у вигляді харчових добавок промислового виробництва є неминучим процесом вдосконалення систем первинної профілактики, оздоровлення та оптимізації харчування як здорової, так і хворої людини і втілення ідеї максимально різноманітної дієти та її доступності для кожної людини в будь-яких умовах її діяльності та проживання незалежно від регіональних клімато-географічних та екологічних обмежень, чому сприяє збільшення різноманітності, брак і малої доступності місцевих харчових ресурсів в багатьох регіонах світу.

Таким чином, БАД слід розглядати як неминучий елемент їжі людини ХХІ століття. При цьому, під терміном БАД треба розуміти біологічно активні речовини рослинного, тваринного і мінерального походження, які сприятливо впливають на життєво важливі регуляторні, метаболічні та захисні механізми організму, вироблені за допомогою високих технологій з натуральних харчових і потенційно харчових джерел у зручній для вживання і тривалого зберігання формі, без втрати корисних властивостей, у точно дозуючій концентрації.

Також слід зазначити, що сучасний розвиток мікронутрієнтології не що

інше, як поворот на новому рівні знань до практично забутих уявлень про стародавню медицину або до поняття «лікарська їжа», яка намічає перспективу зближення та інтеграції важливих досягнень сучасної та стародавньої медицини, які занадто довго розвивались окремо один від одного. Отже, сьогодні продукти харчування як природний фактор впливу на здоров'я людини є актуальною проблемою вивчення та дослідження.

Список використаних джерел

1. Брехман И.И. Человек и вещества / И.И. Брехман. – М.: Наука, 1980. – 120 с.
2. Гичев Ю.Ю. Новое руководство по микронутриентологии (биологически активные добавки к пище здорового человека) / Ю.Ю. Гичев, Ю.П. Гичев. – М.: «Триада-Х», 2012. – 317 с.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОГО ТЕСТУВАННЯ РУХОВИХ ЗДІВНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Волошко Б.А.

Викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Аналіз об'єктивно існуючої сьогодні практики фізичного виховання, протиріч і їх причин, національних традицій, використання класичних педагогічних теорій та ідей і власний педагогічний досвід дає нам підстави визначити такі концептуальні положення, що повинні лягти в основу процесу формування національної системи фізичного виховання молоді. Пріоритетними завданнями модернізації шкільної системи фізичного виховання в Україні визначаються:

- 1) заміна фізично та морально застарілої фізкультурної й оздоровчо-спортивної інфраструктури;
- 2) збагачення змісту даного навчального предмета в контексті засвоєння учнями цінностей фізичної та спортивної культури;
- 3) розробка теорії та технології фізичного виховання дітей і підлітків із відхиленнями у розвитку й захворюваннями;
- 4) створення організаційних і методичних умов для інтенсивної профілактики відхилень у стані здоров'я школярів.

Окрім здійснення цих завдань, провідні науковці в галузі фізкультури і спорту не менш важливою задачею в сучасних умовах вважають реалізацію культурологічного потенціалу фізичного виховання, що сприятиме не тільки підвищенню рівня загального фізичного розвитку, а й забезпечить спрямування молоді до здорового способу життя. На думку фахівців, культурологічний потенціал фізичної культури інтегрується в таких основних напрямках створення принципово нової інфраструктури загальноосвітнього навчального закладу [5, с.88]:

1) відбір змісту й методів фізичної культури, ігор, оздоровчих заходів тощо на основі їх привабливості для учнів;

2) відповідність фізичного виховання особливостям вікового розвитку, індивідуального морфофункціонального стану, фізкультурно-спортивним нахилам та інтересам кожного школяра;

3) використання новітніх технологій фізичного й спортивного виховання;

4) залучення школярів до естетичних, моральних, духовних і здоров'яформуючих цінностей фізичної та спортивної культури;

5) проведення обов'язкових на тиждень триразових занять фізкультурою загальною тривалістю від 135 в молодшій і до 270 хв. у старшій школі;

6) створення принципово нових навчально-спортивних споруд, обладнаних діагностичними та тренажерними комплексами й системами оперативного контролю за фізично-функціональним станом учнів.

Впровадженню в реальне життя цих принципів сприятиме знання технології тестування координаційних, силових, швидкісних здібностей, гнучкості та витривалості.

Уявлення про тести як засіб перевірки здібностей людей сформувалося у кінці XIX ст.

Тест — це завдання стандартної форми, за яким проводяться випробування для визначення розумового розвитку, здібностей, вольових якостей та інших психофізіологічних характеристик людини. Процедuru виконання тесту називають *тестуванням*. Чисельне значення, одержане в процесі вимірювання, є *результатом тестування*[3, с.25].

При тестуванні рухових здібностей школярів стоять такі завдання:

1. Зробити оцінку рівня розвитку координаційних здібностей, м'язової сили, швидкісних здібностей, витривалості, гнучкості.

2. Дати оцінку технічної підготовленості іспитованих осіб.

3. Визначити індивідуальні рухові здібності та рухові здібності цілих груп осіб за результатами комплексного тестування.

4. Виявити загальну і спеціальну тренуваність юних спортсменів.

5. Вивчити динаміку розвитку спортивних результатів у процесі тренування.

6. Визначити перспективність дітей для занять в окремих видах спорту.

7. Здійснити корекцію й удосконалити програму фізичного виховання, раціоналізувати існуючу систему спортивного тренування.

8. Надати допомогу учням у визначенні індивідуальних норм фізичного навантаження.

9. Виявити переваги і недоліки використаних засобів і методів навчання та форм організації занять.

Засновником наукового вивчення індивідуальних відмінностей людини і теорії тестів вважається видатний англійський генетик і антрополог Гальтон. Скориставшись випадком проведення у Лондоні у 1884 р. міжнародної виставки медичного обладнання, засобів і методів охорони здоров'я, він створив лабораторію, де відвідувачі у віці від 5 до 80 років могли перевірити свої фізичні здібності, деякі фізіологічні можливості організму і психологічні

властивості. Дослідження проходило за 70 показниками (наприклад, вимірювалась довжина і маса тіла, життєва ємність легенів, станова сила, м'язова сила згиначів кисті тощо). За повною програмою було обстежено 9337 осіб. Результати дозволили визначити відповідні статеві і вікові відмінності, знайти середні значення та дисперсію (розсіювання) за вивченими показниками (Аванесов, 1982).

Трохи пізніше Каттелл (1890) запропонував серію з 50 тестів, призначених для перевірки фізичних і психічних здібностей людини. До тестового контролю він висунув низку вимог[4, с.57]:

- рівні умови для всіх учасників;
- обмеження часу тестування приблизно однією годиною;
- відсутність сторонніх осіб та глядачів у лабораторіях, де проводиться експеримент;
- обстановка та обладнання повинні викликати у людей бажання взяти участь у тестуванні;
- досліджувані повинні користуватися одними й тими ж інструментами і чітко розуміти, що їм слід робити.

На початку XX ст. і протягом двох наступних десятиліть висунуто дві основні концепції оцінки якості тестів: надійність і валідність.

Важливим засобом перевірки якості тестів став коефіцієнт кореляції, розроблений у 1900 р. Пірсоном під безпосереднім впливом ідей Гальтона. Створення коефіцієнта кореляції, а згодом і теорії кореляції, докорінно змінило всю методологію конструювання тестів, їх обґрунтування і використання. За допомогою корелювання тестових результатів з результатами будь-якого критерію стало можливим одержати інформацію про ступінь зв'язку тесту і критерію.

Помітний внесок у розвиток тестів зробив Спірман. Він поєднав психологічну теорію з теорією фізичних вимірювань і з кореляційними методами. В результаті з'явився перший метод оцінки надійності тестів за допомогою поділу тесту на дві частини з наступним корелюванням результатів іспитованих за цими частинами.

Теорія тестування у фізичному вихованні одержала наукове обґрунтування лише в середині 20-х років XX ст. Відомі праці, виконані у той період, — «Тести фізичних здібностей в процесі фізичного виховання» Роджерса і «Вимірювання рухових здібностей» Брайса. Перші дослідження з тестування у фізичному вихованні пов'язані з уявленням про існування загальної рухової обдарованості людини. Подібну думку висловлював Мак Клой у статті «Вимірювання загальних рухових здібностей». Подальші експериментальні роботи привели до переконання, що існує дуже складна багатофакторна структура рухових здібностей людини[1, с.69].

Ідея використання рухових тестів для визначення рівня фізичної підготовленості різних верств населення була реалізована у комплексі «Готовий до праці та оборони» (ГПО), що був затверджений у колишньому СРСР у 1931 р. Цей комплекс і всі подальші його модернізації відповідали двом основним вимогам теорії тестування: по-перше, мав комплекс тестів, що

дозволяли оцінити різні сторони рухової підготовленості людини; по-друге, був доступним основній масі населення, всім практично здоровим людям, що досягалось диференціюванням тестів за статтю і віком.

Історія зародження і розвитку теорії тестів у фізичному вихованні описана Мекотою і Благушем (1982).

У колишньому СРСР систематична розробка проблем тестування почалась приблизно на початку 1960-х років. Вийшли у світ книги під загальною редакцією Філіна «Педагогічні методи дослідження у спорті» (1960) і Донського «Методи дослідження у фізичній культурі» (1961). Автори книг висвітлювали теоретичні основи педагогічних методів дослідження, узагальнювали багаторічний досвід використання тестування у різних сферах фізичного виховання і позначали перспективи подальшої методологічної розробки проблеми.

Значний внесок у розробку теорії тестів у подальшому зробили Заціорський (1979), Годік (1980, 1988), Карпман, Білоцерківський, Гудков (1974, 1988), Круцевич (1985) і Іванова (1987), які показали можливість використання тестового контролю у різних сферах фізкультурно-спортивної діяльності [2, с.39].

Останнім часом теорія тестів одержала подальший розвиток у книгах М.М.Булатової, В.М.Платонова, Л.П.Сергієнка (1995, 1997, 2001).

Сучасні вимоги фізкультурної практики є стимулом для майбутнього розвитку теорії тестів, узагальнення великого і багато в чому розрізненого матеріалу з методики застосування і оцінки результатів найпростіших тестів, що використовуються для контролю розвитку рухових здібностей дітей і підлітків.

Нині ще не створено єдиної класифікації рухових тестів. Це пояснюється тим, що окремий тест не може дати повної характеристики певній руховій здібності. Він дає характеристику декільком взаємообумовленим ознакам, хоч і призначений виявити переважний розвиток однієї з них.

Залежно від направленості рухової підготовленості спортсменів можна виділити комплекс тестів для визначення загальної фізичної та спеціальної фізичної підготовленості.

Відповідно до особливостей контингенту досліджуваних виділяють тести для дітей і дорослих, чоловіків і жінок.

За завданнями, що ставлять перед тестуванням, виділяють комплекси тестів для визначення здібностей до певної спортивної діяльності (спортивний відбір або орієнтація у виді спорту) або виявлення готовності до участі у змаганнях.

Тестування рухових здібностей школярів дають змогу:

1. Оцінити рівень розвитку координаційних здібностей, м'язової сили, швидкісних здібностей, витривалості, гнучкості.
2. Оцінити їх технічну підготовленість.
3. Визначити індивідуальні рухові здібності та рухові здібності цілих груп осіб за результатами комплексного тестування.
4. Виявити загальну і спеціальну тренуваність юних спортсменів.

5. Вивчити динаміку розвитку спортивних результатів у процесі тренування.

6. Визначити перспективність дітей для занять в окремих видах спорту.

7. Здійснити корекцію й удосконалити програму фізичного виховання, раціоналізувати існуючу систему спортивного тренування.

8. Надати допомогу учням у визначенні індивідуальних норм фізичного навантаження.

9. Виявити переваги і недоліки використаних засобів і методів навчання та форм організації занять.

Уніфікованої методики тестування рухових здібностей школярів не існує. Тому вчителю фізичної культури або тренеру дитячо-юнацької спортивної школи доводиться самому оцінювати інформативність тестів та добирати їх. Іноді стоїть питання: для визначення даної особливості моторики школяра слід використати один тест (очевидним є виграш часу) чи комплекс (батарею) тестів. Відповідь проста: один тест, навіть для розв'язання локального завдання, не в змозі дати хоча б у незначній мірі об'єктивні дані.

Практично всі рухові здібності (силові, швидкісні, координаційні, гнучкість, витривалість) є комплексними (тобто складаються із певних складових видів). Наприклад, не існує взагалі швидкісних здібностей, а розрізняють елементарні форми прояву швидкості (рухову реакцію, частоту рухів, швидкість одиночного руху) та швидкість в цілісних рухових актах.

Тому, щоб отримати більш повне уявлення про рівень розвитку швидкості, слід використати кілька специфічних тестів.

Список використаних джерел

1. Аванесов В.С. Тесты в социологическом исследовании. — М.: Наука, 2002. — 200 с.

2. Благущ П. К. Теории тестирования двигательных способностей. — М.: Физкультура и спорт, 1982.— 166 с.

3. Годик М.А., Бальсевич В.К., Тимошкин В.Н. Система общеевропейских тестов для оценки физического состояния человека // Теория и практика физической культуры. — 2004. — № 5-6. — С. 24-32.

4. Гуськов С.И., Кофман Л.Б. Спорт и американская школа. — М., 1995. — 160 с.

5. Иванов В.В. Комплексный контроль в подготовке спортсменов. — М.: Физкультура и спорт, 1987.— 256 с.

ТЕСТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ, ЯК ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА В МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

К.С. Кочерга

Викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Формування особистості з високим рівнем інтелектуальної культури, орієнтованої на безперервний саморозвиток, яка визнає пріоритет загальнолюдських цінностей, здатна забезпечити своєю діяльністю сталий розвиток людства в майбутньому є одним із стратегічних пріоритетів та завдань системи освіти. Лише творча особистість якій притаманна оригінальність, ініціативність, наполегливість, працездатність, висока самоорганізація та відсутність шаблонного мислення здатна саморозвиватися і самовдосконалюватися.

Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є оновлення вищої освіти, перенесення уваги з процесу навчання на його результат, орієнтація змісту й організації навчання на компетентнісний підхід і пошук ефективних механізмів його запровадження.

Під поняттям «компетентнісний підхід» розуміють як певну спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Результатом такого процесу буде формування загальної компетентності людини, що є сукупністю ключових компетентностей, інтегрованою характеристикою особистості. Така характеристика має сформуватися в процесі навчання і містить знання, уміння, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості [5]. Таким чином, компетентнісний підхід – це спроба привести освіту, у тому числі і вищу професійну освіту, у відповідність з потребами ринку праці.

Професійна компетентність – це наявний, результативний рівень підготовленості фахівця, який виявляється в опануванні професією, досвіді. Вона є інтегративною системною якістю, яка характеризує потенційні можливості особистості (знання, уміння, досвід), рівень і динаміку їх розгортання в актуальній сфері, готовність розробляти професійні дії і реалізовувати їх на практиці. Професійна компетентність тісно пов'язана зі змістом підготовки спеціаліста і є його складовою.

Під професійно-педагогічною компетентністю майбутнього вчителя розуміють єдність теоретичної і практичної готовності до професійно-педагогічної діяльності, яка має комунікативну спрямованість, характеризує сукупність професійно важливих якостей та характеристик, компетенції, що сприяють особистісному динамічному збагаченню, умінню співвідносити власну діяльність з накопиченим провідним світовим досвідом, доповнювати відомі методи, форми, прийоми навчання, які розвивають мотивацію, творчий потенціал, здатність до самооцінки та самоконтролю за допомогою сучасних засобів.

Пріоритетним напрямом розвитку вищої освіти України сьогодні є модернізація її змісту на принципах Болонської декларації. До визначальних рис Болонського процесу відноситься кредитно-модульна система організації навчального процесу та її невід'ємна частина – тестова модульно-рейтингова система контролю якості вищої освіти. Модульно-рейтингова система дисциплінує студентів, стимулює їх самостійну роботу, спонукає до ініціативи. Рейтинг містить в собі не тільки оцінку успішності навчання, але й активізує студентів на придбання заохочувальних балів, посилює соціально-психологічні стимули, враховує за допомогою штрафних балів несумлінність у навчанні [7, с. 12].

Міністерство освіти і науки України передбачає використання тестового контролю у складі модульно-рейтингової системи як діагностичного, стандартизованого засобу вимірювання якості вищої освіти [3]. У цих умовах для викладачів вищих навчальних закладів стає потрібним досконале володіння тестовими технологіями контролю навчальних досягнень студентів, зокрема їх знань, умінь, навичок.

Тестування – це метод вимірювання певних властивостей особи за допомогою тесту, спосіб визначення рівня знань і умінь студентів за допомогою спеціальних валідних тестових завдань [2, с. 4].

Тест – це «система завдань специфічної форми, змісту, розташованих за зростанням складності, яка дає можливість виміряти рівень підготовки випробуваних і оцінити структуру їх знань» [4, с. 36]. Головна мета використання тестів – упорядкувати тестованих відповідно до рівня знань, виявлених при тестуванні. На цій основі визначають місце (рейтинг) кожного з учасників тестування.

Науковці розрізняють *тест як метод* і *тест як інструмент*. Тест як метод припускає технологію вимірювання, яка включає в себе розробку системи тестових завдань із заданими якісними та кількісними характеристиками для об'єктивного і надійного оцінювання досягнень особистості, стандартизовану процедуру проведення тестування, методи статистичної обробки, аналізу та інтерпретації отриманих результатів. Тест як інструмент вимірювання визначається як система завдань (у більшості випадків зростаючої складності) специфічної форми, що дозволяє якісно оцінити структуру та ефективно виміряти рівень знань, умінь і навичок особистості [1, с. 4].

Правильний, науково виважений тест повинен бути якісним, тобто – валідним, об'єктивним, надійним, точним. Ця вимога стосується тесту як інструменту вимірювання, методу тестування як методу вимірювання та методу оцінювання.

Тести класифікуються за цілою низкою ознак: *за процедурою утворення* (стандартизовані та не стандартизовані тести); *за засобами виконання* (бланкові, предметні, автоматичні, практичні, комп'ютерні); *відповідно до напрямків формування і розвитку рис особистості* (тести інтелекту, тести загальних розумових здібностей, розумового розвитку, тести спеціальних здібностей у різних галузях діяльності, тести просвіти, успішності,

академічних досягнень, тести визначення окремих властивостей (рис) особистості, особистісні тести: тести темпераменту, тести креативності, тести рівня вихованості, тести досягнень); *за характером дії* (вербальні, невербальні); *за орієнтацією* (тести на швидкість, тести потужності, або результативності, змішані тести); *за рівнем однорідності завдань* (гомогенні, гетерогенні); *за характером* (об'єктивні, спроектовані); за спрямуванням (широкої орієнтації, вузько орієнтовані) [6, с. 40-45].

В системі освіти визначають тести для вхідного контролю знань – вимір знань та поведінки студента з початку навчання; проміжний тест – вимір досягнутого прогресу за певний відрізок навчання; діагностичний тест – встановлення ускладнень в навчанні та їх джерел; підсумовуючий тест – основні здобутки за час навчання.

Тест – система завдань, що володіє складом, цілісністю і структурою. До складу тесту входять як самі завдання, так і правила їх застосування і оцінювання, а крім того – рекомендації по інтерпретації результатів тестування. Інструкція містить чіткі вказівки щодо кількості частин з яких складається тест, зазначається час на його виконання, стратегія дій випробуваного з виконання тесту, порядок дій для запису вірної відповіді. Якщо тест містить різні форми завдань, перед кожним субтестом дається додаткова інструкція з виконання даної форми завдання.

У цілісному тесті завдання взаємозалежні. В той же час, кожне з них, виконує певну задачу і будь яке вилючення, бодай одного з них, знижує якість вимірювання рівня знань. Зміст тестових завдань, укладено відповідно до структури учбової дисципліни, для якої він створений. Завдання в тесті розміщуються в зростаючому порядку за їх складністю. Тактично, це надає змогу менш підготовленим, виконати певну кількість завдань.

Кожному тесту відповідає оптимальний час тестування, тобто час, для якого характерне максимальне значення дисперсії тестових результатів, що показує рівень диференціації знань студентів. Зменшення або збільшення цього періоду часу знижує якісні показники тесту [1, с.193]. Кількість завдань у тесті називають «довжиною тесту».

Таким чином текстологічна компетентність це певний набір сформованих у викладача конструктивно-аналітичних та організаційно-управлінських навичок, теоретичних знань та практичних вмінь зі створення якісного тестового продукту для проведення тестувань з метою реалізації всебічного і неупередженого контролю знань.

Список використаних джерел

1. Аванесов В.С. «Композиция тестовых заданий». Учебная книга. 3 изд.. доп. М.: Центр тестирования, 2002. – 240 с.
2. Гуцало Е.У. Педагогічне тестування в системі контролю і оцінки якості навчання студентів: (на базі дисциплін психолого-педагогічного циклу педагогічного університету) [Електронний ресурс] / Е.У. Гуцало // Методичний вісник: спецвипуск – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – 68 с. – Режим доступу до журн.: <http://wiki.kspu.kr.ua/images/f/fb/Maket.pdf> .

3. Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Галузеві стандарти вищої освіти / [укл. Петренко В. Л.] // Інформаційний вісник. – К. : Вища освіта, 2003. – №10. – 82 с.
4. Лукіна Т.О. Педагогічна діагностика: завдання, методи, інструменти : навчально-методичні матеріали до модуля / Т. О. Лукіна. – К.: Проект «Рівний доступ до якісної освіти в Україні», 2007. – 59 с.
5. Литвинова С.Г. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності (ІКК) вчителів-предметників / С.Г. Литвинова. – К., 2008. – 142 с.
6. Майоров А.Н. Теория и практика создания тестов для системы образования / А.Н.Майоров. – М.: Интеллект-Центр, 2002. – 296 с.
7. Тестовий контроль і рейтинг в освіті: навчальний посібник / Берещук М. Я., Бархаєв Ю. П., Стадник Г.В. – Харків : ХНАМГ, 2006. – 106 с.

ПОРУШЕННЯ СНУ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ

Пархоменко Н.О.

старший викладач кафедри
соціально – гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Анотація: розкрито проблему порушення сну та зазначено його наслідки.

Ключові слова: сон, безсоння, ожиріння, цитокіни, цукровий діабет, дратівливість, імунна система, пам'ять, увага.

Людина витрачає на сон третину свого життя. І це добре. Адже сон – це природний фізіологічний процес, необхідний для нормального функціонування організму. Уві сні організм людини відновлює сили, обробляє накопичену за день інформацію та бореться з хворобами.

Тривалість сну людини годин коливається від 6 до 8 годин на добу – цього часу має бути достатньо для того, щоб людина змогла працювати й далі, без шкоди для власного здоров'я. але якщо вона постійно недосипає, це матиме серйозні наслідки, починаючи від легкого неврозу і ризику появи зайвих сантиметрів на талії, і закінчуючи більш серйозними проблемами – хворобами серця та підвищеним ризиком отримати цукровий діабет [3].

Неприємні симптоми можуть з'явитися уже після першої ночі недосипання. Навіть після одного дня недосипання виникають такі наслідки як переїдання, погіршення уваги, пам'яті, зовнішнього вигляду, підвищується ризик зараження застудними захворюваннями.

Якщо людина мало або погано спала хоча б одну ніч, вона відчуває себе більш голодною, ніж після стандартного сну. Дослідження показали, що нестача сну провокує апетит, а також вибір більш калорійних, з підвищеним

вмістом вуглеводів, і не зовсім здорових продуктів. Як результат людина починає переїдати і це може призвести до ожиріння.

Через сонливість у людини погіршується увага та реакція, а це в свою чергу, може призвести до аварійних ситуацій на дорозі чи на виробництві (якщо вона працює руками або є лікарем чи водієм, що ще гірше). Якщо людина спить 6 чи менше годин, ризик виникнення нещасних випадків на дорозі з її участю збільшується втричі.

Сон корисний не лише для мозку, але і для зовнішності людини. Дослідження в журналі SLEEP, опубліковане в минулому році, показало, що ті, хто спить менше, здаються людям менш привабливими. А дослідження, проведені у Швеції, також показали зв'язок між швидким старінням шкіри та відсутністю нормального сну [4, с.63].

Повноцінний сон є одним із будівельних блоків імунної системи. Дослідження, проведене в університеті Карнегі-Мелона, показало, що сон менше 7-ми годин в день підвищує ризик захворіти в три рази. Більш того, спеціалісти клініки Майо пояснюють, що під час сну в організмі виробляються особливі білки цитокіни. Деякі з них допомагають підтримувати міцний сон, а рівень деяких потрібно підвищувати для захисту організму, коли у людини інфекція чи запалення, або коли у неї стрес. В результаті недосипання утворення цих захисних цитокінів знижується і організм хворіє довше [1, с. 3].

В результаті недосипання людина стає більш емоційною. Згідно досліджень, проведених у 2007 році у медичних школах Гарварду та Берклі, якщо людина мало спить, емоційні зони мозку стають реактивними більш ніж на 60 %, тобто вона стає більш емоційною, дратівливою та вибухонебезпечною [6]. Справа в тому, щоб без достатньої кількості сну мозок переключається на більш примітивні форми діяльності і не в змозі нормально управляти емоціями.

Через недосипання у людини можуть з'явитися проблеми з пам'яттю та концентрацією. Їй стає важко концентруватися на виконанні поставлених завдань, а також погіршується пам'ять, так як сон бере участь у процесі консолідації пам'яті. Так що, якщо людина мало спить, запам'ятовування нового матеріалу буде даватися все важче й важче (в залежності від запущеності ситуації). Коли ж людина спить менше 6 годин на добу тривалий період часу, можуть виникнути більш серйозні наслідки. Чим довше людина підтримує такий нездоровий режим, тим вища ціна, яку організм заплатить за це.

Дослідження, опубліковані в журналі SLEEP у 2012 році, показали, що недосипання (менше 6 годин сну) для людей старшого віку підвищує ризик отримання інсульту в 4 рази [2, с.5]. Просте переїдання через нестачу сну протягом одного або двох днів впливає на організм негативно, але найбільший вплив має постійне недосипання, що стало стандартним режимом. Як уже зазначалось раніше, нестача сну провокує підвищення апетиту і, звичайно, призводить до постійних нічних перекусів. Все це разом трансформується в зайві кілограми.

Тривале недосипання збільшує ймовірність виникнення деяких видів раку. Звичайно, він не з'явиться просто тому, що людина мало спить. Але поганий сон може спровокувати появу передракових новоутворень. Так, в результаті дослідження, проведеного серед 1240 учасників, у тих, хто спав менше 6 годин за добу на 50 % зростає ризик появи колоректальної аденоми, яка з часом може перетворитися на злоякісне новоутворення [7].

В ході дослідження, проведеного в 2013 році Центром з контролю та профілактики захворювань, було виявлено, що занадто мала (і занадто велика) кількість сну пов'язана з підвищенням ризику появи багатьох хронічних захворювань, в тому числі, і цукрового діабету. Це пов'язано з тим, що нестача сну, з одного боку, призводить до ризику ожиріння, а з іншого – знижується чутливість до інсуліну [5, с.87].

Також хронічне недосипання збільшує ризик серцевих захворювань. Harvard Health Publications повідомляє, що хронічне недосипання пов'язане з підвищеним кров'яним тиском, атеросклерозом, серцевою недостатністю та інфарктом. Дослідження, проведені в 2011 році у Медичній Школі Уорвіка, встановили, що якщо людина спить менше 6 годин на добу і сон проходить з порушеннями, її організм отримує «бонус» у вигляді зростаючої на 48 % ймовірності померти від хвороб серця і на 15 % - від інсульту.

Через тривале недосипання у чоловіків зменшується кількість сперматозоїдів. У 2013 році в Данії серед 953 молодих чоловіків було проведено дослідження, в ході якого з'ясувалося, що у чоловіків з порушенням сну концентрація сперматозоїдів у спермі на 29 % менше ніж у тих, хто спокійно спить стандартні 7-8 годин на добу. Дослідження, під час яких протягом 10-14 років оцінювалося 1741 чоловіків та жінок, показало, що чоловіки, які спали менше 6 годин на добу, збільшують свої шанси померти передчасно.

Таким чином, тривале недосипання має тяжкі наслідки для людського організму, які є небезпечним не лише для нашого здоров'я, а й для життя. Тому для гарного вигляду та міцного здоров'я людині необхідно спати не менше 6 годин на добу, хоча б у короткостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Вакуленко Л.А. Розлади сну і принципи його корекції // Нові медичні технології. - 2001. - № 6. - С. 36-37.
2. Воронін І.М. Обструкція верхніх дихальних шляхів під час сну як фактор ризику серцево-судинних захворювань // Клінічна медицина. - 2001. - № 11. - С. 4-7.
3. Грибан В.Г. Валеологія: Підручник. / В.Г. Грибан. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 214 с.
4. Елігулашвілі Т.С., Полуктов М.Г. V Всесвітній конгрес з апное уві сні //Журнал неврології і психіатрії ім. С.С. Корсакова. - 1998. - № 3. - С. 63-64.
5. Сон человека. Физиология и патология.: моногр. для невропат., терапев., клин. физиол. / А.М. Вейн, К. Хехт – М: Медицина, 2005. – 272 с.

6. Наслідки поганого сну або чим небезпечне недосипання / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://apteka-traw.com/naslidki-poganogo-snu-abo-chim-nebezpechne-nedosipannya.html>

7. Цікаві фати про наслідки порушення сну / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://facti.info/rizne/22842-cikavi-fati-pro-naslidki-porushennja-snu.html>

ГІПОДИНАМІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Бондар В. М.

студентка групи ЗЛ-11

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н.О.

Анотація: наслідки малорухливого способу життя на здоров'я.

Ключові слова: гіподинамія, атрофія м'язів, фізична активність, спорт.

У наш час, коли в щоденному житті людина має все менше фізичних навантажень, гіподинамія стала справжньою проблемою. Кожен день людини складається з поїздки автобусом на роботу, сидіння на робочому місці приблизно 7-8 годин і повернення додому. При цьому тільки 10 % населення регулярно займається спортом, а решта 90 % – відкладають на потім. На жаль, потім знову прийде «сьогодні», а отже, активне проведення часу можна ще трохи відкласти. Ось і виходить, що люди живуть з року в рік без особливого руху. Такий щоденний розпорядок негативно впливає на здоров'я людини.

Особливо гіподинамія впливає на серцево-судинну систему: слабшає сила скорочень серця, зменшується працездатність, знижується тонус судин. Негативний вплив виявляється на обмін речовин і енергії, зменшується кровопостачання тканин. В результаті неповноцінного розщеплювання жирів кров стає «жирною» і ліниво тече по судинах, і постачання живильними речовинами, киснем зменшується. Наслідком гіподинамії можуть стати ожиріння і атеросклероз [1, с.45].

Ожиріння є одним з найпоширеніших наслідків гіподинамії. Внаслідок ожиріння уповільнюється швидкість циркуляції крові по судинах і тіло перестає спалювати більшу частину калорій, які трансформуються в жирову тканину на стегнах, животі і ногах під шкірою. На жаль, останнім часом досить часто зустрічається ожиріння внутрішніх органів. Це захворювання можна вилікувати з допомогою фізичних вправ і спеціальної дієти.

Людям, що страждають на ожиріння, необхідно дотримуватися певних правил харчування: виключити перекуси між основними прийомами їжі, солодку, смажену, гостру і жирну їжу; перейти на роздільне харчування; уникати різкого зменшення обсягів спожитої їжі; вживати щодня 1,5-2 літри води.

Досить сильної шкоди гіподинамія наносить опорно-руховій системі: поступове вимивання з кісток кальцію, що призводить до ламкості кісток і зростання ймовірності переломів кінцівок; зменшення сили м'язів, розтягнення зв'язок; постійне запалення суглобів, що супроводжуються значними болями [2, с. 104].

Небезпечною є гіподинамія й для серцево-судинної системи. Серце як м'язовий орган кровоносної системи, буде атрофуватися, якщо його не тренувати. Крім того, якщо кровотік в організмі людини уповільнений, то це може призвести до таких захворювань, як геморой і утворення тромбів. І якщо перша хвороба просто неприємна, то в другому випадку можна й померти [3, с.12].

При атрофії м'язів також зростає можливість появи проблем з диханням, адже для того, щоб повітря потрапляло в легені, потрібно робити певне зусилля.

Для підтримки м'язового тону та уникнення негативного впливу гіподинамії необхідно дотримуватися певних правил: вранці і ввечері виділяти час для зарядки; намагатися не користуватися ліфтом (в розумних межах); займатися рухомими видами спорту, частіше відвідувати басейни; вживати достатню кількість рідини, їсти більше овочів і фруктів; не зловживати придорожніми фаст-фудами – їжа там далека від ідеалу дієтичного; дозувати тривалість роботи за монітором комп'ютера чи телевізора [5, с.213]. Людям рекомендують частіше сміятися, адже сміх також сприяє схудненню. За десять хвилин веселого сміху, можна позбутися від сорока кілокалорій.

Таким чином, відсутність фізичних навантажень негативно впливає на здоров'я людини. Але слід пам'ятати, що малорухливий спосіб життя – це не вирок, і кожна людина здатна змінити своє життя, потрібно тільки зайнятися власним здоров'ям і зовнішнім виглядом.

Список використаних джерел

1. Грибан В. Г. Валеологія / В.Г. Грибан – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 214 с.
2. Іващук Л. Ю. Валеологія / Л.Ю. Іващук, С. М. Онишкевич. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2010. – 400 с.
3. Коваленко Є. Гіпокінезія / Є. Коваленко // Валеологія. – 2008. – № 7, 8 квітень. – С. 12-13.
4. Коцур Н. І. Валеологія: підручник / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш, І. О. Калініченко, Л. П. Товкун. – Корсунь-Шевченківський, 2011. – 581 с.
5. Смирнов В.М. Фізіологія фізичне виховання і спорт. Підручник для студентів середніх та вищих закладів / В.М. Смирнов, Дубровський В.І. – М.: Владос-пресс, 2002. – 608 с.

ЗНАЧЕННЯ КАРОТИНІВ І ВІТАМІНУ А ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Мартусь Д. Ю.

студентка групи ФВК-21

ПВНЗ «МНТУ»

Полтавський бізнес-коледж

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н. О.

Анотація: розглянуто каротин та вітамін А, їх роль для здоров'я людини.

Ключові слова: каротин, вітамін, ретинол, радикали.

Людина завжди прагнула зберегти молодість, красу та здоров'я свого організму. Але сьогодні в результаті інтенсивного темпу життя це не завжди можливо. Досить часто людина має хворобливий, стомлений вигляд, що особливо проявляється в кінці робочого дня. Однією з причин втому може бути нестача каротинів та вітаміну А.

Саме вітамін А підтримує молодість і здоров'я тіла людини, покращує зір, робить шкіру гладкою та еластичною, а також вітамін А бореться в імунній системі з вірусами, бактеріями та іншими збудниками хвороб.

Каротини – це жировмісні пігменти. Близько 60 з них вважаються провітамінами вітаміну А. Клітини організму людини можуть насититись каротинами тільки в тому разі, якщо він в достатній кількості є навіть в найтонших кровоносних судинах, людина повинна турбуватися про те, щоб в крові завжди було достатньо молекул каротину. Для цього потрібно приймати багату на каротини їжу. Найбільше його в темно – зелених, жовтих і червоних овочах (шпинаті, броколі, моркві, буряку, гарбузі). Багато вітаміну А в абрикосах [4].

Довше проходить процес постачання в клітини вітаміну А, отриманого з рослинних каротинів. Молекули каротину (наприклад, в моркві) щільно упаковані в рослинних волокнах і травні соки важко можуть дістати їх звідти. Тому до 40% отриманих з їжею каротинів не переходять у вітамін А, а виводяться з організму. Щоб цього не відбулося, моркву і інші овочі потрібно довго варити чи тушкувати з додаванням жиру, тому що в іншому разі в організмі виробляється дуже мало жовчних солей для виробництва вітаміну А.

Дослідження біохіміків із Дюссельдорфа Інституту фізіологічної хімії довели, що каротини і вітамін А не менш важливі для здоров'я людини, ніж кисень. Вони знищують вільні радикали, які призводять до хвороби і смерті [2].

Професор Гледіс Блок – всесвітньо визнана дослідниця процесів окиснення, стверджує: «Без постійного і достатнього надходження антиокислювачів типу каротинів життя було б неможливим. Викликані окисненням пошкодження ядра клітини, білків і інших великих молекул

призводять до передчасного старіння, а також до раку, серцевих захворювань, катаракти» [3].

Згідно з дослідженнями американських вчених, великий вміст каротинів в продуктах харчування являє собою надійний захист від раку та інших хвороб. Але вітамін А може накопичуватись практично в необмеженій кількості, його концентрація може стати занадто високою для нашого здоров'я. Така небезпека виникає лише тоді, коли вітамін А приймається у вигляді пігулок у великих дозах протягом значного періоду часу. Рослинні ж каротини можна вживати в їжу без обмежень, від цього в гіршому випадку можуть лиш пожовтіти долоні.

Важливу роль вітамін А відіграє для зору. В 1967 р. американський біохімік Джордж Уолд отримав Нобелівську премію за виявлення значення вітаміну А для зору. Нестача вітаміну А призводить до висихання й затвердіння клітин рогівки, до того ж ми втрачаємо захисну плівку слізної рідини [1, 5].

Людам, котрі довго працюють біля моніторів комп'ютерів обов'язково необхідний вітамін А, тому що він використовується в очах при кожному світловому імпульсі.

Доведено, що вітамін А тісно пов'язаний з гормоном росту і вони обоє мають загальні рецептори в клітинах організму. Тому дітей необхідно достатньо годувати темно-зеленими, жовтими і червоними овочами, навіть якщо їм більше подобається копчена ковбаса, смажена картопля чи якесь тістечко. Крім того, вітамін А збільшує стійкість ясен до інфекцій і запалень.

Добова норма вітаміну А в міліграмах: грудні діти – 2000; діти 1 – 3 років – 2300; діти 4 – 6 років – 2500; діти 7 – 10 років – 3200; підлітки – 4000; жінки – 4000; чоловіки – 5000; вагітні жінки – 5500 [5].

Особливо багаті вітаміном А: печінка теляча, морква, шпинат, гарбуз, папайя, зелена листовка капуста, броколі, диня, помідор, абрикос, зелений горошок, персик.

Отже, для міцного здоров'я, збереження краси та молодості людина повинна вживати достатню кількість каротинів та вітаміну А. Лише тоді вона матиме хороший зір, еластичну та красиву шкіру, здоровий вигляд волосся та нігтів.

Список використаних джерел

1. Грибан В. Г. Валеологія / В. Г. Грибан – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 214с.
2. Іващук Л. Ю. Валеологія / Л. Ю. Іващук, С. М. Онишкевич. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2010. – 400 с.
3. Зубар Н.М. Основи фізіології та гігієни харчування: Підручник. / Н.М. Зубар — К.:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. — 341 с.
4. Коцур Н. І. Валеологія: підручник / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш, І. О. Калініченко, Л. П. Товкун. – Корсунь-Шевченківський, 2011. – 581 с.
5. Джерела вітаміну А. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bukvar.su/medicina-zdorove/page,2,126284-Istochniki-vitamina-A.html>

ВПЛИВ СТРЕСУ НА ЖИТТЯ ЛЮДИНИ

Мостовой М. М.

студент групи ЗЛ-11

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н. О.

Анотація: описано вплив стресу на організм людини, на його фізичне і психологічне здоров'я; способи подолання стресів.

Ключові слова: стрес, вплив на організм, повноцінне здоров'я, негативні наслідки, дратівливий чинник, депресивний стан, медитація, релаксація, аутотренінг.

Великий філософ Сократ 2400 років тому сказав: «Немає тілесної хвороби окремо від душі». Дійсно, організм людини – це єдність душі і тіла. І будь-яка хвороба – проблема всієї особистості людини, що складається не тільки з тіла, але й з розуму, почуттів та емоцій. Наш організм влаштований так, що йому необхідна рівновага, і це дуже мудро. Однак люди своєю поведінкою, ставленням до себе і один до одного часто порушують цю рівновагу, і організму доводиться постійно працювати «на межі», прагнучи підтримувати нормальний перебіг всіх фізіологічних і психічних процесів, тобто, практично не відпочивати.

Стрес – це сильне напруження різних систем організму, яке не проходить безслідно. Негативний вплив стресу на здоров'я дуже великий і має найгірші наслідки. Саме стресова ситуація стає причиною багатьох захворювань, які проявляться пізніше – як фізичних, так і душевних. Найчастіше зустрічаються захворювання серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту, зниження імунітету [3, с.124].

Гормони, які виробляються при стресі, необхідні у фізіологічних кількостях для нормальної роботи організму, а у великих кількостях викликають безліч небажаних реакцій, що ведуть до захворювань і навіть до загибелі. Їх негативна дія посилюється тим, що сучасна людина на відміну від первісної при стресі рідко застосовує м'язову енергію. Тому біологічно активні речовини ще довго циркулюють в крові в підвищених концентраціях, не даючи заспокоїтися ні нервовій системі, ні внутрішнім органам.

Перелік негативних наслідків підвищеної концентрації гормонів стресу дуже великий. Тут і дегенерація клітин головного і спинного мозку, затримка росту, зниження секреції інсуліну тощо. Виник навіть новий напрям у медицині, що отримав назву психосоматична медицина, яка розглядає різні форми стресу як основних так і супутніх патогенетичних факторів багатьох (якщо не всіх) захворювань. Якщо людина постійно нервує, то нервова система зношується і дає неправильні сигнали іншим системам і органам [5].

Тривале стримування людиною емоцій, при стресі, призводить до їх накопичення і потім може мати негативні наслідки для здоров'я.

В екстремальній ситуації в кров викидаються гормони, що забезпечують надходження енергії туди, куди потрібно – тому первісна людина встигала або вбити тварину, або втекти від неї, рятуючи своє життя. У наш час фізіологічна реакція залишилася та ж сама. У цей час в організмі відбувається багато змін. Стрес задуманий природою для того, щоб дозволити людині зробити активні дії в дуже короткий період часу, і не більше того. Але, на відміну від наших предків, ми не дозволяємо собі відпочивати і розслаблятися, навіть коли це життєво необхідно, і тому організм перебуває в стані бойової готовності постійно [7].

Організм намагається відновити рівновагу, йому потрібно пристосуватися до стресу, але ми весь час додаємо йому проблем: наприклад, починаємо безконтрольно приймати хімічні ліки, намагаючись за їх допомогою загасити стрес. А виходить ще гірше. Якщо не зупинити цей руйнівний процес, то наше життя буде тільки погіршуватися [2, с.83].

Стрес впливає на емоційне здоров'я людини та нерідко виявляється як загальне занепокоєння і невдоволення життям, своїм соціальним статусом або займаною посадою. Супроводжується такий стрес загальною дратівливістю, агресивністю, нетерпимістю до оточуючих і нападами необґрунтованого гніву. Слід окремо зазначити, що стрес призводить до проблем в сімейному житті. Можливо, якийсь час близькі люди зможуть зрозуміти вічно похмурий вигляд і різкі зауваження на їхню адресу, проте рано чи пізно вони просто не витримають такого ставлення. Це призведе до конфліктів, постійних суперечок і образ. Кожен хоче, щоб його поважали і цінували, особливо близькі люди. Якщо людина відчуває, що не справляється зі своєю дратівливістю і агресією, необхідно поговорити зі своїми близькими. Треба розказати, що про відчуття і як їй складно, що справа зовсім не в них, а в ній, попросити їх підтримки - це найкраще що людина може зробити для збереження миру і спокою в будинку.

Щоб звести до мінімуму вплив стресу на організм, потрібно вести з ним саму активну боротьбу. Для початку потрібно зрозуміти, що послужило дратівливим чинником. Якщо позбутися причини, можна усунути і наслідки.

До зовнішніх причин виникнення стресу відносять вплив агресивної екології, шкідливі звички, тривале перебування під прямими променями сонця, робочі навантаження, проблеми в особистому житті: наприклад, розрив з коханою людиною, а також особисті трагедії і нещастя, які можуть трапитися.

До внутрішніх чинників відносять харчову алергію, порушення в роботі імунної та ендокринної системи, неповноцінне харчування та різні захворювання [6].

Якщо стан стресу – стало вже хронічної реакцією на подразники, то, як і при алергії, потрібно намагатися уникати «дотику» з ними. Але не завжди це можливо. Тому важливо навчитися справлятися зі стресом. Якщо навчитися адекватно оцінювати ситуацію, то це допоможе запобігати реакцію організму людини на стрес. Психологи і психотерапевти в таких випадках застосовують методи впливу на психологічні, інтелектуальні, духовні ресурси організму[1, с.735]:

-арт-терапія: малювання своїх тривог на аркуші паперу і за тим знищення цього малюнка;

-письмові практики - ведення щоденника, в якому описуються всі відчуття людини, а потім аналізуються причини і методики виходу зі стресу - як би погляд на проблему з боку;

-медитація, релаксація, аутотренінг.

Все це звільняє мозок від непотрібних тривог і емоцій, знімає напругу. В результаті виникає стан спокою і впевненості в собі, у своїх силах.

Допомагає при стресі також:

- обливання водою, контрастний душ, гідромасаж;

- масаж, при якому розминають ділянки тіла затверділі, скуті спазмом;

- будь-які фізичні вправи здатні прибрати стан тривоги. Особливо добре займатися плаванням: м'язи розслаблюються, вода змиває весь негатив.

Такі негативні емоції як роздратування, неспокій, тривога, страх викликають напругу в м'язах. Якщо навчитися розслабляти м'язи, то можна зменшити вплив стресу на здоров'я людини.

Як бачимо, вплив стресу на організм людини може бути досить серйозним і має нескінченну кількість форм прояву. Можна сказати, що під час стресу людина більш схильна до негативного впливу ззовні. Стрес знайде «слабке» місце у будь-якої людини, і неважливо що це буде: неконтрольовані емоції, затяжна депресія або підірване здоров'я. Тому для боротьби зі стресами різного рівня, сучасній людині необхідно навчитися долати стрес.

Список використаних джерел

1. Айрапетянц М.Г. Механізми патогенезу неврозів. // Життєдіяльність вищої нервової діяльності. – 2005. – Т. 55. – № 6. – С. 734-736.

2. Антипов В.В. Психологічна адаптація до екстремальних ситуацій. / В.В. Антипов – СПб.: Владос, 2008. – 128 с

3. Бодров В.А. Психологічний стрес: розвиток і подолання. / В.А. Бодров – М.: ПЕР СЕ, 2006. – 528 с.

4. Грабе М.В. Синдром вигорання / М.В. Грабе – СПб.: Ареал, 2008. – 96 с.

5. Стрес / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.km.ru/zdorove/encyclopedia/stress>

6. Стратегия поведения при стрессе // Московский психологический журнал №12 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://magazine.mospsy.ru/nomer12/s11.shtml>

7. Стресс и депресія / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mir-edin.ru/no-stress.html>

ВПЛИВ ЦУКРУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Проценко В.О.

студент групи ЗЛ-11

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н. О.

Анотація: зазначено особливості впливу цукру на організм людини.

Ключові слова: цукор, дофамін, стеатоз, залежність.

Цукор – найнебезпечніший наркотик сучасності, який знаходиться у відкритому доступі. За словами експертів, коли людина вживає в їжу жири або білки, то вона в якийсь момент відчуває насичення і зупиняється. А солодке людина буде їсти доти, доки не нашкодить своєму організму. Трапляється це тому, що цукор викликає залежність, і відмовитися від нього так само важко, як і від паління цигарок.

Надмірне вживання цукру призводить до порушення фізіологічних функцій організму людини, зокрема порушення обміну речовин, імунних реакцій, прискорюються процеси старіння. Крім того цукор сприяє вимиванню кальцію з організму, перешкоджає засвоєнню вітамінів групи В, негативно впливає на роботу серця.

Цукор сприяє виробленню дофаміну, який називають «гормоном бажань». Дофамін є важливою частиною «системи заохочення» мозку, викликаючи почуття задоволення. З точки зору психології, дофамін — це наш мотиватор. Якщо у людини порушене вироблення цього гормону, їй нічого не хочеться, вона ні від чого не отримує задоволення [1].

На відміну від жиру або інших продуктів, цукор впливає на організм таким чином, що його хочеться їсти все більше і більше – саме цю властивість використовують виробники продуктів харчування для збільшення обсягів продажу.

Ван дер Вельпен пропонує ввести особливий податок на цукор, а також законодавчо закріпити максимальний відсоток вмісту цукру в готовій їжі. Крім цього він вважає за необхідне помістити на упаковках солодошів і безалкогольних цукровмісних напоїв спеціальні написи (за аналогією з написами на пачках сигарет), які будуть попереджати людей про те, що цукор викликає залежність і погіршує стан здоров'я [2].

Вживання великої кількості цукру призводить до ожиріння. На сьогодні 13 % калорій, споживаних середньо-статистичною людиною кожного дня, – це цукор. Сучасна людина споживає 22 чайні ложки в день (якщо підсумувати всю сахарозу, споживану протягом доби через продукти харчування), при нормі – 6 для жінок і 9 для чоловіків.

Цукор є каталізатором старості. На думку доктора Лустіга, цукор вносить відчутний внесок у процес старіння, оскільки фруктоза, складова 50%

молекули сахарози, вивільняє радикали кисню, які, в свою чергу, прискорюють темпи розвитку і загибелі клітин, а також сприяють розвитку хронічних захворювань (цукровий діабет 2 типу, серцево-судинні та інші хвороби)[5].

Також цукор призводить до стеатозу печінки. Стеатоз печінки – це порушення обміну речовин, при якому в печінкових клітинах відбувається скупчення жиру. Одна з основних причин стеатозу – незбалансоване харчування. При надмірному вживанні цукру, печінка не справляється з його переробкою. Підшлункова залоза намагається прийти на допомогу і починає виробляти додатковий інсулін. Це, так званий, неалкогольний стеатоз (неалкогольна жирова хвороба печінки)[4].

Дослідження, проведене Американським журналом клінічного харчування (American Journal of Clinical Nutrition) встановило: люди, що споживають 1000 зайвих калорій в день за рахунок солодощів, тільки в 2 % випадків мають зайву вагу, але в 27 % випадків у них спостерігається скупчення жиру в печінці [3].

Отже, щоб зберегти здоров'я і попередити негативні наслідки надмірного вживання цукру необхідно їсти натуральні продукти, вилучити з раціону напівфабрикати, солодкі напої та кондитерські вироби. Також для підвищення інтенсивності обмінних процесів, зокрема засвоєння організмом цукру, займатися фізичними вправами та спортом.

Список використаних джерел

1. Правила приймання і методи відбирання проб. - На заміну ГОСТ 12569-85; Введ. 2001.01.01.- Офіц. вид. - К.: Держстандарт України, 2000. - II, 7с., II, 7 с. (розд. паг.). - (Державний стандарт України. Міждержавний стандарт)

2. Патогенетичні аспекти зниження толерантності до фізичних навантажень у хворих на цукровий діабет: дис. канд. мед. наук: 14.01.14 / Варгачий Сергій Якович; Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка АМН України. - К., 2004. - 153 арк. - арк. 132-153

3. Зависимость от сахара / [Електронний ресурс] – Режим доступу: Режим доступу: <http://santetoujours.info/articles/nutrition/dependance-on-sugar>

4. Залежність від солодкого білого порошку / [Електронний ресурс] – Режим доступу: Режим доступу: <http://diagnoz.net.ua/xvorobu/1687-zalezhnst-vd-solodkogo-blogo-poroshku.html>

5. Сахарная зависимость или Как избавиться от пристрастия к сладкому / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.medportal.md/detail_news.php?detail_news=1022&id=1022

6. Вред и норма потребления сахара. 10 фактов о вреде сахара / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ayzdorov.ru/ttermini_sahar.php

ПРОБЛЕМИ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Федорцов П. В.

студент групи ЗЛ-11

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н. О.

Анотація: шкода алкоголю для дітей та підлітків.

Ключові слова: здоров'я, алкогольна залежність, стомлюваність, психологічний клімат.

В наш час, коли людина в більшій мірі підвладна самій собі, і часто повинна не жити, а боротися за своє існування, вирішуючи проблеми побутового рівня за рахунок лише власних сил та можливостей. Виховання дітей батьками, які змушені більше думати про те, як прогодувати сім'ю та вижити в цьому складному світі, часто приділяється не той рівень уваги, якого вони потребують. Життєві проблеми, які лежать на дорослих членах сім'ї, не дають їх можливості, а часто й сил, на нормальне та повноцінне виховання підростаючого покоління. Діти, часто представлені самі собі, бачачи у більшості дорослих, апатію та смуток, самі починають бути схожими на цих дорослих і чинити так, щоб хоч якось заповнити своє неорганізоване дозволля та розбавити яскравими кольорами свої сірі та сумні будні. Роблять це вони за допомогою способів, які в надлишку бачать в оточуючому їх світі, а саме за допомогою алкоголю, доступного в наш час на кожному кроці. Проблема дитячого алкоголізму стоїть досить гостро в наш час і виходить на перший план у більшості країн з нерозвинутою перехідною економікою та неувважним відношенням держави й суспільства до проблем підростаючого покоління.

Основними причинами дитячого алкоголізму психологи і наркологи найчастіше називають наступні: негативний приклад батьків-алкоголіків; соціально-педагогічна занедбаність дитини; бажання дитини утвердитися серед однолітків; негативні емоції; негативний психологічний мікроклімат в родині, школі, складні взаємини з однокласниками та вчителями; вплив оточення; слабохарактерність і невміння відмовити старшим товаришам; відхилення психічного та фізичного розвитку, вікові кризи; відсутність умов для самовираження, відсутністю позитивних і значущих соціальних і особистих, життєвих цілей і планів [1, с.8].

Водночас виявити у дитини схильність до спиртного на початковій стадії досить тяжко. Дитина до шістнадцяти років ще перебуває у пошуках себе. Якщо дитина спробувала алкоголь й відчула задоволення, то вона буде прагнути його ще. А якщо хтось із членів сім'ї вживає спиртне, тоді це дитиною сприймається як норма поведінки. Через це у неї швидко формується залежність. Таких дітей є дуже багато.

Психологи пояснюють, що ситуацію загострює й те, що діти ніколи самі не звертаються за допомогою з подібними проблемами. Якщо дитина випиває, то зазвичай це приховується як самою дитиною (вона намагається прийти додому й

відразу лягти спати, щоб її ніхто не помітив), так і батьками, які не хочуть визнавати того, що їхня дитина вживає спиртним [5].

Вживання алкоголю в дитячому віці є стресом для організму, який відразу ж відбивається на психіці дитини, її поведінці, навчанні, взаєминах з батьками і однолітками. Особливість дитячого алкоголізму в тому, що він розвивається значно швидше, ніж у дорослих, і має більш тяжкі наслідки [2, с. 59].

У дитячому віці продовжують формуватися нервова, ендокринна і серцево-судинна системи і організм дитини працює злагоджено, як годинниковий механізм. Алкоголь порушує цю злагодженість. У першу чергу, від спиртного страждають травна і нервова системи дитини. В дитячому віці ця шкода особливо має сильний вплив на активність алкогольдегідрогенази, ферменту, що розкладає спирт. У результаті посилюється і продовжується токсична дія етилового спирту на головний мозок і всі органи дитини.

Унаслідок незрілості центральної нервової системи дитини вона стає особливо вразливою. Відбуваються порушення пам'яті, інтелекту, логічного і абстрактного мислення, порушене емоційне реагування.

Досліджуючи дитячий алкоголізм, статистика стверджує, що великий відсоток алкогольних інтоксикацій спостерігається саме у дітей підліткового віку. А це дуже небезпечно, тому що в юному віці сп'яніння розвивається стрімко, і може призвести до знепритомнення та навіть коми. У дитини підвищується температура тіла й артеріальний тиск, а рівень глюкози і кількість лейкоцитів у крові падають. Період порушення, пов'язаний з прийомом алкоголю, у підлітків швидко переходить в інтоксикаційний сон, при якому часто виникають судоми. Нерідко виникають і психічні порушення, що виражаються маренням [3, с. 54].

При систематичному вживанні алкоголю у дітей швидко зростає непереносимість алкоголю і формується похмільний синдром, який проявляється особливою дратівливістю, похмурістю, злостивістю, запальністю і агресивністю, частими змінами настрою. Для неповнолітніх алкоголіків характерні відсутність критичності в оцінці своєї поведінки і стану, порушення психіки, зупинка в розвитку особистості, деформація емоційної сфери, а також астеничні риси – підвищена стомлюваність, неуважність, відсутність інтересу до навколишнього середовища, інертність; вони легко залишають навчання. Швидко розвивається алкогольна деградація особистості [4, с. 67].

Таким чином, будь-які помилки батьків і соціального середовища щодо підлітків та юнацтва, в тій чи іншій мірі підвищують ймовірність початку вживання алкоголю. Тому на сьогодні необхідно звернути особливу увагу на виховання здорового способу життя дітей та підлітків і створення сприятливого психологічного клімату у родинному та суспільному середовищі.

Список використаних джерел

1. Ананьєва К.П. Алкоголізм // Інфрасвіт. – 2008. – № 4. – С. 8-9.
2. Діти з особливими потребами в школі : психолого-педагогічний супровід / упоряд. О. М. Романова - К.: Шкільний світ, 2011. - 127 с.
3. Діти з розладами поведінки: психологічна допомога /І.І. Мамайчук, М.І. Смирнова - К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2012. - 118 с.

4. Романова О.О. Діти з особливими потребами в школі: психолого-педагогічний супровід / упоряд. О. М. Романова - К.: Шкільний світ, 2011. - 127 с.

5. Сімейні традиції та їх вплив на розвиток дитячого алкоголізму / [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://knowledge.allbest.ru/psychology/>

6. Боремося з наркоманією, алкоголізмом, тютюнопалінням разом / [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://ua.enter-life.ru>

ЗНАЧЕННЯ МАСАЖУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Москівець Є.А.

студент групи ЗЛ-21

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н.О.

Анотація: роль масажу в збереженні здоров'я людини.

Ключові слова: теплообмін, розтирання, розминання, постукування.

Користь масажу, як для хворих, так і здорових людей важко переоцінити. З давніх часів існують різні школи і техніка масажу з різноманітним застосуванням допоміжних засобів – це пісок, плоскі камені, кристали різних мінеральних речовин або дерев'яні палички. Але їх всіх об'єднує одне – вплив на тіло і думки людини через шкіру, завдяки якому можна налагодити чітку і синхронну роботу всіх органів, посилити чи послабити будь-які процеси в організмі. Адже шкіра захищає людину в першу чергу від шкідливих впливів навколишнього середовища, тому здорова шкіра бере активну участь у теплообміні, диханні, виведенні шкідливих токсинів [1, с. 55-56].

У результаті проведення масажу шкіра стає еластичною, м'якою, при цьому механічно видаляються клітини епідермісу, посилюються видільні процеси потових і сальних залоз, поліпшується шкірне дихання. Користь масажу полягає в тому, що значно знижується підвищене навантаження на хребет і інші органи опорно-рухового апарату, підвищується працездатність і витривалість м'язів. Виключно благотворну дію робить масаж на серцево-судинну систему. У масажованих ділянках посилюється артеріальний кровообіг, створюючи необхідні умови для живлення тканин, внаслідок чого полегшується робота серця. Масаж заспокійливо діє на нервову систему людини. Розслаблююче і заспокійливе оточення розташовують до зняття різних бар'єрів підсвідомості, вирішуються багато психологічних проблем. Тому, психотерапевтичний ефект масажних процедур очевидний [3, с. 56-57].

Вже на першому етапі легких дотиків починається корисний вплив масажу, коли шкіра очищується від відмерлих клітин. При загальному масажі відкриваються резервні капіляри, за якими спрямовується кров, несучи продукти неправильного обміну речовин, загиблі клітини, застоюну рідину, в

результаті чого зникає: припухлість, набряклість і нездоровий вигляд шкіри, що говорить про виняткову користь масажу. Далі починається енергійний масаж більш глибокого впливу на шкіру: розтирання, розминання, постукування. За цих процедур зачіпається не тільки шкіра, але і суглоби, сухожилля, м'язова тканина, підшкірно-жирова клітковина. М'язи стають більш витривалими, надзвичайно ефективно стимулюється обмін речовин і відбувається швидке згоряння зайвих жирових відкладень. Завдяки підвищенню еластичності м'язів, зв'язок, сухожиль, значно збільшується амплітуда руху в суглобах, зникають мікротріщини і мікротравми.[4, с. 24-32]

При постійному проведенні масажних процедур, навіть при масажуванні локальної області при травмах або під час післяопераційного періоду, збільшення артеріального кровообігу відбувається повсюдно. Наприклад, масаж хребта, долонь або ступень активує повністю весь організм. При цьому значно поліпшується робота легень, печінки, нирок, покращується перистальтика кишечника. На користь масажу говорить такий факт, що при масажуванні живота виключно ефективно знижується артеріальний тиск у людей, які страждають на гіпертонічну хворобу [2, с. 11-17].

Як правило, при масажних процедурах для кращого ковзання зазвичай використовують оливкову, мигдальну, мінеральну олію, збагачену вітаміном Е, різні креми, лікарські мазі. Але найбільший тонізуючий і розслаблюючий ефект приносить застосування ефірних олій, які проникають не тільки через шкіру, а й через легені з повітрям. Ефірні олії чудово діють абсолютно на всі органи людини, роблячи кожну процедуру просто чарівною.

Таким чином, основна користь масажу – одночасний вплив на весь великий рецепторний апарат людини – на шкіру. Масажні процедури регулюють всі вегетативні функції організму: кровообіг, дихання, травлення. При цьому, виключно ефективно стимулюються терморегулюючі і окисні процеси, поліпшується тканинний обмін речовин. При поєднанні мінімальної кількості фізичного навантаження і ведення здорового способу життя, людина забезпечить собі прекрасну працездатність, відмінне самопочуття, довголіття і постійний підйом життєвої енергії.

Список використаних джерел

1. Алексеева И.Н. Массаж / И.Н. Алексеева. – СПб.: БХВ-Петербург, 2005. 64 с.
2. Алексеус А.К. Основы лечебного массажа / А.К. Алексеус. – Мн.: Книжный дом, 2004. – 320 с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник / В.М. Мухін. – 3-тє вид., перерол. та доповн. – К.: Олімпійська література, 2009. – 488 с.
4. Степашко М.В. Масаж і лікувальна фізична культура в медицині: підручник / М.В. Степашко, Л.В. Сухостат. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 352 с.

ОГЛЯД ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ

Машанов Д.
студент групи ЗЛ-11
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:
викладач кафедри
соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини
Волошко Б.А.

Анотація. Автором розглянуто багаторічний досвід вивчення стану та якості харчування студентської молоді під час навчання у ВНЗ. Представлені чинники, які негативно впливають на якісні і кількісні показники харчування, подані рекомендації щодо споживання екологічно чистих харчових продуктів. Намічені перспективи впровадження подальших освітньо-виховних технологій навчання студентів здоровому харчуванню.

Ключові слова: харчування, основи харчування, безпека харчування, продукти харчування, здоровий спосіб життя.

Одним із показників здорового способу життя, збереження здоров'я студентської молоді є раціональне харчування, тобто правильно організоване своєчасне постачання організму добре приготовленою, поживною і смачною їжею, яка містить оптимальну кількість різних речовин необхідних для його розвитку і функціонування. У комплексі факторів, які визначають здорове харчування, важлива роль належить забезпеченню чистоти харчових продуктів. Встановлення енергетичної і біологічної цінності продуктів харчування, уміння розпізнати і попередити вміст токсичних і отруйних речовин різної природи в їжі дає змогу запобігти їх негативному впливу на стан здоров'я [1].

За останні роки через погіршення економічної й екологічної ситуації як в Україні, так і в цілому у світі якість сільськогосподарської продукції та продовольства за різними параметрами постійно знижується. Відбуваються зміни вмісту білка і клейковини у зернових культурах, що негативно позначається на якості борошна і, відповідно, хлібних продуктів. Вирощування сільськогосподарських рослин за інтенсивними технологіями, із застосуванням мінеральних добрив та агрохімікатів, впровадженням генної інженерії призвело до зниження якості продовольчої сировини. З іншого боку, продукти харчування піддаються впливу біогенних та техногенних забруднювачів. При обробці сільськогосподарської сировини та виготовленні продуктів харчування для населення застосовується велика кількість харчових добавок, які не завжди мають позитивний вплив на стан здоров'я людини [1, с.83].

Поряд зі зниженням технологічних якостей і харчової цінності спостерігається погіршення екологічної безпечності продуктів харчування. Це підтверджується непоодинокими харчовими отруєннями, особливо населення з низьким рівнем доходів. За розрахунками фахівців, понад 60 % токсичних речовин надходять до організму людини з продуктами харчування. Тому первинною профілактикою чинників виникнення хвороб цивілізації є

формування культури здорового способу життя, в якій культура харчування займає пріоритетну позицію.

Нині гострою проблемою залишається необхідність організації навчання з питань безпеки харчування майбутніх фахівців різних галузей виробництва та суспільства. Студенти повинні вільно орієнтуватися в питаннях не тільки безпечності продуктів харчування, а й у приватних питаннях харчування. Знати основні принципи раціонального харчування повинна кожна освічена людина, тим більше студенти – майбутня еліта суспільства. У ВНЗ України є досить велика кількість спеціальностей, де студенти взагалі не вивчають проблем харчування і не стикаються з ними у своїй професійній діяльності протягом всього життя. Знань, які були отримані лише в школі, дуже замало для повноцінного харчування протягом всього життя [2].

Основними вимогами до якості продуктів харчування мають бути: гарантування, що вони є безпечними для здоров'я людини; дотримання правил гігієни у процесі їх виробництва та транспортування; високі смакові якості; збереження поживних якостей; низький рівень вмісту хімічних та інших шкідливих речовин, відсутність радіоактивного забруднення тощо. Напревеликий жаль, життєвий досвід, преса, радіо, телебачення і гігієнічна експертиза вказують на зворотну сторону цього питання. Імпортні товари, в тому числі й продукти харчування, що надходять у великих обсягах на внутрішній ринок, не завжди відповідають стандартам якості. Через відсутність достатнього контролю за такою продукцією спостерігаються непоодинокі випадки харчових отруєнь, особливо дітей і людей похилого віку. [4, с.38]

У той же час аналіз динаміки харчування різних груп населення за даними Держкомстату України свідчить, що понад 62,7 % українців з низьким рівнем сукупних витрат, куди у своїй більшості входять і студенти, споживають в основному картоплю і хліб. Аналогічні дані були отримані в дослідженнях, які підтвердили, що раціон студентів збіднів на біологічно повноцінні продукти тваринного походження, рибу, пектин та клітковину, які регулюють діяльність товстого кишечника. Водночас у меню студентів зросла кількість простих вуглеводів і тваринних жирів [3, с.77].

У Житомирському національному агроекологічному університеті протягом 2003–2010 рр. було проведено два зрізи щодо оцінки якості харчування студентської молоді, а саме в 2003 та 2009 роках. Дослідження, виявили досить багато серйозних недоліків у харчуванні студентів. Серед студентів 73,6 % практично не дотримувалися ніяких норм харчування, режим харчування був відсутній у 84,2 %, раціону харчування не дотримувалось 95,7 % студентів. Проведені нові більш детальні дослідження режиму харчування студентів практично підтвердили раніше отримані дані. Тільки 30,6 % студентів споживають їжу 3–4 рази на день, 14,4 % – два рази на день, а 49,8 % споживають їжу, не дотримуючись ніяких режимів, тобто як в них виходить, 7,9 % студентів взагалі не снідають, що є порушенням однієї із вимог здорового способу життя [2, с.485].

У студентів, які не дотримуються режиму харчування, досить часто спостерігається переїдання, незбалансованість раціону, недотримання часу харчування та його часте порушення. Дворазове харчування і особливо переїдання ввечері може швидко призводити до зайвої ваги тіла, ожиріння та у цілому до порушення обміну речовин.

Оцінка якості харчування студентів Житомирського національного агроекологічного університету показала, що 49,6 % студентів досить часто вживає грубу, холодну їжу та їжу всухом'ятку; 26 % – часто вживає жирну, гірку, кислу і пересолену їжу; 33,5 % – продукти швидкого приготування («Мівіна», вермішелі, курячі бульйони); понад 32 % п'ють більше 2–3 разів на день міцну каву і чай; 61,7 % люблять досить ситно поїсти, а серед чоловіків таких 81,5 %, що викликане постійним відчуттям голоду. У цілому 39,1 % студентів упевнено визнали своє харчування неповноцінним, таким, що не відповідає елементарним вимогам якісного і кількісного складу раціону.

Значне місце в раціоні студента повинні займати перші страви (бульйони, супи, борщі, юшка з риби та інші), які мають певне фізіологічне значення для людини. Однак, отримані дані показують, що 21,5 % студентів тільки інколи вживають перші страви, 31,2 % – тільки 1 раз в 2–3 дні, 37,7 % – 1 раз в день і лише 9,6 % студентів вживають перші страви 2 рази на день [2, с.486].

У раціоні харчування студентів значне місце відводиться крупам, які є складовою частиною як перших, так і других страв. Крупи є корисними для харчування і можуть замінити для організму людини за харчовою цінністю досить дорогі продукти. В умовах радіаційного забруднення навколишнього середовища перевага серед круп віддається вівсяній і гречаній, що містять багато повноцінного білка, незамінних амінокислот, рослинного жиру, солей магнію і поліфенолів, які виявляють протирадіаційну дію.

Студенти не люблять вівсяну крупу і досить рідко її включають до свого раціону, лише у 4 % вона займає домінуюче місце серед круп, які складають раціон харчування. Перевага надається гречаній (69,2 %), рисовій (52,7 %), менш популярними є також горох, пшоно, пшенична крупа.

Низьке споживання молока і молочних продуктів викликає в організмі студентів дефіцит кальцію. Ситуація з молочними продуктами в харчуванні студентів є досить гострою. Проведені дослідження показують, що тільки 11 % студентів можуть дозволити споживати молоко і молочні продукти 2–3 рази на день і в достатній кількості, 18,5 % – споживають тільки 1 раз на день, а решта студентів не отримують у своєму раціоні цих продуктів в достатній кількості. Майже третина студентів (27,1 %) споживає молочні продукти 1–2 рази на тиждень, а 27,5 % – взагалі дуже рідко. Студенти люблять споживати молоко, різні молочні продукти, сири, але, на жаль, вони досить часто відсутні у студентських їдальнях, а в торгових точках є досить дорогими [2, с.491].

Проведені дослідження підтвердили, що тільки 11,1% студентів споживають свіжі фрукти і ягоди в зимовий період у достатній кількості, в тому числі, імпортного виробництва, а 68,5 % можуть дозволити це лише 1 раз на день і у меншому асортименті. Свіжі фрукти і овочі, фруктові та овочеві соки, желе, напої, що містять багато пектину, необхідно використовувати у

профілактичному харчуванні студентів, які проживають в забрудненому навколишньому середовищі.

Майже всі студенти надмірно споживають чисті вуглеводи (цукор, кондитерські вироби, варення, джеми), що бажано замінити в умовах радіонуклідного забруднення на фрукти, овочі, злакові культури, мед тощо. Вживання солодошів на сніданок, обід і вечерю характерне для 12,8 % студентів.

Виявлено виражений дефіцит у раціоні студентів м'яса, риби, молока і молочних продуктів, свіжих овочів і фруктів. Споживається недостатня кількість і малий асортимент продуктів, які містять вітаміни А, С, В2. Поширена полінутрієтна недостатність харчування або так званий прихований голод.

Резюмуючи вищевикладене, можна зазначити, що:

1. Структура харчування студентів ірраціональна, що є фактором ризику розвитку таких захворювань, як гіпертонія, холецистит, сахарний діабет, ожиріння, онкологічні захворювання та інші. Це визначає необхідність удосконалення структури харчування, зміни асортименту продуктів харчування, що виробляються харчовою промисловістю, створення широкого спектру доступних харчових продуктів.

2. Складаючи меню, необхідно враховувати індивідуальні особливості, звички та уміння студента вірно замінити дорогі продукти на дешеві, не втративши при цьому загальної цінності раціону. Це, в першу чергу, крупи, бобові, свіжі овочі і фрукти, горіхи, насіння, олія, молочні продукти, риба і рибні страви тощо.

3. У певної частини студентів виявлено надмірне вживання жирів тваринного походження. Недостатня кількість споживається жирів рослинного походження призводить до затримки росту, зниження опірності організму, сухості і зміни шкіряних покривів.

4. Основними причинами порушення структури харчування студентів є, з одного боку, низька матеріально-купівельна спроможність як студентів, так і їх батьків, з іншого – недостатній рівень знань, культури харчування, недотримання режиму, неосвіченість і невихованість у галузі харчування та відсутня державна політика в галузі харчування.

Список використаних джерел

1. Бондар Т.К. Рациональное харчування студентів-першокурсників як складова здорового способу життя / Т.К. Бондар, О.Ю. Алексеєнко // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт : зб. наук. праць / за ред. Г.М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 10. – С. 82–85.

2. Грибан Г.П. Життєдіяльність та рухова активність студентів: [монографія] / Г.П. Грибан. – Житомир : Вид-во Рута, 2009. – С. 481–497.

3. Грибан Г.П. Зміцнення здоров'я і фізичної підготовленості студентів в умовах малих доз радіаційного забруднення: навч. посібник / Г.П. Грибан, В.П. Краснов, С.І. Присяжнюк, Ф.Г. Опанасюк – К. : Аграрна освіта, 2005. – 216.

4. Лайко П.А. Безпека харчування – запорука здоров'я / П.А. Лайко, М.Ф. Бабієнко, Є.А. Бузовський. – Економіка АПК. – № 10. – 2004. – С. 37–46.

ВПЛИВ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Гризодуб Ю. С.

студентка групи ЗЛ-21

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н. О.

Анотація: розкрито вплив харчових добавок на здоров'я людини.

Ключові слова: харчові добавки, підсолоджувачі, підсилювачі смаку, фарбники, алергічна реакція, ас партам, глутамат натрію.

Нині проблема правильного харчування є досить актуальною, адже сучасна людина вживаючи в їжу продукти, не задумується про їх склад та корисність. Багато продуктів харчування на полицях магазинів містять у своєму складі підсолоджувачі, підсилювачі смаку, фарбники [1, с.124-125]. Всі ці речовини об'єднують назвою харчові добавки. Харчові добавки – це природні і синтетичні хімічні сполуки, які становлять собою генератор, який не використовують у чистому вигляді, лише додають до продуктів для полегшення технологічного процесу, продовження терміну зберігання або надання певної консистенції кінцевому продукту.

Для класифікації добавок було розроблено систему нумерації. До кожної добавки присвоєно три- чи чотиризначний номер з попередньої буквою Е, наявність її означає, що продукт вироблено у Європі. Ці номери (коди) використовують у поєднанні із назвами функціональних класів, що відбивають групу харчових добавок за технологічними функціями.

Якщо речовині присвоєно статус Е і цифровий код, то це означає наявність перевірок на безпеку і застосування його в харчовій промисловості. Цифровий код створений для чіткої класифікації цих речовин. Ця система нумерації була розроблена Євросоюзом і включена в систему міжнародної класифікації [3]:

– Е з цифровим номером від 100-199 - барвники. Більшості продуктів, особливо ковбасним виробам надають колір з допомогою барвників.

– Е з цифровим номером від 200-299 - консерванти. Вони призначені для збільшення термінів зберігання продуктів харчування та знищення мікробів.

– Е з цифровим номером від 300-399 - антиоксиданти (антиокислювачі). Не дають швидко окислитися продуктам з високим вмістом жирів, зберігають, тим самим, їх природний колір і запах.

– Е з цифровим номером від 400-499 - стабілізатори або згущувачі. Вони змінюють консистенцію продуктів до більш в'язкого стану. Зараз такі добавки присутні в усіх йогуртах або майонезі.

– Е з цифровим номером від 500-599 - емульгатори. Просто творять чудеса. Змішують до однорідної маси не змішувані продукти, наприклад, такі як масло і вода.

– Е з цифровим номером від 600-699 - добавки для підсилення смаку. Це диво речовини здатні будь-якому продукту надати необхідний смак. Достатньо кілька волокон з натурального продукту змішати з такою добавкою і від справжнього не відрізнити. Одним з найпоширеніших підсилювачів є глутамат натрію або Е-621.

– Е з цифровим номером від 900-999 - розпушувачі, підсолоджувачі, піногасники. Дозволяють змінювати певні властивості продуктів. Наприклад, Е 950, на упаковках газованих напоїв вказує на цесульфам калію. Він містить метиловий спирт, погіршує роботу серцево-судинної системи, а іаспарогенова кислота, відчутно допомагає, щоб збуджувати дію на нервову систему і може, згодом, викликати звикання. Безпечна доза трохи більше 1 граму на добу.

Доведено безліч фактів негативного впливу таких речовин на здоров'я людини. У зв'язку з вживанням барвників та консервантів частішають випадки алергічних і запальних реакцій. Застосовувані нітроти викликають печінкові коліки, стомлюваність, зміну психоемоційного стану людини. Порушується робота кишечника і шлункового тракту, що нерідко призводить до онкології і серцево-судинних захворювань. Багатьом астматикам взагалі не можна вживати такий антиокислювач як Е-311 і багато інших. У будь-який момент це може спровокувати різкий напад астми. Потрапляючи в організм людини харчові добавки, підвищують рівень холестерину, що особливо небезпечно для літніх людей. У США відомий вчений Джон Олні провівши курс експериментів, виявив, що глутамат натрію викликає у щурів серйозні пошкодження мозку. Більш того, при його частому вживанні людина взагалі перестає відчувати нормальний смак продуктів харчування [2, с. 112].

Дуже небезпечним є підсолоджувач – аспартам. При певній температурі (понад 30 градусів) він розпадається на токсичний метанол і небезпечний формальдегід. Постійне вживання такої речовини викликає головний біль, депресію, алергічні реакції. Він провокує постійну спрагу в організмі.

Чіпси та сухарики містять велику кількість канцерогенів. Для того, щоб картопля хрустіла, не псувалася і була смачна, до неї додано велику кількість речовин, зокрема підсилювачі смаку. Це особливий вид харчової смакової наркоманії, тобто дитина вже ніколи не буде їсти нормальну картоплю, вона буде весь час просити картоплю з підсилювачем смаку. Як стверджує академік Давид Заридзе: «Специфічні смакові якості мають певний ефект звикання». Зараз смак чіпсів найменше нагадує справжній картоплю. На перший погляд у сухариках немає нічого страшного, підсушений хліб – звичний продукт, але щедро присипаний консервантами, ароматизаторами і роздільниками, але сучасні сухарики придбали нову, небезпечну для людини властивість.

Смакові якості чіпсів і сухариків досягаються за рахунок застосування різних ароматизаторів (правда фірми-виробники чомусь називають їх спеціями). Тому існують продукти харчування та напої з різним смаком та запахом. На магазинних полицях можна знайти фруктові чіпси зі смаками і запахами ананаса, яблука, банана, навіть зі смаком мобільного телефону.

До складу всіх чіпсів та сухариків входить багато різноманітних речовин, часто досить шкідливих. Глутамат натрію (Е 621) є підсилювачем смаку, що являє собою білий порошок, добре розчинний у воді. Накопичуючись в організмі може викликати важкі напади бронхіальної астми. Доведено, що ця добавка викликає хворобу Альцгеймера і досить серйозні зміни в психіці депресивного напрямку. У дорослої людини - це синдром хронічної втоми, а у дитини – це гіперактивність.

Акриламід - біла або прозора кристалічна речовина, розчинна у воді. Відомо, що вона пошкоджує нервову систему і за даними онкологів, є причиною генетичних мутацій і утворення пухлини в черевній порожнині. Акриламід утворюється в процесі нагрівання багатої вуглеводами їжею, причому, якщо продукти варити, канцерогени не утворюються зовсім, а от під час смаження, акриламід виробляється дуже активно.

Отже, до вибору продуктів харчування слід підходити дуже відповідально. У наш час практично у всіх продуктах харчування і напоях присутні харчові добавки, і не тільки. Звичайно, на організм кожної людини вони можуть впливати по-різному.

Основне правило при виборі продуктів є уважний розгляд етикетки. Необхідно вибирати ті продукти, які найменше насичені харчовими добавками. Жоден, навіть найдорожчий магазин, не зможе забезпечити здорову та безпечну їжу. Все залежить тільки від уважності самого покупця. Краще не харчуватися в ресторанах і уникати вживання фаст фуду.

Список використаних джерел

1. Бабюк А.В. Безпека харчування: сучасні проблеми: Посібник-довідник / Укл.: А. В. Бабюк, О. В. Макарова, М. С. Рогозинський, Л. В. Романів, О.Є. Федорова – Чернівці: Книги - ХХІ, 2005. - 456 с.
2. Димань Т.М. Харчування людини / Т.М. Димань, М.М. Барановський, М.С. Ківа та ін.: Під ред. Т.М. Димань. - Біла Церква, 2005. - 300 с.
3. Вся правда про вплив на організм харчових добавок групи Е / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gerwoman.ru/page/vsja-pravda-pro-vpliv-na-organizm-harchovih-dobavok-grupi-e>

ВПЛИВ ЕНЕРГЕТИЧНИХ НАПОЇВ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ.

Власенко Ю.В.

студентка групи ЗЛ-21

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н.О.

Анотація: розкрито позитивний та негативний вплив енергетичних напоїв на організм людини.

Ключові слова: енергетики, втома, збудження, таурин, матеїн, кофеїн, карнітин, гіпертонія, залежність, опірність хворобам.

Останнім часом великої популярності серед населення набули енергетичні напої, особливо серед молоді. Молоді люди охоче використовують ці напої, танцюючи на дискотеках і вечірках, бо енерготоніки здатні позбавити від сонливості, надати енергійності і сил на тривалий час. Негативний вплив енергетиків на організм людини доведено медициною, і люди, що вживають енергетики, повинні знати про наслідки надмірного захоплення ними.

Всі енергетики мають збудливу дію на організм людини, це основна властивість, заради якої і були винайдені ці напої. Ставлення до себе енергетики викликають двояке: захоплене – з боку молоді, і скептичне - з боку лікарів. Енергетиками активно користуються студенти, коли змушені багато часу не спати при підготовці до сесії, люди, що захоплюються активним фітнесом, водії, що змушені керувати транспортом вночі, працівники та відвідувачі нічних клубів, танцмайданчиків і барів. Після вживання енергетиків сонливість і млявість пропадають, і можна активно працювати чи танцювати довгий час без втоми.

Природно, виробники цих напоїв стверджують, що вплив енергетиків на організм людини – тільки позитивне, і жодної шкоди організму вони не приносять. До складу енергетиків входять різноманітні речовини, що по різному впливають на організм людини. Такими складовими енергетичних напоїв є кофеїн, таурин, карнітин, женьшень, гуарана, вітаміни групи В, матеїн. Кофеїн і таурин є найпоширенішими складовими енергетиків [3].

Головною діючою речовиною енергетиків є кофеїн, який має стимулюючу функцію. Кофеїн стимулює діяльність головного мозку і розумові процеси, діяльність серцево-судинної системи. Здоровій людині за день можна випити до 2 баночок напою-енергетика, у великих дозах кофеїн призводить до виснаження нервової системи і серцевої діяльності, сильно підвищує або різко знижує артеріальний тиск, викликає головний біль. При захворюваннях судин, серця, нервової системи, гіпертонії енергетики протипоказані.

Другим за поширеністю компонентом енергетиків є таурин. Таурин накопичується в тканинах м'язів і покращує обмінні процеси в них. Таурин має протисудомні властивості. Проте останні дослідження показали, що таурин

ніякого позитивного стимулюючого впливу на організм людини не має. Більше того, у великих кількостях таурин здатний викликати збудження нервової системи, і її виснаження, а в поєднанні з алкоголем таурин посилює свій вплив, призводячи до серйозних збоїв в роботі серцево-судинної та нервової систем. Таурин протипоказаний для прийому людям, що мають високу нервову збудливість, а також вживають алкоголь.

Позитивними якостями ще однієї складової енергетиків – карнітину – є посилення обміну речовин, зниження стомлюваності м'язів і окислення жирних кислот в організмі. При перевищенні дози, карнітин може викликати болі в області шлунку, диспепсію, слабкість в м'язах і різке зниження тиску.

Тонізуючі властивості женьшеню та гуарани забезпечують швидке виведення з м'язової тканини молочну кислоту, що особливо важливо при фізичних навантаженнях. Екстракти гуарани та женьшеню здатні позбавити від болю в м'язах при надмірних навантаженнях, додати сил, підвищити активність організму і опірність хворобам. Але у великих кількостях і при регулярному вживанні напоїв з екстрактами гуарани та женьшеню можуть спровокувати різні порушення діяльності серцево-судинної та нервової систем, підвищити тиск і привести до розвитку гіпертонії, стимулювати розвиток ракових клітин.

Вітаміни групи В нормалізують роботу нервової системи, а також головного мозку. Нестача вітамінів групи В згубно позначається на організмі, але, щоб отримати їх, досить ввести в раціон продукти, що містять дріжджі, висівки і хліб грубого помелу, печінка і яйця. Надлишок вітамінів групи В, одержуваний з енергетиком, ніяк не може підвищити розумову діяльність, як про це заявлено в рекламі напоїв [1, с. 22].

Матеїн входить до складу чаю мате, звідки й походить його назва. Він допомагає позбутися почуття голоду і навіть сприяє зниженню ваги внаслідок розщеплення жирів.

Позитивний вплив енергетиків на організм людини проявляється у підсиленні концентрації та покращенню реакції, відновленні організму після фізичного навантаження чи стресу, поліпшенні розумової діяльності й стимулюванні центральної нервової системи, підвищенні настрою, забезпеченні організму вітамінами, мінералами та енергією.

Де негативного впливу енергетиків на організм людини можна віднести:

1) значне підвищення артеріального тиску, або рівня цукру в крові, що веде до серйозних захворювань – гіпертонії і цукрового діабету (при вживанні більше 2 баночок в день);

2) летальні наслідки після вживання енергетиків;

3) вітаміни енергетиків не утворюють збалансований комплекс;

4) у людей із захворюваннями серця, судин, нервової системи, підшлункової залози, печінки, або при схильності до даних захворювань, енергетики можуть викликати загострення хвороби;

5) виснаження, нервові перезбудження, що при регулярності вживання енергетиків веде до підвищеної втоми, безсоння, дратівливості, нервових зривів, депресії;

- 6) звикання до складових енергетиків;
- 7) порушення нервової системи – як тремор кінцівок, слабкість, часте серцебиття;
- 8) виведення солі з організму у великих кількостях;
- 9) подразнення слизових оболонок шлунка, що призводить до виразкової хвороби шлунка, дванадцятипалої кишки та гастритів [2, с. 102].

Енергетичні напої іноді змішують із алкоголем. Енергетики виконують стимулюючу функцію, а у той же час алкоголь — пригнічуючу. Шкода такої комбінації полягає в здатності енергетиків замаскувати вплив алкоголю, в результаті чого людина не зможе ураховувати його вплив. Алкоголь у великих дозах викликає природну втому, але стимулюючий ефект енергетиків здатний перебити його. Розповсюджене змішування енергетиків з горілкою й іншим алкоголем спричинило виникнення заздалегідь приготовлених коктейлів, відомих за назвою «alcorops», які нерідко включають до свого складу екстракти таурину або гуарани для додання напою специфічного аромату [5].

Для попередження негативних наслідків при вживанні енергетиків необхідно дотримуватися певних правил:

- вживати 1-2 баночки напою за день;
- між прийомами енергетиків має бути перерва в кілька днів;
- не можна вживати енергетики після занять спортом, пити їх потрібно за годину до тренувань;
- енергетики не можна вживати людям з хронічними захворюваннями, підліткам, вагітним;
- під час вживання енергетиків не можна пити каву та чай;
- під час вживання енергетиків не можна пити алкогольні напої [4].

Негативний вплив енергетиків на організм людини вдвічі вище позитивного. Перш за все, при вживанні цих напоїв потрібно суворо дотримуватися дозування - не більше 1-2 баночки на день. Енергетики не можна вживати щодня, інакше вони призведуть до виснаження нервової системи, і результат від їх застосування буде прямо протилежний. У всьому потрібно знати міру, навіть у вживанні напоїв-енергетиків, щоб не нашкодити власному здоров'ю.

Таким чином, енергетичні напої не приносять ніякої користі організму. Тривале вживання може призвести до залежності і порушення роботи нервової системи, появи безсоння. Речовини, що входять до складу енергетиків, містяться в каві, чаї. Вживання натуральних настоянок женьшеню, гуарани, при тому ж стимулюючому ефекті, матиме менш негативні наслідки.

Список використаних джерел:

1. Грищенко В. Молодь і «Смачна отрута» // Виховна робота в школі. — 2010. — № 12. — С. 22–24.
2. Загнибіда Н. М. Метод проектів на уроках хімії. — Тернопіль; Харків: Ранок, 2011. — 128 с.
3. Чи шкідливі енергетичні напої? / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://maryse.ru/page/chi-shkidlivi-energetichni-napoyi>.

4. Енергетичні напої – користь і шкода. Розумний підхід до вживання енергетиків: як, коли, скільки? / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.koxana.com/krasa/zdorovie/587-energnapiy.html>.

5. Енергетичні напої – небезпечна «grimucha суміш» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.epochtimes.com.ua/zdorovyι-sposib-zhyttya/energetichni-napoyi-nebezpechna-grimucha-sumish-106420c>.

ВПЛИВ РАДІОХВИЛЬ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

Шевеля Д.В.

студент групи ЗЛ-11

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально – гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Пархоменко Н.О.

Анотація: розкрито особливості впливу радіохвиль на здоров'я.

Ключові слова: радіохвилі, електроприлади, випромінювання, здоров'я.

Сьогодні у світі відбувається досить стрімкий розвиток сучасної електроніки. В зв'язку з цим підвищується небезпека від радіохвиль, що надходять від неї. Радіохвилі здійснюють на організм людини тепловий та нетепловий вплив.

Шкірний покрив людини, точніше, його зовнішні шари, абсорбує (поглинає) радіохвилі, внаслідок чого виділяється тепло. Максимально допустимий рівень підвищення температури для людського організму становить 4 градуси. Тривалий вплив потужних радіохвиль загрожує серйозними наслідками для здоров'я людини [4]. Втім, окремі частини тіла (наприклад, очні яблука) внаслідок меншого постачання кров'ю гірше пристосовані до відведення тепла.

Нетеплові ефекти від впливу радіохвиль також є шкідливими чинниками впливу на здоров'я людини. Серед негативних ефектів виділяють погіршення кровообігу, утруднення діяльності головного мозку і навіть генетичні мутації. Такі наслідки були досліджені на тваринах та клітинних культурах [1, с. 13]. Електромагнітне випромінювання перешкоджає якісному прийому телесигналу. Смертельно небезпечні радіохвилі для власників електричних кардіостимуляторів – останні мають чіткий пороговий рівень, вище якого електромагнітне випромінювання, що оточує людину, підніматися не повинно.

У кожної людини є ті чи інші електроприлади, які вона використовує в роботі або в повсякденному житті. До таких електроприладів відносяться: мобільні телефони; радіопередавальні антени; радіотелефони; мережеві бездротові пристрої; Bluetooth-пристрої; сканери тіла; побутові електроприлади; високовольтні лінії електропередач.

Людина, що говорить по мобільному телефону, відчуває тепло, що йде від нього. Сила нагріву залежить від типу телефону і його антени, а також

потужності випромінювання. Ступінь такого випромінювання не повинен перевищувати 2 Вт на кілограм живої ваги. Найбільш схильні до дії випромінювання від мобільних телефонів очі. Для мінімізації шкідливого впливу телефонів на організм, фахівці рекомендують вибирати моделі з меншою потужністю випромінювання і використовувати бездротові гарнітури [2, с. 62].

Bluetooth-гарнітура в 10-20 разів безпечніше, ніж мобільний телефон. Але якщо надмірно її використовувати, то можливі головні болі, порушення сну, онкологічні захворювання (якщо не знімати цю гарнітуру 24 години на добу), можуть виникати різноманітні проблеми, які пов'язані з роботою головного мозку, у тому числі серйозні проблеми з пам'яттю, розлади центральної нервової системи (дратівливість, агресивність). Всі ці захворювання проявляються не відразу [3].

Радіопередавальні антени та радіотелефони можуть бути причиною виникнення головних болей, але на відміну від мобільних телефонів не здійснюють термічного впливу. Гранично допустимі значення випромінювання антен для України становлять $2,5 \text{ мкВт} / \text{см}^2$. Сучасні моделі набагато краще захищають людину від шкідливого впливу радіохвиль, знижуючи потужність випромінювання до безпечного рівня. Імпульси, що генеруються радіотелефоном настільки короткі в часі, що не можуть заподіювати термічного впливу. Гранично допустимі значення, необхідні для радіотелефонів, не відрізняються від подібних обмежень, що накладаються на мобільні телефони.

Лінії електропередач випромінюють хвилі частотою 50 Гц. Із збільшенням відстані до проводу напруженість електричного поля знижується. Серед осіб, які проживають на відстані менше 50 метрів від високовольтних ліній електропередач, відзначається підвищена схильність до депресивних станів та появи хвороби Альцгеймера. Серед дітей, що проживають в таких місцях, різко зростає кількість хворих на лейкемію. Показник щільності потоку енергії для магнітних полів ліній електропередач становить 100 мкТл . Їх напруженість не повинна перевищувати $5 \text{ кВ} / \text{м}^2$ [1, с. 14].

Всі прилади, що позиціонуються виробниками як захист від шкідливого впливу радіохвиль, на практиці марні. Єдиним правильним способом є знаходження на максимально можливій відстані від передавальної антени. Встановлено, що наближення до джерела випромінювання на близьку відстань збільшує дозу опромінення мало не в геометричній прогресії.

Щоб захистити свій організм від радіохвиль, треба використовувати активний захист, що на 80% зменшує загрозу. Людина зараз не відчуває загрозу для здоров'я, але в майбутньому без запобіжних заходів може не уникнути негативних наслідків, а може навіть і смерті.

Список використаних джерел:

1. Баран Б.А. Дослідження впливу надвисокочастотних електромагнітних полів на біохімічні процеси. / Б.А. Баран, О.Я. Березюк, Г.А. Покришко // Довкілля та здоров'я. - 2004. - №6. - С.12-14.

2. Малахов Г. Електромагнітне випромінювання і ваше здоров'я / Г. Малахов – К.: Дніпро, 2002. – 128 с.

3. Вредна ли Bluetooth-гарнитура? / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://vredno.org/vredna-li-bluetooth-garnitura/>

4. Беспроводная гарнитура (блютус). Влияние на здоровье мобильного телефона и гарнитуры / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sai-stilet.narod.ru/bluetooth.html>

ПЕРСПЕКТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МЕТОД СИНТЕЗА СИГНАЛОВ УСОВЕРШЕНСТВОВАНОЇ МОДУЛЯЦІЇ ЦИКЛИЧЕСКИМ СДВИГОМ КОДА С АДАПТАЦІЄЙ ПО СКОРОСТІ ПЕРЕДАЧІ ІНФОРМАЦІЇ

Москаленко А. А.

к.т.н., доцент кафедри комп'ютерної інженерії
ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка

Перспективними методами широкополосної модуляції являються МВОК, CSSK, OCDM, OFDM. По результатам аналізу даних методів модуляції встановлено, що найкращим методом є МВОК завдяки високій стійкості до перешкодам і багатолучового розповсюдження радіоволн [1,2]. Другим перспективним методом є CSSK [3], вона поступає МВОК за рахунок використання неортогонального алфавіта сигналів і вразливості до багатолучового розповсюдження радіоволн. Змінюючи методи формування алфавіта сигналів CSSK-модуляції можливо виключити зазначені недоліки [4,5]. В результаті чого, модуляція циклічним зсувом коду, в порівнянні з МВОК, отримує перевагу за рахунок забезпечення більш високої швидкості передачі інформації і простоти кореляційної обробки сигналів. Але, для задоволення вимог до високоскоростної передачі даних перспективні радіоінтерфейси повинні використовувати частотний діапазон більш ефективно, ніж відомі радіотехнології. Тому, бажаним властивістю методів модуляції сигналів, які є кандидатами на використання в перспективних радіоінтерфейсах, є можливість адаптації до умов розповсюдження радіоволн.

При формуванні сигналів адаптивної модуляції циклічним зсувом коду з можливістю зміни швидкості передачі інформації враховуються параметри середовища розповсюдження радіоволн внаслідок чого змінюється швидкість передачі інформаційних біт. Це відбувається шляхом оцінювання основних параметрів середовища розповсюдження і видачі керуючих сигналів на зміни швидкості передачі інформації передатнику і приймачу.

При використанні запропонованого методу модуляції швидкість передачі інформації може знаходитися в межах:

$$\frac{1}{\tau \cdot N} \leq V \leq \frac{\log_2 N}{\tau \cdot N},$$

де τ - тривалість чипа; N - довжина послідовності розширення спектра сигналів; V - швидкість передачі інформації.

При формуванні сигналів на максимальній швидкості передачі інформації ($\frac{\log_2 N}{\tau \cdot N}$) кожна трійка інформаційних біт замінюється одним із восьми зсувів кодової послідовності розширення спектра сигналів, як і при класическій схемі CSSK-модуляції. Розглянемо приклад, коли

поступила команда на изменение скорости передачи информации до $\frac{(\log_2 N - 1)}{\tau \cdot N}$. В этом случае, сигнал формируется следующим образом. Каждая двойка информационных бит заменяется только 1, 3, 5 и 7 сдвигами. Сигналы при других скоростях передачи информации формируются аналогично.

Корреляционная обработка предложенных сигналов предусматривает вычисление преобразования Фурье входного сигнала, а также его произведения с комплексно-сопряженным спектром опорного сигнала, и обратного преобразования Фурье полученного результата, что практически аналогично обработке сигналов с модуляцией циклическим сдвигом кода. Разница заключается в принципе работы решающего устройства.

Таким образом, в работе предложен метод синтеза сигналов усовершенствованной модуляции циклическим сдвигом кода с адаптацией по скорости передачи информации, а также способ обработки сигналов, синтезированных с использованием предложенного метода. Их использование позволит гибко адаптировать параметры перспективных радиointерфейсов к условиям распространения радиоволн, сохраняя максимальные скорости передачи данных и минимальную сложность цифровой корреляционной обработки на приеме.

Список использованных источников

1. M. Webster et al., «Proposal for a high speed PHY for the 2.4 GHz band» IEEE P802.11-98/47, Jan. 1998.
2. Fisher et al., «DS-UWB physical layer submission to 802.15 task group 3a» IEEE P802.15-04/01373r3, July 2004.
3. G.M. Dillard et al., Cyclic Code Shift Keying: A Low Probability of Intercept Communication Technique // IEEE Trans. Aerosp. Electron. Systems., vol. AES-39, July 2003, pp. 786 -7 98.
4. Гепко И.А. Новый класс ортогональных кодов для телекоммуникационных систем CDMA и метод их корреляционного приема, минимизирующий вычислительную сложность цифрового сигнального процессора / И.А. Гепко, А.А.Москаленко // Зв'язок. – 2007. - № 6. – С. 33-39.
5. Гепко И.А. Свойства ортогональных сигналов с прямым расширением спектра на основе совершенных двоичных матриц и алгоритма их корреляционной обработки /И.А. Гепко, А.А.Москаленко// Радиоэлектроника (Изв. вузов). – 2008. – № 1-2. – С. 49-60.
6. Гепко И.А. Синтез совершенных двоичных решеток /И.А. Гепко // Радиоэлектроника (Изв. высш. учебн. заведений). – 1998. –Т.41. – №6 – С. 13-21.
7. Гепко І.А. Комплементарні та спектрально-ефективні коди в радіо технологіях четвертого покоління / І.А. Гепко – К.: "Зв'язок" , 2008. – 224 с.
8. Москаленко А.О. Математична модель дискретного каналу зв'язку з модуляцією циклічним зсувом коду в умовах багатопроменевого розповсюдження радіохвиль /А.О. Москаленко, С.О. Івко, О.О. Лаврут// Наука

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ КОНТЕНТОМ

Борисенко В. В.

Студент IV курсу, групи КН-41

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к.т.н., доцент

Москаленко А. О.

Загалом, CMS (*Content Management System*) – це програмна оболонка, яка дозволяє легко вводити і редагувати дані – текст, зображення, додавати і видаляти сторінки, тобто, керувати сайтом в режимі онлайн, без знання HTML, мов програмування та інших спеціальних навичок [1]. CMS містить в собі комплекс найбільш поширених скриптів – наприклад, систему коментарів, голосування, фотогалерею тощо, які не доведеться шукати і додавати до сайту окремо.

Існує безліч CMS систем, як платних, так і безкоштовних. Їх можна розділити на 3 типи за способом роботи [2]:

1. Генерація сторінок за запитом.
2. Генерація сторінок при редагуванні.
3. Змішаний тип.

Серед безкоштовних CMS систем виділяють: Drupal, Joomla, WordPress. Розглядаючи особливості даних систем управління контентом можна виділити [3]:

1. Простота використання.

Drupal. Drupal найбільш вимогливий до технічної обізнаності користувача, що окупається самими широкими можливостями при створенні сайтів. Від версії до версії спостерігається деяке спрощення Drupal, але навіть це не робить систему кращим вибором для небажаючих глибоко вивчати систему і витратити гроші на фахівця.

Joomla. Простіше Drupal, складніше WordPress. Відносно просте встановлення та налаштування, невибагливі до витрат часу на розуміння структури та термінології дають можливість самостійно побудувати досить складний сайт.

WordPress. Технічні знання в даному випадку зовсім не обов'язкові. WordPress проста та інтуїтивна. З її допомогою можна надзвичайно швидко створити простий сайт. Також WordPress приваблює можливістю легко переносити текст з текстових документів на сайт, чим не можуть похвалитися Drupal та Joomla.

2. Особливості.

Drupal. Система відома своєю потужною таксономією і можливостями по розмітці, категоризації та організації складного контенту.

Joomla. Система розроблялася в якості платформи для спільнот з акцентом на соціальні функції.

WordPress. Простота є ключовою перевагою як для новачків, так і для професіоналів. Створивши сайт на WordPress і передавши його клієнту, можна не турбуватися про проблеми з подальшим наповненням сайту новим власником. Різноманіття в поєднанні з великою кількістю інструкцій і простотою управління роблять WordPress ідеальною для технічно не підготовлених користувачів.

3. Оптимальні сценарії використання.

Drupal. Комплексні просунуті сайти, що вимагають складної організації даних. Платформи для великих спільнот, онлайн-магазини.

Joomla. Сайти з досить гнучкою структурою, створення яких було б проблематичне через обмеження WordPress. Електронна комерція, соціальні майданчика.

WordPress. Блоги, сайти новин і інші формати, що вимагають наявності можливості швидко і легко додавати контент.

Отже, обираючи систему управління контентом треба опиратись на особливості сайту. Було проведено аналіз та розглянуто три основні безкоштовні CMS системи, що мають свої певні переваги та недоліки.

Список використаних джерел:

9. Інформаційне наповнення сайту. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. — Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційне_наповнення_сайту. – 20.04.2015.

10. Система керування вмістом. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. — Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Система_керування_вмістом. – 20.04.2015.

11. Какую CMS выбрать для сайта: сравнение Word Press, Joomla и Drupal – Режим доступу: <http://lifelacker.ru/kakuyu-cms-vybrat-dlya-sajta-sravnenie-wordpress-joomla-i-drupal>. – 20.04.2015.

12. Порівняння Drupal, Joomla і Word Press – Режим доступу: <http://buildsai.pp.ua/index.php/general-of-the-cms/66-comparison-of-drupal-joomla-and-wordpress>. – 20.04.2015.

13. Горнаков С.Г. Осваиваем популярные системы управления сайтом (CMS)/ С.Г. Горнаков. – М.: ДМК Пресс, 2009. – 336 с

14. Пасічник О. Г. Основи веб-дизайну. / О. Г. Пасічник, О.В. Пасічник, І.В. Стеценко. – К.: Вид. група БНВ, 2009. – 336 с.

15. Самсонов В.В. Методи та засоби Інтернет-технологій: навч. посібник / В.В. Самсонов, А.Л. Єрохін. – Х.: Компанія СМІТ, 2008. – 264 с.

16. Яковлев А.А. Раскрутка и продвижение сайтов: основы, секреты, трюки / А. А. Яковлев. – СПб.: БХВ-Петербург, 2009. – 336 с.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ WEB-СТОРІНОК

Медяньський О. С.

студент групи КН-41

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к.т.н., доцент *Москаленко А. О.*

На сьогоднішній день найпоширенішими технологіями створення персональних web-сторінок є: HTML, CSS, DHTML, JavaScript та PHP [1,2].

Однією з основних функціональних особливостей мови HTML, завдяки якій вона і отримала свою назву, є гіперпосилання. Гіперпосилання (hyperlink) — це базовий функціональний елемент HTML-документу, який реалізовує зв'язок певного об'єкту веб-сторінки з іншим об'єктом. Для гіперпосилання може використовуватися як фрагмент тексту, так і графічний об'єкт, а сам гіперзв'язок можна встановлювати як між об'єктами одного сайту, так і між об'єктами, що розміщені на різних сайтах Інтернету [3].

CSS (cascading style sheets) — це технологія опису зовнішнього вигляду документа, що створено засобами HTML, XML і XHTML [4]. CSS використовується для завдання кольорів, шрифтів, розташування елементів сторінки тощо. До появи CSS оформлення веб-сторінок вказувалося безпосередньо в HTML-коді сторінки. Проте, з появою CSS стало можливим принципове розділення змісту і представлення документа. За рахунок такого нововведення стало можливим легке застосування єдиного стилю оформлення для кількох сторінок сайту, а також швидка зміна цього оформлення.

До переваг CSS можна віднести: застосування кількох варіантів дизайну сторінки для різних пристроїв перегляду, зменшення часу завантаження сторінок сайту за рахунок перенесення правил представлення даних до окремого CSS-файлу, простота подальшої зміни дизайну, додаткові можливості оформлення. Недоліком є різний спосіб інтерпретування правил CSS різними браузерами.

DHTML (Dynamic HTML) — це набір засобів, які реалізують інтерактивність веб-сторінки без звертання до серверу. Тобто, певні дії відвідувача можуть спричинити зміну зовнішнього вигляду і вмісту сторінки [5]. DHTML побудовано на об'єктній моделі документа DOM (Document Object Model), яка розширює традиційний статичний HTML-документ. DOM забезпечує динамічний доступ до вмісту документа, його структури і стилів. В DOM кожен елемент веб-сторінки є об'єктом, який надається до змін. DOM не визначає нових тегів чи атрибутів, а лише забезпечує можливість програмного управління всіма тегами, атрибутами і каскадними таблицями стилів CSS.

JavaScript — це мова, що призначена для написання сценаріїв для інтерактивних HTML-сторінок. Первинною назвою було «LiveScript», але, з огляду на велику популярність мови Java, назву «LiveScript» з комерційних міркувань було змінено на «JavaScript» [6].

JavaScript не призначено для створення автономних додатків. Програмний код на JavaScript вписується безпосередньо в текст HTML-документа і інтерпретується браузером в міру завантаження цього документа. За допомогою JavaScript можна динамічно змінювати текст завантаженого HTML-документу і реагувати на події, які пов'язані з діями відвідувача або змінами стану документа чи вікна. Важливою особливістю JavaScript є об'єктна орієнтованість. Програмісту є доступними численні об'єкти, такі, як документи, гіперпосилання, форми, фрейми тощо. Об'єкти характеризуються описовою інформацією (властивостями) і можливими діями (методами).

PHP (Personal Home Page) – мова створення сценаріїв, яка давно переросла свою назву. Перша версія PHP була створена Расмусом Лердорфом в 1994 р. і була набором інструментів для відстеження поведінки відвідувачів сайту. З часом PHP з набору інструментів перетворилася на повноцінну мову програмування, а її назву було змінено як PHP HyperText Preprocessor (препроцесор гіпертексту PHP) [7]. PHP – це серверна мова. Конструкції PHP, що вставлено в HTML-текст, виконуються сервером при кожному відвідуванні сторінки. Результат обробки конструкцій разом із звичайним HTML-текстом передається браузеру.

Основними конкурентами PHP є ASP (Active Server Pages) від компанії Microsoft і ColdFusion від компанії Allaire. У порівнянні з ними PHP має наступні переваги: висока продуктивність, функціональність, безкоштовність, простота у використанні, сумісність.

Таким чином, арсенал розробника персональних web-сторінок є досить великим. Проте, кожна технологія призначена для вирішення конкретних задач і має свої переваги та недоліки. Комплексне використання передових технологій дозволить розробляти високоякісні інтернет-продукти.

Список використаних джерел

1. Глушков С.В. Программирование Web-страниц / С.В. Глушков, И.А. Жакин, Т.С. Хачиров. – Харьков: Фолио, 2005. – 390 с.
2. Пономаренко В.С. Основы технологий Internet. Учебное пособие / В.С. Пономаренко, С.В. Минухин, И.А. Торохтий. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2001. – 256 с.
3. Гіперпосилання. Матеріал з Вікіпедії. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Гіперпосилання>. – 20.04.2015.
4. CSS. Матеріал з Вікіпедії. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/CSS>. – 20.04.2015.
5. DHTML. Матеріал з Вікіпедії. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/DHTML>. – 20.04.2015.
6. JavaScript. Матеріал з Вікіпедії. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/JavaScript>. – 20.04.2015.
7. PHP. Матеріал з Вікіпедії. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/PHP>. – 20.04.2015.
8. Adobe_Flash. Матеріал з Вікіпедії. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Adobe_Flash. – 20.04.2015.

МОВА ПРОГРАМУВАННЯ ACTIONSCRIPT

Підтереба М.

студент групи КН-31

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к.т.н., доцент *Москаленко А. О.*

Сучасні мови програмування. До сучасних мов програмування відносяться всі мови що мають високий рейтинг продуктивності та попиту. Більшість сучасних мов програмування є кросплатформними. Зокрема найбільш популярними з них є: Java, C++, C#, PHP, ActionScript, Python.

Мова програмування ActionScript. ActionScript - об'єктно-орієнтована мова програмування, яка додає інтерактивність, обробку даних і багато чого іншого до вмісту Flash-додатків. ActionScript виконується віртуальною машиною (ActionScript Virtual Machine), яка є складовою частиною Flash Player. ActionScript компілюється в байт-код, який включено до SWF, або в .exe файл. ActionScript є офіційною мовою платформи Adobe Flash.

На етапі створення ActionScript розроблявся як інструмент управління анімацією, але з часом він перетворився на повноцінну мову програмування, яка сьогодні використовується для створення повноцінних програм для інтернету, мобільних пристроїв і персональних комп'ютерів.

Основоположні принципи, закладені в мову ActionScript, роблять її зручним засобом вирішення різноманітних завдань для програмістів, які працюють у різних сферах. Завдяки синтаксису, що нагадує синтаксис мов Java і C #, базова мова ActionScript здається знайомою досвідченим програмістам.

Базова мова ActionScript 3.0 заснована на четвертій редакції специфікації мови ECMAScript.

Ключові можливості мови ActionScript версії 3.0: повноцінна реалізація об'єктно-орієнтованих конструкцій; однопоточна модель виконання коду; перевірка типів на етапі виконання; додаткова перевірка типів на етапі компіляції; динамічні можливості, що дозволяють, створювати нові методи-конструктори і змінні на етапі виконання; винятки, що генеруються на етапі виконання; підтримка мови XML в якості одного з вбудованих типів даних; пакети для організації бібліотек коду.

Популярні середовища розробки для ActionScript. Adobe Flash – історично перше середовище що підтримує ActionScript. Adobe Flash Builder – середовище розробки для створення RIA додатків персонального комп'ютера та мобільних пристроїв. Powerflasher FDT – середовище що базується на eclipse – вільному середовищі розробки модульних кросплатформних додатків. FlashDevelop – вільне середовище розробки і редактор коду. CodeDrive – середовище розробки і редактор, з досить швидким компілятором. SWFTools – вільний пакет для роботи з swf-файлами, пакет включає компілятор as3compile.

Порівняльна характеристика. ActionScript 3.0, порівняно з ActionScript 2.0, використовує нову віртуальну машину AVM 2.0 і дає можливість

використовувати замість формального синтаксису класів, об'єктно-орієнтоване програмування. ActionScript 3.0 забезпечує зростання продуктивності, порівняно з ActionScript 1.0/2.0, до 700 разів (обробка інструкцій, не враховуючи графіки). ActionScript 3.0 дозволяє працювати з бінарними даними, з BitMap (що забезпечує значний приріст продуктивності: до 10000 разів).

ActionScript 3.0 по швидкості наблизився до таких мов програмування, як Java і C#. Збільшення продуктивності засновано на динамічній трансляції коду.

Порівняльну характеристику основних можливостей мов програмування приведено в табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика основних можливостей мов програмування

	ActionScript 3.0	C#	Java
Unicode (Юнікод)	+	+	+
Інтерпретатор	+	+	+
Розширення	+	+	+
Кросплатформна	+	+	+
Бази даних	Microsoft BI SQLite MySQL Oracle Apache Accumulo Apache Jackrabbit	Microsoft SQL Server 2005 Microsoft SQL Server 2008 Microsoft SQL Server 2008 R2 Microsoft SQL Server Express Edition Oracle MySQL PostgreSQL	JDBC Compatible
Вільна	УМОВНО	УМОВНО	+

Таким чином, мова програмування ActionScript 3.0 – сучасна мова програмування, яка за своїми можливостями та швидкодією відповідає найважливішим стандартам передових технологій та у відповідній сфері застосування конкурує з іншими мовами програмування високого рівня.

Список використаних джерел

1. Мова програмування. Матеріал з Вікіпедії. — вільної енциклопедії. — Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Мова_програмування. — 20.04.2015.
2. Лекція 4. Кросплатформність. Види і типи сучасних мов програмування — Режим доступу: <http://lib.mdpu.org.ua/e-book/vstup/L4.htm>. — 20.04.2015.
3. Колин М. ActionScript 3.0 для Flash. Подробное руководство. / М.Колин. — СПб.: Питер, 2009. — 992 с.
4. ActionScript. Матеріал з Вікіпедії. — Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/ActionScript>. — 20.04.2015.
5. Top Comparisons. — Режим доступу: <http://vschart.com>. — 20.04.2015.
6. Гурвиц М. Использование Macromedia Flash MX./ М.Гурвиц, Л.Мак-Кейб. — М.: Издательский дом «Вильямс», 2003 - 704 с
7. Финкельштейн Э. Macromedia Flash MX. / Э.Финкельштейн, Л.Гарди. — М.: Издательский дом «Вильямс», 2004 - 360 с

8. Жадаева FLASH MX Профессиональная анимация для web-страниц. / Б.Г. Жадаева – М.: «ТЕХНОЛОДЖИ - 3000», 2005. - 544 с.

КОМПЛЕКС ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ ПО ДОСЛІДЖЕННЮ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРОВАНОЇ КАБЕЛЬНОЇ СИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ

Степаненко О. С.

Студент IV курсу, групи КН-41
ПІБ ПВНЗ МНТУ»

Наковий керівник:

к.т.н., доцент **Москаленко А. О.**

Основними завданнями лабораторних занять є: поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування інтелектуальних умінь і навичок планування, аналізу та узагальнень; опанування техніки; нагромадження первинного досвіду організації виробництва та оволодіння технікою управління ним [1].

Лабораторне заняття — форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача проводить природничі або імітаційні експерименти чи досліди з метою підтвердження окремих теоретичних положень певної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень [1].

Під час виконання лабораторних робіт відбувається формування відповідних умінь і навичок роботи з вимірювальною апаратурою, розрахунки окремих вузлів і процесів, формування окремих технологічних умінь і навичок, необхідних фахівцю у сфері виробництва [2].

Успіх проведення конкретного лабораторного заняття залежить від його підготовки, яка охоплює: глибоке вивчення студентами теоретичного матеріалу; підготовку необхідної навчально-матеріальної бази і документації; підготовку викладача, обслуговуючого персоналу і студентів [2].

Підготовка до лабораторного заняття здійснюється в кілька етапів: попередня підготовка, початок роботи, її виконання, складання звіту і оцінювання роботи викладачем.

Попередня підготовка до роботи в лабораторії здійснюється у відведений для самостійної роботи час. Готуючись до неї, студент передусім повинен усвідомити її мету, засвоїти теоретичний матеріал, домогтися чіткого уявлення про фізичні та інші процеси, покладені в основу роботи приладів чи установок.

У відведений для самопідготовки час студент ознайомлюється в лабораторії з обладнанням, правилами техніки безпеки; особливо це стосується робіт з використанням електричних приладів, хімічних вибухових речовин тощо. У лабораторіях має бути встановлено чергування лаборантів і

викладачів, які могли б дати вичерпну консультацію студентам при підготовці до лабораторної роботи.

Завершується лабораторна робота оформленням індивідуального звіту та його захистом перед викладачем. Підсумкові оцінки виставляються в журналі обліку виконання лабораторних робіт і враховуються при виставленні семестрової підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Авторами запропоновано комплекс лабораторних робіт по дослідженню елементів структурованої кабельної системи комп'ютерних мереж з дисципліни «Організація комп'ютерних мереж». До складу лабораторного комплексу входять ряд лабораторних робіт, а саме: по дослідженню методики обтиснення екранованої та неекранованої витой пари, коаксіального кабелю, монтажу телекомунікаційних розеток, дослідження можливостей вимірювальних та діагностичних приладів. Крім того, розроблено цілий ряд лабораторних макетів.

Кожен педагог, який проводить лабораторне заняття, повинен знати, що кожне заняття має такі основні цілі: освітню, виховну і розвиваючу. Тобто на лабораторному занятті студент повинен не лише засвоїти певні теоретичні знання і перевірити їх на практиці, а й розвивати мислення, логіку, увагу, творчі здібності. Викладач має докласти всіх зусиль, щоб у своїх вихованців стимулювати потребу у формуванні відповідальності і соціальній комунікації.

Впровадження запропонованих комплексу лабораторних робіт та лабораторних макетів в навчальний процес дозволить студентам отримати практичні навички щодо монтажу елементів структурованої кабельної системи та користування вимірювальними і діагностичними приладами.

Список використаних джерел

1. Жуков Г.Н. Основы общей и профессиональной педагогики: Учебное пособие / Г.Н. Жуков. – М.: Гардарики, 2005. – 382 с.
2. Кругликов Г.И. Методика профессионального обучения с практикумом. Уч. пособие для студ вузов / Г.И. Кругликов – М.: Изд. центр «Академия», 2005 – 288 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за рейтинго-модульною системою навчання / С.С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
4. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи / В.Л. Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
5. Лабораторне заняття. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Лабораторне_заняття. – 20.04.2015.
6. Проектирование учебного занятия в форме лабораторного занятия по специальности «Статистика» – Режим доступу: http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00021810_0.html. – 20.04.2015.
7. Закон України «Про освіту» – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/page2>. – 20.04.2015.
8. Закон України «Про вищу освіту» – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – 20.04.2015.

ПРОЕКТИ З ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИФРОВОГО ДІАГРАМОУТВОРЕННЯ ДЛЯ ПОБУДОВИ СИСТЕМ СУПУТНИКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Волошко С. В.

к.т.н., с.н.с., доцент кафедри комп'ютерної інженерії
ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка

Технологія ЦДУ нерозривно пов'язана з використанням цифрових антенних решіток (ЦАР), на основі яких реалізується одночасний прийом множини сигналів у широкому просторовому секторі з подальшим виміром параметрів кожного з них. Цифрове підсумовування сигналів при такій просторово-часовій обробці дозволяє нарощувати миттєвий динамічний діапазон систем зв'язку, що є передумовою для реалізації їхньої високої завадозахищеності [1]. Впровадження супутникових ЦАР дозволяє збільшити ефективність використання енергетичного та частотного ресурсу. Використання наземних станційних ЦАР полегшує процедуру входження у зв'язок за рахунок відмови від спрямованого стеження традиційними антенами та дозволяє стійко супроводжувати рухомі об'єкти окремими променями діаграми спрямованості [2].

Серед проектів з ЦДУ слід назвати проект CC3 THURAYA компанії Thuraya Satellite Telecommunication. До складу космічного сегменту THURAYA входять КА на геостационарній орбіті зі встановленою на борту приймально-передавальною ЦАР L-діапазону. Антенна решітка утворена зі 128 дипольних елементів і забезпечує одночасне формування до 300 променів. Приймальний та передавальний сегменти ЦАР наведені на рис. 1.

Особливістю проекту квазістационарної CC3 компанії Mitsubishi Electric (Японія) є здатність забезпечення за рахунок ЦАР кожним із трьох супутників системи до 100 000 каналів двостороннього зв'язку. При цьому формування численних променів діаграми спрямованості дозволяє більш раціонально використовувати ресурс ретрансляторів.

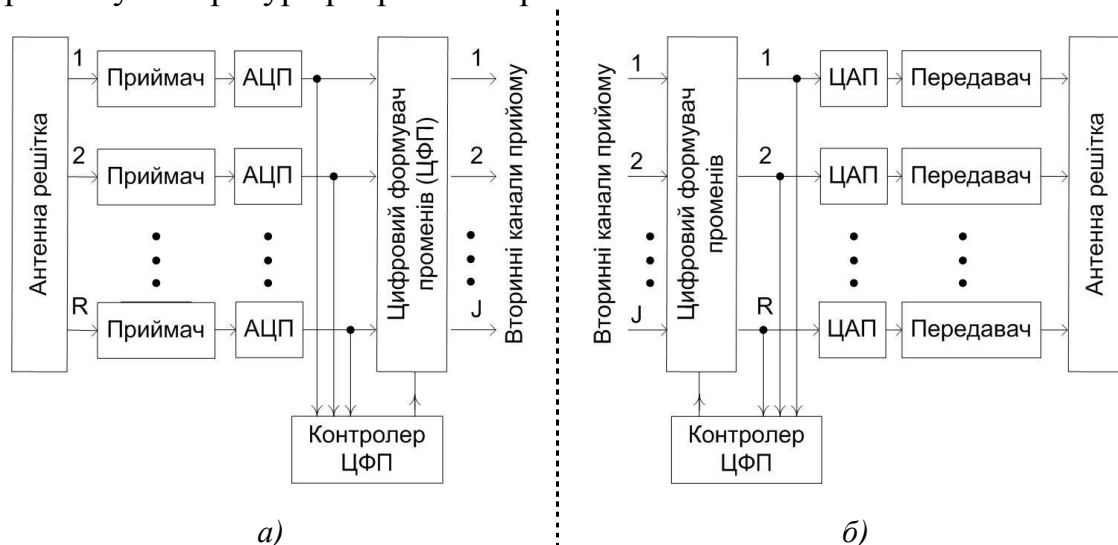

Рис. 1. Приймальний (а) та передавальний (б) сегменти ЦАР супутника-ретранслятора Thuraya

На створення антени з цифровим формуванням променів в інтересах широкосмугового супутникового зв'язку спрямований також проект SANTANA (Smart Antenna Terminal). У проекті приймають участь Гамбурзький технічний університет, Інститут комунікації та навігації, Інститут високочастотної та НВЧ техніки, а також підприємства EADS Astrium, IMST, DLR, INF, VIcon та ін. Метою проекту є розробка демонстратора активної ЦАР Ка-діапазону. Проект складається з двох етапів. У ході першого були розроблені, створені та досліджені 16-елементні приймальний та передавальний модулі ЦАР. На другому етапі за рахунок використання сукупності базових модулів створений демонстратор 4-модульної (64-елементної) приймально-передавальної ЦАР, дослідження якої тривають. Подальші дослідження в проекті SANTANA плануються спрямувати на системну інтеграцію, у ході якої передбачається створення та дослідження 16-модульної (256-елементної) приймально-передавальної супутникової ЦАР (рис. 2).

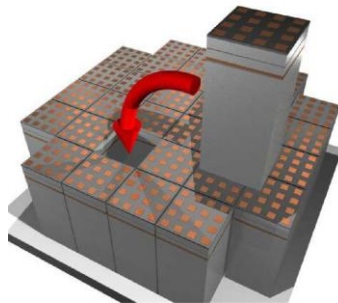

Рис. 2. Модульний принцип формування 256-елементної ЦАР

Важливе значення має впровадження ЦАР у систему супутникової радіонавігації GPS (США), яка набула поширення по всьому світу, а її приймальні індикатори стали продуктами масового попиту. Перспективи розширення комерційного ринку навігаційної апаратури виявилися настільки вражаючі, що США здійснили модифікацію системи під цивільні потреби.

Список використаних джерел

1. Зубарев Ю.Б., Кривошеев М.И., Красносельский И.Н. Цифровое телевизионное вещание. Основы, методы, системы. – М.: НИИР. – 2001. – 568 с.
2. Слюсар І.І., Третяченко С.О., Сомов С.В. Перспективи розвитку космічних систем зв'язку в рамках концепції мережево-центричної війни // Зб. наук. пр. – Харків: ХУПС.– 2005.– № 6 (46).– С. 140–147.
3. Слюсар В.И. Цифровое формирование луча в системах связи: будущее рождается сегодня // Электроника: Наука, Технология, Бизнес. – 2001. – № 1. – С. 6 – 12.
4. Филиминов А.Ю. Алгоритмы модуляций технологий xDSL // Сети ЭВМ и телекоммуникации. – <http://lecture.by.ru/articles/xdsl>.
5. Рошан П. Основы построения беспроводных локальных сетей стандарта 801.11. – М.: Вильямс, 2004. – 304 с.

6. Шахнович И. Беспроводные локальные сети. Анатомия стандартов IEEE 802.11 / И. Шахнович // Электроника: наука, технология, бизнес. – 2001. №11. – С. 38–48.

7. Материалы 4-го ежегодного семинара «ВКТ: Многоядерная Эволюция». – Киев. – 2008. – 214 с.

8. Офіційний сайт концерну Kontron в Україні. – Режим доступу: www.kontron.kiev.ua.

КОМП'ЮТЕРНА СИСТЕМА ТОРГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ БЕЗДРОВОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Камуз Д. В.

Студент групи КН-41

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Наковий керівник:

к.т.н., с.н.с., доцент кафедри комп'ютерної інженерії

ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка

Волошко С. В.

У всьому світі стрімко росте потреба в бездротових з'єднаннях, особливо у сфері бізнесу. Користувачі з бездротовим доступом до інформації – завжди і скрізь можуть працювати набагато більш продуктивно і ефективно, ніж їх колеги, прив'язані до дрітних телефонних і комп'ютерних мереж. Зазвичай бездротові мережеві технології групуються в три типи [1], що розрізняються за масштабом дії їх радіосистем, але всі вони з успіхом застосовуються в бізнесі.

PAN (персональні мережі) – радіусом до 10 м мережі, які пов'язують ПК і інші пристрої – КПК, мобільні телефони, принтери і т.п. За їх допомогою реалізується проста синхронізація даних, усуваються проблеми з великою кількістю кабелів в офісах, реалізується простий обмін інформацією в невеликих робочих групах. Найбільш перспективний стандарт – це Bluetooth.

WLAN (бездротові локальні мережі) – радіус дії до 100 м. З їх допомогою реалізується бездротовий доступ до групових ресурсів в будівлі і т.п. Зазвичай такі мережі використовуються для продовження дрітних корпоративних локальних мереж. У невеликих компаніях WLAN можуть повністю замінити дрітні з'єднання. Основний стандарт WLAN – 802.11.

WWAN (бездротові мережі широкої дії) – бездротовий зв'язок, який забезпечує мобільним користувачам доступ до їх корпоративних мереж і Інтернету. Поки тут немає домінуючого стандарту, але найбільш активно впроваджується технологія GPRS.

Переваги бездротових мереж в короткостроковій та довгостроковій перспективі [2]:

Зручність: Сьогодні більшість ноутбуків та мобільних телефонів оснащуються WiFi, необхідним для підключення безпосередньо до бездротової локальної мережі. Працівники мають безпечний доступ до ресурсів Вашої

мережі з будь-якого місця у межах покриття. Зазвичай площа покриття – це приміщення Вашої компанії.

Мобільність: Працівники залишаються на зв'язку навіть тоді, коли не знаходяться на робочих місцях. На зборах персонал має можливість доступу до документів та прикладних програм. Агенти з продажу, не залежно від місця перебування, можуть отримувати необхідну інформацію.

Продуктивність: Доступ до інформації та основних прикладних програм компанії допомагає Вашому персоналові виконувати роботу та сприяє співпраці. Відвідувачі (замовники, підрядники або постачальники) мають безпечний гостьовий доступ до Інтернету та комерційної інформації.

Простота у встановленні: Процес встановлення буде швидким та економічним, оскільки Вам не доведеться прокладати кабель через усі приміщення. Бездротові локальні мережі також дозволяють покращити з'єднуваність мережі у важкодоступних місцях, на складах або у виробничих приміщеннях.

Розширюваність: Враховуючи інтенсивність темпів росту бізнесу, підприємство може потребувати швидкого розширення мережі. Бездротові мережі звичайно розширюють за допомогою існуючого обладнання, тоді як для дротових мереж необхідний додатковий дріт.

Безпека: Контроль та управління доступом до Вашої бездротової мережі важливі для її безвідмовної роботи. Прогресивні технології WiFi забезпечують надійний захист даних, надаючи доступ лише авторизованим користувачам.

Ціна: Бездротова локальна мережа дешевша в експлуатації, що дозволяє мінімізувати витрати на прокладання дроту під час переїзду, реконфігурації або розширення системи.

Ethernet (*езернет*, від лат. *aether*) – базова технологія локальних обчислювальних (комп'ютерних) мереж з комутацією пакетів, що використовує протокол CSMA/CD (множинний доступ з контролем несучої та виявленням колізій). Цей протокол дозволяє в кожний момент часу лише один сеанс передачі в логічному сегменті мережі. При появі двох і більше сеансів передачі одночасно виникає колізія, яка фіксується станцією, що ініціює передачу. Станція аварійно зупиняє процес і очікує закінчення поточного сеансу передачі, а потім знову намагається повторити передачу.

Ethernet-мережі функціонують на швидкостях 10 Мбіт/с, Fast Ethernet – 100 Мбіт/с, Gigabit Ethernet – 1000 Мбіт/с, 10 Gigabit Ethernet – 10 Гбіт/с [8]. В листопаді 2006 року було прийняте рішення про початок розробок наступної версії стандарту з досягненням швидкості 100 Гбіт/с (100 Gigabit Ethernet).

Отже, побудова мережі, що має з'єднання з мережею Internet, вимагає ретельного планування. Це планування та прийняття рішень необхідні навіть окремому користувачеві. У сучасному суспільстві комп'ютерні мережі є невід'ємною частиною інформаційної структури в бізнесі, промисловості та освіті.

Список використаних джерел:

1. Технологии беспроводных сетей сімейства 802.11 – Режим доступу: <http://www.thg.ru/network/20030828/print.html>
2. Буров Є.В. Комп'ютерні мережі / Є. Буров; За ред. В. Пасічника. – 2-е вид., оновлене і доп. – Львів: БаК, 2003. – 584 с.
3. Электронные системы – Режим доступу: <http://esnet.ru/estelecom/resh.shtml?base=news=9>
4. Строим Wi-Fi / Winzone – зона Windows – Режим доступу: <http://www.winzone.ru/articles/304/>
5. Все новое в мире мобильной связи. Режим доступу: <http://www.dataexpress.ru/review/ccs/2/>
6. Режим доступу: <http://developer.intel.ru/design/mobile/pentiumm/pentiumm.htm>
7. Режим доступу: http://developer.intel.ru/design/chipsets/mobile/855_fam.htm
8. Мобильные технологии – Режим доступу: <http://www.intel.com/ru/products/mobiletechnology/prowireless.htm>

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ

Сагайдачна О.В.

Викладач кафедри інформаційних технологій,
економіки та менеджменту
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Упровадження інформаційних технологій в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору – це пріоритетні напрями сучасної державної політики в освітній галузі. Інформатизація освіти й пов'язані з нею можливості використання інформаційних технологій у навчанні ведуть не лише до зміни організаційних форм і методів навчання, а й до виникнення інноваційних методів навчання. Інформаційні технології навчання покликані забезпечити новий рівень освіти, а саме якісну професійну підготовку фахівців у вищій школі, вести сучасну вищу школу до гуманізації змісту освіти. Гуманізація та демократизація допускають зміну педагогічної системи, створення й застосування нової педагогічної технології навчання, спрямованої, головним чином, на розвиток пізнавальної активності студентів, становлення їх як суб'єктів діяльності [1, 67-69]:

Метою інформатизації країн світу, зокрема й України, які прагнуть досягти рівня високорозвинених держав, є створення ефективною та збалансованою економіки, орієнтованою на внутрішнє споживання та експорт інформаційних технологій і послуг, що базуються на принципах чіткого розмежування сфер відповідальності і принципів діяльності економіки й

держави, максимального використання інтелектуального й кадрового потенціалу, гармонійного входження до світової постіндустріальної економіки на основі кооперації та інформаційної відкритості.

Під інформатизацією вищої освіти розуміють сукупність взаємопов'язаних процесів (організаційних, управлінських, науково-технічних, навчальних, виховних), що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб усіх учасників освітнього процесу (студентів, викладачів, співробітників ВНЗ), розвитку їх інтелектуального потенціалу, самореалізації і самовдосконалення, на забезпечення підготовки до повноцінної професійної діяльності і життя в інформаційному суспільстві на основі створення, розвитку і використання сучасних інформаційно-комунікаційних систем, мереж, ресурсів та технологій.

Найбільш актуальними напрямками розвитку процесу інформатизації та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес ВНЗ є [2, 155-156]:

- створення концепції інформатизації та комп'ютеризації ВНЗ і комплексної програми її реалізації;
- організаційна підтримка, матеріально-технічне, програмне і кадрове забезпечення цієї програми;
- створення інформаційно-аналітичної системи управління (ІАСУ) ВНЗ, яка повинна охоплювати його адміністративні, фінансові, господарські, навчальні та наукові підрозділи;
- підготовка науково-педагогічних працівників ВНЗ до ефективного використання ІКТ у навчальній, методичній, науковій та організаційній діяльності;
- формування інформаційної культури студентів, їх підготовка до ефективного використання ІКТ у навчальній, науково-дослідній роботі та майбутній професійній діяльності;
- розвиток та вдосконалення організації навчального процесу на основі широкого використання інформаційних та телекомунікаційних технологій, неантагоністичне поєднання цих технологій з традиційними і новітніми педагогічними технологіями;
- широке використання освітніх, наукових і культурних ресурсів Internet у навчальному процесі ВНЗ, створення і підтримка власного освітньо-наукового порталу, який повинен стати прототипом цифрового університету й основою інформаційного середовища ВНЗ.

Список використаних джерел:

1. Волярська О. С. Інноваційні педагогічні технології: навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації / О. С. Волярська. – Запоріжжя: А-ПЛЮС, 2012. – 105 с.
2. Глушаков С. В. Персональный компьютер: Настольная книга пользователя: Учебный курс/ С.В. Глушаков, А.С. Сурядный. – Х.: Фолио, 2002. – 500 с.

3. Набока Б. Інтернет-технологія як фактор підвищення кваліфікації вчителів / Б. Набока // Шлях освіти. – 2001. – №1. – С. 37-39.

4. Триус Ю. В. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математики: Монографія/Ю.В.Триус. – Черкаси: Брама-Україна, 2005. – 400 с.

5. Іванова О. В. Підвищення інформаційно-комп'ютерної компетентності педагогів О.В. Іванова // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2010. - №2. – С. 22 – 30.

6. Фоміних Н. Ю. Сутність поняття «Інформаційно-комунікаційні технології» та їх значення на сучасному етапі модернізації освіти / Н.Ю.Фоміних. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pfto/2009_5/files/ped905_77.pdf

7. Зайцева С.А. Современные информационные технологии в образовании / С.А. Зайцева, В.В. Иванов. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://sgpu2004.narod.ru/infotek/infotek2.htm>

СИСТЕМИ КОМПЛЕКСНОГО ЗАХИСТУ WEB-СЕРВЕРІВ

Мелешко В. С.

Студент групи КН-41
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Наковий керівник:

к.т.н., с.н.с., доцент

Волошко С. В.

Зростаюча роль інформації, повсюдне впровадження і безперервна робота з удосконалення інформаційних технологій є найчастіше визначальними чинниками формування сучасного суспільства. При цьому, для розвиненого і стабільного інформаційного суспільства характерним є, з одного боку, здатність і можливість держави створювати умови для вільного доступу своїх громадян до інформаційних ресурсів, а з іншого – вміння захищати національні інформаційні ресурси, інтереси особистості, суспільства і держави в цілому, від негативного як внутрішнього, так і зовнішнього впливу, забезпечуючи при цьому не тільки надійне, але і безпечне функціонування та розвиток національної інформаційної інфраструктури. Ці властивості в своїй сукупності становлять сутність інформаційної безпеки.

Одним з елементів існуючої на сьогодні загальнодержавної системи забезпечення інформаційної безпеки України є Департамент спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації СБ України [2, с. 141].

Комплексна система захисту інформації (КСЗІ) – це сукупність організаційних та інженерних заходів, а також програмно-апаратних засобів, які забезпечують захист інформації в автоматизованій системі [1, с. 55]. КСЗІ є глобальною концепцією безпеки і основою для безпеки інфраструктури підприємства в цілому.

Необхідність побудови КСЗІ визначається законодавством України. Зокрема, згідно ст. 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», обов'язковому захисту з використанням КСЗІ підлягає інформація, що є власністю держави або інформація з обмеженим доступом, необхідність захисту якої встановлена законом.

Влаштовується система захисту інформації з інтегрованих моделей і включає [4]: термінальний модуль; модуль резервного копіювання; модуль шифрування; модуль реагування.

Термінальний модуль являє собою централізовану, керовану ІТ інфраструктуру підприємства з ізольованим сервером для зберігання інформації. Він забезпечує збір даних в безпечному місці (на одному або декількох секретних серверах) і їх захист від несанкціонованого доступу.

Модуль резервного копіювання служить для створення копій всіх інформаційних даних на основний і резервний секретний сервер. Якщо виникає якась позаштатна ситуація (наприклад, відключення або збій основного секретного сервера), системи модуля перенаправляють інформацію на резервний сервер. Вся інформація, що збирається і зберігається таким чином, шифрується модулем шифрування.

Модуль шифрування здійснює кодування літерних і цифрових даних криптостійкими алгоритмами. Ключі кодування та шифрування інформації передаються користувачеві (керівнику) підприємства і не відомі обслуговуючому систему захисту персоналу. Даний модуль забезпечує захист баз даних, архівів, додатків, електронної пошти. Завдяки йому можна приховати сам факт наявності будь-якої конфіденційної інформації. У разі виникнення будь-якої загрози інформаційні дані блокуються модулем реагування.

Модуль реагування – це модуль віддаленої дії. Він дозволяє за допомогою так званої «тривожної кнопки» включати, вимикати і перезавантажувати секретний сервер. Кнопкою може бути радіобрелок або кодове SMS-повідомлення. Сигнал, поданий «тривожною кнопкою», автоматично відключає всі системи віддаленого сервера. Інформація, яка зберігається при цьому, шифрується на жорстких дисках. Відновити інформацію можна буде тільки за допомогою спеціального ключа (карта Micro-SD), який зберігається у першої особи підприємства [5, с.63].

Переоцінити ефективність ПК і швидкість передачі даних через Інтернет складно. Жодна папка з паперовими документами не здатна вмістити стільки інформації і жоден факс не передасть її так швидко. У цьому безсумнівний плюс сучасних комп'ютерних технологій.

Однак є, звичайно, і істотний мінус. Інформація, що зберігається в ПК підприємства та передана його співробітниками через Інтернет, знаходиться під загрозою: її можуть знищити, вкрати, навмисно видалити або спотворити. Вихід з ладу комп'ютерної техніки також загрожує втратою інформаційних даних. Тому вони повинні бути відповідним чином захищені. Захищені комплексно, від усіх можливих ризиків.

Список використаних джерел:

1. Гришина Н. Организация комплексной системы защиты информации – «Гелиос АРВ», 2007. – 124 с.
2. Грибунин В.Г. Комплексная система защиты информации на предприятии / В.Г. Грибунин, В.В. Чудовский – издавницький центр «Академія», 2009. – 416 с.
3. Гришина Наталия. Комплексная система защиты информации на предприятии «Форум», 2010. – 240 с.
4. Жигулин Г.П. Теория и практика информационного противоборства / [Г.П. Жигулин, С.В. Николаев, А.Д. Яковлев]. – СПб: СПб ГУ ИТМО, 2008. – 234 с.
5. Романов О.А. Организационное обеспечение информационной безопасности / О.А. Романов, С.А. Бабин, С.Г. Жданов – М: Издательский центр. Академия, 2008. – 213 с.

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ БІБЛІТЕЧНИХ СИСТЕМ

Юрін А. І.

Студент групи КН-41

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Наковий керівник:

к.т.н., с.н.с., доцент

Волошко С. В.

У сучасному світі, коли роль інформаційних та телекомунікаційних технологій зростає, інформаційні центри та публічні бібліотеки не можуть ігнорувати тенденції. Соціально-економічна та інформаційна ситуація в Україні, що динамічно змінюється, вимагає постійних перетворень у процесі бібліотечно-інформаційного обслуговування, удосконалення методів і форм задоволення інформаційних потреб споживачів [1].

Використання сучасних електронних комунікацій забезпечує бібліотекам принципово нову форму ділової взаємодії з різними інфраструктурами. Бібліотека, як соціальний інститут, виконує функцію посередника в процесі донесення соціально важливої інформації до споживача.

Автоматизовані бібліотечні інформаційні системи (АБІС) – системи планування ресурсів підприємств для бібліотеки, які використовуються для відслідження бібліотечних фондів, від їх замовлення та придбання до видачі відвідувачам бібліотек [2, 3]. Визначення автоматизованих бібліотечних інформаційних систем вимагає уточнення кола професійних завдань. Із цих завдань на першу позицію виходить заміна традиційних бібліотечних технологій на автоматизовані, починаючи з комплектування й закінчуючи різноманітним обслуговуванням користувачів.

Головним елементом традиційної АБІС стає електронний каталог (ЕК) з усіма його функціями [4, 5]. Всі властивості традиційної бібліотеки при роботі в АБІС зберігаються, не сильно змінюючись, насамперед, зберігаються фонди в

тому вигляді до якого всі звикли. В ЕК присутні посилання на повні тексти, малюнки, аудіо- і відеоматеріали, а також посилання на ресурси Інтернет. Основною складовою частиною традиційної АБІС є система автоматизації бібліотек (САБ), що забезпечує, з погляду конкретної бібліотеки, максимально комфортний і адекватний доступ користувачів до фондів бібліотеки. Саме завдяки САБ забезпечуються функції поповнення, ведення й надання користувачам ЕК, підтримуються бібліотечні формати й стандарти, а також лінгвістичні засоби ЕК.

У випадку традиційного використання АБІС користувач завжди має справу з відпрацьованими роками інформаційним забезпеченням, лінгвістичним забезпеченням (друковані й електронні системи класифікації, авторитетні файли й ін.). Використовувані системи індексування при розробці електронної бібліотеки істотно відрізняються від застосовуваних у традиційних АБІС. Наприклад, індексування повних текстів дозволяє знаходити не тільки сам текст, але й шукані частини тексту.

Побудова АБІС ЕБ і їхніх мереж визначається в рамках загальної схеми проектування складних технічних систем, адаптованої з урахуванням особливостей АБІС ЕБ як складної соціальної й комунікаційної системи [3].

Бібліографічна база даних – електронна система, в якій розміщують, зберігають, обмінюють дані та інформацію, а також дозволяють дослідникам, науковцям і письменникам створювати і повторно використовувати бібліографічні посилання [6]. Бібліографічні бази даних замінили традиційні друковані каталоги і є загальними або спеціальними, які намагаються зібрати дані по всіх статтях з вибраної дисципліни або груп дисциплін.

Бібліографічна інформація – це інформація про джерела інформації, що дозволяє їх ефективно виявляти і однозначно ідентифікувати, а також служить їх заміником в інформаційних процесах та виконує роль посередника між споживачем та інформаційними ресурсами. Бібліографічна інформація існує як сукупність бібліографічних записів, кожен з яких є окремим інформаційним ресурсом. Бібліографічний запис, в свою чергу, складається з елементів, кожен з яких розкриває один з ознак інформаційного ресурсу.

АБІС першого покоління базувалися на великих і середніх ЕОМ. Ці системи не набули широкого поширення і застосовувалися лише у великих бібліотеках світу. На початку 80-х років впроваджуються персональні комп'ютери, що внесли зміни у використання обчислювальних засобів: у бібліотеках почали створювати АБІС на базі персональних комп'ютерів. Тобто, система розміщувалася на одному комп'ютері, користувачі працювали в режимі розподіленого часу. Пізніше виникають АБІС на базі локальної обчислювальної мережі. Системи охоплюють або частину операцій, або весь традиційний бібліотечний цикл, до якого входить: книговидача, дружній інтерфейс, притаманний програмним системам для персональних комп'ютерів, сприяв їх широкому розповсюдженню в бібліотеках.

Список використаних джерел

1. Альошин Л.І. Автоматизація в бібліотеці: навч. посібник. Ч.1. / Л.І. Альошин. – МГУК; М.: Профіздат, 2001. – 176 с.
2. Воройскій Ф.С. Основи проектування автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем / Ф.С. Воройскій. – М.: ГПНТБ Росії, 2002. – 389 с.
3. Мініярова З.М. Електронний каталог – особливе пошукове середовище / З.М. Мініярова // Наукові та технічні бібліотеки, 2005. – № 9. – С. 67-72.
4. Роб П. Системи баз даних: проектування, реалізація та управління / Пітер Роб, Карлос Коронел. – 5 видання. – СПб: БХВ-Петербург, 2004. – 1040 с.
5. Завгородній В.И. Комплексний захист інформації в комп'ютерних системах: Логос, 2001. – 264 с.
6. Клейменов С.А. Адміністрування в інформаційних системах: Видавничий центр «Академія», 2008. – 272 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБМІНУ ДАНИМИ МІЖ MICROSOFT EXCEL BORLAND DELPHI

Дубина І О.

студент IV курсу, групи КН – 41
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Наковий керівник:

к.п.н., доцент *Мокляк В.М.*

Delphi – це об'єктно-орієнтована мова програмування, яка є візуальною, тобто усі елементи (кнопки, списки, панелі) уже є вмонтовані і не потрібно їх промальовувати, як це було колись.

Borland Delphi – інтегроване середовище розробки, яке використовується для створення й підтримки додатків, які можуть працювати під будь-якою 32-розрядною операційною системою типу Windows. Delphi дає можливість створювати програми в стилі візуального конструювання, тобто користувач створює свою майбутню програму і бачить результати своєї роботи ще до запуску самої програми.

Microsoft Excel – це програма, в якій можна створювати таблиці, обчислювати й аналізувати дані. Програми такого типу називаються програмами електронних таблиць. Excel дає змогу створювати таблиці, які автоматично обчислюють підсумок введених числових значень, друкувати таблиці у зручному вигляді та будувати прості графіки.

Області застосування Excel:

- завдяки тому, що лист Excel являє собою готову таблицю, Excel часто використовують для створення документів без розрахунків, що просто мають табличне представлення;

- у Excel легко можна створювати різні види графіків і діаграм, які беруть дані для побудови з комірок таблиць (наприклад, графік зниження ваги тіла за вказаний період від початку занять спортом);
- його можуть використовувати звичайні користувачі для елементарних розрахунків (скільки витратив за цей місяць, що/кому/коли дав/взяв);
- Excel містить багато математичних і статистичних функцій, завдяки чому його можуть використовувати школярі і студенти для розрахунків курсових, лабораторних робіт;
- Excel інтенсивно використовується в бухгалтерії – у багатьох фірмах це основний інструмент для оформлення документів, розрахунків і створення діаграм. Природно, він має в собі відповідні функції.

Excel може навіть працювати як база даних. Хоча, звичайно, до повноцінної бази даних йому далеко.

Модуль імпортованої Excel TLB містить опис усіх інтерфейсів, які програмісти з Microsoft вирішили виставити назовні. Там є все необхідне: типи, константи і інтерфейси. Цього цілком достатньо для роботи з Excel-м і Delphi-додатками. Протокол DDE дає клієнт-серверну архітектуру. Це означає, що один з додатків виступає в якості сервера, а інший – клієнта. У нашому випадку сервером виступає додаток MS Excel, а додаток Delphi є для нього клієнтом. Обмін даними між додатками відбувається за допомогою транзакцій. Керує всім процесом спеціальне розширення ОС Windows, динамічна бібліотека DDEML. За протоколом DDE, сервер в першу чергу повинен зареєструвати себе в бібліотеці DDEML. Після цього він реєструє надані сервіси.

Клієнтський додаток також спочатку реєструє себе в бібліотеці DDEML. Після цього клієнтська програма створює канал зв'язку з сервером.

Для встановлення зв'язку, додаток повинен спочатку зареєструвати себе в бібліотеці DDEML і отримати свій програмний ідентифікатор. Цей ідентифікатор необхідно зберігати протягом усієї роботи, так як для кожного додатку, який реєструється в бібліотеці DDEML, створюється своя копія необхідних структур даних. Реєстрація в бібліотеці DDEML відбувається за допомогою функції DdeInitialize.

У разі успішної реєстрації, функція DdeInitialize повертає нульове значення. Якщо при ініціалізації відбулася помилка, то функція поверне код помилки.

Якщо додаток більше не збирається працювати з бібліотекою DDEML, то він повинен викликати функцію DdeUninitialize, передавши їй як параметр програмний ідентифікатор, отриманий при реєстрації:

BOOL WINAPI DdeUninitialize (DWORD idInst).

Після успішної ініціалізації, клієнтський додаток має створити канал зв'язку з сервером. Для кожного сервісу та розділу створюється свій канал зв'язку. Після успішного створення каналу, йому присвоюється ідентифікатор, який вказується в подальших транзакціях як клієнтом, так і сервером.

Адресація відбувається за допомогою рядків, однак у транзакціях використовуються їх ідентифікатори. Ці ідентифікатори присвоюються кожному рядку бібліотекою DDEML і зберігаються в спеціальній системній таблиці ідентифікації рядків. Для створення ідентифікатора рядка необхідно скористатися функцією DdeCreateStringHandle.

Отже, буфер обміну Windows пропонує простий спосіб обміну між додатками, оскільки з його допомогою користувачі можуть копіювати і вставляти дані. Технологія COM і OLE дозволяють розробникам повною мірою використовувати всі засоби вже створених програм. Ці технології надають можливість експортувати дані в загальноприйняті і поширені формати і бібліотеку DDEML, що в кінцевому підсумку робить створений додаток більш зручним і корисним.

Список використаних джерел

1. Архангельський А. Я. Интегрированная среда разработки Delphi : От версии 1 до версии 5 / А. Я. Архангельский. – М. : Бином, 1999. – 256 с.
2. Бобровский С. Delphi 7. Учебный курс / С. Бобровский. – СПб.: Питер, 2004. – 735 с.
3. Воробйов В. В. Microsoft Excel 2000: Посібник для початківця / В. В. Воробйов. – К., 2000. – 36 с.
4. Дарахвелидзе П. Г., Марков Е. П. Программирование в Delphi 7. Учебное пособие. – СПб. : БХВ-Петербург, 2003. – 784 с.
5. Кэнту М. Delphi 7: для профессионалов. – СПб.: Питер, 2004. – 1101 с.
6. Рогоза М. Є. XP: WINDOWS, WORD, EXCEL для самостійного вивчення: Навчальний посіб. для студ. вищих навч. закладів / М. Є. Рогоза, В. І. Клименко. – К. : Радянська школа, 2003. – 294 с.
7. Тейксейра С. Delphi 5: руководство разработчика: в 2 х т.: пер. с англ. / С. Тейксейра, К. Пачеко. – Вильямс, 2001. – 1120 с.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ БАЗ ДАНИХ ЗАСОБАМИ МОВИ C++

Кібкало Н. О.

студентка IV курсу, групи КН – 41

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Наковий керівник:

к.п.н., доцент **Мокляк В.М.**

C++ (*Сі-плюс-плюс*) – мова програмування високого рівня з підтримкою декількох парадигм програмування: об'єктно-орієнтованої, узагальненої та процедурної. Розроблена Б'ярном Страуструпом (англ. *Bjarne Stroustrup*) в AT&T Bell Laboratories (Мюррей-Хілл, Нью-Джерсі) у 1979 р. та початково отримала назву «Сі з класами». Згодом Б. Страуструп перейменував мову у C++ у 1983 р. Базується на мові С. Визначена стандартом ISO/IEC 14882:2003. При створенні C++ прагнули зберегти сумісність з мовою С. Більшість програм

на С справно працюватимуть і з компілятором С++. С++ має синтаксис, заснований на синтаксисі С.

База даних (скорочено – БД) – впорядкований набір логічно взаємопов'язаних даних, що використовуються спільно та призначені для задоволення інформаційних потреб користувачів. У технічному розумінні сюди включають і систему керування БД. *Головне завдання* БД – гарантоване збереження значних обсягів інформації (так звані *записи даних*) та надання доступу до неї користувачеві або ж прикладній програмі. Таким чином, БД складається з двох частин: збереженої інформації та системи керування нею. З метою забезпечення ефективності доступу записи даних організовують як множину фактів (елементів даних). Електронні таблиці та текстові документи є чудовими засобами для вирішення так званих «одно користувачьких» задач, але вони погано пристосовані для сумісного користування даними. Електронні таблиці також корисні в якості шаблонів для простих форм введення інформації, але, якщо вам необхідно провести комплексну перевірку даних, то тут їх функцій явно недостатньо.

Visual C++ пропонує широкі можливості для програмування баз даних, які, зокрема, полягають в розширеному керуванні джерел даних. Можна використовувати декілька технологій баз даних: ODBC (Open Database Connectivity) – зв'язок відкритих баз даних, незалежний від постачальника механізм доступу до даних з різних джерел, DAO (Data Access Objects) – об'єкти доступу до даних, застосовується для доступу до баз даних в Microsoft Visual Basic, Microsoft Access, Visual Basic for Applications, ADO (ActiveX Data Objects) – компактна технологія доступу до даних, орієнтована на Web, OLE DB – база даних OLE, набір специфікацій інтерфейсів компонентної об'єктної моделі COM.

ODBC або Open Database Connectivity (зв'язок відкритих баз даних) – незалежний від постачальника механізм доступу до даних з різних джерел. Він є реалізацією специфікацій X/Open та SAG CLI (SQL Access Group Call Level Interface) – інтерфейс рівня виклику групи доступу SQL, яку виконала фірма Microsoft. ODBC пропонує функції для взаємодії з базами даних за допомогою мови програмування, наприклад, додавання, модифікування і видалення даних, отримання службової інформації про базу даних, таблиці та індекси. Прикладний рівень реалізує GUI (Graphical User Interface – графічний інтерфейс користувача) та бізнес-логіку. Він написаний на мові програмування, такий як Java, Visual Basic або С++. Прикладна програма використовує функції з інтерфейсу ODBC для взаємодії з базами даних. Диспетчер драйверів є частиною ODBC Microsoft. Він керує різними драйверами, що знаходяться в системі, виконуючи завантаження, спрямування викликів на потрібний драйвер і надання прикладній програмі інформації про драйвер, коли це необхідно. Оскільки одна прикладна програма може бути зв'язана з декількома базами даних, то диспетчер драйверів гарантує, що відповідна система керування базою даних отримує всі запити, що надходять до неї, та що всі дані з джерела даних будуть передані прикладній програмі. Джерело даних в контексті ODBC може бути системою керування базою даних

або просто набором файлів на жорсткому диску. Він може бути як простою базою даних Microsoft Access для невеликої фірми, так і багатосерверним зберігачем інформації про клієнтів телефонної компанії і їх розмовах. ODBC не є еквівалентом Embedded SQL (вбудований SQL), який використовує оператори SQL в вихідних програмах, написаних на інших мовах. Схожі гібридні програми перед передчею компілятору основної мови програмування обробляються прекомпілятором. ODBC інтерпретує оператори SQL під час виконання. Основна програма не потребує прекомпіляції для виконання різних операторів SQL, як і не треба компілювати окремі версії програми для різних джерел даних.

Блок-схема типової ODBC-програми. Перш ніж реалізувати оператори SQL, додаток ODBC повинен виконати ряд дій, щоб під'єднатися до джерела даних. Типові дії звертання ODBC:

- SQLAllocEnv() – виділяє середовище ODBC;
- SQLAllocConnect() – виділяє пам'ять для підключення;
- SQLConnect() – завантажує драйвер, підключає до джерела;
- SQLAllocStmt() – виділяє пам'ять для оператора SQL;
- SQLFreeStmt() – звільняє пам'ять, виділену для оператора
- SQLDisconnect() – перерозподіляє драйвер, відключає від джерела;
- SQLFreeConnect() – звільняє пам'ять, виділену для підключення;
- SQLFreeEnv() – звільняє середовище, перериває сеанс.

Отже, в першу чергу Visual C++ – це компілятор C++, але це також і середовище, компоненти якого, взаємодіючи один з одним, спрощують процес розробки додатків. Середовище Visual C++ пропонує великі можливості для програмування Windows-додатків. Найхарактернішою його компонентою є бібліотека основних класів Microsoft (Microsoft Foundation Classes – MFC). Visual C++ пропонує широкі можливості для програмування баз даних, які, зокрема, полягають у розширеному керуванні джерел даних.

Список використаних джерел

1. Беннет Д. Visual C++5: руководство разработчика / Д. Беннет, С. Маконин, В. В. Мейнфилд и др.; Пер. с англ. – М.: Диалектика, 1998. – 768 с.
2. Дейт К. Дж. Введение в системы баз данных / К. Дж. Дейт. – М.: Наука, 2000. – 464 с.
3. Тосс В. Visual C++5. Энциклопедия пользователя / В. Тосс; Пер. с англ. – К. : ДияСофт, 1998. – 688 с.

МОЖЛИВОСТІ ПРОГРАМИ BJRLAND DELPHI ДЛЯ ПРОГРАМУВАННЯ ІГРОВИХ ДОДАТКІВ

Колесник Р. І.

Студент IV курсу, групи КН – 41

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Наковий керівник:

к.п.н., доцент *Мокляк В.М.*

Delphi – це середовище розробки програм, яке використовує багато передових ідей і концепцій, закладених у графічному інтерфейсі Windows. Як відомо, середовище розробки великою мірою визначає ефективність роботи програміста. У середовищі програмування Delphi є всі необхідні інструменти для того, щоб створювати повноцінні програми. Писати, компілювати і тестувати програму – все це можна робити, не виходячи з Delphi. Delphi простий і логічний.

Комп'ютерна гра – це гра, в ігровому процесі якої гравець використовує інтерфейс користувача щоб отримати зворотню інформацію з відео пристрою.

Комп'ютерні ігри – зовсім не новий винахід. Їх історія почалася з кінця 1970 років. Насправді усе почалося з моделі залізниці. Стів Рассел був одним з членів Клубу Моделей Залізних доріг Високої Технології в Технологічному інституті. Будучи хорошим програмістом, він влітку 1961 р. працював у Статистичній лабораторії, коли в нього та його друзів виникла думка перенести “мільні” науково-фантастичні розповіді Е. Е. Сміта на комп'ютери. У 1962 р. Стів розробив програму для PDP-1, у якій виконувалася симуляція управління залізничною станцією. Ця програма і вважається одним із основоположників комп'ютерних ігор. Ця ж таки машина PDP-1 тепер виставлена в комп'ютерному музеї Бостона в Массачусетському Технологічному інституті.

Середовище Delphi 7 являє собою інтегровану оболонку розробника, в яку входить набір спеціальних програм.

Вихідний текст програми готується в середовищі Delphi 7 за допомогою вбудованого редактора вихідних текстів. Цей редактор спеціалізований. Він відрізняється гнучкими можливостями колірною виділення різних елементів тексту програми (ключові слова, назви, операцій, чисел рядків) і надає можливість швидкого введення конструкцій.

Головне меню здійснює основні функції керування проектом створюваної програми. Не намагайтесь його розгорнути на весь екран, його розмір і вигляд при цьому майже не зміняться. Це пов'язано з його функціональним призначенням – воно містить всі інструменти для програміста і не займає місце інших вікон. Згортання головного вікна призводить до згортання всіх інших вікон середовища.

Головне меню здійснює основні функції керування проектом створюваної програми. Не намагайтесь його розгорнути на весь екран, його розмір і вигляд при цьому майже не зміняться. Це пов'язано з його функціональним призначенням – воно містить всі інструменти для програміста і не займає місце інших вікон. Згортання головного вікна призводить до згортання всіх інших вікон середовища.

Вікно форми – в майбутньому перетвориться в вікно програми. На початку це вікно пусте і містить тільки стандартні для Windows інтерфейсні елементи в рядку заголовка. Уся область вікна заповнена координатною сіткою. Значну частину часу програміст ніби з конструктором Lego бере з палітри певний компонент і викладає його на форму. У наповненні форми і полягає основна родзинка візуального програмування. Програміст у будь-який момент контролює вигляд вікна створюваної програми і може вносити в нього певні зміни.

Вікно інспектора об'єктів. Будь-який розміщений на формі об'єкт має певні характеристики: розташування, розмір, колір, тощо. Частину цих параметрів програміст може визначити, маніпулюючи мишкою: перетягти, змінити розмір. Але всі характеристики об'єктів визначаються в вікні інспектора об'єктів. Це вікно має 2 вкладки: Properties (Властивості) і Events (Події). Вкладка Properties використовується для визначення певних властивостей компонента, а вкладка Events дозволяє визначити реакцію компонента на ту чи іншу подію. Сукупність властивостей відображає видиму сторону компонента: відстань відносно лівого верхнього кута вікна, розмір, колір, тощо, сукупність подій – його поведінку: чи буде реагувати на клацання мишею, як буде з'являтися на екрані чи буде зникати після використання і т.п.

Кожна вкладка вікна постає перед програмістом у вигляді таблиці з 2-х стовпчиків: лівий – назви властивостей або подій, правий – значення властивості або ім'я підпрограми, що її обробляє. Рядки таблиці обираються кліком миші і відображають прості (одне значення) або складні властивості (сукупність значень). Виділивши складну властивість, маємо біля неї позначку-кнопку – , після натискання на неї з'явиться діалогове вікно, в якому визначаємо сукупність параметрів властивості.

У верхній частині вікна маємо відкриваючий список усіх компонентів, розміщених у формі. Оскільки сама форма також є компонентом, то її ім'я також є в цьому списку.

Вікно коду програми призначене для створення і редагування тексту програми. Мова програмування Delphi 7 є надбудовою над мовою Pascal.

Зразу після відкриття нового проекту маємо рядки, що описують присутність у програмі форму. Як уже зазначено, вікно коду програми описує поведінку програми, а вікно форми – її зовнішнє відображення. Обидва вікна тісно пов'язані між собою, і будь-які зміни в формі вносять зміни в коді програми між рядками unit і implementation.

Отже, як можна переконатися, програма Borland Delphi має всі необхідні можливості для програмування ігор. Delphi – інструментальна система об'єктно-орієнтованого програмування, що дозволяє повністю використовувати свій потенціал для складання гри, її компіляції та перевірки.

Список використаних джерел

1. Бобровский С. И. Delphi 7. Учебный курс / С. И. Бобровский. – СПб. : Питер, 2004. – 736 с.
2. Грудзинский А. О. Методы программирования. Курс на основе Object Pascal / А. О. Грудзинский – Н. Новгород : Изд. ННГУ, 2006. – 392 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ

АРХІТЕКТОНІКА СОЦІАЛЬНОГО ПАРАЗИТИЗМУ ЯК ОСНОВНОЇ ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ СТАЛОГО ІННОВАЦІЙНОГО СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Бондар-Підгурська О.В.

к.е.н. доцент кафедри
бізнес-адміністрування та менеджменту ЗЕД
Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. Розглянуто архітектуру соціального паразитизму як основної перешкоди на шляху до сталого інноваційного соціально-орієнтованого розвитку України. Наголошено на необхідності профілактики соціального паразитизму з метою мінімізації його впливу на розвиток національної економіки.

Ключові слова: архітектура, соціальний паразитизм, перешкоди, сталий інноваційний соціально-орієнтований розвиток, національна економіка.

В період реалізації інноваційної моделі розвитку особливої актуальності набувають питання розпізнання соціального паразитизму як основної перешкоди сталому соціально-орієнтованому розвитку національної економіки та його профілактика.

В загальному контексті розвитку соціально-економічних систем термін «соціальний паразитизм» означає здатність існувати за рахунок інших, намагання ствердитися за рахунок інших, жити за рахунок інших, користуватися благами віднімаючи добуте іншими.

Авторитетні фахівці П. Г. Никитенко [1], В. А. Чигирьов [1], П. І. Юнацкевич [1] тлумачать соціальний паразитизм як спосіб існування соціального суб'єкта (фізичної або юридичної особи, групи осіб, організації, держави і т. п.), ураженого ідеологією особистої наживи будь-якою ціною і є наслідком культу «золотого тільця», користолюбства і подвійних моральних стандартів.

До складових соціального паразитизму на промисловому підприємстві або його похідних, на думку сучасних фахівців, входять: 1) *корупція* — злочинна діяльність соціальних суб'єктів, що полягає у використанні посадовими особами довірених їм прав і владних можливостей для особистого збагачення; 2) *бюрократизм* — організація специфічних форм соціальних процесів, внутрішній зміст яких знаходиться у відриві від цілей і завдань промислового підприємства та прийнятих рішень більшістю його членів, а також в переважанні верховенства форми над змістом діяльності, в прагненні підпорядкування корпоративних правил і завдань функціонування суб'єктів господарювання інтересам окремих груп у вигляді бюрократичних соціальних суб'єктів; 3) *рейдерство* — можливе поглинання або злиття в одну структуру промислових підприємств проти волі його власників. При цьому, варто

зауважити, що у практиці господарювання рейдерство поділяють на три групи: а) *біле*, коли поглинання компаній або їх захоплення здійснюється на законних підставах, у відповідності з існуючим законодавством, б) *чорне*, коли поглинання компаній або їх захоплення здійснюється з використанням відвертих силових прийомів і заходів; в) *сіре*, коли поглинання компаній або їх захоплення здійснюється в умовах невизначеності, тобто за допомогою формування ситуації, коли неможливо чітко визначити конкретних винних осіб, внаслідок недосконалості законодавства; 4) *антисоціальні суб'єкти* — конкретні окремі люди або групи людей, які об'єднані метою і прагненням жити за рахунок інших, не беручи участі у відтворювальній праці; 5) *антисоціальні дії*, які припускають і включають форми та результати дій соціальних суб'єктів у вигляді негативних намірів, заяв, рішень, вчинків, а також інших порушень на основі сформованої ними ідеології особистої наживи, подвійних моральних стандартів і т.п.

Враховуючи специфіку сучасного періоду, на нашу думку, доцільно виокремити найактуальніші складові антисоціальних дій в національній економіці в пост кризовий період: 1) інтелектуальне рейдерство, 2) гіпертрофована подача інформації, 3) шахрайство, 4) маніпулювання на життєво важливих інтересах людини, 5) інформаційний вакуум, 6) «фінансова наркоманія», 7) нехтування принципом соціальної справедливості.

Досить часто дослідники, ґрунтуючись на законі аналогій, проводять порівняння розвитку соціально-економічних систем з розвитком біологічних систем: «якщо в живому організмі порушується механізм оптимального розподілу корисних речовин у окремих клітинних структурах, то виникають збої в життєдіяльності системи в цілому. Загальновідомий в економіці принцип оптимальності Парето є досить універсальним і стосовно до клітинних структур. Розвиток одних структур за рахунок інших неминуче призводить до виродження. Виникає ракова пухлина, яка губить довколишні клітини, а потім і весь організм» [2].

Точно так, цей процес відбувається і в економіці та суспільстві, в якому ліберальний принцип індивідуальної вседозволеності є визначальним. Такий колектив чи суспільство приречене на руйнування.

Отже, на сучасному етапі розвитку економічних відносин профілактика соціального паразитизму з метою мінімізації його впливу на господарську діяльність має стати однією з першочергових завдань національної економіки, що стає предметом дослідження економічної та національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Никитенко П. Г. Профілактика соціального паразитизма / П. Г. Никитенко, В. А., Чигирев, П. И. Юнацкевич – Мн.: Право и экономика, 2009. – 53 с.
2. Бондар О. В. Механізм формування середнього класу як основа конкурентоспроможної економіки та сталого інноваційного розвитку України / О. В. Бондар // Економіка та держава. — 2012. — №7. — С. 22-26

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВІТЧИЗНЯНОМУ АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Крутько М.А.

к.е.н., викладач кафедри обліку і аудиту,
Харківський національний технічний
університет сільського господарства
імені Петра Василенка

Анотація. Розглянуто умови і механізми інтеграційних процесів усіх учасників сільськогосподарської діяльності, різні форми організації міжгосподарських і міжгалузевих інтеграційних процесів у агропромисловому виробництві як способи забезпечення ефективного функціонування та обслуговування його суб'єктів.

Ключові слова: інтеграція, кооперація, механізми, євроінтеграція, сільське господарство.

Трансформаційні перетворення в економіці нашої країни пов'язані з переходом до ринкових відносин системи господарювання, реформи видів власності, які можуть спонукати спад агропромислового виробництва. Цей процес супроводжувався розривом усталених виробничих зв'язків між підприємствами з виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. У свою чергу, це обумовлює необхідність пошуку та впровадження нових форм та механізмів взаємодії виробників у сфері сільськогосподарського виробництва, створення агропромислових об'єднань нового типу, пристосованих до потреб та умов сучасного ринку продукції АПК.

На сьогоднішній день, ще потребують вивчення теоретичні і практичні питання розвитку інтеграційних процесів в аграрному виробництві в умовах євроінтеграційного вектору нашої країни.

Метою даного дослідження є вивчення умов та механізмів втілення інтеграційних процесів агропромислового виробництва як для підвищення ефективності галузі у цілому так і для виконання умов євроінтеграції.

Інтеграція економічна характеризує собою об'єктивний процес, зумовлений розвитком продуктивних сил. Вона є одним з напрямів збільшення розмірів підприємств, розширення їх зв'язків з галузями та підприємствами, що завершують технологічні процеси у виробництві кінцевої продукції» [1].

Залежно від характеру об'єднання, виділяють три типи інтеграційних процесів – горизонтальну та вертикальну інтеграцію, а також диверсифікацію [2]. Горизонтальна інтеграція передбачає об'єднання підприємств, організацій за спільними підприємницькими інтересами з урахуванням виробничої спеціалізації з випуску однотипної продукції на базі подібності технології і впровадження спільної стратегії збуту. Вертикальна інтеграція передбачає об'єднання підприємств взаємопов'язаних і суміжних галузей, з централізованим управлінням основних процесів виробництва й обігу продукції та формування на цій основі замкнутого виробничого циклу. Цей механізм працює при формуванні сировинних зон з вирощування зернових, технічних та овочевих культур для задоволення потреб переробних заводів;

виращування насіннєвого матеріалу та кормів для забезпечення потреб товарних господарств» [3]. «Іноземні дослідники розрізняють інтеграцію власності, контрактну, квазівертикальну та циркулярну» [4]. Зокрема, «Інтеграція власності – це розширення прав власності на дві і більше стадій виробництва та збуту продовольчої продукції, при якому інтегратор отримує у власність частину активів інтегрованих компаній». Квазівертикальна інтеграція – інтегроване виробництво і збут продукції здійснюються незалежними підприємствами і збутовою мережею, але під контролем провідної компанії. Циркулярна інтеграція набула розвитку у зарубіжних країнах.

В економічній літературі виділяють конгломеративну інтеграцію, яка утворюється на основі об'єднання підприємств, які не пов'язані між собою галузевими ознаками, як правило, це відбувається у випадках появи тимчасово вільних фінансових ресурсів. Вона «відрізняється великою різноманітністю форм і методів організації виробництва і може бути розподілена на три класи: продуктивне об'єднання конгломератного типу – якщо йдеться про об'єднання виробників різних продуктів; ринкове об'єднання конгломератного типу, коли до процесу інтеграції залучені компанії виробники однакових продуктів, але діючі на віддалених ринках; об'єднання конгломератного типу, коли об'єднуються компанії, що не мають нічого спільного у виробництві» [5].

Агропромислова інтеграція передбачає поєднання усіх ланок агропромислового ланцюга в єдине ціле, зокрема: виробників, переробників, підприємства по зберіганню продукції, транспортних посередників, торгівлю та ін. [6].

Кожна із зазначених форм інтеграції має як переваги, так і недоліки. Зокрема, перевагами вертикальної інтеграції є налагодження виробничо-технологічних зв'язків, реалізація продукції через регіональні канали, нейтралізація негативного впливу ринкових факторів (попит, пропозиція, ціна на сировину тощо). До недоліків слід віднести територіальну розпорошеність.

Система управління в об'єднаннях залежить від забезпечення взаємодії господарств, які кооперуються для успішного розвитку кожного учасника й об'єднання у цілому для досягнення найвищого рівня ефективності виробництва. Оперативне управління виробничої діяльності виконує апарат управління головного підприємства інтеграційного об'єднання [7, с.213].

Пошук механізмів та інструментів стабілізації розвитку суб'єктів аграрної сфери економіки стикається не тільки з низкою проблемних питань підвищення економічної ефективності їх діяльності, а й зі змінами організаційних форм економічної взаємодії. Трансформація цих форм актуалізує процеси інтеграції, як вертикальної так і горизонтальної, а отже набуття значимості питаннями розвитку кооперації сільськогосподарських підприємств [8, с.4].

Інтеграція економічна та направлена на європейську співпрацю повинна характеризувати собою об'єктивний процес, який би зумовлював розвиток продуктивних сил. Вона є одним з напрямів збільшення розмірів підприємств, розширення їх зв'язків з галузями та підприємствами, що завершують технологічні процеси у виробництві кінцевої продукції. Вона поєднує у собі

економічні явища та процеси, що полягають у взаємодії, зближенні, узгодженні діяльності різних підприємницьких структур, спрямованих на підвищення економічної ефективності їх господарювання. Основною проблемою у формуванні та функціонуванні інтеграційних структур, на даному етапі розвитку, є відсутність відповідної нормативно-правової бази та законодавчого визначення їх організаційно-правових форм, що ускладнює здійснення процесів управління на різних інтеграційних рівнях та спричиняє певні труднощі у виконанні фінансово-розрахункових операцій.

Список використаних джерел

1. Большая Советская энциклопедия : в 30 т. / за ред. А. М. Прохорова. – 3-е. изд. – М. : Сов. энцикл., 1972. – Т. 10. – С. 907.
2. О некоторых формах интегрированных объединений в сельском хозяйстве [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.jourclub.ru/3/491/>
3. Приліпка О.В. Інтеграційні процеси в сільськогосподарських формуваннях приміської зони / О. В. Приліпка. – К., 2002. – 50 с.
4. Ушвицкий М.Л. Объективная необходимость углубления интеграции в агропромышленном комплексе / М. Л. Ушвицкий // сб. науч. тр. СевКавГТУ. Серия «Экономика». – 2006. – №3. – С. 101.
5. Храмова И. Г. Вертикальная интеграция в продовольственном комплексе России / И.Г. Храмова. – М., 2003. – 52 с.
6. Буробкин И.Н. Развитие интеграционных процессов в АПК / И.Н. Буробкин, Е.А. Попова // Экономика с.-х. и перераб. предприятий. – 2003. – №12. – С. 12–15.
7. Амбросов В.Я. Специализация, кооперация, агропромислова інтеграція / В.Я. Амбросов // Зібрання наукових праць. Т.2 – Х.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 685 с.
8. Красноручький О.О. Сільськогосподарська обслуговуюча та фінансово-кредитна кооперация: механізми та інструментарій розвитку: [текст]. Монографія / О.О. Красноручький, М.А. Крутько // Харків: «Смугаста типографія », 2014. – 263 с.

ВЕНЧУРНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

М.В. Мокляк

к.е.н., доцент кафедри
міжнародної економіки та маркетингу
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Інтеграційний курс до Європейського Союзу який для себе обрала Україна потребує формування сучасної високорозвиненої економіки заснованої на новітніх досягненнях у сфері науки, техніки, економіки та інших галузей. Реалізація цієї мети потребує залучення значних інвестиційних

ресурсів та пошук джерел інвестування. Дослідження досвіду економічно розвинутих країн свідчить, що одним з важливих механізмів активізації інноваційної діяльності в умовах ринкового господарювання є розширення обсягів венчурних інвестицій та формування системи венчурного інвестування в рамках національної економіки.

Окремі аспекти розвитку венчурного бізнесу в Україні досліджували такі українські учені, як: Л. Федулова, В. Лукашов, В. Нежиборця, І. Кузнєцова, А. Поручник, П. Прохазка, І. Рудаков Д. Тарадайко, Л. Федулов, Н. Фролов, М. Чумаченко, М. Шарко та інші. Проте аналіз сучасного стану розвитку венчурного бізнесу в Україні, як і оцінка перспектив його розвитку є завжди актуальними і мають безпосередню практичну корисність.

Україна займає одне з перших місць за кількістю винаходів, а також знаходиться у першій десятці по кількості зареєстрованих винаходів та інших об'єктів інтелектуальної власності загалом у всьому світі. Але існує проблема фінансування даних новацій. А від того, наскільки швидко будуть впроваджуватися в життя інноваційні технології, буде залежати розвиток країни у всіх її сферах.

У контексті фінансування інноваційної діяльності в Україні окремої уваги заслуговує питання розвитку венчурного капіталу. Відомо, що, зокрема, в країнах Європи і США венчурний капітал – один з найважливіших інструментів фінансування науково-дослідних робіт і розвитку високих технологій, підтримки малого і середнього бізнесу. На жаль, роль венчурного капіталу у вказаних сферах в Україні залишається незначною. Таким чином, першочерговим механізмом фінансування інноваційних процесів в економіці України можна вважати розвиток і застосування венчурного бізнесу, а основною формою інвестицій при цьому виступає венчурний капітал, а саме це інвестиції в новий, тільки створюваний бізнес з привабливими перспективами росту, який не має доступу на фондовий ринок, що характеризується великим ступенем ризику.

Венчурний капітал має важливу особливість, властиву капіталу в цілому – самозростання вартості в процесі кругообігу, але ризиковий характер, властивий цій формі капіталу, дозволяє виділити його як особливий вид капіталу через те, що прибуток може бути миттєвий та величезний і так само не приносить прибутку, а потребуватиме лише затрат з боку інвестора.

Слід також зазначити, що інвестори вкладають у інноваційну компанію не лише фінансові кошти, а інноваторські ідеї, підприємницькі здібності, досвід організації управління і виробництва, та інтуїцію тощо. Отже, можна стверджувати, що венчурний капітал – це особлива форма капіталу, яка утворюється на основі поєднання фінансового та людського капіталів, якому властивий високоризиковий характер.

Венчурний капітал може формуватися за рахунок коштів формального і неформального секторів. До формального сектора відносяться: фонди або фірми венчурного капіталу що об'єднують ресурси різних інвесторів (пенсійні фонди, корпорації, благодійні фонди, приватні особи). До неформальних секторів відносяться: приватні особи які інвестують кошти безпосередньо у

нові і зростаючі фірми, таких інвесторів прийнято називати «бізнес-ангелами» або «неформальними інвесторами».

Розвиток венчурного бізнесу стимулює інвестиційну та інноваційну складові економіки, через:

- залучення значних обсягів інвестицій у науково-технічну сферу;
- розвиток інтелектуальної діяльності та комерціалізації її результатів;
- модернізацію вітчизняної промисловості на базі високих технологій;
- раціональне використання основних фондів підприємств;
- мобілізацію коштів населення для розвитку науково-технічної сфери;
- залучення цільових іноземних інвестицій у розвиток технологій [2].

Для розвитку венчурного бізнесу в Україні необхідно сформувати систему венчурного інвестування, яка стимулюватиме науково-технічне і інноваційне підприємництво. Іншими напрямками і завданнями державної політики в розвитку венчурної індустрії повинні стати формування інноваційної інфраструктури та сприятливого середовища для залучення інвестицій; забезпечення ліквідності інвестицій; підвищення престижу підприємницької діяльності у високотехнологічному бізнесі тощо.

Найбільш доступним альтернативним джерелом формування інвестиційних ресурсів в інноваційній діяльності можуть стати саме венчурні фонди. На сьогодні за статистичними даними української асоціації інвестиційного бізнесу в Україні станом на 28.02.2015 р. зареєстровано 1012 венчурних фондів, які займаються фінансуванням здебільшого традиційних проектів або невеликих продуктових інновацій середнього рівня ризику з операціями фінансових активів та нерухомості [4]. Це в свою чергу суперечить навіть самому призначенню венчурних інвестицій, адже це інвестиції в новий бізнес, що характеризується саме високим ступенем ризику. Це свідчить про відсутність стимулів у них вкладати кошти в інноваційні проекти за високого рівня ризику.

Умовами успішної реалізації проектів венчурного інвестора є:

- наявність ринків і галузей, які швидко розвиваються (що залежить від зростання економіки в цілому);
- перспективи розвитку окремо компанії;
- наявність кваліфікованого менеджменту компанії, який зможе ефективно використовувати інвестиції і підвищити вартість компанії;
- достатній рівень розвитку фондового ринку, який дозволить об'єктивно оцінити поточну вартість компанії, тобто створить сприятливі умови для зручного продажу венчурним інвестором пакету акцій компанії, яка стала об'єктом інвестування.

Саме виконання даних умов, на нашу думку, підвищить активність здійснення венчурних інвестицій в український бізнес та допоможе підвищити інноваційний рівень країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Захарова А.П. Фінансування інноваційної діяльності в Україні та за кордоном. Деснянський економіко-правовий технікум при Міжрегіональній академії управління персоналом, Київ. - 2010.
2. Власова И. Особенности финансирования инновационной сферы в развитых странах / И. Власова // Вестник КНТЭУ. – 2009. – № 1. - С. 36 – 46
3. Кодацкий В. Бюджетный процесс в развитых странах (опыт США). // Підприємство, господарство і право. – 2005. – № 12. – С. 182-184
4. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua/>
5. Українська газета «Час» / Україна одна з найперших у світі за кількістю винаходів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chas.cv.ua/?newsid=2003>

СЛОВАЦЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД

Рижик І. О.

к.е.н, доцент кафедри інформаційних
технологій, економіки та менеджменту
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Анотація. Автором розглянуто сутність сільського розвитку на базі громад, та висвітлено досвід розвитку сільських громад у Словаччині.

Ключові слова: сільський розвиток, територіальні громади

Розвиток сільських територій є одним з основних пріоритетів державної політики України, спрямованої на підвищення стандартів життя сільського населення, зростання ефективності функціонування сільськогосподарського виробництва, покращення стану довкілля та поліпшення якості людського населення [1]. Сучасна модель існування та розвитку сільської громади передбачає високий рівень безробіття та низький рівень життя. Надзвичайно загострилися проблеми розширеного демографічного відтворення сільського населення. Відбувається його спад, причому у селах всіх адміністративних районів області. Це негативно відбилося на відтворенні людського та трудових ресурсного потенціалу. Селяни мають гіршу доступність, особливо враховуючи специфіку розміщення, територіальної конфігурації, транспортної забезпеченості, віддаленості обласного центру до навчання, лікування, дозвілля, оздоровлення.

Сільський розвиток - це цілеспрямована зміна економічних, екологічних, демографічних, соціальних, культурних, побутових, інституційних умов функціонування села у напрямку зростання рівня і якості життя його мешканців.

Сільський розвиток на базі громад – модель, в якій цілеспрямована зміна всіх найважливіших факторів розвитку села планується, здійснюється і контролюється самими громадами за сприяння держави.

У країнах з розвинутими традиціями місцевої демократії простежується тенденція зростання частки бюджетної підтримки структур самоорганізації громадян. Наприклад, у Великій Британії у 2010-х роках почала функціонувати урядова програма «Grassroots Grants», через яку надаються бюджетні кошти, спрямовані на підтримку організацій та ініціатив, які вирішують проблеми місцевих спільнот. Також до джерел фінансування органів самоорганізації належать державні та комунальні гранти і інші ресурси, що надаються для виконання державних та муніципальних контрактів. Поширення набуває практика, коли органи влади повністю делегують неурядовим організаціям вирішення певних соціальних проблем та фінансують їх діяльність [2].

Європейський досвід регулювання розвитку сільського господарства засвідчує високу якість регуляторної політики, яка проявляється не лише у послабленому оподаткуванні господарюючих суб'єктів, але й у розвиненій та диверсифікованій системі дотування, субсидування та відшкодування витрат на страхування сільськогосподарської діяльності.

У законодавстві Чеської та Словацької Республік, Болгарії, Угорщини не передбачені окремі правові форми місцевої самоорганізації громадян. Однак, у частині постсоціалістичних країн створені правові умови для формування допоміжних рівнів управління у населених пунктах, що входять до складу більших територіальних громад, які, в свою чергу, є основою для функціонування єдиних органів місцевого самоврядування.

Розглянемо позитивний досвід розвитку сільських громад у Словаччині.

Словацький Свержов – маленьке село на 500 осіб населення, які створили Фонд місцевої громади, що допомагає залучати в село недержавні кошти європейських організацій та інших донорів. За гроші Фонду село відбудувало офісне приміщення, спортмайданчик, квартири для молодих сімей, відремонтувало садок, привело в порядок народний дім, який тепер час від часу здається в оренду під весілля та інші заходи, і приносить для села додаткові гроші.

Голова села Pavol Seľuch створив добровільне об'єднання з 78-ми громад (переважно сільських та громада міста Бардейов), яке дозволяє суттєво заощаджувати на адміністративних витратах, пов'язаних з освітньою системою (оформлення в школи й садки) і дозвільною системою (видача довідок, дозволів та інше). Простими словами, замість того, щоб в кожному селі утримувати штат працівників, які видають і оформляють різноманітні довідки, тепер це робить один офіс з 20 осіб для всіх 78 громад. Усього 20 осіб забезпечують усю роботу, а в кожному селі залишилося по одному адміністратору. Економія в коштах дає у рік близько 200 тис. євро для одного села в залежності від чисельності населення. Це той державний фонд, який кожне село зазвичай отримує від держави на зарплату трьох чи чотирьох людей в сільській адміністрації. Село ці зекономлені 200 тис. державі не повертає, а витрачає на власні потреби [3].

Отже, майбутній сталий розвиток України має базуватися на створенні та розвитку самоврядних і незалежних місцевих громад, які здатні зупинити вимирання та деградацію українського села. Досягнення цілей сільського

розвитку слід розглядати як мету сучасних суспільних трансформацій, а реформу місцевого самоврядування, передачу громадам владних повноважень, ресурсів, контролю над територіями, розробка планів землеустрою тощо – як засоби досягнення цієї мети.

Список використаних джерел

1. Пилипенко К.А. Розвиток сільських територій: стан, проблеми та перспективи - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.2/211.pdf>
2. Правові можливості для формування допоміжних рівнів та органів самоорганізації у Європі: досвід для України - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://samoorg.com.ua/blog/2013/03/04/pravovi-mozhливosti-dlya-formuvannya-dopomizhnih-rivniv-ta-organiv-samoorganizatsiyi-u-yevropi-dosvid-dlya-ukrayini/>
3. Розвиток сільських громад: українці ознайомилися зі словацьким досвідом - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gurt.org.ua/news/informator/24190/>

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Безрукова Н. В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки та маркетингу,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка,

Свічкарь В. А.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки та маркетингу,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Анотація. Обґрунтовано необхідність подальшої інтеграції України до Європейського Союзу та виокремлено основні проблеми євроінтеграції нашої країни.

Питання інтеграції України до ЄС залишається актуальним вже багато років. Європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України тому, що це надає можливість реалізації національних інтересів, побудови економічно розвиненої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин. Але для досягнення поставленої мети існує необхідність у вирішенні багатьох проблем.

Щоб стати учасницею ЄС, країна-претендент має відповідати так званим Копенгагенським критеріям: бути демократичною, мати ринкову економіку, бути конкурентоспроможною. Шанси вступу України до ЄС на сучасному етапі розвитку та при сучасному стані економіки є незначними.

Інтеграція України з Європейським Союзом є пріоритетом зовнішньої політики нашої держави з часу здобуття незалежності. Однак аналіз передумов переходу від міжнародної співпраці на якісно новий рівень міжнародних економічних відносин – початкову чи навіть підготовчу стадію торговельно-

економічної інтеграції, потребує якісної зміни відповідних економічних передумов, адже ні законодавчо, ні економічно, ні інституційно Україна не спроможна взяти зобов'язання держави – члена ЄС.

Європейська інтеграція – це магістральний напрям розвитку континенту, який визначає як ситуацію в самій Європі в третьому тисячолітті, так і її місце у світі [2]. Особливості зовнішньої торгівлі України, свідчать про недостатній рівень її ефективності, через несприятливу структуру зовнішньої торгівлі з позиції розширення присутності України на ринках Євросоюзу.

Причини, що стримують динамічний розвиток зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС, можна розділити на три групи:

1. Загальні рамкові умови. Угоди між Україною та ЄС про партнерство і співпрацю.

2. Внутрішні чинники. Це перешкоди з відшкодуванням ПДВ експортерам продукції, слабкість механізмів державної підтримки експорту, організаційна та структурна слабкість українських виробників експортоспроможної продукції.

3. Зовнішні чинники. Невідповідність європейських та українських стандартів, недостатня інформаційна підтримка експорту з України, слабкість інфраструктури зовнішньоекономічних представництв[1].

Розвиток торговельно-економічних відносин України з ЄС стримують невирішені проблеми, пов'язані з режимом доступу українських експортерів на ринок ЄС. Невирішеність проблеми відповідності стандартів і процедури сертифікації України та ЄС є чи не найголовнішою перешкодою на шляху організації кооперування промислових підприємств України та європейських країн.

Україна становить значний інтерес для іноземного капіталу в тому числі з ЄС щодо поглиблення економічних зв'язків, враховуючи вигідність її географічного положення, наявності багатих природних ресурсів, потенціалу висококваліфікованих фахівців.

Основою успішності євроінтеграційних зусиль України повинно бути врахування всієї сукупності реальних обставин і тенденцій. Україна може стати членом ЄС, але для цього необхідно вирішити багато проблем: сформувати сталу ринкову економіку, побудувати демократичну, правову державу, проводити необхідні природоохоронні заходи.

Незважаючи на всі проблеми подальший розвиток Україною торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва з країнами ЄС є одним з пріоритетних напрямів ЗЕД [3].

Європейська інтеграція відповідає життєво важливим інтересам українського народу. Вона є визначальним чинником як міжнародної діяльності України, так і її внутрішньої політики на тривалу перспективу, зміцнює безпеку та позитивно впливає на відносини України з усіма державами світу, насамперед – сусідніми. Неухильна реалізація курсу на інтеграцію до Європейського Союзу забезпечуватиме гарантії верховенства права, демократії, дотримання прав людини, розвиток в Україні

громадянського суспільства, побудову соціально орієнтованої ринкової економіки.

Список використаних джерел

1. Перспективи економічних відносин між Україною та Європейським Союзом / [за ред. М. Якуб'як, А. Колесніченко; Центр соц.-екон. дослідж. CASE Україна]. – К., 2010. – 85 с.
2. Правові засади євроінтеграційного розвитку України: сучасні реалії та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kyivsta.gov.ua/news/2014/01/0127_9.htm.
3. Фіалко А. Проблеми та перспективи інтеграції України до ЄС / А. Фіалко, І. Осташ та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uceps.org.ua/ua/>.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Литвин О. Ю.

к.е. н, доцент кафедри
економічної теорії та економічних досліджень
Полтавська державна аграрна академія

Анотація. Розглянуто один із елементів сучасної системи житлової кооперації – діяльність органів самоорганізації населення. Акцентовано увагу на неефективності нинішньої системи органів самоорганізації населення. Викладені висновки базуються на аналізі документів – Закону України «Про органи самоорганізації населення» та рішенні районної у м. Полтава ради.

Ключові слова: орган самоорганізації населення, будинковий комітет, вуличний комітет.

Органи самоорганізації населення, створюються та діють відповідно до Закону України «Про органи самоорганізації населення», прийнятого ще 11 липня 2001 р. [1]. Досліджень, присвячених названій темі мало. Більшість із них – це наукові праці, присвячені юридичним аспектам функціонування органів самоорганізації населення: збірники нормативно-правових актів [2], науково-практичні коментарі до Закону України «Про органи самоорганізації населення» [3], навчальні чи практичні посібники [4], [5], монографії, присвячені проблемам становлення та розвитку органів самоорганізації населення [6]. Немає узагальнення і глибокого аналізу вітчизняними науковцями економічної сутності органів самоорганізації населення

Відповідно до ст. 2 зазначеного Закону, органи самоорганізації населення – представницькі органи, що створюються жителями, які проживають на законних підставах на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення окремих питань місцевого значення [1].

Органами самоорганізації населення є будинкові комітети (у багатоквартирних будинках), вуличні, квартальні комітети (в приватному секторі), комітети мікрорайонів, районів у містах, сільські, селищні комітети. По суті, це органи, що діють на кооперативних принципах, структурні елементи житлової кооперації.

Органи самоорганізації населення повинні відігравати вагомий роль у житті місцевої громади – допомогати людям об'єднуватися у вирішенні спільних проблем за місцем проживання і здійснювати громадський контроль за діяльністю влади та постачальників різних послуг. Відповідно до цього вони наділені достатньо широкими повноваженнями.

Завдяки ефективному функціонуванню органів самоорганізації населення місцева влада може отримати значну вигоду:

- точну діагностику проблем, що найбільше хвилюють населення;
- залучення додаткових ресурсів для вирішення соціальних проблем;
- подолати недовіру населення до влади через ефект причетності;

На виконання прийнятої Полтавською міською радою програми діяльності органів самоорганізації населення на 2015 р., на сесіях районних у м. Полтава рад були прийняті відповідні районні програми. Так, 54 сесія Октябрської районної у м. Полтава ради VI скликання, що відбулася 3 лютого 2015 р. підтримала рішення «Про затвердження заходів, запланованих за рахунок субвенції з міського бюджету на 2015 р.» [7]. Необхідно акцентувати увагу на питанні фінансово-матеріальної підтримки органів самоорганізації населення. Із загальної суми субвенції з міського бюджету у 250 тис. грн., 150 тис. передбачено на матеріальне заохочення керівників органів самоорганізації населення, що становить 60% [8]. І лише 100 тис. на господарські витрати. Тобто, на покращення життя мешканців району передбачено лише 40% виділених коштів. При цьому, навіть, не зазначено який ОСН скільки коштів отримає.

Самі розробники зазначеного документу розуміють неефективність існуючої системи ОСН. Так, у розділі 2 документу зазначено: «...за 13 років більшість ОСН, на жаль, не виявили себе високоефективними об'єднаннями, що мають дієву підтримку серед населення і спроможні самостійно виконувати власні повноваження [7, с. 29]».

Територія діяльності кожної ОСН сильно відрізняється за масштабами. Це може бути: один будинок, кілька будинків на одній вулиці чи провулку, кілька будинків на різних вулицях, чи відразу вся вулиця. Зрозуміло, що чим більша територія обслуговування, тим більше проблем і, відповідно, більший обсяг роботи. Проте, сума, передбачена на матеріальне заохочення керівників органів самоорганізації населення є однаковою – 6 тис. грн. на рік. Звісно, що це не правильно і неефективно.

На наш погляд нинішня система органів самоорганізації населення є неефективною і марнотратною. Вважаємо, що гарну ідею і концепцію ОСН, в жодному випадку не можна вихолощувати і дискредитувати.

Список використаних джерел

1. Про органи самоорганізації населення: закон України від 11.07.2001 р. № 2625-III (в редакції від 06.12.2012 р.) – [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>
2. Органи самоорганізації населення: створення, легалізація, організація діяльності: нормативні акти, навчально-методичні матеріали / За ред. В.В. Кравченка. – К.: Атіка, 2004. – 176 с.
3. Закон України «Про органи самоорганізації населення»: Науково-практичний коментар / За ред. В.В. Кравченка. – К.: Атіка, 2003. – 152 с.
4. Участь громадян у здійсненні місцевого самоврядування: навчальний посібник / За ред. В.В. Кравченка. – К.: Атіка, 2004. – 264 с.
5. Статус та організація роботи депутата сільської, селищної ради: практичний посібник / За ред. В.В. Кравченка, М.В. Пітцика, В.К. Терещенка. – К.: Знання, 2005. – 118 с.
6. Антонечко В. О. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: кол. монографія / В.О. Антонечко, М.О. Баймуратов, О.В. Батанов – К.: Атіка, 2007. – 864 с.
7. Рішення 54 сесії Октябрської районної у м. Полтава ради VI скликання 3 лютого 2015 р. – Полтава : Октябрська районна у м. Полтава рада, 2015. – 35 с.
8. Октябрська районна у м. Полтава рада – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://okt-rada.gov.ua>

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ РЕКЛАМНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ ЗА ВИДАМИ ПОСЛУГ

Захаренко-Селезньова А.М.

старший викладач кафедри маркетингу
Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. Автором досліджено сутність рекламних посередників, здійснено їх класифікацію.

Ключові слова: реклама, рекламні посередники

Рекламний бізнес у нашій країні наполегливо претендує на самостійну галузь економіки. Його становлення щиро залежить від рівня організації діяльності рекламних агентств, що діють на ринку України.

В умовах динамічного зростання популярності реклами і перенесення виконання функцій щодо проведення рекламних кампаній спеціалізованим компаніям, важливе місце серед елементів комунікаційної інфраструктури належить рекламним посередникам.

Рекламні посередники – незалежні підприємства, що займаються, за дорученням рекламодавця чи засобу розповсюдження рекламної інформації діяльністю з розробки рекламної кампанії, виробництва рекламної продукції чи її розміщення в засобах розповсюдження рекламної інформації.

Головне завдання рекламних посередників полягає в тому, щоб на основі складеного плану рекламної кампанії створити дієві рекламні засоби. Відповідальність за визначення рекламної політики компанії лежить на рекламодавцеві, але рекламний посередник повинен бути здатним запропонувати вагомі рекомендації з визначення політики, скласти повний план кампанії, визначити терміни і періодичність заходів в часі і сформувати рекламний бюджет.

Крупні рекламодавці, не дивлячись на те, що в їх структурі є рекламні підрозділи, прагнуть підвищити ефективність бізнесу з допомогою рекламних посередників.

За видами надання послуг рекламні посередники поділяються на:

- Рекламні агентства;
- BTL – агентства;
- Агентства з директ-маркетингу;
- PR – агентства;
- Засоби масових інформацій.

Рекламні агентства займаються розробкою стратегії і тактики рекламної кампанії, створюють рекламну продукцію, розміщують рекламну продукцію в засобах розповсюдження реклами.

На рекламному ринку працює велика кількість рекламних агентств, і всі вони відрізняються одне від одного. В таблиці 1 наведена класифікація рекламних агентств, відповідно з деякими найбільш характерними критеріями.

Таблиця 1

Класифікація рекламних агентств

№	Критерій	Види агентств
1.	За характером виконуваних робіт	агентства повного циклу; дизайн-студії (творчі агентства); медійні агентства
2.	За географічним критерієм	місцеві агентства; загальнонаціональні агентства
3.	За відношенням до суб'єктів ринку	«Домашні» агентства; корпоративні агентства; агентства з ексклюзивними правами
4.	За відношенням до рекламного агентства	обслуговуючі агентства; власники мереж рекламо носіїв; фотостудії; фірми з виробництва відео- і аудіо роликів; модельні агентства
5.	За організаційним критерієм	мережеві агентства; незалежні агентства; міжнародні рекламні групи
6.	За TL-критерієм	TTL-, BTL-, ATL-агентства

Взаємовідносини рекламного агентства і рекламодавця є наріжним каменем усього рекламного процесу. Агентство наймають для того, аби воно внесло власні унікальні ідеї в розвиток бізнесу клієнта.

Рекламне агентство – універсальна організація, яка постійно знаходиться у взаємодії з усіма суб'єктами рекламного ринку.

Вирішення багатопланових завдань, що стоять перед рекламним агентством зі створення рекламного продукту можна представити у вигляді трьох послідовних етапів.

BTL-агентства спеціалізуються на наданні наступних послуг: демонстрація і дегустація продуктів (*sampling*); масові заходи (*events*: презентації, семінари, прес-конференції, вечірки тощо); лотереї, конкурси; стимулювання продажу (*sales promotion*); спонсорство (*sponsoring*); розробка і виготовлення сувенірної продукції; заходи публіситі (*public relations*); мерчандайзинг (*merchandising*); оформлення місця продажу товару; реклама в інтерактивних засобах комунікації (Інтернет та ін.); розробка, виготовлення і використання нетрадиційних рекламних носіїв; розробка практично будь-яких заходів, що сприяють просуванню товару на ринок.

За допомогою директ-маркетингової рекламної кампанії досягається висока ефективність. Агентства з директ-маркетингу найчастіше надають такі види послуг: адресна поштова розсилка в офіси міста (ділові листи, пропозиції, рекламна продукція); адресна розсилка реклами по місту; безадресна розсилка реклами; розсилання листів по адресатам кур'єром.

До послуг PR-агентств звертаються, коли потрібна систематична і послідовна робота з нових напрямків діяльності, при проведенні масової кампанії, тоді як внутрішній фахівець краще здійснює конкретні види робіт у рамках локальних програм і корпоративних завдань. Для розуміння процесів, що відбуваються в галузі зв'язків із громадськістю, необхідно розглядати комплекс із кількох складових: маркетингові та корпоративні середовища, що частково перетинаються, але мають для аналізу самостійне значення; ситуацію в ЗМІ; розвиток технологій в галузі PR і професійну самосвідомість фахівців; суспільну картину, на якій відбувається становлення PR-агентств. Вітчизняні PR-компанії знаходяться в процесі самовизначення. Здійснення PR-кампанії доручається спеціальним агентствам чи окремим відділам рекламних агентств.

Засоби масової інформації (ЗМІ): телебачення; радіо; преса; Internet.

На підставі проведеного аналізу можна зробити висновок про те, що рекламні посередники виконують наступні функції:

- 1) Маркетингова функція
- 2) Творча функція
- 3) Комерційна функція
- 4) Адміністративна функція
- 5) Консалтингова функція
- 6) PR-функція.

Таким чином для інфраструктури товарного ринку характерна наявність декількох видів рекламних агентств, що визначаються за наступними ознаками:

1) обсягом послуг, що надаються: агентства з повним профілем роботи й агентства з обмеженою кількістю послуг;

2) видами послуг, що надаються: універсальні агентства, що займаються всіма видами реклами безпосередньо або через закордонні дочірні

підприємства, спеціалізовані агентства, що працюють за певними видами реклами або одним із них (оголошення в пресі, реклама на телебаченні, оформлення вітрин, пряма поштова реклама);

3) місцевістю надання послуг: на внутрішньому ринку, на зовнішніх ринках.

Список використаних джерел

1. Лук'янець Т.І. Рекламний менеджмент / Т.І. Лук'янець. – К.: КНЕУ, 2002. – 200 с.

2. Шубін О.О. Інфраструктура товарного ринку / О.О. Шубін. – Електронний ресурс: Режим доступу: http://weddingbook.com/book_209.

3. Електронний ресурс: Режим доступу
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3401>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Кононенко Р.М.

викладач кафедри інформаційних
технологій, економіки та менеджменту
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Анотація: розглянуто стан галузі молочного скотарства та шляхи її подальшого розвитку.

Ключові слова: молочне скотарство, економіка сільського господарства, агрохолдинг.

В сільському господарстві України, як і в інших галузях народного господарства, існує ряд проблем, що досить тривалий час гальмують його розвиток. В молочній галузі вирішенню цих проблем значну увагу приділяють багато вчених, серед них варто виділити: В.Я. Амбросова, М.М. Ільчука, С. Р. Камілову, П. Т. Саблук, В. Я. Месель-Веселяк, Ю. О. Лупенко, Т.Л. Мостовецьку, О.М. Шпичака, та інших.

В Україні молокопродуктовий підкомплекс потребує удосконаленої моделі економіко-організаційного механізму, яка б забезпечувала ефективність діючих структур, налагодження ринкових відносин між усіма учасниками ринку молока, узгодженої роботи усіх сфер: виробництва, переробки, заготівлі і реалізації. Ці проблеми повинні вирішуватися не лише на державному, а й на регіональному та місцевому рівні.

За останні п'ять років, по даним головного управління статистики в Полтавській області, кількість поголів'я великої рогатої худоби, яка утримується в підприємствах Полтавської області зменшилася на 3,7%, в тому числі поголів'я корів - на 7,2%. При цьому обсяги виробництва молока зросли на 9,3%, що свідчить про підвищення продуктивності худоби, проте основним завданням залишається відновлення поголів'я великої рогатої худоби і корів в тому числі.

Зокрема, Терещенко І.О. в своїй праці провів аналіз інтенсивності дії п'яти сил конкуренції та прогноз оцінки впливу PEST-факторів на розвиток молочного сектора Полтавської області, який свідчить, що молочне скотарство є інвестиційно привабливою галуззю, а ефективність її виробництва залежить від ціни реалізації сирого молока і молочних продуктів, а також потреб й уподобань споживачів [7].

Тому одним з головних напрямків покращення ситуації в молочній галузі є підвищення цін на молочну продукцію, так ціна реалізації молока та молочних продуктів за останні п'ять років зросла на 14,3%. Важливий регулюючий чинник ціноутворення – державна політика, оскільки через регулюючі ціни держава впливає на відтворювальний процес у сільському господарстві. Головна мета державного регулювання цін в аграрному секторі полягає в досягненні такого рівня прибутковості виробника, який був би прийнятний як з позиції споживача, так і кожного аграрного товаровиробника.

Не заважаючи функціонуванню малих форм господарювання, слід пам'ятати, що лише агрофірми, науково-виробничі об'єднання, агроконсорціуми, концерни, холдинги, фінансово-промислові групи здатні забезпечувати ефективну організацію виробництва, закупівлі, транспортування, зберігання, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції в умовах глобалізації [6].

Одним із подальших шляхів розвитку молочної галузі виступає створення агрохолдингів. Це обумовлено тим, що вони охоплюють, як правило, весь цикл від виробництва сільськогосподарської продукції як сировини, її переробку та реалізацію готової кінцевої продукції й відзначаються цілеспрямованим відтворенням галузі на новій технологічній, організаційній, управлінській і ресурсній основі [1].

Великі масштаби господарювання та значні розміри самих агрохолдингів надають можливість поглиблювати їх спеціалізацію та ефективно використовувати спеціалізовану техніку й відповідний персонал, при цьому одночасно забезпечуючи одержання так званого «ефекту масштабу», особливо у сфері переробки сировини власного ж виробництва [5].

Стратегія розвитку таких компаній будується, переважно, на забезпеченні локального попиту в молочній сировині, що формується незалежними молокопереробними підприємствами. Найбільш типові представники даного напрямку розвитку є агрохолдинги «Астарта», «Агро Альфа», «Індустріальна молочна компанія», «Інтер-Агро-Капітал». У даних компаніях молочне скотарство є профільним напрямком діяльності у тваринництві (на молоко припадає понад 60 % валової виручки при реалізації продукції тваринництва). Крім того, існує цілий ряд багато-профільних агрохолдингів, які формують значні валові надолі молока за рахунок масштабу виробництва. Насамперед, це агрохолдинги: «HarvEast» – 36 молочних ферм, «МХП» – 23, «УКПРОС» – 12 та інші [2].

Формування та розвиток молочно – товарних агрохолдингів забезпечить розвиток та ефективне функціонування галузі молочного скотарства в Полтавській області.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В. Г. Капіталізація сільського господарства: ідентифікація і мотиви здійснення / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК.– 2006.– № 1.– С. 40-54.
2. Герелес А. В. Сучасні тенденції розвитку агробізнесу в молокопродуктовому підкомплексі: інтеграція та вертикалізація / А. В. Герелес // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. – Випуск 4. – Т.1. – С.64-69 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/064.pdf>
3. Головне управління статистики у Полтавській області [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://pl.ukrstat.gov.ua/>
4. Данкевич А.Є. Передумови та основні принципи розвитку агрохолдингів / А.Є.Данкевич // Економіка АПК.– 2011. – №5. – С. 139-147.
5. Дем'яненко С. Агрохолдинги в Україні: процес становлення та розвитку/ С.Дем'яненко // Економіка України.– 2009. –№12. – С. 50-61.
6. Економіка сільського господарства: навч. посіб. / [В. К.Збарський, М. Ф. Бабієнко, М. М. Кулаєць та ін.].– К.: Агроосвіта, 2013.–352с.
7. Терещенко І. О. Формування стратегічних напрямів підвищення конкурентоспроможності молочного скотарства /І. О. Терещенко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – № 3. – 2013. – С. 163-167
8. Черевко Г. Агрохолдинги в агробізнесі: шанси і загрози / Г.Черевко, А.Колодій // Аграрна економіка.– 2012. – Т. 5. –№ 3-4. – С.3-9.

ЕФЕКТИВНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Похи Ігор

Студент I курсу, групи МББ – 11 с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к.е.н, доцент кафедри інформаційних
технологій, економіки та менеджменту

Рижик І.О.

Анотація. Автором розглянуто сутність, цілі та види оцінок діяльності персоналу, а також заходи щодо підвищення ефективності якості і ефективності праці персоналу

Ключові слова: персонал, оцінка персоналу.

Управління персоналом особливо важлива сфера діяльності у сучасних умовах глобальної конкуренції і стрімкого науково-технічного прогресу, коли продукти, технології, операційні методи і, навіть, організаційні структури старіють з великою швидкістю, а знання та навички співробітників стають головним джерелом тривалого розквіту будь-якої організації.

Актуальність оцінки ефективності роботи персоналу зумовлена необхідністю забезпечення результативної й ефективної діяльності

безпосередньо самих підприємств, що адекватно результативності й ефективності професійної діяльності їх працівників.

Оцінка персоналу в організації в тій або іншій формі існує завжди, це є необхідним елементом для всіх аспектів кадрової роботи: від моменту прийому на роботу до моменту звільнення працівників тощо. Проте далеко не завжди вона виконується усвідомлено й планомірно.

Основними цілями оцінки персоналу на підприємстві є [1, с.150]:

- справедливий розподіл грошових і інших винагород;
- послідовне складання планів управління персоналу для планування роботи на рівні відділів і на рівні організації в цілому;
- визначення потреб персоналу в навчанні за допомогою виявлення недоліків у виконанні роботи, які можуть бути усунені за допомогою навчання або підвищення кваліфікації;
- мотивація персоналу для досягнення необхідних результатів роботи та цілей організації;
- розвиток працівників шляхом надання порад і відповідного роду інформації;
- посилення організаційної культури, а також спроб впливати на поведінку співробітників за допомогою заохочень і санкцій;
- вдосконалення діяльності персоналу;
- перевірка ефективності використовуваних персоналом процедур, методів і способів виконання роботи.

Існують різні види оцінок залежно від цілей та завдань, а саме [2]:

- контроль і управління (спрямовані на встановлення розміру заробітної плати, нарахування премій, просування по службі, звільнення);
- керівництво й розвиток, які використовуються для мотивації, покращення виконання роботи або оцінювання зворотного зв'язку;
- оцінювання потенціалу, спрямоване на виявлення максимально важливої позиції, яку працівник може зайняти в управлінській структурі;
- критерій, спрямований на диференціацію працівника за будь-якою ознакою у зв'язку з визначеними завданнями (наприклад спрямування на навчання і підвищення кваліфікації вимагає оцінки за певними параметрами).

Результатом оцінки діяльності персоналу є отримання цінної та корисної інформації про якість методів професійного розвитку, що використовуються на підприємстві, й про те, наскільки задіяні критерії відбору здатні прогнозувати майбутні професійні досягнення працівників. У процесі оцінки діяльності персоналу визначається, з'ясовується ефективність програм навчання та підвищення кваліфікації, ця інформація використовується для подальшого удосконалення цих програм.

Для оцінки результативності діяльності персоналу в процесі мінімізації ризиків у всіх підрозділах підприємства, необхідно в якості планових показників використовувати чинники ризику, притаманні певній сфері управління та здійснювати інтегральну оцінку персоналу, що дозволяє оцінити фактичну кваліфікацію працівників, а також з достатнім ступенем вірогідності

прогнозувати ефективність їх майбутньої діяльності спрямованої на зниження ризиків.

Для визначення результативності діяльності персоналу, на підставі якої визначається динаміка розвитку професійної компетентності і інтелектуального рівня фахівців усіх підрозділів підприємства, необхідно використовувати кількісні критерії, які повинні відповідати наступним умовам:

- безперервність - постійний збір інформації про діяльність персоналу підприємства;
- дисперсність - використання результатів діяльності персоналу підприємства при ухваленні кадрових та мотиваційних рішень;
- обґрунтованість - оцінювання ефективності прийняття рішень на підставі певних стандартизованих критеріїв, властивих певному центру відповідальності;
- кількісний характер - використання кількісних шкал вимірювання критеріїв;
- комплексність - багатокритеріальна оцінка видів діяльності;
- ієрархічність - поєднання інтегральної оцінки діяльності з її етапами (у часі) та видами (у просторі).

Для підвищення ефективності якості і ефективності праці персоналу підприємств, на нашу думку, необхідно проводити наступні заходи:

- реструктуризація кадрового складу з урахуванням очікуваних змін у діяльності на підприємстві;
- розробка системи підвищення кваліфікації персоналу;
- впровадження прогресивних методів проведення атестації персоналу;
- введення критеріїв відбору і оцінки персоналу;
- розробка мотиваційних акцій серед персоналу.

Таким чином, оцінка персоналу - один з найважливіших інструментів управління. Проведення професійної та особистісної оцінки персоналу дозволяє побачити сильні і слабкі сторони співробітників, сформулювати плани навчання, створити гнучку систему мотивації персоналу, що забезпечує індивідуальний підхід, сформувати команду, створити кадровий резерв, а це у свою чергу дозволить поліпшити стан економічної безпеки підприємства. Для проведення об'єктивної оцінки персоналу, яка досягла б цілей, що ставляться перед нею, необхідно правильно розробити систему оцінки показників. Причому не можна віддавати перевагу одній або іншій групі показників - до цього питання необхідно застосувати системний підхід.

Список використаних джерел

1. Баценко Л. Н. Усовершенствование системы оценки персонала на сельскохозяйственных предприятиях / Л. Н. Баценко // Молодой ученый. — 2013. — №9. — С. 149-152.
2. Турчинов А. И. Управление персоналом: учеб. для студентов вузов спец. «Гос. и муницип. упр.» / А. И. Турчинов: Рос. акад. гос. службы при Президенте РФ. — М. : РАГС, 2002. — 488 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Губар А. А.

магістрант

Науковий керівник:

д.е.н., професор кафедри обліку та аудиту

Харківський національний технічний

університет сільського господарства імені Петра Василенка

Маренич Т. Г

Анотація. Розглянуто основні положення організації обліку готової продукції сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: продукція сільськогосподарського виробництва, організація обліку, облікова політика, внутрішньогосподарський контроль.

Сільськогосподарське товаровиробництво має ряд власних специфік, які відіграють ключову роль в процесі організації обліку. Одним із найбільш складних питань залишається ефективна організація обліку готової продукції сільськогосподарських підприємств, яка в подальшому формує прибуток від операційної діяльності та чистий прибуток підприємства.

Загальновідомо, що організація обліку включає чітко сформульовані складові: нормативно-правове забезпечення обліку, організація роботи облікового персоналу, організація облікової політики підприємства, організація фінансового, управлінського та податкового обліку, організація системи внутрішньогосподарського контролю [5].

Методологічні основи формування в обліку інформації про продукцію сільськогосподарського виробництва регламентуються П(С)БО 9 «Запаси» [2], П(С)БО 16 «Витрати» [3] та П(С)БО 30 «Біологічні активи» [4]. Керівникам сільськогосподарських підприємств слід ретельно та глибоко вивчити нормативно-правову базу з питань наявності чи відсутності альтернативних варіантів обліку продукції сільськогосподарського виробництва. До таких альтернативних методик слід віднести: визнання в обліку одиниці продукції сільськогосподарського виробництва, первинний облік надходження продукції зернових культур від урожаю, оцінка продукції сільськогосподарського виробництва при її первісному визнанні, – обрання яких має відображатися в Наказі про облікову політику.

На даному етапі ключовим підходом в організації облікової політики щодо продукції сільськогосподарського виробництва є системний підхід. При визначенні одиниці визнання в обліку готової продукції (за умови автоматизованого обліку) кількісний облік в програмному комплексі слід налаштовувати відповідно до прийнятого рішення з даного питання з урахуванням можливостей встановленої програми.

Питання первинного обліку надходження продукції зернових культур від урожаю відіграє принципово важливу роль в організації діловодства та документообігу в підприємстві. Обрання того чи іншого методу

документального оформлення такої операції визначає обсяг та рух первинних документів, оперативність здійснення первинного обліку, своєчасність відображення таких господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку з урахуванням техніко-технологічних особливостей організації обліку.

Оцінка продукції сільськогосподарського виробництва при її первісному визнанні може здійснюватись за виробничою собівартістю або за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. У випадку обрання першого методу обліковцям слід розробити перелік статей витрат, співставити його із системою організації управлінського обліку, визначити адаптовану до діяльності господарства класифікацію виробничих витрат. У разі вибору оцінки продукції за справедливою вартістю слід розробити методику визначення ринкових цін на продукцію, періоди фіксування таких цін, порядок їх перегляду, методику відображення в обліку усушки та сортування тощо.

Важливою складовою є організація внутрішньогосподарського контролю на підприємстві з метою обліку продукції сільськогосподарського виробництва, а саме інвентаризації продукції та організація складського обліку. Бухгалтерам вкрай важливо враховувати обсяг діяльності господарства, його розміри, вимоги чинної законодавчої бази, передовий досвід конкуруючих підприємств, варіативність організації кількісного обліку тощо. Заздалегідь визначена система внутрішньогосподарського контролю є передумовою зниження ризику викривлення інформації в обліку та надання виваженої економічної інформації з метою прийняття управлінських рішень.

Ефективно спланована та організована система бухгалтерського обліку на перших етапах його ведення дає змогу достовірно, об'єктивно, повно розкривати інформацію про готову продукцію сільського господарства у фінансових та управлінських звітах, представляти керівництву підприємства релевантну інформацію про продукцію агровиробництва, здійснювати економічно обґрунтований пошук шляхів підвищення економічної ефективності виробництва та реалізації продукції.

Система оподаткування та податковий облік є невід'ємною частиною провадження фінансово-господарської діяльності в підприємстві. Якщо сільськогосподарське підприємство є платником податку на прибуток, у якого доходи за звітний податковий рік не перевищують 20 млн грн., то величина об'єкта оподаткування розраховується відповідно до вимог П(С)БО на основі даних бухгалтерського обліку [1]. В такому разі спостерігаємо взаємозв'язок податкового та фінансового обліку щодо сільськогосподарської продукції: фінансовий результат саме від операційної діяльності є основною складовою «бухгалтерського» прибутку сільськогосподарських підприємств. У випадку перевищення річного доходу відмітки 20 млн грн., підприємству слід здійснювати коригування «податкового» прибутку на суми податкових різниць та сплачувати авансові внески [1]. За такої ситуації сільськогосподарському підприємству слід узгоджувати дані податкового та фінансового обліку в розрізі обліку витрат на виробництво або вести два види обліку окремо.

Таким чином, організація обліку продукції сільськогосподарського виробництва є трудомістким та відповідальним кроком у провадженні обліково-аналітичної роботи суб'єкта господарювання. Підприємствам слід враховувати вимоги та інтереси зацікавлених осіб зовнішнього та внутрішнього середовища свого функціонування, правильно та раціонально систематизувавши всі складові (елементи) організації облікової роботи на підприємстві. Лише в такому разі облікова система здатна задовольнити управлінські потреби господарюючого суб'єкта аграрного ринку.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України, затв. ВРУ від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами та доповненнями // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затв. Наказом МФУ від 20.10.1999 № 246 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затв. Наказом МФУ від 31.12.1999 № 318 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затв. Наказом МФУ від 18.11.2005 № 790 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>
5. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: Підручник / За редакцією В.Я. Амборосова. – 2-ге видання, доповнене і перероблене. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 896 с.

СУЧАСНІ УМОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Кіріченко К.В.

студентка 1 курсу, групи ЕФ – 11

Науковий керівник:

викладач кафедри інформаційних технологій,

економіки та менеджменту,

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Кононенко Р.М.

Анотація: розглянуто умови, які створені для розвитку підприємництва в Україні.

Ключові слова: підприємництво, державна підтримка.

Одним з найважливіших завдань уряду є розвиток інвестиційної діяльності, створення вільного доступу до всіх сегментів ринку за єдиними зрозумілими правилами і тому значна увага приділяється питанням спрямованим на покращення умов ведення підприємницької діяльності та створення сприятливого бізнес-середовища.

Для зменшення адміністративного тиску на підприємців урядом були прийняті законодавчі акти, які дозволили: упорядкувати процедури проведення перевірок суб'єктів господарювання контролюючими органами, усунули дублювання функцій контролю різними органами, зменшили кількість контролюючих органів; спростити механізми одержання документів дозвільного характеру. Також запроваджено єдиний спрощений порядок державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Реєстрація бізнесу сьогодні відбувається протягом 1-3 днів.

В Україні функціонує 678 Єдиних реєстраційних офісів, які здійснюють державну реєстрацію суб'єктів господарювання за принципом «єдиного вікна», завдяки якій скорочено строки державної реєстрації суб'єкта підприємництва, зменшено фінансове навантаження на суб'єктів при проведенні певних реєстраційних процедур, а деякі платежі взагалі скасовано[5].

В Господарському кодексі України чітко визначено критерії розподілу підприємств на малі, середні та великі. Малий і середній бізнес в Україні за кількістю підприємств займає найбільшу частку в підприємстві.

Із загальної кількості підприємств 93,7 відсотка - це малі підприємства, 5,8 відсотка – середні підприємства і лише 0,5 відсотка – великі підприємства. Крім того, в Україні здійснює діяльність понад 2,4 млн. фізичних осіб – підприємців [5].

Малі підприємства найбільш поширені у сферах: торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого споживання; операцій з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємцям.

Метою державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є: створення сприятливих умов для їх розвитку; стимулювання інвестиційної та інноваційної активності; сприяння провадженню ними діяльності щодо просування вироблених товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки; забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян.

В Україні функціонує розгалужена інфраструктура підтримки підприємництва, яка налічує: 69 бізнес-інкубаторів, 438 бізнес-центрів, 243 фонди підтримки підприємництва, 659 кредитних спілок, 457 страхових організацій, 760 лізингових центрів, 2254 аудиторські фірми та приватних аудиторів, 2988 інвестиційних та інноваційних фондів та компаній [5].

Державна підтримка суб'єктів та об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва включає фінансову, інформаційну, консультаційну підтримку, у тому числі підтримку у сфері інновацій, науки і промислового виробництва, підтримку суб'єктів малого і середнього підприємництва, що провадять експортну діяльність, підтримку у сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу.

Основними видами фінансової державної підтримки є: часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію

проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва; часткова компенсація лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями; надання гарантії та поруки за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва; надання кредитів, у тому числі мікрокредитів, для започаткування і ведення власної справи; надання позик на придбання і впровадження нових технологій; компенсація видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами; фінансова підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій; інші види не забороненої законодавством фінансової державної підтримки [1].

Отже, спрощення режиму реєстрації суб'єктів малого та середнього підприємництва, забезпечення їх державною підтримкою, залучення до реалізації інвестиційних проектів створюють сприятливі умови для розвитку малого та середнього підприємництва.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» //Відомості Верховної Ради України .- 2013. - № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
2. Господарський кодекс України: станом на 26.04.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Бех Н. Особливості розвитку і функціонування малого і середнього бізнесу в Україні та світі / Н. Бех // Галицький економічний вісник. – 2010. – №1. – С. 16-20.
4. Заярна Н. М. Міжнародний досвід підтримки малого бізнесу та сучасні українські реалії / Заярна Н. М. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.1. – С. 198–201
5. Розвиток підприємницької діяльності в Україні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/zed/ukr/5225.html>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА

ЩОДО МІСЦЯ І РОЛІ ОКРЕМИХ СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Коломієць П. В.

к.ю.н., доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

***Анотація.** За результатами дослідження систематизовано і узагальнено неоднозначні погляди науковців стосовно місця і ролі окремих структурних складових системи фінансового права.*

***Ключові слова:** система фінансового права, структура фінансового права.*

Аналітичний огляд останніх фінансово-правових наукових досліджень і публікацій свідчить про неоднозначні погляди науковців щодо місця і ролі окремих структурних складових системи фінансового права. В сучасній світовій науковій літературі питання вдосконалення системи фінансового права та раціональної її структуризації є актуальним. Аспекти реформаційних перетворень у системі фінансового права знайшли своє відображення у працях науковців, серед яких Є.О. Алісов, О.М. Ашмаріна, К.С. Бельський, Л.К. Воронова, С.В. Запольський, Л.М. Касьяненко, М.П. Кучерявенко, О.А. Лукашев, О.П. Орлюк, Л.А. Савченко та інші.

Підтверджуючи своє вчення стосовно побудови системи фінансового права, Г.А. Тосунян і О.Ю. Викулин пишуть, що система фінансового права – це об'єктивно обумовлена системою суспільних відносин внутрішня будова фінансового права, об'єднання і розташування фінансово-правових норм у певній послідовності. Елементами системи фінансового права, як стверджують науковці є: фінансово-правові норми; фінансово-правові субінститути; фінансово-правові інститути; підгалузі фінансового права; розділи фінансового права; частини фінансового права [1, с. 48–49].

Аналізуючи весь блок норм правових інститутів, що відносяться до фінансового права, О.М. Горбунова дійшла висновку, що фінансове право – це одна з найскладніших публічних дисциплін, що розвивається на стику економіки і права, а норми цієї галузі права регулюють фінансові відносини з приводу фінансів – вичерпного джерела інформації про стан всього державного організму. Тому, науковець робить висновок про те, що в даний час інститути настільки розвинулися, що можуть бути виділені всередині галузі фінансового права на підгалузі фінансового права, які об'єднують кілька правових інститутів [2, с. 90].

Маючи свій погляд на структурний склад системи фінансового права, О.Ю. Грачова стверджує, що в Особливій частині фінансового права логічно послідовно розташовуються фінансово-правові інститути та підгалузі таким чином, що це стає базою для вивчення фінансового права та фінансової діяльності держави як діяльності публічної влади в державі [3, с. 29–35].

М.В. Карасьова зазначає, що система фінансового права в даний час активно розвивається. Завдяки цьому у фінансовому праві традиційно виділяються: фінансово-правовий інститут банківської діяльності, фінансово-правовий інститут грошового обігу і розрахунків, фінансово-правовий інститут валютного регулювання і валютного контролю [4, с. 57].

Щодо структурних елементів системи фінансового права Н.І. Хімічева вказує на те, що фінансове право, будучи галуззю права, складається з безлічі окремих фінансово-правових норм, сукупність яких виражається у складній цілісній системі. У системі фінансового права, за твердженням вченої, виділяються частини, розділи, підгалузі, інститути [5, с. 51–53; 6, с. 129–132].

Л.К. Воронова, окреслюючи системність фінансового права, зазначає, що Особливу частину системи фінансового права становлять фінансово-правові норми, що регулюють відносини у сфері: бюджетної системи; державних доходів і видатків; обов'язкового державного страхування; кредитування; публічного регулювання банківської діяльності; валютного регулювання [7, с. 59–62].

За вченням М.П. Кучерявенка, Є.О. Алісова та О.А. Лукашева у системі галузі фінансового права існує кілька підсистем, інститутів, які можна виокремити в розділи [8, с. 27–28].

Підсумовуючи наведене вище зазначимо, що система фінансового права – це його певна внутрішня структура (будова, організація), яка складається об'єктивно, як відображення реально існуючих і розвинутих суспільних відносин у сфері фінансів.

Список використаних джерел

1. Тосунян Г.А. Финансовое право: Конспект лекций и схемы: Учеб. пособие. – 2-е изд. – М.: Дело, 2002. – 224 с.
2. Горбунова О.Н. Финансовое право и финансовый мониторинг в современной России. Профобразование. – М., 2003. – 158 с.
3. Финансовое право: Учебник / О.Н. Горбунова, Е.Ю. Грачева и др.; Отв. ред. Е.Ю. Грачева. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 536 с.
4. Финансовое право Российской Федерации: Учебник / Отв. ред. М.В. Карасева – М.: Юристъ, 2004. – 576 с.
5. Финансовое право: Учебник /Отв. ред. Н.И. Химичева. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2004. – 749 с.
6. Химичева Н.И. Финансовое право. – М.: Норма, 2005. – 464 с.
7. Фінансове право України: навч. посіб. / [Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.Ю. Пришва та ін.]. – 2-ге вид., стереот. – К. : Правова єдність, 2010. – 395 с.
8. Фінансове право: навч. посіб. для студ. вузів / [ред. М.П. Кучерявенко]. – Х. : Право, 2010. – 288 с.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ДІЄЗДАТНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПРИ ВЧИНЕННІ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ

Терещенко А. В.

Старший викладач кафедри
соціально – гуманітарних
наук та здоров'я людини
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

***Анотація.** В статті визначено сучасні проблеми визначення обсягу дієздатності фізичної особи при посвідченні заповітів та правочинів нотаріусами та існуючі протиріччя цивільного, цивільного процесуального законодавства та законодавства щодо вчинення нотаріальних дій при посвідченні правочинів.*

***Ключові слова:** нотаріальні дії, цивільна дієздатність, правочини .*

На сьогодні найбільш поширеною підставою виникнення цивільних прав та обов'язків є правочин. Однією з умов чинності правочину – є дотримання форми, встановленої законом. З метою надання правам, а також фактам, що мають юридичне значення юридичної вірогідності, законодавством України передбачено нотаріальне посвідчення правочинів, які впливають на найважливіші сфери життя людини та призводять до зміни майнового стану.

Вчинення нотаріальних дій в Україні покладається на нотаріусів, але у населених пунктах, де відсутній нотаріус, ці дії виконує уповноважена посадова особа виконавчого комітету селищних, міських рад народних депутатів. Крім того, посвідчення заповіту та доручення може вчинятися головними лікарями медичних установ, капітанами морських суден, керівниками експедицій тощо.

Відповідно до ст.34 Закону України «Про нотаріат», п.35 Інструкції «Про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України», нотаріуси посвідчують такі правочини: договори про відчуження (купівля-продаж, міна, дарування, пожертва, рента, довічне утримання (догляд), спадковий договір) нерухомого майна; про купівлю-продаж земельних ділянок, про перехід права власності та про передачу права власності на земельні ділянки; заповіти; довіреності на укладання правочинів, нотаріальне посвідчення яких передбачене законом; довіреності, що видаються в порядку передоручення, та інші. Також за домовленістю сторін нотаріуси посвідчують інші правочини, укладені у письмовій формі, нотаріальне посвідчення яких законом не передбачене (наприклад, договори позики, позички, договори про визначення часток або про зміну розміру часток, договір доручення тощо) [3;5].

Відповідно до ст.209 Цивільного Кодексу України правочин, який вчинений у письмовій формі, підлягає нотаріальному посвідченню лише у випадках, встановлених законом, або за домовленістю сторін [8].

Нотаріальне посвідчення може бути вчинене на тексті лише такого правочину, який відповідає загальним вимогам, встановленим статтею 203 Цивільного Кодексу України.

Нотаріальне посвідчення правочинів запроваджене законом з метою повнішого забезпечення інтересів сторін правочину, підвищення ступеня достовірності документа та забезпечення відповідності вчинених правочинів вимогам закону. Останнє досягається тим, що при нотаріальному посвідченні правочинів нотаріуси встановлюють особу учасників цивільних правовідносин, які звернулися за вчиненням нотаріальних дій, перевіряють правоздатність та дієздатність сторін, встановлюють, чи відповідає зміст посвідчуваного ними правочину вимогам закону і дійсним намірам сторін [6, с.486].

При визначенні обсягу цивільної дієздатності нотаріус повинен переконатися в тому, що фізична особа здатна своїми діями набувати для себе цивільні права і самотійно їх здійснювати, а також створювати для себе цивільні обов'язки, самотійно їх виконувати та нести відповідальність в разі їх невиконання. Тобто, перш за все, нотаріус, встановлюючи дієздатність, перевіряє вік особи, оскільки повноліття є передумовою повної цивільної дієздатності, але щоб встановити, що фізична особа дійсно володіє необхідним обсягом цивільної дієздатності, недостатньо з'ясувати лише її вік тому у разі потреби нотаріусу надається довідка про те, що особа не страждає на психічний розлад, який може вплинути на її здатність усвідомлювати свої дії та (або) керувати ними [4, с.20-22].

Суд, розглядаючи питання про визнання особи недієздатною, вирішує справу за основним критерієм - чи може особа усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними. Нотаріус, з'ясовуючи наявність цивільної дієздатності, також повинен ставити перед собою це саме питання. Зрозуміло, що нотаріус не може достеменно визначити психічний стан особи, яка приймає участь у вчиненні правочину, а також не може визначити наявність або відсутність у людини того чи іншого психічного розладу, оскільки не має спеціальних знань у цій області знань. Відповідно до Закону України «Про нотаріат», спілкуючись з особою, нотаріус повинен впевнитись у тому, що вона усвідомлює значення своїх дій та (або) може ними керувати. Це є найважливішою та обов'язковою складовою в усьому процесі вчинення нотаріальних дій [1, с.598].

Отже, виходячи зі змісту Закону України «Про нотаріат», а також Інструкції, нотаріусу надається право визначати психічний стан, і якщо є сумніви щодо відсутності психічних розладів, нотаріус може призупинити вчинення нотаріальних дій. Але такі повноваження нотаріуса виходять за межі його знань, тому що Цивільне та Цивільне процесуальне законодавство України встановлення юридичного (психологічного) критерію недієздатності відносить виключно до компетенції експерта психіатра і нотаріус такі висновки зробити не може. Та навпаки, нотаріус може посвідчити правочин, учасником якого є особа, яка в момент його підписання не усвідомлює значення своїх дій та (або) не може керувати ними.

Таким чином, законодавцю слід звернути увагу на існуючі протиріччя цивільного, цивільного процесуального законодавства та законодавства щодо вчинення нотаріальних дій при посвідченні правочинів.

Список використаних джерел

1. Балюк М.І. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарії, рекомендації, пропозиції. Серія ISSN 1995-6134 99 «Судова практика» / М.І. Балюк, Д.Д. Луспеник.- Х.: Харків юридичний, 2008.- 708 с.
2. Бєро Л.М. Клинические и правовые критерии недееспособности в гражданском процессе/ Л.М. Бєро// Архив психиатрии.- 2001.-№4 (27).- С.73-75.
3. Закон України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 року із змінами // Відомості Верховної Ради. – 1993. -№39. – 383 с.
4. Ілейко В.Р. Деякі аспекти проблеми дієздатності, обмеженої дієздатності в законодавстві України / В.І. Ілейко // Лікар. Справа.-2002.- №8.- С.20-22.
5. Інструкція «Про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» затверджена Наказом Міністерства юстиції України №20/5 від 03.03.2004 р.
6. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: у 2 т./ За заг. ред. Я.М.Шевченко.-Вид. 2-ге, доп. і перероб.- К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006.- Т.1, Загальна частина.- 696 с.
7. Цивільне процесуальне право України: підручник / С.С. Бичкова, ІА Бірюков, В.І. Бобрик (та ін.); за заг. ред.. С.С. Бичкової. - К.: Атіка, 2009.- 760 с.
8. Цивільний кодекс України: Коментар. Видання друге зі змінами за станом на 15 січня 2004 року.- Х.: ТОВ «Одисей», 2004.- 856 с.

ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сєрова Ю. Г.

юрисконсульт Верхньодніпровського
дитячого будинку-інтернату № 2

***Анотація.** Автором розглянуто правові аспекти забезпечення оптимального фінансування закладів бюджетної сфери в Україні.*

***Ключові слова:** фінансування бюджетних закладів, кошторисне фінансування, бюджетна політика.*

На сучасному етапі розвитку економічних відносин фінансування бюджетних закладів відбувається через механізм кошторисного фінансування. Переваги кошторисного фінансування полягають в тому, що воно є найбільш випробовуваним способом фінансування, який вже тривалий час використовується в бюджетній сфері і відповідає особливостям її функціонування. Кошторисне фінансування, при всій своїй апробованості, має суттєві недоліки. По-перше, за такого порядку виділення грошових коштів

послаблюється зв'язок між результатами функціонування закладів і грошовими надходженнями, оскільки, фінансується не обсяг робіт, зростання якості послуг чи продукції, а час присутності працівників на роботі. По-друге, якість роботи враховується опосередковано – виходячи з рівня освіти, трудового стажу працівника. У працівників немає зацікавленості збільшувати обсяг чи якість робіт і послуг, оскільки це не впливає на величину їхніх грошових надходжень [2]. Незважаючи на критичну оцінку кошторисного фінансування, воно продовжує функціонувати в бюджетній сфері і набуває нових властивостей сучасного господарювання. В останні роки зміни, які відбулись у практиці кошторисного фінансування, були зумовлені реформуванням бюджетної сфери і побудовою нової системи відносин у даному секторі економіки. Це вимагає внесення певних корективів у теоретичну площину і перегляду концептуальних основ даного методу фінансування та принципів його функціонування [6, с.122].

Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228.

Дитячі будинки-інтернати фінансуються також, головним чином, коштами державного бюджету. Зокрема фінансування дитячих будинків змішаного типу здійснюється за рахунок місцевих (районних, міських) бюджетів. Видатки для утримання дитячих будинків, з урахуванням можливостей місцевих бюджетів, є недостатніми, оскільки фінансування здійснюється за рахунок бюджетних асигнувань для фінансування галузі освіти району (міста). Переведення на фінансування з обласного бюджету дитячих будинків дало б можливість вирішити проблему функціонування таких закладів [4].

Бюджетним організаціям забороняється витратити кошти на цілі, не передбачені затвердженими кошторисами доходів і видатків, та допускати понадлімітне використання бюджетних асигнувань; розмішувати за рахунок відповідного бюджету замовлення на продукцію, роботи і послуги, фінансування яких не передбачене відповідними бюджетами чи затвердженими в установленому порядку кошторисами доходів і видатків [3].

Держава забезпечує соціальний захист, підтримку дітей дошкільного віку, особливо дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, тривалого лікування та реабілітації, а також дітей із малозабезпечених і багатодітних сімей [8, с. 162].

Дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, гарантовано право на збереження родинних стосунків, утримання у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах за рахунок держави, а також на захист їх особистих, майнових і житлових прав згідно із законодавством України [1]. Дітям, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, тривалого лікування і реабілітації, гарантовано право на відвідування державних і комунальних дошкільних навчальних закладів із гнучким режимом роботи та їх утримання у цих закладах за рахунок держави [5].

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України : від 28 червня 1996 року // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Про Державний бюджет України на 2015 рік: Закон України: від 28 грудня 2014 року № 80-VIII // Відом. Верховної Ради України. – 2015. – № 5.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України: від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відом. Верховної Ради України. – 1997. – № 24.
4. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України: від 17 квітня 2002 року № 347/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16.
5. Бюджетний кодекс України : Закон України: від 8 липня 2010 року № 2456-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2010. – № 50.
6. Базилевич В.Д.. Державні фінанси / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик. – К.: Атіка. – 2004. – 264 с.
7. Василик О.Д. Державні фінанси України: Підручник. / О.Д. Василик. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
8. Чугунов І. Я. Економічна сутність бюджетної системи як інструменту регулювання економічного розвитку. Ринкова трансформація економіки України: проблеми регулювання. Колективна монографія (За ред. В.Ф. Беседіна, А.С. Музиченка). – К., НДЕІ, 2005. – 328 с.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Ніколенко О. С.

Студент III курсу групи ЮП-31

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач **Терещенко А.В**

***Анотація.** У статті надано визначення поняття «насильство в сім'ї», розкрито види насильств, проаналізовано соціально-правові аспекти захисту дітей від насильства в сім'ї.*

***Ключові слова:** Жорстоке поводження з дітьми, насильство над дітьми, насильство в сім'ї, види насильства, соціальний захист дитини.*

Україна - молода незалежна держава, яка обрала шлях реалізації прав дітей, що опинилися у складних життєвих обставинах. Демократизація і гуманізація суспільства, його становлення в умовах суспільства його становлення в умовах незалежності України значно активізували пошук нових підходів до гармонізації сімейних відносин, взаєморозуміння між дітьми та батьками. На жаль, не зважаючи на це, останнім часом в український сім'ї поширюються негативні явища, що ускладнюють взаємини між членами родини: конфлікти, що призводять до розлучень, психологічних трагедій, низький матеріальний рівень забезпеченості родини, відсутність педагогічних знань та основ психології, що зумовлюють, жорстокість, насилля у відносинах

між дорослими та дітьми. Тому однією з актуальних проблем сьогодення, з якою все частіше стикається соціальний педагог, є проблема насильства дітей у сім'ї.

Підкреслимо, що аналіз літератури, законодавчих актів, соціальних програм, статистичних даних показав, що різні аспекти проблеми соціально-правового захисту дітей від насильства в сім'ї вже були предметом наукового дослідження. Але зв'язку із прийняттям нових нормативно-правових документів та розширення кола соціальних інститутів, які займаються цією проблемою, вона потребує подальшого дослідження. Водночас ця проблема має свої особливості які необхідно вивчити і дослідити.

Про соціальних захист дитини можна говорити у двох аспектах. У широкому розумінні соціальний захист передбачає гарантію основних прав, зафіксованих у Конвенції ООН про права дитини. У вузькому розумінні це означає створення умов для вільного розвитку духовних і фізичних сил дитини, пробудження її активності. Соціальна захищеність не має вікових меж. Але чим менше дитина, тим більшого захисту вона потребує [1].

Конвенція про права дитини та національне законодавство служать мірилом у цьому питанні, установлюють чіткі цінності, дають пояснення фактів насильства та окреслюють систему дій професійних груп, типово причетних до цієї проблематики. У Конвенції ООН про права дитини зазначено, що жорстоке поводження з дітьми- це всі форми фізичного або емоційного поганого поводження, сексуальне насильство, відсутність піклування, торгівля чи інші форми експлуатації, які здатні призвести чи призводять до фактичної шкоди здоров'я дитини, її виживання, розвитку чи гідності в контексті відповідальності, довіри чи влади [2].

У правовій базі України визначення насильства, яке є складником жорстокого поводження з дітьми, представлене Законом України №2798-III «про попередження насильства в сім'ї» від 15.11 2001р. Зараз наведемо які існують види насильств:

Фізичне насильство в сім'ї - це навмисне нанесення побоїв, тілесних ушкоджень одного члена сім'ї іншому, яке може призвести чи призвело до порушення нормального стану фізичного чи психічного здоров'я або навіть до смерті постраждалого, а також до приниження його честі та гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї - це примушування до небажаних статевих стосунків у родині, а також сексуальні дії щодо неповнолітнього члена сім'ї.

Психологічне насильство в сім'ї - це насильство, пов'язане з тиском одного члена сім'ї на психіку іншого через навмисні словесні образи або погрози, переслідування, залякування, які доводять постраждалого до стану емоційної невпевненості, втрати здатності захистити себе і можуть заподіяти або заподіяли шкоду психічному здоров'ю.

Економічне насильство в сім'ї - це навмисні дії одного члена сім'ї щодо іншого, спрямовані на те, щоб позбавити постраждалого житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які він має законне право. Такі дії можуть заподіяти шкоду фізичному чи психічному здоров'ю або навіть призвести до смерті постраждалого.

Статистика свідчить, що насильство в Україні – доволі поширене явище: до 40% всіх насильницьких злочинів відбувається в сім'ї а приблизно 20% у виховних і освітніх закладах з боку вчителів та однолітків. Значна частина злочинів відбувається на «вулиці» [4,с.18].

Дослідження показують, що незалежно від того, у якій формі відбувається насильство, з часом його вияви стають дедалі жорстокішими. Найбільш поширеними у сімейних відносинах є психологічне насильство: грубість (у 50% (сімей) приниження одне одного (15%) а також фізичне насильство, зокрема побиття (8%) [5, с. 275].

На основі досвіду роботи з сім'ями та безпосередньо з дітьми виділяють типи жорстокого поводження з дітьми в сім'ї:

- жорстокі фізичні покарання, фізичні знущання, побиття (побиття, штовхання, спроби задушити, викручування рук та ін.);
- дитина є свідком знущань над іншими членами сім'ї (батько б'є чи гвалтує матір у присутності дітей, «погану» дитину фізично карають у присутності «хорошої» дитини, дитина є свідком фізичних знущань над іншою людиною, що не є членом її родини та ін.);
- сексуальне насильство, інцест (гвалтування, нав'язування сексуальних стосунків, сексуальні дотики/поцілунки, інцест (кровозмішення), показ порнографії, залучення дитини до виготовленні порнографічного продукту та ін.) ;
- використання привілеїв дорослих (поводження з дітьми як з рабами чи слугами, покарання, поводження, як з підлеглими, поводження як зі своєю власністю, відмова повідомляти про рішення, що стосуються відвідин та опікунства);
- залякування (використовування свого росту, розмірів та сили, навіювання страху за допомогою розповідей, дій, тестів, поглядів, крики, стресогенна поведінка, жорстокість щодо інших істот);
- погрози (кинути дитину, самогубства, заподіяти фізичної шкоди, заподіяти шкоду іншим людям, тваринам, рослинам, розлюбити дитину, силами зла, що покарають дитину та ін.);
- використання громадських установ (загроза покарання Богом, судом, міліцією, школою, спецшколою, притулком, родичами та психіатричною лікарнею);
- ізоляція (контролювання доступу дитини до інших людей: бабці/дідуся, однолітків, братів/сестер, батька/матері, інших людей, контролювання перебування дитини у помешканні, заборона виходити з дому, контролювання спілкування дитини з друзями, аж до перешкоджання спілкування за допомогою Інтернету, закривання дитини у коморі, сараї чи туалеті, чи у будь-якому закритому приміщенні вдома, в школі, обмеження спілкування з дитиною, аж до повного ігнорування у спілкуванні);
- емоційне насильство (приниження, використання скарг; використання дітей в якості довірених осіб, крики; непослідовність, присоромлення дитини, використання дітей у конфліктах між батьками, «торгівельна» поведінка одного з батьків щодо любові до дитини);

- економічне насильство (незадоволення основних потреб дитини, відмова чи зволікання у виплаті аліментів, занижений розмір державної допомоги самотніми матерями та багатодітними сім'ями, повна відмова дитині в грошах, контролювання дитини за допомогою грошей, витрачання сімейних грошей, відмова дитині у підтримці, використання дитини як засобу торгу при розлученні, нав'язування дитині економічно обмеженого способу проживання без існуючої для цього необхідності, примушування дитини важко працювати).

Жорстоке поводження з дітьми і зневага їхніми інтересами можуть мати різні види і форми, але їх наслідками завжди є серйозний збиток для здоров'я, розвитку і соціалізації дитини, нерідко й загроза її життю чи навіть є причиною смерті. Зневага інтересами і потребами дитини (нехтування) - відсутність належного забезпечення основних потреб дитини в їжі, одязі, житлі, вихованні, медичній допомозі з боку батьків чи осіб, їх що замінюють, у силу об'єктивних причин (бідність, психічні хвороби, недосвідченість) і без таких.

Діти які постраждали від жорстокості та зневаги, мають низку специфічних психологічних рис, головною особливістю яких є амбівалентність-як реакція на суперечливі вимоги батьків. Підлітки, які зазнали зловживань, поєднують імпульсивність і терплячість, підозрілість з ірраціональною вірою в можливість поліпшення внутрішньої сімейної ситуації. Вони відзначаються низькою самооцінкою, є емоційно залежними, відчувають самотність, ізоляцію, страх перед майбутнім, упевненість у відсутності перспектив провини за інциденти насильства.

Ознаками скоєного над дитиною насильства та неналежного догляду можуть бути також: недостатня вага дитини, анемія, слабкий імунітет, смоктання пальців, гризіння нігтів, розгойдування та нав'язливі рухи, одяг що не відповідає погодним умовам та віку дитини, часті звертання до медичних закладів, зростаюча кількість ушкоджень, невідповідність ушкоджень поясненням, за яких було отримано травму. Також підозру щодо фізичного насильства повинні викликати типовість травм, та наявність відомостей про подібні пошкодження в минулому, непереконливі пояснення щодо обставин, за яких було отримано травму, зволікання часу, коли звертаються за медичною допомогою та реакція батьків, яка не збігається.

Складність проблеми полягає в тому, що люди, які зазнали насилля в дитинстві, то у дорослому житті мають різноманітні психічні, фізичні та емоційні порушення. І щоб цього не сталося, краще не допускати, а попереджувати насильство [5, с. 274].

Сьогодні більшість сімей чули про насильство в сім'ї, але вважають, що з ними не може такого трапитися, розглядають насильство лише як биття, а знань і вмінь розв'язувати подібні ситуації не вони не мають. Саме це спонукає соціальних педагогів створювати соціальні умови для захисту прав, свобод та інтересів дітей, молоді та жінок, їхнього гармонійного й усебічного розвитку, задоволення їхніх культурних і духовних потреб [7, с.5].

Кількість дітей, які потрапили в біду, не зменшується а навпаки, збільшується. На жаль, в Україні сьогодні таке явище, як насильство в сім'ї та кривдництво дітей, не завжди стоять у центрі уваги громадськості. Це

зумовлене не зменшенням таких явищ, а затемненням їх тими подіями, які привертають до себе більше уваги в соціально політичному житті країни. Це є притаманним для історії, а без розуміння цього ми приречені повторювати її. Адже історія насильства – це зміна соціальних поглядів на ті чи на ті явища, які супроводжують людину, якими вони є – правильними чи хибними. Тому соціальні педагоги, соціальні працівники, служби у справах дітей, кримінальна міліція, органи охорони здоров'я, органи опіки та піклування повинні тримати в центрі уваги всі проблеми, усі фактори, що впливають на розвиток дітей та підлітків, ураховуючи їхнє оточення, а також виробляти та вдосконалювати, професійні навички, які допоможуть їм працювати для позбавлення гноблення в сім'ї та суспільстві, ураховуючи їхнє оточення. Але, на жаль, незважаючи на певні позитивні зрушення у розв'язанні проблеми насильства над дітьми, механізм соціально-правового захисту потерпілих від насильства залишається недосконалим: не вистачає відповідних закладів, для надання допомоги потерпілим та спеціально підготовлених фахівців і сфері запобігання насильству, неефективною є система раннього виявлення випадків насильства в родині.

Список використаних джерел

1. Конвенція ООН про права дитини від 27.02.91. – [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
2. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист: зб. документів. – К.: АТ Вид-во «Столиця», 1998. - Ч II. - 292 с.
3. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї від 15 листопада 2001 року №2789-III. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>
4. Сафонова Т.Я. Жорстоке поводження з дітьми / Т.Я Сафонова // Практична психологія та соціальна робота. - 2007. - №2. – С.15-21.
5. Зверєва І.Д Соціальна педагогіка:теорія та технології/ І.Д. Зверєва – К.: Логос, 2006. – 274 с.
6. Юрків Я.І. Соціально-правові аспекти захисту дітей від насильства в сім'ї / Юрків Я.І. // Соціальна педагогіка: теорія та практика. - 2013. – №4. - С. 80-88.
- 7.Титаренко В.Я. Семья и формирование личности / В.Я Титаренко. – М.: Мысль, 1987. - 325 с.
- 8.Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» Закон від 15.01.2009 № 878-VI [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/878-17>

ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ, ЩОДО БОРОТЬБИ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ НЕЗАКОННО ЗДОБУТИХ ДОХОДІВ

Юркіна Я. І.

студентка I курсу, групи ЮП-11с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач

Терещенко А.В.

***Анотація.** В статті визначено сучасні проблеми протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та запропоновано основні напрями вдосконалення національного законодавства щодо боротьби з незаконно одержаними доходами.*

***Ключові слова:** легалізація доходів, «брудні» кошти, відмивання грошей.*

На сьогодні досить складно визначити, коли саме у світі з'явилося таке протиправне явище, як легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Вважають, що його історія почалася тисячі років тому, коли у Китаї торговці приблизно 2000 років до н. е. приховували своє багатство від правителів, адже ці правителі могли просто забрати його, а самого торговця заслати [5, с.112].

Становлення інституту протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, у його сучасному вигляді розпочалося на початку XX ст. Причиною цього стала діяльність М. Ланські, який, використовуючи переваги номерних рахунків у швейцарських банках, офшорні юрисдикції, конвертував у легальний грошовий обіг незаконно отримані суми від грального бізнесу.

Наприкінці XX ст. такі явища набули поширення в усіх цивілізованих країнах світу, але в жодній із них не було дієвої системи протидії цьому. [5, с. 112].

Першими кроками в напрямку протидії легалізації злочинних доходів, стало прийняття низки міжнародних конвенцій. Серед них найважливішими були: Конвенція ООН «Про боротьбу проти обігу наркотичних засобів і психотропних речовин» [6], Конвенція Ради Європи «Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних від злочинної діяльності» [7], Директива ЄС «Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму» [3] тощо.

В Україні становлення системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом розпочалося з набуттям нею незалежності в 1991 р.

Синонімом терміна «легалізація» у кримінальній літературі вважається поняття «відмивання». Термін «легалізація» більш точно означає діяння з надання законного статусу доходам, отриманим в результаті вчинення злочину. Термін «відмивання» історично пов'язаний з одним із перших та найбільш

відомих способів легалізації злочинних доходів, який у 20-х–30-х роках минулого століття використовував у Сполучених Штатах Америки мафіозний клан «Коза Ностра», що отримував надприбутки від незаконної торгівлі горілчаними виробами під час дії «сухого закону». Дані кошти були легалізовані через мережу пралень білизни, що йому належали, хоча насправді це було прикриття, тому що такого доходу від прання білизни не можна отримати.

Єдиного визначення поняття стосовно відмивання грошей немає ні в міжнародних актах, ні в законодавстві окремих держав. Під «відмиванням» переважно розуміють легалізацію протиправно отриманих грошових коштів та майна, що здійснюється шляхом різних маніпуляцій з «брудним» капіталом, внаслідок чого останній набуває статусу законного (легального).

Найчастіше проблеми протидії легалізації виникають тому, що існують різні способи «відмивання» грошей такі, як торгівля наркотиками і зброєю, ігорний та порнобізнес, нелегальна міграція, шахрайство, терористична діяльність, вимагання, проституція, торгівля контрабандними та краденими товарами, антикваріатом[2].

На відміну від інших держав, де тіньові доходи отримуються в основному від торгівлі наркотиками та зброєю, в Україні ж основним джерелом незаконних доходів є ухилення від сплати податків. Ключовим елементом тут є фіктивно створені іноземні суб'єкти підприємницької діяльності чи «підконтрольні» іноземні компанії, в основному, офшорні фінансові юрисдикції.

Одним із напрямів діяльності по легалізації «брудних» коштів є також торгівля людьми, нелегальний обіг вогнепальної зброї та викраденого автотранспорту. Кошти, одержані від таких злочинів, переважно осідають за кордоном.

Для отримання незаконних прибутків і надприбутків злочинці часто використовують фіктивні угоди, підробку банківських документів, пластикових карток, цінних паперів, чеків та інших документів [1, с. 347-348].

Легалізація «брудних» коштів загрожує тим, що ці «невраховані» грошові кошти, являючись незабезпеченою грошовою масою, безконтрольно вливаються у грошовий обіг і вже на національному рівні ініціюють штучний сплеск інфляційних тенденцій, підривають основи легального бізнесу, створюють корумпованість державних посадовців і посадових осіб контролюючих служб, які потім вимагають хабарі [1, с. 349].

Уряд та парламент України проводять актив невдосконалення системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

На даний час в основному протидія легалізації доходів регулюється Кримінальним кодексом[8] та Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»[4].

Для поліпшення ефективності боротьби з відмиванням грошей в Україні потрібно використовувати міжнародний досвід; забезпечити функціонування

єдиного державного інформаційно-аналітичного центру зі збирання та обробки даних про підозрілі фінансові операції; запобігти надходженню «брудних» коштів із-за кордону під виглядом великих інвестицій; використовувати дієві заходи боротьби з корупцією та організованою злочинністю; укласти угоди із провідними країнами, в яких регламентовано процедуру повернення коштів, здобутих незаконним шляхом і переказаних за кордон; запровадити практику навчання (стажування) співробітників вітчизняних правоохоронних органів у країнах, які мають адекватне законодавство і досвід боротьби з відмиванням грошей тощо.

Усунення цих недоліків стане запорукою успішної боротьби з «відмиванням» грошей, одержаних злочинним шляхом.

Отже, на підставі вищевикладеного, можна зробити висновки, що легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, в Україні є однією з серйозних загроз національній безпеці держави, а тому для успішної боротьби з нею потрібно удосконалити нормативно-правове забезпечення та державне регулювання відповідно до вимог часу.

Список використаних джерел

1. Азаров Ю.Ю. Боротьба з легалізацією коштів, отриманих протиправним шляхом: стан і перспективи розвитку / Ю.Ю. Азаров // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2011. – № 25. – С. 345-352.

2. Безвершенко О.О. Проблеми визначення поняття легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2009/Pravo/45819.doc.htm

3. Директива Європейського Парламенту та Ради «Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму» від 26.10.2005 р. № 2005/60/ЄС. – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/994_774

4. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 р. № 1702-VII. – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/card/1702-18>

5. Кобзева Т.А. Становлення в Україні інституту протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом / Т.А. Кобзева // Право і безпека. – 2011. – № 5 (42). – С. 112-116.

6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй «Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин» від 20.12.1988 р. № 1000-XII. – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_096

7. Конвенція Ради Європи «Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом» від 08.11.1990 р.

№ 738/97-ВР. – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_029

8. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

ВИДИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ПОРІВНЯЛЬНО – ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Чернова Л. С.

Студентка I курсу, групи ЮП – 11 с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: викладач кафедри
соціально – гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини

Поліщук Т. В.

***Анотація.** Розглянуто поняття підприємство, як суб'єкт господарювання, його види та організаційно – правові форми, класифікація, порядок створення та припинення, створено порівняльно – правовий аналіз підприємств в Україні та країнах Європейського Союзу, внесені пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства з урахуванням досвіду Європейського Союзу.*

***Ключові слова:** підприємство, юридична особа, суб'єкт господарювання.*

В умовах докорінної зміни суспільних відносин, переходу до нової економічної формації, що базується на ринкових відносинах, повертаються до життя забуті, трансформуються існуючі і з'являються досі не відомі у вітчизняному господарському обігу різновиди суб'єктів господарювання. Відтак, постає проблема визначення місця і ролі в сучасній економіці такого давно відомого учасника господарської діяльності, як підприємство [9, с. 137].

Згідно з ч. 1 ст. 62 Господарського кодексу (далі – ГК) підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково – дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому ГК та іншими законами. Самостійні господарські одиниці підприємства користуються правами юридичної особи, тобто мають право розпоряджатися майном, одержувати кредит, укладати господарські договори з іншими підприємствами, крім цього юридична особа – підприємство має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом. Підприємства можуть створюватись як для здійснення підприємництва, так і для некомерційної господарської діяльності. Головні завдання комерційних підприємств полягають в задоволенні потреб ринку, в його продукції або послугах з метою одержання прибутку, створення робочих місць для населення, охорона

навколишнього середовища, забезпечення підприємства заробітною платою, забезпечення персоналу нормальними, прийнятними умовами праці, а споживачів – продукцією. Головними принципами комерційного підприємства є: самоокупність, самофінансування, самозабезпечення, матеріальна зацікавленість, економічна відповідальність, господарська самостійність [2, с. 36 – 37].

Підприємство виконує такі функції:

- організаційну — забезпечення виробництва товарів і послуг, їх реалізації;

- відтворювальну — інвестування капіталу на розвиток, оновлення, розширення всіх його підрозділів;

- соціальну — задоволення суспільних потреб споживачів, надання засобів існування для найманих робітників.

Відповідно до статті 63 ГК – залежно від форм власності, передбачених законом, в Україні можуть діяти підприємства таких видів:

- приватне підприємство, що діє на основі приватної власності громадян чи суб'єкта господарювання (юридичної особи);

- підприємство, що діє на основі колективної власності – колективне підприємство;

- комунальне підприємство, що діє на основі комунальної власності територіальної громади;

- державне підприємство, що діє на основі державної власності;

- підприємство, засноване на змішаній формі власності (на базі об'єднання майна різних форм власності);

- спільне комунальне підприємство, що діє на договірних засадах спільного фінансування (утримання) відповідними територіальними громадами - суб'єктами співробітництва.

Іншим критерієм для поділу підприємств на види, є участь іноземного капіталу в статутному фонді. У разі якщо в статутному капіталі підприємства іноземна інвестиція становить не менш як десять відсотків, воно визнається підприємством з іноземними інвестиціями. Підприємство, в статутному капіталі якого іноземна інвестиція становить сто відсотків, вважається іноземним підприємством.

Залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні діють підприємства унітарні та корпоративні. Унітарне підприємство створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний капітал, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який ним призначається, керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства (державні, комунальні, підприємства, засновані на власності об'єднання громадян, релігійної організації або на приватній власності засновника).

Корпоративне підприємство утворюється, як правило, двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання

майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків підприємства. Корпоративними є кооперативні підприємства, підприємства, що створюються у формі господарського товариства, а також інші підприємства, в тому числі засновані на приватній власності двох або більше осіб [2, с. 38].

Виходячи з того, що в економіці України створюються і функціонують підприємства різних організаційно – правових форм, законодавство визнає загальні і спеціальні умови їх створення. Загальні умови поширюються на організацію створення всіх форм підприємств. Вони визначені ГК та ЦК, Законами України, які регулюють загальні умови створення юридичної особи, в тому числі і підприємства. Спеціальні умови створення підприємств визначені відповідними законами про їх окремі види.

Підприємство набуває статусу юридичної особи від дня його державної реєстрації. Державна реєстрація юридичних – це засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, а також вчинення інших реєстраційних дій, які передбачені Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», шляхом внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру. Державна реєстрація юридичних осіб здійснюється державним реєстратором в реєстраційній службі управління юстиції [5].

Підприємства створюються, функціонують і припиняють свою діяльність. Замість ліквідованих підприємств з'являються нові, які здатні більш ефективно вести справи і отримувати сталі прибутки. Юридична особа є такою, що припинилася, з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення. Порядок припинення юридичної особи в процесі відновлення її платоспроможності або банкрутства встановлюється Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [6].

Специфіка нормативного регулювання дозволяє виділити два механізми правового регулювання ліквідації підприємств: 1) ліквідації підприємств інституту банкрутства; 2) ліквідації підприємств за загальною процедурою, не пов'язаною з банкрутством.

Реорганізація передбачає виникнення на основі діючого підприємства одного або більше нових підприємств як суб'єктів права. У разі реорганізації підприємства усі його права та обов'язки переходять до правонаступника (правонаступників). Законодавство визначає п'ять правових способів реорганізації підприємства: злиття, приєднання, поділ, виділ та перетворення. З юридичної точки зору ці способи різняться залежно від того, до якого суб'єкта права переходять усі майнові права та обов'язки підприємства, що реорганізується [11].

Отже, можна з впевненістю сказати, що підприємства як учасники економічних відносин є провідниками, які поєднують особисті інтереси з суспільними. Удосконалення правового статусу підприємств та підвищення ефективності їх господарювання є невід'ємним елементом стратегії розвитку

економіки України. На сьогодні велика кількість видів та організаційно-правових форм підприємств породжують на практиці безліч питань щодо визначення особливостей їх правового статусу і, відповідно, застосування певних положень вітчизняного законодавства, це пов'язано з тим, що в чинному законодавстві України досить багато недоліків, тому у час реалізації інтегративних процесів в Україні все гостріше постає питання відповідності ринкової системи нашої країни до зарубіжних країн світу, та внесені пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства з урахуванням досвіду ЄС.

Розвиток підприємницької діяльності на єдиному європейському ринку неможливий без спеціальних суб'єктів. На сьогодні право Європейського Союзу передбачає створення підприємств трьох форм. Це – Європейське об'єднання економічного інтересу, Європейське товариство та Європейська кооперативна компанія. Підприємство ЄОЕІ (далі – *ЄОЕІ*) може бути засновано в будь – якому секторі економіки. Як правило, воно створюється з метою стимулювання економічної діяльності його членів, покращення та підвищення результатів цієї діяльності. Постанова, що затвердила статут Європейського товариства (далі – *ЄТ*) або – *Societas Europaea*, набула чинності 8 жовтня 2001 р. Відповідно до цієї постанови, ЄТ може бути створено чотирма основними шляхами. Рада сільського господарства та рибальства Європейського Союзу прийняла пропозицію Європейської комісії щодо статуту Європейської кооперативної компанії (*societas cooperativa europea*). Згідно з його положеннями, кооперативні підприємства здобувають статус юридичної особи, діяльність якої регламентується тільки законодавством Європейського співтовариства. Відтепер кооперативи зможуть здійснювати свою діяльність на території будь – якої країни – члена ЄС без створення мережі філій, що скорочує час і витрати на їх відкриття. Для створення такого кооперативу, згідно з європейським законодавством, достатньо лише створити групу з п'яти громадян будь – якої країни ЄС.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996 р. - № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України: від 16.01.2003 р. № 436-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Науково – практичний коментар Господарського кодексу України / Кол. авт.: Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін.; За заг. ред. В. К. Мамотова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
4. Цивільний кодекс України: Наук.- практ. Комент. / Є.О. Харитонов, В. В. Завальнюк, І. М. Кучеренко та ін.; за заг. ред. Є.О. Харитонova, Н. Ю. Голубевої. – 7 –те вид., стереотип. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2011. – 1216 с.
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15. 05. 2003 р. № 755 – IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

6. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. № 2343-ХІІ // Електронний ресурс [Режим доступу] <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Баклан О. В. Про з'ясування сутності поняття «підприємство»// Підприємництво, господарство і право. - 2014. - № 7. – С. 41-44.
9. Самойленко А. В. Сутність підприємства як економіко – правової категорії // Вісник господарського судочинства. – 2006. - № 1. – С. 137 – 143.
10. Соловйова Л. Виникнення правосуб'єктності підприємств: деякі питання // Право України. – 2002. - № 7. – С. 23 – 25.
11. Щербина. В. С. Господарське право: Підручник. – 2 – е вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 592 с.

ДОГОВІРНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Григоренко А. О.

студентка V курсу групи ЮП – 11с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к.ю.н., доцент кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Коломієць Павло Віталійович

***Анотація.** У роботі на основі аналізу законодавства України та поглядів науковців, досліджується питання про те, чиє представництво у суді самотійним процесуальним інститутом, а не різновидом загально-цивільного.*

***Ключові слова:** представник, представництво, довірене представництво.*

Актуальність договірної представництва у цивільному процесі зумовлена тим, що зміни в суспільних відносинах, які набули поширення в Україні, а також конституційне закріплення правових основ нової демократичної країни, реформування законодавства зумовили необхідність докорінного перегляду правового статусу осіб, які можуть здійснювати представництво інтересів осіб та держави та їхніх представницьких функцій. Представництво – врегульована законом діяльність однієї особи від імені й в інтересах іншої особи в цивільному судочинстві [8, с. 145].

Цивільним процесуальним кодексом України громадянам надане право вести свої справи в суді особисто або через своїх представників. Справи ж юридичних осіб у суді мають вести їх органи, що діють в межах повноважень, наданих їм законом, статутом чи положенням. Але на цьому всі аспекти представництва для юридичних осіб не вичерпуються, оскільки повноважні представники юридичних осіб можуть передоручити ведення справи в суді іншим представникам [2].

Цивільне процесуальне представництво – це такі юридичні відносини, за якими одна особа – представник виконує на підставі повноваження, наданого йому законом, статутом, положенням або договором, процесуальні дії в цивільному судочинстві на захист прав і охоронюваних законом інтересів іншої особи, державних і громадських інтересів [6, с. 20 – 21].

Цивільний процесуальний представник – це особа, яка здійснює процесуальні дії від імені та в інтересах довірителя [4, с. 20]. Цивільний договір застосовується у випадках, коли громадяни, що беруть участь у цивільних правовідносинах, не мають можливості діяти самостійно або ці дії бажано було б довірити іншим особам, які мають кращі можливості. Так, громадяни доручають один одному здійснення купівлі, продажу, отримання чи передачу грошей або речей, отримання заробітної платні тощо. У підприємництві за допомогою такого виду договору оформлюються відносини за участю брокерських організацій чи інших посередницьких структур [5, с. 399 – 400].

Процесуальному представнику можуть надаватися довірителем деякі повноваження на вчинення процесуальних дій щодо розпорядження об'єктом матеріального спору. Так, процесуальний представник може користуватися правом на одержання присудженого майна або грошей за наявності у нього повноважень, які чітко вказані в його довіреності.

Правове ж становище процесуального представника як самостійного суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин визначається нормами Цивільного процесуального кодексу України. Мета процесуального представника допомогти особі, яку представляють у здійсненні її процесуальних прав, попередити їх порушення у цивільному процесі, домогтися для неї найбільш сприятливого рішення і надати суду допомогу у здійсненні правосуддя у цивільних справах [3, с. 206].

Представником у цивільному процесі може бути будь-яка особа (обов'язкова наявність юридичної освіти у цивільного процесуального представника чинним законодавством України не передбачена) за виключеннями, вказаними у ст. 41 ЦПК.

Виходячи із вищевикладеного, можна стверджувати, що:

- представництво у суді є самостійним процесуальним інститутом, а не різновидом загально-цивільного, як іноді вважається у літературі;

- до договірних представників висуваються наступні вимоги: вони повинні бути повнолітніми, мати цивільну процесуальну дієздатність, мати належно посвідчені повноваження на здійснення представництва, не належати до кола осіб, які не можуть бути представниками в суді;

- за ознаками осіб, які здійснюють договірне представництво можна виокремити три підвиди договірного представництва, а саме: представництво інтересів сторін і третіх осіб адвокатами; юрисконсульт представляє у суді інтереси підприємства, організації, установи в силу трудового договору; окремі громадяни представляють у суді інтереси сторін і третіх осіб у суді [7, с. 143 – 144].

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України: від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України: від 18 березня 2004 року № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004.
3. Балюк М.І. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях): коментарії, рекомендації, пропозиції / М.І. Балюк, Д.Д. Луспенник. – Х.: Харків юридичний, 2012. – 708 с.
4. Безноса К.М. Судове представництво в цивільному процесі / К.М. Безноса // Сфера. – Вип. 12 (32). – 2012. – С. 7-9.
5. Волкова Н.В. Представництво в цивільному процесі: поняття, мета та завдання / Н.В. Волкова // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – № 3. – С. 397-401.
6. Дрейзіна Д.В. Деякі питання участі адвоката у цивільному процесі / Д.В. Дрейзіна // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2011. – № 5. – С. 20-24.
7. Заборовський В. В. Правовий аналіз участі адвоката у цивільному судочинстві України / В.В. Заборовський // Порівняльне аналітичне право. – 2013. – № 2. – С. 142-145.
8. Косюта М. Інтереси громадян і держави як предмет прокурорсько-судового представництва / М. Косюта // Юридический весник.–2011.–№ 1. – С. 144-148.

НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СЬОГОДЕННЯ

Дмитрієнко О.

студентка II курсу, групи ЮК-21

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін

та здоров'я людини

Терещенко А.В.

Анотація: Автором висвітлено загальну проблему найбільш розповсюджених у світі форм порушення прав людини – насильство, його класифікацію та причини виникнення.

Ключові слова: домашнє насильство, сім'я, суспільство.

Актуальність теми зумовлена теоретичною та практичною значимістю питань, - насильство – це загальна проблема, а також одна з найбільш розповсюджених у світі форм порушення прав людини. Домашнє насильство вважається серйозною проблемою в кожній країні, де вивчається це питання. За визначенням Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», який Верховна Рада України ухвалила 2001 року, насильство в сім'ї - це «будь-які умисні дії фізичного, сексуального,

психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю» [3].

Отже, жертвою домашнього насильства може стати будь-хто: жінка, яку постійно лає і б'є її чоловік, дівчинка-підліток, що страждає від сексуальних переслідувань свого вітчима, хлопчик, якого лупцює мати-алкоголичка, старенька бабуся, що її ненавидять власні діти. [9, с. 57].

Закон розрізняє чотири види домашнього насильства: фізичне; психологічне; економічне; сексуальне.

Фізичне насильство в сім'ї - це навмисне нанесення побоїв, тілесних ушкоджень одного члена сім'ї іншому, яке може призвести чи призвело до порушення нормального стану фізичного чи психічного здоров'я або навіть до смерті постраждалого, а також до приниження його честі та гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї - це примушування до небажаних статевих стосунків у родині, а також сексуальні дії щодо неповнолітнього члена сім'ї.

Психологічне насильство в сім'ї - це насильство, пов'язане з тиском одного члена сім'ї на психіку іншого через навмисні словесні образи або погрози, переслідування, залякування, які доводять постраждалого до стану емоційної невпевненості, втрати здатності захистити себе і можуть заподіяти або заподіяли шкоду психічному здоров'ю.

Економічне насильство в сім'ї - це навмисні дії одного члена сім'ї щодо іншого, спрямовані на те, щоб позбавити постраждалого житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які він має законне право. Такі дії можуть заподіяти шкоду фізичному чи психічному здоров'ю або навіть призвести до смерті постраждалого.

На жаль, це дійсно так. За даними соціологічних досліджень, серед розлучених жінок кожні три з чотирьох опитаних потерпали від домашнього насильства. Офіційна статистика свідчить, що більше ніж 81 тисяча осіб перебувають на обліку за вчинення насильства в сім'ї. [1, с. 189].

Чому це відбувається? По-перше, тому, що метою домашнього насильства завжди є встановлення контролю над жертвою, коли кривдник намагається бути єдиним «розпорядником» її життя. Підкоряючись, жертва стає безпорадною, не може правильно оцінювати ситуацію, більше навіть не намагається себе захистити. В такому стані постраждалі від домашнього насильства часто самі відмовляються від спроб їм допомогти. По-друге, тому, що в українському суспільстві «не прийнято» розповідати про такі речі. На жаль, ми стикаємося зі «змовою мовчання» та прихованим осудом потерпілих від насильства в сім'ї: наприклад, розумна жінка, маючи науковий ступінь і досягши успіху в службовій кар'єрі чи бізнесі, не може говорити про те, що її б'є чоловік, який сам обіймає керівну посаду. А мати не може визнати, що її рідний син знущується над нею: вона, мовляв, «сама вина» в тому, що не догодила, не так виховала, не зберегла сімейного вогнища. Така позиція хибна. Ніхто, ніколи і ні за яких обставин не має стати жертвою домашнього насильства, бо насильство - це злочин. У суспільстві утвердилися й багато

інших стереотипів щодо насильства, які перешкоджають подоланню цього явища. А, мабуть, найбільше згубно впливають на суспільну думку уявлення про те, що поодинокі випадки агресії не є насильством. Насправді це не так. Прояви домашнього насильства мають циклічний характер: випадок насильства - примирення - заспокоєння - посилення напруги - і знову насильство. Кожного наступного разу цей цикл може скорочуватися в часі, а насильство - ставати більше інтенсивним та жорстоким [10, с. 38-53].

Найбільш гостро проблема насильства в сім'ї постає серед неповнолітніх громадян. Це пов'язано здебільшого з вразливістю та необізнаністю дітей. Вразливість дітей до насильства пояснюється їх фізичною, психічною та соціальною незрілістю, а також залежним становищем по відношенню до дорослих, незалежно від того, чи є це батьки, опікуни, вихователі, вчителі.

Згідно чинного законодавства, психологічне насильство в сім'ї проявляється в образах із використанням лайливих слів та криків, які принижують честь і гідність члена сім'ї, образливих жестах із метою приниження члена сім'ї або тримання його в атмосфері страху. Психологічне насильство проявляється також у брутальному ставленні до родичів чи друзів члена сім'ї; шкоди, що її спричинено домашнім тваринам; у знищенні, пошкодженні, псуванні або приховуванні особистих речей, предметів, прикрас тощо.

Ознаками такого насильства над дітьми можуть слугувати: замкнутість; демонстрація повної відсутності страху; невірноважена поведінка; агресивність, схильність до нищення й насильства; уповільнене мовлення, нездатність вчитися; уникання однолітків, бажання гратися лише з маленькими дітьми; занижка самооцінка; тривожність, страх іти додому; депресія, спроби самогубства; уживання алкоголю або наркотиків; психосоматичні хвороби, на кшталт болю в животі (неврастенії); нав'язливі страхи (фобії); насильство по відношенню до свійських тварин, та взагалі до більш слабших істот; почуття провини за отримання фізичних ушкоджень [8, с. 170].

Досить багато людей, над якими чинять насильство, не наважуються йому протистояти. Тим часом законодавство гарантує кожній особистості широкі права та свободи й захист від їх порушення. Закон «Про попередження насильства в сім'ї» передбачає і покарання осіб, які чинять насильство в сім'ї, і заходи щодо надання допомоги потерпілим.

Для допомоги потерпілим від домашнього насильства діють спеціальні кризові центри, а також центри медико-соціальної реабілітації. Працівники кризових центрів надають інформаційну, психологічну, педагогічну, медичну, юридичну допомогу особам, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї, а також тимчасовий притулок; повідомляють службі дільничних інспекторів міліції чи кримінальній міліції в справах неповнолітніх про виявлені факти реальної загрози застосування насильства в сім'ї або про факти вчинення такого насильства.

В центрах медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї постраждалим надають первинну медико-санітарну та психологічну допомогу,

психіатричну допомогу певних видів, а за потреби працівники центрів скеровують жертв насильства в сім'ї на відповідне даліше лікування; організовують надання їм юридичних консультацій; повідомляють про вчинене насильство в сім'ї службі дільничних інспекторів міліції чи кримінальній міліції у справах неповнолітніх [8, с. 137].

Отже, на підставі вищевикладеного, можна зробити висновки, що проблема насильства в сім'ї існує давно і у всіх країнах і відображає дисгармонію і перекося, існуючі у взаєминах у суспільстві. Гострота цієї проблеми свідчить про нездорову соціально-моральної обстановці. Насправді ми звикли бачити в засобах масової інформації, на телебачення і в кіно, різного роду насильство. Стали, ставиться до нього спокійно, і не помічати. Терпимість суспільства до всякого роду насильства, в тому числі і насильству в сім'ї - це, по суті, відмова від створення сучасного цивілізованого суспільства. Як ми бачимо, існують різні форми насильства в сім'ї: фізичне, сексуальне, психологічне, ізоляція, обмеження свободи пересування, економічне. При здійсненні медико-соціальної роботи з жінками та дітьми зазнали насильству в сім'ї, знімається психологічна напруга у даних осіб, відновлюється їх соціальний статус, виявляється своєчасна медична допомога. Взаємодія між державними установами, правоохоронними органами, органами охорони здоров'я, кризовими центрами має особливе значення. При цьому важливо, щоб всі ці структури працювали в тісному контактї, а постраждалі від насильства могли отримувати всебічну підтримку і своєчасну кваліфіковану допомогу. Спеціаліст соціальної роботи грає ключову роль у цьому процесі, оскільки саме він повинен здійснювати координацію державних і не державних установ, тільки таким чином, можливо, досягти бажаних результатів.

Список використаних джерел

1. Андрєєва Г.М. Соціальна психологія. Підручник для вищих навчальних закладів. - М.: Аспект Прес, 2000. - 376с.
2. Конституція України від 28.06.1996р. – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.11.2001 № 2789-III – [Електронний ресурс] – Офіційний WEB-портал – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>
4. Мартиненко А.В. Медико-соціальна робота: теорія, технології, освіту. - М.: Наука, 1999. - 240 с.
5. Насильство в сім'ї: особливості психологічної реабілітації/під ред. Н.М. Платоновой, Ю.П. Платонова. - СПб: Мова, 2004.-153с.
6. Насильство та соціальні зміни/За ред. Піксаковой М.М., Синельникова А. М.: Літограф, 2000.- 224 с.
7. Організація і зміст роботи щодо соціального захисту жінок, дітей і сім'ї. Т.С.Зубкова, Н.В. Тимошина: М., В «АкадеміяВ», 2003р.-213 с.

8. Соціальна робота з дитиною та сім'єю: посібник для вчителів, соціальних педагогів та фахівців органів охорони дитинства. Хессл С., Чечет В.В., Юсефссон К. та ін: сост. Бубен С.С. - Мінськ: Нар. Асвета, 2000. 176с.

9. Соціальному працівникові про проблему домашнього насильства/Под ред. Синельникова А. М. - М.: Університетська книга, 2001. - 128 с.

10. Шведова Н.О. Про насильство щодо жінок// Насильство і соціальні змінення. - №2-3. – 2000. - С.38-53.

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕОСУДНОСТІ, ЯК МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Панченко Р.

студент V курсу, групи ЮП-11с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін

та здоров'я людини

Терещенко А.В.

***Анотація.** В статті визначено сучасні проблеми застосування примусових заходів медичного характеру та розкрито кримінально-правову характеристику неосудності.*

***Ключові слова:** неосудність, примусові заходи медичного характеру, караність.*

Проблеми, пов'язані з інститутами Загальної частини кримінального права, завжди звертали увагу науковців. Особливої актуальності вони набули після прийняття нового Кримінального кодексу України. Питання визначення осудності і неосудності, щодо яких не вироблено одностайного підходу, посідає серед цих проблем одне із центральних місць. Теоретичний і практичний інтерес до них обумовлено зверненням до найбільш складної сторони суспільного життя й соціальної діяльності людей – їх здатності бути винними і кримінально відповідальними за свідому й вольову кримінально карану поведінку [1, с.212].

Сучасний етап розвитку суспільства вимагає більш глибокого вивчення індивідуальних характеристик особистості, особливого ставлення до людини, її життя і здоров'я, честі й гідності, недоторканності й безпеки, які відповідно до ст. 3 Конституції України є найвищою соціальною цінністю.

Людина і громадянин виступають активними учасниками суспільних відносин. У їх свідомості відбиваються явища об'єктивної реальності, які згодом знаходять своє вираження в певній поведінці.

Близько 170 років тому в західноєвропейській юридичній і психіатричній науці виникла проблема щодо альтернативи «осудний-неосудний». З'ясувалося, що є велика група осіб, які є осудними щодо вчиненого злочину, однак страждають на психічні аномалії, що певним чином впливають на їхню

поведінку. На цій підставі виникло дискусійне питання про так звану обмежену, зменшену, відносну, спеціальну, пограничну або часткову осудність, яке і на сьогодні остаточно не вирішено, навіть з прийняттям нового Кримінального кодексу України, нові норми якого визначають поняття особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, яка вчинила у стані неосудності та обмеженої осудності суспільне небезпечні діяння, а також яка вчинила злочин у стані осудності, але захворіла на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбуття покарання. Це питання пов'язано з осудністю, є надзвичайно складним, при його вирішенні можливі найрізноманітніші градації, проте складність проблеми лише доводить необхідність її поглибленого вивчення та розробки [2, с.241].

Інститути осудності і неосудності повинні розглядатися комплексно, в сукупності й нерозривно. Так, осудність виступає суб'єктивною передумовою винності і кримінальної відповідальності, неосудність – обставиною, що виключає можливість особи бути суб'єктом злочину, вину і кримінальну відповідальність за вчинене діяння. Вивчення цих явищ саме в нерозривному зв'язку дає змогу продовжити поглиблене їх опрацювання в комплексному й міждисциплінарному аспектах і втілити отримані результати у практику

Осудність - це нормальний психічний стан особи (людини). Осудність характеризується двома критеріями: юридичним і психологічним [3, с. 38-41].

Для повноти розкриття цієї проблеми необхідно зазначити, що існує ще й обмежена осудність. Обмежена осудність у різних варіантах визнається кримінальним законодавством Німеччини, Італії, Данії, Фінляндії, Швейцарії, Японії.

І хоча, важко погодитися з усіма запропонованими авторськими варіантами назв, слід зазначити, що деякі юристи, як, наприклад, П. П. Музика, К.Х. Антонян, С.В. Бородін, А. В. Наумов, визнають поняття «обмежена та «зменшена» щодо осудності особи як «тотожні». На погляд автора цієї роботи, це невірне тлумачення. За тлумачним словником української мови: «Обмежений — з вузьким кругозором, інтересами, обмежений у якомусь відношенні; зменшений — зроблений меншим».

Отже, вищезазначені поняття не тотожні, й відповідно поняття «зменшена осудність» щодо особи застосовувати недоцільно, як стверджують деякі автори», оскільки судам при призначенні покарання необхідно буде враховувати всі обставини, а саме: особистість злочинця та обставини справи, наприклад: для призначення покарання менше нижчої межі або переходу до іншого, більш м'якого виду покарань, ніж передбачено санкцією статті [4, с. 189].

Примусові заходи медичного характеру є одним із видів психіатричної допомоги громадянам, які страждають на психічні розлади. Крім зазначених у ст. 92 Кримінального Кодексу України, іншими видами такої допомоги є: психіатричний огляд, добровільна госпіталізація особи до психіатричного закладу, поміщення особи до психоневрологічного закладу для соціального захисту або спеціального навчання, переведення особи із цього закладу до будинку-інтернату (пансіонату) для громадян похилого віку та інвалідів.

Головна відмінність примусових заходів медичного характеру від інших видів психіатричної допомоги полягає у тому, що лише перші застосовуються до осіб, які визнані судом неосудними чи обмежено осудними у зв'язку із вчиненням ними суспільне небезпечного діяння, передбаченого Кримінальним Кодексом.

Примусові заходи медичного характеру — це надання за рішенням суду психіатричної допомоги в примусовому порядку особі, яка вчинила суспільно небезпечну дію (бездіяльність), що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною Кримінального Кодексу України, з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільне небезпечних діянь. Ці заходи не є кримінальним покаранням [5, с. 38-41].

Розвиток інституту примусових заходів медичного характеру і примусового лікування у світових масштабах та у масштабах України мав такі особливості:

а) генезис цього інституту відбувався паралельно та у взаємозв'язку не тільки з генезисом інститутів осудності (обмеженої осудності) та неосудності, а й з генезисом теоретико-прикладних поглядів на злочин і покарання взагалі; б) в історичному плані первинним і більшим за обсягом було законодавче регулювання положень про примусові заходи медичного характеру, ніж законодавче регулювання примусового лікування; в) остаточне оформлення досліджуваних заходів примусу в межах єдиного кримінально-правового інституту відбулося тільки у КК України 2001 р.

Звернення до іноземного досвіду нормотворчості дозволяє стверджувати, що в кримінальному законодавстві зарубіжних країн примусові заходи медичного характеру та примусове лікування: а) найбільш помірковано і цивілізовано застосовуються у державах романо-германської та англо-американської правових сімей [6, с.83-86].

У більшості з проаналізованих нами кримінальних кодексів держав романо-германської правової системи законодавці звертають увагу на різного роду психічні відхилення, які зменшують можливість особи повною мірою забезпечувати свідомо-вольовий контроль за своєю поведінкою, проте не виключають її осудності. Для позначення такого явища одні законодавці використовують, як правило, терміни «обмежена осудність» чи «зменшена осудність», інші, уникаючи конкретних термінів, просто дають визначення цього поняття та його кримінально-правових наслідків. При цьому істотні ознаки цього поняття в принципі подібні, а розбіжності носять переважно термінологічний характер. Аналогічними є і кримінально-правові наслідки вчинення злочину особою, яка не могла повною мірою забезпечувати свідомо-вольовий контроль за своєю поведінкою [7, с. 69-70].

На підставі досліджень, а також виходячи з принципу презумпції психічного здоров'я людини, слід визнати, що чинним кримінальним і кримінально-процесуальним законодавством передбачено систему норм, спрямованих на об'єктивне й гуманне вирішення питань, пов'язаних із забезпеченням інтересів осіб, які вчинили суспільно небезпечні діяння, страждаючи на психічні хвороби або маючи інші психічні розлади, що

зумовлюють потребу в застосуванні примусових заходів медичного характеру чи примусового лікування [8, с.86].

Звичайно, в межах цього дослідження неможливо охопити всі аспекти обраної теми, проте окремі його положення та узагальнення можуть бути використані як підґрунтя для подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Антонян Ю. М. Насилие. Человек. Общество: [монография] / Ю. М. Антонян. – М. : ВНИИ МВД России, 2001. – 247 с.
2. Антонян Ю. М. Криминальная патопсихология / Ю. М. Антонян, В. В. Гульдан. – М. : Наука, 1991. – 246 с.
3. Верещак В. М. Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування / В. М. Верещак // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 10. – С. 38–41.
4. Хавронюк М.І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації: моногр. / Хавронюк М.І. К.: Істина, 2005. 264 с.
Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 3 вид., перероб. та доп. – К.: Атіка, 2003. – С. 637.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 3 вид., перероб. та доп. – К.: Атіка, 2003. – С. 637.
6. Кримінальне право України. Загальна частина Підручник За редакцією професорів В. В. Сташиса, В. Я. Тація 4-те видання, перероблене і доповнене Харків«Право»2010. - С.83-86.
7. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / За ред. М.Бажанова, В. Сташиса, В.Я. Тація.-К.-Х.: Юрінком Інтер, 2002. - С. 69-70.
8. Селецький С.І. - Кримінальне право України. Особлива частина. К.: ЦУЛ. 2008. - 496 с.

АКТУАЛЬНІСТЬ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СПАДКОВИХ ВІДНОСИН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄС

Білокінь О.

студентка І курсу, групи ЮП – 11 с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к. і. н., доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Крайсвітня Ю. В.

Спадкове право є одним із найцікавіших юридичних напрямів, оскільки належить до найдавніших галузей права і міцно пов'язано з національними правовими традиціями кожної окремої країни. Водночас, спадкове право є тією

галуззю, що зачіпає інтереси практично кожного члена суспільства, що набуває особливого значення в умовах активізації міграційних процесів в Європі.

Становлення в Україні ринкових економічних відносин зумовлює необхідність кардинального реформування як цивільного законодавства в цілому, так і окремих його складових, зокрема спадкового права як підсистеми цивільно-правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері спадкування. Надзвичайно важливим у науковому обґрунтуванні відповідних законодавчих реформ являється досвід провідних європейських держав, близьких до України за формою правління та типом правової системи.

Стосовно спадкових відносин в Україні, як у Німеччині та Франції передбачено порядок спадкування за заповітом та за законом, хоча у Франції спадкування за заповітом відсутнє у категорії судачових відносин та віднесено до не договірних зобов'язань.

Заповіт займає особливе місце у системі спадкування. Проте, можемо відмітити той факт, що в Україні має місце письмова форма складання заповіту, тоді як норми німецького цивільного права допускають і усну форму останнього волевиявлення у присутності трьох свідків. Складання заповіту у Франції можливе двома шляхами – власноруч (від руки) та простою письмовою формою за допомогою технічних засобів. Що ж стосується порядку посвідчення заповіту, то він є подібним і значна роль при цьому відводиться нотаріусу [3, с. 255].

У спадкуванні за законом між нормами цивільного права України, Німеччини та Франції також існують певні розбіжності. Якщо в Україні та Франції є чітко визначена кількість черг спадкоємців за законом, то у Німеччині вона є необмеженою. В основі системи парантелл було прагнення німецького законодавця створити такий порядок спадкування, при якому приватна власність окремих осіб залишалась би у приватних руках, тобто залишалась у межах як заведено широкого кола родичів померлого та зберігалась би від роздріблення. При спадкуванні за законом Французький цивільний кодекс виходить з єдності спадкування як наслідку спільності майна. Він скасовує будь – які відмінності між майном, придбаним у період шлюбу, та розподіленім майном подружжя, майном, яке дійшло до спадкодавця по батьківській або по материнській лінії. Проте є винятки з цього правила. У французькій юридичній літературі його називають правилом «про тріщину». У випадках, коли спадщина переходить до низхідних або до бокових родичів, вона поділяється на дві рівні частини. Половина поступає до родичів по батьківській лінії, а половина – по материнській [1, с. 345].

Нині для України гармонізація національного законодавства з європейським та міжнародним правом має особливу значущість і актуальність, оскільки з цим процесом пов'язане не тільки створення правової бази для майбутнього вступу до ЄС, а й досягнення інших важливих для нашої держави цілей, а саме: створення підґрунтя та рушійної сили правової, адміністративної та судової реформи в Україні; наближення України до повного виконання своїх зобов'язань за УПС як етапу на шляху поступової інтеграції до ЄС; створення стимулів для здійснення економічних реформ, підвищення

конкурентоспроможності економіки та сприяння залученню іноземних інвестицій в Україну; розвиток зовнішньої торгівлі між Україною та ЄС, оскільки зі створенням зони вільної торгівлі для них діятимуть рівні правила; подальша демократизація суспільних процесів, розбудова основних засад функціонування громадянського суспільства відповідно до європейських стандартів [2, с. 3-4].

Таким чином ключовим елементом успішної інтеграції України до ЄС є досягнення певного рівня узгодженості законодавства нашої країни з правовими нормами Євросоюзу. Для цього необхідно створити такі юридичні норми, які здатні забезпечити однакове регулювання наявних у європейських державах суспільних відносин. При цьому варто зауважити, що така робота сприятиме розвитку міжнародного співробітництва, попередженню виникнення різного роду юридичних колізій.

Аналіз діяльності з приведення національного законодавства у відповідність до Європейського права однозначно свідчить про наявність об'єктивних труднощів у даному процесі. Намагаючись будь-що прискорити процес входження до європейських структур, Україна фактично зобов'язалась у надзвичайно стислі строки здійснити докорінну перебудову національного законодавства. Адже від цього значною мірою залежать ефективність співробітництва України з країнами Європи та світу, а також її міжнародний авторитет [4, с. 102].

Отже, створюючи національну державну правову систему у відповідності до норм ЕС, необхідно одночасно із адаптацією вже існуючих законів приймати нові, узгоджені із правовим полем ЄС, законодавчі акти. Роль найвищого законодавчого органу країни у цьому процесі абсолютна. Беззаперечним є і те, що процес гармонізації законодавства України вимагає злагодженої співпраці всіх гілок влади.

Список використаних джерел

1. Бірюков І. А. Цивільне право: Особлива частина. / І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїка, В. М. Співак – К.: Консул, 2009. – 432 с.
2. Гальчинський А. С. Стратегія євроінтеграції та питання участі України у формуванні єдиного економічного простору (аналітичні оцінки). / А. С. Гальчинський – К.: НІСД, 2003. – С. 3 – 4.
3. Шахрайчук І. А. Спадкове право України: Навч. посіб. / І. А. Шахрайчук – Донецьк.: ДНУ, 2009. – 412 с.
4. Шимон С. І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн. Навч. посіб. (Курс лекцій). – К.: КНЕУ, 2012. – 220 с.

ПРОБЛЕМИ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ В УКРАЇНІ

Булига С. О.

студентка I курсу, групи ЮП-11с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

Старший викладач кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Северин Юрій Вікторович

Анотація: автором розглянуто проблеми спадкування за заповітом.

Ключові слова: спадкування, заповіт, спадкове право.

Після смерті громадянина всі його майнові права та обов'язки, а також деякі його немайнові права переходять до інших осіб. Такий перехід майна померлого до іншої особи або інших осіб називається спадкуванням.

Умови та порядок спадкування регламентуються рядом цивільно-правових норм, що в своїй сукупності складають окремий інститут цивільного права – спадкове право.

Кожний дієздатний громадянин може за життя визначити долю належного йому майна на випадок смерті. Таке розпорядження зроблене у встановленій законом формі називається заповітом.

Заповіт - це угода яка виражає волю однієї особи і здійснюється нею особисто щодо подальшої долі свого майна після своєї смерті або ж це особисте розпорядження громадянина на випадок смерті з зазначенням кола спадкоємців яке має бути виражене в письмовій нотаріальній формі. За своєю юридичною природою заповіт є односторонньою угодою. У цій угоді знаходиться відображення волевиявлення лише однієї особи - заповідача. Внаслідок такого одностороннього волевиявлення після смерті заповідача у певних осіб, які були згадані у заповіті, як правило, виникає право на одержання спадщини. На дійсність заповіту не впливає той факт, що спадкоємець за заповітом не лише не висловлював під час складання заповіту згоди на прийняття спадщини, а навіть й не знав про те, що на його користь складено заповіт.

На сьогоднішній день виникає багато проблем щодо спадкування за заповітом, саме тому велика кількість науковців присвячують даному питанню свої роботи. До них можна віднести таких вітчизняних вчених, як: Дзера, Панченко, Стефанчук, Фурса, Клименко, Рябовська, Карамаза, Харитонов, Саніахметова, Баладіна, Гавриш, Заїка, Ковальчук, Мельник, Сураєв, Мельник, Фомін та інші. В їх працях досліджуються проблемні аспекти стосовно спадкування за заповітом, а саме: заповіту подружжя, з умовою, секретному, посвідченню заповітів, обов'язковій частці та спадкоємцям обов'язкової частки у заповіті. Саме про зазначені проблемні моменти й буде йтися мова далі.

Як відомо, заповіти підлягають нотаріальному посвідченню, державними нотаріусами, але законодавець передбачив вичерпний перелік кола осіб, які також можуть посвідчувати заповіти (головний лікар, його заступник, капітан

судна, начальник експедиції, командир (начальник) військових частин, начальник слідчого ізолятору). Проте спілка авторів Клименко О.М., Фурса С.Я., Фурса Є.І., Рябовська С.Я., Карамазова О.О. зазначають, що потрібно позбавити права посвідчувати заповіти подружжя капітанам кораблів, начальникам експедицій, командирам (начальникам) військових частини та начальникам слідчих ізоляторів, оскільки на кораблі, у військовій частині тощо знаходиться лише один з подружжя, що в свою чергу це буде викликати певні труднощі при посвідченні. І у цьому випадку доцільно було б складати особистий заповіт кожного з подружжя окремо на ту частину майна, яка йому належить.

В заповіті подружжя, законодавець передбачає, що у разі смерті одного з подружжя інший позбавляється права розпоряджатися заповідальним майном (продати чи заповісти іншій особі, ніж та, яка визначена в заповіті), але з цим положенням ми не погоджуємося, оскільки дана ситуація не лише обмежує правоздатність (одного з подружжя), а може й у певних випадках залишити без засобів до існування заповідача. З огляду на це, потрібно було б не позбавляти права розпоряджатися хоча б своєю часткою майна одного з подружжя після смерті іншого, так як це може призвести до вище зазначених наслідків.

У чинному законодавстві ст. 1241 ЦК України передбачено перелік осіб, які підлягають обов'язковій частці у спадкуванні, з цього випливає, що неповнолітні або непрацездатні діти спадкодавця, непрацездатні батьки та один з подружжя, що залишився після смерті іншого, незалежно від змісту заповіту мають право на отримання в порядку спадкування обов'язкової частки, яка б належала кожному з них при спадкуванні за законом. У даному випадку можна зазначити, що законодавець нехтує волею заповідача, оскільки спадкодавець за своєю волею обирає своїх спадкоємців і якщо він не наділяє в своєму посмертному розпорядженні вище зазначених осіб, то для цього можуть існувати певні підстави. На нашу думку, в даній ситуації слід запровадити вичерпний перелік осіб, які не могли б успадковувати обов'язкову частку (наприклад, особи, що зловживають алкогольними, токсичними чи наркотичними речовинами; вчинили злочин, проти здоров'я, честі та гідності людини, тощо).

Дискусійним є також предмет обов'язкової частки, а саме її розмір. Наша концепція обґрунтовується встановленням різних розмірів обов'язкової частки залежно від рівня матеріальної забезпеченості спадкоємців. Зокрема, пропонуємо підвищити для непрацездатних спадкоємців розмір частки до повної долі, яку б вони отримали за законом, а працездатним - надавати половину від законної частки. Цивільний кодекс України не сприйняв диференційованого підходу, встановивши, що обов'язкова частка повинна дорівнювати половині частки, яка належала б обов'язковим спадкоємцям у разі спадкування за законом. Тому правильним являється думка про потребу надати суду право зменшувати чи збільшувати дану частку в спадщині тільки в окремих, виключних випадках.

Отже, з вище зазначеного, можна зробити висновок, що інститут спадкування за заповітом не є досконалим та потребує багато змін і доповнень

для усунення його недоліків не лише в теоретичних аспектах, а й в практичних. Оскільки, від цього залежить не лише реалізація волі заповідача, а й доля спадкоємців.

Список використаних джерел

1. Берестова І. Е. Цивільне право України. Особлива частина. Договірні зобов'язання: Навч. Посібник. / І. Е. Берестова. – К.: НАВСУ, 2013. – 348 с.
2. Васильченко В.В. Коментар та постатейні матеріали до законодавства України про спадкування. / В.В. Васильченко. – Х.: Одиссей, 2007. – 480 с.
3. Васькович Й. Спадкування за заповітом: проблеми вікового цензу // Право України. / Й. Васькович. – 2008. – №4. – С. 121-123.
4. Васькович Й., Тюрін Ю. Чи потребує спадкове законодавство подальшого вдосконалення? / Й. Васькович, Ю. Тюрін // Юридична Україна. – 2008. – №5. – С. 89–91.
5. Жук Л. Виконавець заповіту: порівняльний аспект / Л. Жук // Юриспруденція: теорія і практика. – 2008. – №3. – С. 34–37.
6. Мельник М., Новели спадкування за заповітом у новому Цивільному кодексі України / М. Мельник // Право України. – 2004. – №4. – С. 36–39.
7. Туровський М.П. Спадкування за новими нормами Цивільного кодексу / М.П. Туровський // Правова освіта. – 2004. – №1. – С. 12-15.
8. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗЛОЧИННОСТІ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА ФАКТОРІВ, ЩО ЇЇ ВИЗНАЧАЮТЬ (ЗА ДАНИМИ І КВАРТАЛУ 2015 РОКУ)

Зосім В.

студентка І курсу, групи ЮП - 11
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к. і. н., доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини
Крайсвітня Ю. В.

Розгляд питання на нашу думку слід почати з визначення основних понять. Так, під динамікою злочинності зазвичай розуміють показник, який відображає зміну її рівня та структури протягом того чи іншого [2].

Аналіз статистичних даних за перший квартал 2015 р. свідчить про різке зростання злочинності в регіоні. Усього за три місяці поточного року зареєстрували майже дві тисячі важких злочинів, а це на 70% більше, ніж торік. Зокрема зареєстровано понад 5,5 тисяч кримінальних правопорушень. У порівнянні з 2014 роком майже на 70 % збільшилась кількість тяжких та

особливо тяжких злочинів (zareєстровано понад 1900). На третину збільшилась кількість навмисних вбивств. У минулому році було 17, сьогодні маємо 22. І хоч 20 вбивств вдалося вже розкрити, динаміка їх зростання потребує негайної профілактичної реакції не лише з боку міліції, а й усього суспільства. Окрім того, більше ніж на 40 % збільшилась кількість крадіжок майна (більше 3050 фактів). Третина злочинів розкрита. Над розкриттям інших працюють оперативники [1].

За інформацією, наданою правоохоронними органами, останнім часом постерігається активізація квартирних злодіїв. З початку року в області zareєстровано понад 210 фактів, що на третину більше, ніж у минулому році (у 2014 році їх було 154). Занепокоєння викликають грабежі, яких zareєстровано понад 150 (в минулому - 131) та розбої, яких сталося 37 в області (в минулому – 27). Збільшилась і кількість злочинів, пов'язаних з незаконним обігом зброї. Лише за цей короткий період zareєстровано 76 таких фактів, що на 80% більше ніж торік (42). Актуальним залишається розкриття злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням автотранспортом. З початку року таких правопорушень zareєстровано 65 (на рівні з минулим роком) [1].

Як бачимо ситуація невтішна. Які ж причини подібної динаміки? Дослідники виділяють дві групи факторів, які на неї впливають. До першої відносять причини та умови злочинності, демографічну структуру населення й інші соціальні процеси й явища, що впливають на злочинність. До другої – зміни кримінального законодавства, що розширюють, або звужують сферу злочинних діянь [2].

Стосовно ситуації у Полтавській області визначальними є фактори першої групи: суттєве зниження життєвого рівня населення, переміщення значних груп населення зі східних областей України, серед яких є й особи з кримінальним минулим, або схильні до протиправної поведінки. В умовах великих соціальних потрясінь та економічної кризи, які Україна переживає нині люди зважуються на злочин простіше [1].

Не дивлячись на сумну статистику в цій ситуації можна виділити і позитивні риси. Цього року для ефективної боротьби зі злочинністю з державного і місцевого бюджету було виділено вдвічі більше коштів. Також місцева влада і правоохоронні органи спланували багато новацій, що мають сприяти підвищенню ефективності діяльності з протидії злочинності. До співпраці з правоохоронцями долучилися громадські організації та небайдужі громадяни. Останні формують патрульні групи, які слідкують за дотриманням правопорядку на вулицях нашого міста. Один із методів протидії злочинності полягає у впровадженні сучасної системи підтримки управління нарядами, тим більше, що такий досвід існує вже у містах-мільйонниках. У Полтаві також планується створення спеціального кол-центру і диспетчерської.

З метою профілактичної роботи з молоддю, яка найбільше схильна до протиправної поведінки, Головне управління юстиції у співпраці з Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту виконавчого комітету Полтавської міської ради систематично проводять тематичні лекції, розміщують в Інтернеті інформацію, відеоматеріали, підготували і

опублікували буклети «Особливості адміністративної та кримінальної відповідальності неповнолітніх» [3].

Разом із місцевими активістами, правоохоронці провели 50 рейдів у Полтаві, спрямовані проти продажу неповнолітнім алкоголю та сигарет. Під час цих заходів, вдалося виявити недобросовісних продавців – міліціонери склали 40 адміністративних протоколів [3].

Отже, складна ситуація у країні й місті, яка спровокувала зростання злочинності, посприяла мобілізації спільних зусиль та спонукала активних і свідомих полтавців до об'єднання та активної співпраці з правоохоронними органами для більш ефективної протидії протиправній поведінці в регіоні.

Список використаних джерел

1. Динаміка до зростання злочинності // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://np.pl.ua/2015/04/na-poltavschyni-zrosla-zlochynnist-ta-zbilshylasya-kilkist-navmysnyh-vbyvstv/>
2. Кримінологія: навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов., О. М. Джужа. - К.: Вид.: Паливода А. В., 2006. – 264 с.
3. На Полтавщині зріс рівень злочинності // [Електронний ресурс] – Режим доступу :<http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/poltava/uk/publish/article/190524;jsessionid=56B941E11B8F70A697EF7F71E70FD764>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Кікіна С. А.

Студент I курсу групи ЮП-11с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к. е. н, доцент кафедри інформаційних
технологій, економіки та менеджменту

Свічкач Віталій Анатолійович

Анотація: Здійснено аналіз правового регулювання ЗЕД України з ЄС. Розглянуто завдання включення України в світове товариство та механізми, що цьому сприяють.

Ключові слова: Зовнішньоекономічна діяльність, Європейський Союз, інтеграція, господарські зв'язки

За сучасних умов економічного розвитку України зовнішньоекономічні відносини — одна з найважливіших сфер її діяльності. Думаю, що створення і розвиток цих відносин з усіма країнами Європейського світу, і особливо з найбільш розвинутими, сприятиме інтернаціоналізації виробництва, підвищенню рівня його технології та якості продукції. Тільки цим шляхом Україна зможе інтегруватися в Європейський і світовий ринок. Тож великої актуальності набуває формування механізму зовнішньоекономічних зв'язків та створення правових засад функціонування системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в Україні, визначення функцій та

повноважень окремих органів влади у реалізації державної політики в сфері зовнішньоекономічних зв'язків.

Варто відмітити, що серед комплексу невідкладних завдань щодо забезпечення ефективного включення України у світове господарство і міжнародне співробітництво, першочергове значення має формування механізму зовнішньоекономічних зв'язків, його теоретична розробка та практичне втілення в життя. При цьому йдеться про створення фактично нового механізму, який має регулювати взаємовідносини України з навколишнім світом на принципово нових засадах.

Під механізмом зовнішньоекономічних зв'язків розуміють сукупність конкретних їх форм, а також систему правових, організаційно-управлінських та фінансово-економічних важелів, які забезпечують ефективну взаємодію національних народногосподарських комплексів із світовими з метою прискорення розвитку продуктивних сил країни та підвищення соціально-економічних показників життя її громадян.

Виходячи з принципу міжнародного поділу праці, геополітичного становища України, характеру розвитку її продуктивних сил, існуючих науково-технічного та ресурсного потенціалів, механізм зовнішньоекономічної діяльності, що формується в країні, необхідно орієнтувати на реалізацію головної стратегічної мети в сфері зовнішньоекономічної політики — інтеграцію народногосподарського комплексу України у світову господарську систему. Ця інтеграція передбачає досягнення таких цілей:

- формування розвинутої ринкової системи господарства, яка базувалася б на загальноприйнятих у світовій практиці принципах, нормах та економічних механізмах;

- використання можливостей світового ринку для структурної перебудови національного господарства;

- перетворення зовнішньоекономічної сфери в активний фактор динамічного та високоефективного економічного зростання.

Щодо створення нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності, то слід сказати, що на сучасному етапі розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України воно має відіграти важливу роль у зміцненні конкурентоспроможності вітчизняної економіки, її інноваційному відновленні, утвердженні сприятливого інвестиційного й підприємницького клімату, інституційною основою якої виступають система нормативно-правових джерел і сукупність органів, що виконують функції зі створення, реалізації та контролю виконання нормативно-правових актів.

Особливої значущості розвиток правової основи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності набуває з огляду на основні напрямки зовнішньоекономічної і політичної стратегії України, які передбачають інтеграцію до ЄС та ЄП, а значить - лібералізацію відносин національних суб'єктів господарювання з їхніми іноземними контрагентами. Це обумовлюється, по-перше, необхідністю змін у принципах функціонування системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, а по-друге, - вимогою узгодження вітчизняної законодавчої бази

зовнішньоекономічної діяльності з відповідними нормами законодавств інших країн. До проблем, які можна визначити у зв'язку з цим, слід також віднести відсутність в країні належного нормативного підґрунтя для здійснення низки видів зовнішньоекономічної діяльності, зокрема в сфері руху капіталів, торгівлі об'єктами інтелектуальної власності та ін.

На відміну від раніше діючої системи державного адміністрування у зовнішній економічній сфері сьогодні повинен забезпечуватися абсолютний пріоритет товарно-грошових, тобто економічних важелів у регулюванні даної сфери діяльності. Саме вони в країнах з ринковою економікою є основними елементами механізму управління господарською діяльністю як на національному, так і на міжнародному рівнях. Тому при розробці нового механізму зовнішньоекономічних зв'язків необхідно відмовитися від старої методологічної основи регулювання цих процесів.

В основу функціонування механізму зовнішньоекономічної діяльності повинні бути покладені принципи демократизації, демонополізації зовнішніх економічних зв'язків, які передбачають максимальне скорочення адміністративних обмежень на експорт, імпорт, підвищення ролі митного та валютного регулювання народних господарських зв'язків, надання об'єктам зовнішньоекономічної діяльності широкої самостійності згідно з міжнародною практикою. Водночас зовнішня економічна політика має відповідати національним інтересам держави, забезпечувати взаємовигідне співробітництво з іноземними партнерами, стимулювати конкуренцію між учасниками зовнішньоекономічної діяльності з метою підвищення якості продукції та послуг на українському ринку.

В сучасних умовах інтеграції України у світову і європейську економічну систему, встановлення нової якості стосунків з традиційними партнерами пострадянського простору і освоєння Україною далеких ринків Азії, Африки і Латинської Америки, удосконалення нормативно-правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності та її регулювання державою набуває особливої гостроти. І тільки шляхом формування ефективного механізму зовнішньоекономічної діяльності та створення досконалої правової бази, що забезпечувала б регулювання зовнішньоекономічної діяльності, - можна досягти вирішення набутих проблем у сфері зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Список використаних джерел

1. Алієва-Барановська В. М. Право зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, Г. В. Бабіч, І. І. Дахно. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 423 с.
2. Ашурков О. О., Овчаренко Р. В. Проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності // Вестник ИЭПИ НАН Украины. — 2010. — № 1. — С. 44–52.
3. Вишняков О. К. Правове забезпечення зовнішньоекономічної інтеграції України / О. К. Вишняков. – О. : Юридична література, 2007. – 286 с.

4. Європейський вектор економічного розвитку = European vector of economic development : зб. наук. пр. / за заг. наук. ред.: А. О. Задой, В. М. Тарасевича ; Дніпропетр. ун-т економіки та права. — Д., 2005. — 275 с.

5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : підруч. для студ. вищ. навч. закладів екон. спец. / І. В. Багрова, Н. І. Редіна, В. Є. Власюк, О. О. Гетьман ; за ред. І. В. Багрової ; Дніпропетр. держ. фінансово-екон. ін-т. — Д., 2002. — 584 с.

6. Коваль Л. В. Проблеми та напрями вдосконалення законодавства України в сфері зовнішньоекономічних відносин [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http // www.rusnauka.com/5-SWMN-2012/Economics /15-101303.doc/htm](http://www.rusnauka.com/5-SWMN-2012/Economics/15-101303.doc/htm)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДИТИНСТВА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Коваленко Н.

студентка І курсу, групи ЮП-11 с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к. і. н., доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини

Крайсвітня Ю. В.

Забезпечення прав дитини є глобальною проблемою сучасності, адже діти відіграють визначальну роль у гарантуванні життєздатності суспільства та прогнозуванні його розвитку. Від цілеспрямованості державної політики у сфері охорони дитинства залежить майбутнє держави у цілому.

Правовий захист дітей являє собою систему заходів правового, організаційного, фінансового плану, спрямовану на забезпечення безпеки їх повсякденного життя і призначену для здійснення допомоги дітям, які з різних причин залишились позбавленими (повністю або частково) тих пільг і послуг, які необхідні для їх нормального розвитку. Дитина повинна бути забезпечена можливістю здійснення її прав, які встановлені Конституцією України, Конвенцією про права дитини, Цивільним кодексом України, іншими правовими актами, визнаними в Україні.

Нині в Україні головним чинником у механізмі забезпечення прав дитини є Конституція. У нашій країні не існує спеціального законодавства для неповнолітніх – їх права виділені окремими статтями Сімейного, Цивільного, Кримінального та Кримінально-Процесуального кодексів України, а також регулюються окремими законами, такими як закони «Про охорону дитинства», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про попередження насильства в сім'ї» та ін.

У контексті розгляду прав дітей, доцільним видається звернути увагу на дослідження «Права дітей в Україні: реалії та виклики після 20 років Незалежності», проведеного Українським інститутом соціальних досліджень

ім. О. Яременка у квітні 2012 року. Зокрема, результати дослідження свідчать: про права, які дитина має у школі (навчальному закладі) батьки не розповідають – 22 % опитаних; про права, які дитина має у сім'ї – 22 %; про права, які дитина має на захист від насильства, експлуатації тощо – 31 %; про права, які дитина має у сфері медичного обслуговування – 26 % [8, с. 89]. Таким чином, однією з проблем є недостатнє інформування дітей про їхні права.

У сфері охорони дитинства впродовж останніх років реалізується низка державних цільових соціальних програм: Загальнодержавна програма «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 р.; Державна цільова соціальна програма розвитку позашкільної освіти на період до 2014 р.; Державна цільова соціальна програма розвитку дошкільної освіти на період до 2017 р. [10, с. 4]; Державна цільова соціальна програма розвитку виробництва продуктів дитячого харчування на 2012 – 2016 рр.; Загальнодержавна програма забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009–2013 рр.; Державна цільова соціальна програма реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на період до 2017 р.; Державна цільова соціальна програма подолання та запобігання бідності на період до 2015 р. тощо.

Незважаючи на різноманітність й стратегічну доцільність цих програм, більшість заходів, передбачених у них, залишаються нереалізованими, відтак у результаті вдається досягти лише частини задекларованих цілей. Основними причинами такого стану речей, на нашу думку, є: по-перше, недостатнє фінансування ухвалених програм; по-друге, незлагоджена координація між виконавцями програми; по-третє, відсутність дієвого моніторингу якості та результатів виконання програм, який часто зводиться лише до подачі щоквартальних (чи піврічних) звітів про виконання програми; по-четверте, відсутність механізму відповідальності державних службовців за невиконання конкретних пунктів програми.

Основні підходи до осмислення та реалізації прав дітей, визначених міжнародними нормами та вітчизняним законодавством, в Україні упродовж останнього часу істотно змінилися. Це пов'язано з розвитком державної політики у сфері охорони дитинства, удосконаленням національного механізму контролю за дотриманням чинного законодавства у сфері охорони дитинства, становленням інституцій соціально-правового захисту дітей та багатьма іншими чинниками. Однак, попри досягнуті результати у цій сфері нагромадилися проблеми, які так і не були розв'язані впродовж попередніх років через низку суб'єктивних та об'єктивних причин і потребують першочергового розв'язання.

Аналіз становища дітей за період 1991–2012 рр., результати виконання Конвенції ООН про права дитини показують, що сьогодні в Україні існують наступні проблеми у сфері охорони дитинства. Соціально-правовий захист дітей в Україні не відповідає міжнародним нормам та потребам сьогодення. Зокрема, існує низка неузгодженостей з міжнародними нормами щодо

усиновлення, реєстрації дитини відразу після народження [2]. Одним із нагальних питань в Україні у сфері соціально-правового захисту дітей є створення притулків для дітей раннього віку (0–3 рр.) за аналогією до притулків для дітей (3–18 рр.), однак з підпорядкуванням їх Міністерству охорони здоров'я України.

Особливо турбує питання захисту житлових та майнових прав дітей. Нормативно-правове регулювання та практична управлінська діяльність державних органів із забезпечення дотримання прав дітей на нерухоме майно в Україні не узгоджені. Низький рівень поінформованості щодо юридичних та правових аспектів захисту прав дітей, недостатність законодавчо визначених і закріплених у практиці механізмів його здійснення, не відрегульована система контролю як за діяльністю батьків чи осіб, що їх замінюють, так і державних органів, призводить до неефективності у діях державних структур, а тому й неналежного забезпечення майнових прав дітей на місцевому рівні [5]. А це вимагає комплексного вдосконалення управлінської системи захисту майнових прав дітей та відповідного закріплення її у правовій системі держави. Слід посилити відповідальність органів опіки та піклування щодо захисту та збереження житлових та майнових прав дітей, а також запровадити практику створення регіональних реєстрів майна та житла дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Таким чином, законодавче закріплення механізмів забезпечення та захисту прав дітей, наявність ефективних форм та методів соціально-правового захисту дітей, а також відповідний рівень професійної компетентності державних службовців, які працюють у зазначеній сфері дозволять вирішити проблеми зазначені проблеми та вивести справу захисту інтересів дітей на новий якісний рівень.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр.
2. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 № 789-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/995_021.
3. Україна. Закони. Про охорону дитинства від 26.04.2001 № 2402-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/2402-14.
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/2947-14.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/435-15.
6. Кривачук Л.Ф. Державна політика в сфері охорони дитинства в Україні: формування та реалізація / Л.Ф. Кривачук : монографія. (Львів, 21 травня 2014 р.), виголошена автором на науково-практичному семінарі на тему Захист прав дітей. – Л. : ЛДФА. – 480 с.
7. Коталейчук С. П. Правова захищеність неповнолітніх в Україні: міф чи реальність / Коталейчук С. П. – К: Атіка, – 2014. – 326 с.

8. Масловець Л. Законодавство і діти / Л. Масловець // Нотаріат для вас. - № 12. – 2014. – 288 с.

9. Золоедова Т.О. Захист прав дітей крізь призму законодавчих прогалин / Т.О. Золоедова // Фінансовий контроль. – 2014. – № 6. – С. 58 – 59.

10. Пашковська Т. Права дитини в Україні / Т. Пашковська // Юридична газета. – 2013. - № 18. – С. 4 – 7.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Лобач О.

Студентка V курсу
групи ЮПз – 11с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
та здоров'я людини

Поліщук Т. В.

Інтеграція України до світової економічної системи стимулює розвиток міжнародних господарських зв'язків, біржової торгівлі, зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємництва. З поступовим переходом України до ринкової економіки і розвитком біржової торгівлі постає необхідність у вдосконаленні українського біржового законодавства.

Розвиток ринкової системи господарювання в Україні неможливий без таких інститутів обміну, як товарні біржі. На сьогоднішній день в Україні зареєстровано майже 500 універсальних, фондових, товарно-сировинних і агропромислових бірж, що значно більше, ніж в країнах із розвинутою ринковою економікою. Однак кількісна перевага жодним чином не сприяла підвищенню ефективності їх діяльності. Ринок біржової торгівлі в Україні відособлює особливості української економіки і специфічний за формами створення, кількістю, територіальним розміщенням, характером функціонування, структурою реалізованих товарів. Дослідження проблем біржової торгівлі досягає значної актуальності в умовах фінансової кризи.

Проблема правового забезпечення діяльності бірж в Україні набула особливої актуальності у зв'язку з розвитком ринкових відносин в різних секторах економіки.

Незважаючи на те, що останнім часом прийнято низку нормативних актів, покликаних врегулювати відносини в сфері реалізації продукції через біржовий ринок, проблеми правового регулювання діяльності бірж всебічно не проаналізовані, цілий ряд питань залишаються нерозкритими чи спірними. Потребують глибокого вивчення положення щодо правового статусу бірж у структурі ринку України; існує необхідність уточнення та вдосконалення понятійного апарату, що використовується при формулюванні відповідних правових норм; у науці аграрного права неоднозначно визначається організаційно-правова форма аграрних бірж; потребують подальшого

дослідження правові питання оподаткування їх діяльності; належним чином не проаналізовані питання щодо переходу до ф'ючерсного ринку.

Біржова торгівля в Україні започаткована відкриттям у 1796 р. Одеської товарної біржі та у 1834 р. - Кременчуцької. Становлення біржової торгівлі в Україні проходило у вісім етапів. Проте і досі не створено біржі, яка б виконувала функції макроекономічного регулювання економіки, розповсюджувала прогнозні ціни на основні сировинні товари та фінансові інструменти.

Розвиток біржової діяльності має два історичних напрямки:

- регулювання з боку держави (державне регулювання);
- регулювання з боку бірж й інших учасників ринку (використання принципу саморегулювання біржового ринку).

Зарубіжний досвід свідчить, що державний контроль біржової діяльності базується на дотриманні таких принципів: суспільної корисності; гласності й відкритості біржових торгів; довіри; саморегулювання; гарантії прав учасників біржової торгівлі [1, с. 29].

Досвід країн ринкової економіки свідчить про досить тісну взаємодію держави і ринкової системи взагалі та в регулюванні біржової діяльності зокрема. У процесі такої взаємодії на державу покладені обов'язки забезпечення ринку і біржової торгівлі законодавчою базою, що дає змогу відпрацювати і встановити єдині правила для всіх суб'єктів, які беруть участь в економічному процесі.

Загальновизнаним є те, що законодавче поле біржової діяльності створюється перш за все не для професійних посередників, а для їх клієнтів, які довіряють їм право на свій товар, і прагнуть мати надійні гарантії [3, с. 84].

Регулювання біржової діяльності з боку держави не повинно мати заборонного характеру, а виключно забезпечувати рівність прав для всіх учасників торгівлі, при цьому контролюючи дотримання визначених правил. Це досягається завдяки створенню єдиної правової системи для діяльності, через їх ліцензування, системи спеціального пільгового оподаткування та інші заходи. Базові норми європейського біржового законодавства знаходять активне застосування у побудові вітчизняного правового поля у сфері регулювання біржових товарних відносин. При цьому сучасні українські реалії біржового ринку характеризуються розпорошеністю функцій регулювання між більше як півдесятка державних органів. Щоб уникнути прийняття великої кількості нормативних актів в сфері регулювання біржових відносин, які конче необхідні для стимулювання розвитку біржового товарного ринку деривативів в країні, на мій погляд, доцільно розробити Біржовий кодекс. Даний документ має акумулювати у собі всі необхідні законодавчі норми, покликані врегульовувати всі сфери біржових відносин (укладення угод, кліринг та розрахунки за ними, посередництво, боротьба з маніпуляціями на ринку, ціноутворення тощо).

Однак потрібно наголосити, що біржа – це некомерційна організація, вона створюється засновниками і членами для полегшення проведення комерційних операцій (для обслуговування потреб засновників і членів купівлі-продажу).

Ефект від організації біржі полягає в зниженні витрат у її засновників і членів при проведенні комерційних операцій. Грошові кошти засновників і членів біржі, отримані за контракти, що укладені на біржі, спрямовуються на компенсацію витрат, пов'язаних з функціонуванням біржі, стимулювання створення або оновлення обладнання і технологічного процесу підприємств-засновників членів біржі, підвищення якості продукції, що випускається, відродження і розвиток конкурентної боротьби, комерційної етики і почуття власної гідності підприємців [2, с. 34].

Наразі чергове відродження біржі диктують життєві вимоги, тобто повернення до розумних методів господарювання, апробованих досвідом історії людства. Сам факт вторинного відродження біржі після її ліквідації в 1930 році – достатня підстава для твердження, що воно йде від самого життя як невідкладне явище наявних економічних потреб суспільства. Оптова біржова торгівля перевірена століттями прогресивна форма комерційного посередництва. Цим шляхом ідуть усі цивілізовані народи. Немає сумніву, то, переборовши всі труднощі і перешкоди, Україна не тільки практично реалізує цю форму комерційних відносин, але і сама включиться у світову систем) біржової торгівлі.

Особливість правового становища товарних бірж полягає у тому, що ці юридичні особи здійснюють спеціальні види діяльності: надання послуг в укладенні біржових угод, виявленні попиту і пропозицій на товари, товарних цін, вивчення, упорядкування товарообігу і сприяння пов'язаним з ним торговельним операціям. Отже, товарна біржа - це юридична особа, яка має спеціальну правоздатність.

Господарським Кодексом встановлено, що право на заснування товарної біржі виникає тільки у суб'єктів господарювання (юридичні особи та фізичні особи-підприємці). Вважаю, що таке обмеження повинно бути застосоване і до членів біржі [7, с. 42].

Фондова біржа має більш складний статус, ніж товарна біржа, оскільки вона є професійним учасником фондового ринку й одночасно здійснює діяльність з організації торгівлі та цьому ринку. Відповідно до ч. 1 ст. 20 Закону «Про цінні папери та фондовий ринок», діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку – це діяльність професійного учасника фондового ринку (організатора торгівлі) зі створення організаційних, технологічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання та поширення інформації стосовно попиту і пропозицій, проведення регулярних торгів фінансовими інструментами за встановленими правилами, централізованого укладення і виконання договорів щодо фінансових інструментів, у тому числі здійснення клірингу та розрахунків за ними, та розв'язання спорів між членами організатора торгівлі.

Список використаних джерел

1. Обритько Б.А. Менеджмент посередницької та біржової діяльності: Навч. Посіб. - К.: МАУП, 2003. - 264 с.

2. Литвин В. Основні напрями розвитку фондового ринку України на 2003-2007 роки // Державний інформаційний бюлетень, - 2003. - №6. - С.42-44.
3. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. - Тернопіль: Карт- бланш, 2003. - 602 с.
4. Белявцев М.І. Інфраструктура товарного ринку - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 416 с.
5. Про товарну біржу України: Закон України: від 10 грудня 1991 року № 1957-ХІІ // Відом. Верховної Ради України. – 1991. – № 50.
6. Конституція України від 28.06.1996р. №30 /Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 — 1996 р., № 30, стаття 141 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print1389890127960654>
7. Белявцев М.І. Інфраструктура товарного ринку - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 416 с.

ПРОТИДІЯ ТЕРОРИЗМУ ТА КРИЗА СУЧАСНИХ ПРАВОВИХ НОРМ РОЗВИНУТИХ ДЕРЖАВ

Миненко Я. В.

студентка І курсу, групи ЮП-11с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач **Терещенко А.В.**

***Анотація.** У статті аналізується нормативно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері протидії тероризму, напрями та шляхи його розвитку, а також досліджені основні напрями керівництва діяльністю щодо боротьби з тероризмом.*

***Ключові слова:** тероризм, нормативно – правове забезпечення, протидія тероризму, міжнародна співпраця, організація боротьби з тероризмом, правоохоронні органи.*

Терористична діяльність, що загрожує життю та безпеці людей, стає проблемою не тільки для національних силових відомств і спеціальних служб, а й світової спільноти в цілому. Незважаючи на те, що окремі випадки тероризму були відомі багато століть тому, боротьба з цим явищем на міжнародному рівні почалася порівняно недавно. Тероризм небезпечний тим, що поступово він стає некерованим і виходить з-під контролю навіть тих, хто використовує його для досягнення своїх цілей. Яскравий приклад цього ситуація на сході України за останній рік, де бойовики, недійшовши згоди між собою, не можуть керувати підконтрольними їм територіями, від чого найбільше страждають мирні жителі, і крім, так званих, ДНР і ЛНР намагаються сформувати третю терористичну організацію в області Маріуполя і південного-сходу, щоб задовільнити потреби третіх осіб-терористів. У цих умовах країни змушені брати участь у співпраці, яка має на меті боротьбу з тероризмом, що являє собою серйозну загрозу нормальному розвитку міжнародних відносин [8, с. 340].

На пострадянських теренах сформувалася певна система взаємодії правоохоронних органів країн-учасниць СНД у сфері боротьби з міжнародним тероризмом. Компетенцію органів внутрішніх справ держав-учасниць СНД у сфері протидії тероризму визначено у відповідних національних нормативно-правових актах, якими безпосередньо регламентовано міру участі правоохоронних органів в протидії цим погрозам. Взаємодія органів внутрішніх справ держав-учасниць СНД у сфері протидії тероризму в сучасних умовах набула характеру міжвідомчої допомоги, що надається як на основі міжнародно-правових угод, так і внутрішньодержавних нормативно-правових актів, у яких визначені завдання, напрями, методи і форми такої співпраці [5, с. 49].

У резолюції 1373, прийнятій 28.09.2003 р., Рада Безпеки ООН закликала всі держави якнайшвидше приєднатися до антитерористичних міжнародних конвенцій та протоколів до них.

16 травня 2005 на зустрічі голів держав та урядів Ради Європи, яка відбулася у Варшаві, було прийнято Конвенцію Ради Європи про попередження тероризму, розроблену комітетом експертів по боротьбі з тероризмом. Конвенція містить положення, спрямовані на розширення кола осіб, які підлягають кримінальному переслідуванню за вчинення дій, що сприяють здійсненню актів тероризму. Друга угода, яка була прийнята 16 травня 2005 року, і має відношення до створення ефективного антитерористичного режиму, є Конвенція про відмивання, виявлення, вилучення і конфіскацію доходів від злочинної діяльності та про фінансування тероризму. Ця Конвенція – перша міжнародна угода, яка стосується одночасно проблем протидії відмиванню злочинних доходів і боротьби з фінансуванням тероризму [4, с. 350]. Нормативна база, що становить основу боротьби з фінансуванням тероризму, складається з ряду міжнародних та європейських стандартів, зокрема: Сорока та Дев'яти спеціальних рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів по боротьбі з фінансуванням тероризму, міжнародних конвенцій, визначальну роль серед яких відіграє Конвенція ООН про боротьбу з фінансуванням тероризму, а також відповідних Директив Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу, ключовою серед яких у сфері протидії фінансуванню тероризму є Директива № 2005/60/ЄС від 26 жовтня 2005 року щодо запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання доходів та фінансування тероризму [7, с. 201].

Вагому роль у сфері протидії тероризму відіграли прийняті та реалізовані, поміж іншими і Україною, Програми держав-учасниць СНД по боротьбі з міжнародним тероризмом та іншими проявами екстремізму.

Важливою подією на шляху боротьби з тероризмом на теренах СНД стало засідання Ради міністрів внутрішніх справ країн СНД, створеної 19.01.1999р. Рішенням Ради глав держав Співдружності. Зустріч міністрів СНД відбулася 5-8 вересня 2000 р. в Чолпон – Аті (Киргизстан), де міністри домовилися про зміцнення співпраці у боротьбі з тероризмом. Ця зустріч проходила під знаком пошуку найефективніших спільних рішень у боротьбі з тероризмом. Одним із

конкретних кроків, здійснених у результаті зустрічі, стала Угода про співпрацю міністерств внутрішніх справ країн СНД. Водночас відповідні рішення щодо приєднання України до цієї спільної антитерористичної діяльності були підписані Україною «із застереженнями», які стосувалися, зокрема, рішення за Програмою держав-учасниць СНД щодо боротьби з міжнародним тероризмом та іншими виявами екстремізму на період до 2003 року, а також рішення про створення Антитерористичного центру держав – учасниць СНД [6, с. 129].

Слід зауважити, що у будь-якому суспільстві, серед політичних, громадських течій, існують радикальні, нерідко екстремістські сили. І коли теракти скоюють в найбільш розвинутих демократичних країнах, то в цьому виявляється саме недоопрацювання демократії у виявленні та погодженні політичних, етнічних та соціальних проблем. Але боротьба з тероризмом завжди була і залишається одним із найвищих пріоритетів Європейського Союзу та його держав-членів. Серед документів, спрямованих на підвищення ефективності протидії тероризму, можуть бути названі такі: Рішення Ради Європейського Союзу від 03.12.1998 р. «Про надання Європолу повноважень розглядати справи стосовно злочинів, які вчинені або можуть бути вчинені в рамках терористичної діяльності, що посягають на життя, здоро'я, свободу людей, а також на майно». Слід згадати також про рішення Ради від 15.10.1996 р. «Про створення і ведення з метою полегшити антитерористичну співпрацю між державами – членами Європейського Союзу реєстру даних стосовно особливих професійних навичок, спеціальних знань і спеціалізованої експертної інформації у сфері протидії тероризму» [3, с. 45].

Отже, тероризм – це зовсім не якесь феноменально ірраціональне явище, як його сприймають звичайні люди, а цілком самостійний чинник, що властивий загальним суспільним процесам. Необхідно виокремити серидовище розвитку тероризму, а також сформувані адекватну відповідь зухвалим терористичним викликам. Потрібно зрозуміти, що фізичне знищення відомих терористів, засобів їх фінансування та постачання не призведе до викорінення тероризму, взагалі така боротьба є наслідком тероризму і аж ніяк не запобігає йому. Слід визнати, що проблема міжнародного тероризму має розглядатись як частина невід'ємного, органічно поєданого цивілізаційного розвитку людства. Універсальні антитерористичні конвенції заклали міцні нормативні основи координації протидії тероризму і гармонізації національного законодавства у цій сфері. Однак попри посилену увагу з боку держави та правоохоронних органів до зазначених питань, поки що не вироблено ефективної політики щодо захисту особистості, суспільства та держави від актів тероризму. Національна система безпеки ще не повністю готова ефективно протидіяти тероризму, а профілактичні заходи не завжди приносять бажаний результат. Подальший розвиток державотворчих процесів вимагає необхідності втілення нових підходів у формуванні системної протидії тероризму, насамперед через консолідовану позицію громадських сил. Однак результату може бути досягнуто тільки тоді, коли об'єднуватимуться зусилля держави і суспільства на принципах демократії, захисту прав людини, безпеки нашого життя.

Список використаних джерел

1. Заметки о терроризме / В. Е. Петрищев – М., 2001. – 288 с.
2. Кримінально-правові проблеми протидії тероризму в Україні / В.Н. Кубальський : дис. кандидат юрид. наук . – К, 2007. – 200 с.
3. Механізм міжнародно-правового регулювання боротьби з тероризмом / Антипенко В.Ф. Автореферат дис. док. юрид. наук: М.: 2004. — 60 с.
4. Міжнародно – правова боротьба світового співтовариства зі злочиним тероризму / Ариф Джаміль огли Гулієв — Часопис Київського університету права : М.: Наука, 2012. — № 1 - 359 с.
5. Нормативно – правове забезпечення міжнародного співробітництва МВС України у сфері протидії тероризму / Є. Зозуля — Держава і право : М.: Наука, 2011. — № 6 - 56 с.
6. Організаційні аспекти боротьби з тероризмом та її основні напрямки / В. Канцір — Право України : М.: Наука, 2014. — № 2 – 139 с.
7. Правові засади міжнародного співробітництва України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму / М. Борець — Право України: М.: Наука, 2014. — № 9 - 214 с.
8. Сутність явища та розвиток тероризму в нових умовах / Ю.М. Гуленко — Часопис Київського університету права : М.: Наука, 2012. — № 1 - С.102-110.
9. Шляхи та напрями вдосконалення антитерористичного законодавства України / О. Шармара, О. Парфило — Держава і право : М.: Наука, 2009. — № 5 - 118 с.

ПРОБЛЕМА КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ – ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Нетребя Н.

студентка І курсу, групи ЮП - 11

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник

к. і. н., доцент кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін та здоров'я людини

Крайсвітня Ю. В.

Корупція в Україні нині набула загрозливих масштабів. Для ефективної боротьби з цим явищем необхідно розуміти його природу. Корупція в Україні має особливості, які відрізняють її від корупції у розвинутих країнах. Українська корупція це – корупція кризового типу. Зазначений тип корупції породжується кризою сучасного українського суспільства (а не лише недосконалістю кримінальної юстиції). Крім того, корупція цього типу здатна поглиблювати кризу українського суспільства, маючи властивість зводити нанівець будь-які політичні, економічні, правові, моральні реформи в Україні. Саме у цьому її загроза для національної безпеки нашої держави [1].

Існує думка, що корупція кризового типу, яка вразила сучасну Україну, має своїм фундаментом значний прошарок громадян, позбавлених належної соціальної культури. Саме відсутність у громадян належної політичної,

економічної, правової, моральної культури, яку мають, наприклад, шведи чи громадяни Німеччини, є живильним середовищем для корупції.

Аналіз практики боротьби з корупцією в Україні вказує на те, що ця протидія не враховує корені й причини цього явища. Зокрема, не береться до уваги фактор корупційної активності громадян, і тому все зводиться до боротьби з окремими проявами корупційної активності конкретних посадових (службових) осіб. Очевидною є наступна істина: чим менше хабарі будуть давати, тим менше їх будуть брати [2].

Збільшення потенціалу діяльності, спрямованої на зменшення корупційної активності громадян у систему протидії корупції передбачає розгортання в Україні діяльності по формуванню антикорупційної культури суспільства (наприклад, у вигляді розробки і здійснення спеціальної «Програми формування антикорупційної культури в Україні», з урахуванням зарубіжного досвіду, в тому числі досвіду формування у громадян «антимафіозної культури» в м. Палермо в Італії, досвіду Польщі, Грузії, Сингапуру тощо).

Необхідність зазначеного вище підходу до вдосконалення протидії корупції в Україні впливає з розроблюваної в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України доктрини протидії злочинності, яка виражається формулою: «соціальна культура громадян плюс кримінальна юстиція». Ця так звана «культурницька» доктрина вказує на наступне: якщо в Україні не буде створено умов для розвитку соціальної (тобто політичної, економічної, правової, моральної) культури громадян, різновидом якої є антикорупційна культура, то ніякі конституційні, законодавчі, судові, управлінські чи інші реформи не будуть мати антикорупційного ефекту, а значить і будь-якого ефекту взагалі [3].

Що стосується вдосконалення такого компоненту протидії корупції як вдосконалення кримінальної (антикорупційної) юстиції у поєднанні з формуванням антикорупційної культури в Україні, то тут варто здійснити наступні заходи:

- створити в Україні центр (при Міністерстві юстиції України) постійного науково-експертного забезпечення протидії корупції, в тому числі, вивчення і впровадження у життя зарубіжного досвіду протидії корупції, зокрема діяльності антикорупційної юстиції;

- кримінально-правові норми, які передбачають кримінальну відповідальність за корупційні злочини, можуть ефективно застосовуватися лише за умови належного розвитку усього законодавства: конституційного, цивільного, адміністративного, фінансового, господарського, земельного, муніципального тощо;

- слід було б також передбачити у Кримінальному кодексі України відповідальність за купівлю-продаж голосів у виборних (представницьких) органах, в тому числі органах місцевого самоврядування;

- важливим чинником протидії корупції має стати також законодавче закріплення механізму відповідальності за незаконні рішення, що приймаються

колегіальними органами, в тому числі завідомо незаконні рішення судів, прийняті колегіально;

- необхідно розробити і запровадити спеціалізовані комплексні технології протидії корупції у сферах: державного управління, місцевого самоврядування, правосуддя, будівництва, освіти, медицини і т. д. Ці технології мають складатися з комплексу спеціалізованих адекватних заходів, керованих з єдиного спеціального органу: аналітика, експертиза, розвідка, розслідування, судочинство тощо [4].

Отже, проблема корупції, яка набула загрозливих масштабів в Україні є надзвичайно актуальною нині. Запропонований комплекс заходів може сприяти створенню ефективної технології протидії корупції – соціальному злу, що має здатність зводити нанівець будь-які реформи в Україні, загрожуючи таким чином, крім іншого, і духовному здоров'ю нації.

Список використаних джерел

1. Коваленко В. В. Поєднання інтересів влади та суспільства як умова подолання організованої злочинності й корупції / В. В. Коваленко // Науковий вісник КНУВС. – 2010. – № 2. – С. 4.
2. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7 квіт. 2011 р. № 3206-VI // ВВР України. – 2011. – № 40. – Ст. 404.
3. Роз'яснення Міністерства юстиції України від 12.04.2011 «Корупційні ризики в діяльності державних службовців» // Електронний ресурс – [Режим доступу]: <http://www.minjust.gov.ua/0/34678>
4. Голмс С. Політична корупція перехідної доби / С. Голмс: [За ред. С. Коткіна, А. Шайо]. – К.: К.І.С., 2004. – 440 с.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ЗАСІБ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Пилипенко П.

студент I курсу, групи ЮП-11 с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач **Терещенко А.В.**

Анотація. В статті визначено сучасні проблеми судової експертизи як засобу доказування в кримінальному процесі України

Ключові слова: *судова експертиза, кримінальний процес, засоби доказування*

Сьогодні, коли наука досягла значного розвитку, її видатні фундаментальні відкриття використовуються в усіх сферах діяльності людини. Не обминуло це і таку специфічну галузь людської діяльності як боротьба зі злочинністю. Правоохоронці дедалі більше використовують на практиці спеціальні знання для розкриття злочинів. Ці знання за Кримінально -

процесуальним кодексом можна залучити двома способами: за допомогою спеціаліста і шляхом проведення судової експертизи.

Судова експертиза є найбільш кваліфікованою формою використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Вона значно розширює пізнавальні можливості слідства і суду, дозволяючи застосовувати в процесі розслідування і судового розгляду кримінальних справ увесь арсенал сучасних науково - технічних засобів [1, с.20-22].

Судова експертиза постійно розвивається шляхом створення нових, та удосконалення існуючих методик дослідження і знаходить все більше застосування в судово - слідчій практиці. Найбільш розповсюдженими є різні види криміналістичних експертиз (дактилоскопічна, трасологічна, почеркознавча, балістична тощо), судово - медична (експертиза живих осіб, речових доказів та ін.), судово-психіатрична, автотехнічна експертиза. В останній час все більш широке застосування отримують також будівельно - технічна, судово - біологічна, патентна, трудова та деякі інші експертизи.

На процес розвитку судових експертиз істотний вплив мала Судова реформа 1864 року. Вона регламентувала процес попереднього розслідування, здобуття і фіксації доказів, зумовила необхідність ширшого використання наукових знань при розгляді кримінальних і цивільних справ.

На початку XX століття в Росії почали використовувати в суді і дактилоскопічну експертизу, в 1906 році була введена система обліку, і вже в 1912 р. В. І. Лебедевим була проведена перша дактилоскопічна експертиза. Це сприяло створенню мережі експертних установ і нормативної регламентації. У російському законодавстві більш-менш розгорнуті і систематизовані формулювання відносно регламентації експертизи з'явилися лише в XIX ст [1, с. 20-22].

В Україні прийняті законодавчі акти, які регулюють проведення окремих експертиз. До них належать Закони України «Про судову експертизу», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про екологічну експертизу». Тому, на нашу думку, дослідження поняття судової експертизи неможливе без проведення відповідного аналізу законодавчих актів, що загалом дають законодавче визначення поняття експертизи [2].

Закон України «Про судову експертизу» в ст. 1 визначає судову експертизу як дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, попереднього слідства чи суду [2].

Будь - яке експертне дослідження має свої об'єкт і предмет. В останні роки щодо змісту цих понять йде жвава дискусія серед видатних вчених. Цілком ймовірно, підвищення уваги до даних питань викликано інтенсивним процесом виникнення нових і дробленням традиційних видів експертиз. Тому, чітке теоретичне формулювання понять предмета й об'єкта експертизи набуває особливої актуальності, зокрема для визначення предметів окремих видів експертиз, їх розмежування, встановлення компетенції експертів різних фахів для організації підготовки експертних кадрів та ін.

В Законі України «Про судову експертизу» пропонуємо визначити об'єкт експертизи окремою правовою нормою. З огляду на це, корисною з цього приводу буде законотворча діяльність Росії, оскільки об'єкт судової експертизи закріплений в статтях Федерального закону РФ «Про державну судово-експертну діяльність у Російській Федерації», де зазначається, що ними можуть бути речові докази, документи, предмети, тварини, трупи та їх частини, зразки для порівняльного дослідження, а також матеріали справи, живі особи [3].

Крім загального об'єкта, в свою чергу, розрізняють родовий (видовий) і конкретний об'єкти. Під родовим (видовим) об'єктом розуміється який-небудь клас, категорія предметів, що володіють спільними ознаками. Під конкретним об'єктом розуміється певний предмет, що досліджують у процесі даної експертизи. Крім наведеного поділу об'єктів, прийнятого в юридичній літературі, Ю.К. Орлов виділяє безпосередній об'єкт [4, с. 18]. Безпосередній об'єкт – це сукупність однорідних властивостей предмета, які піддаються експертному дослідженню.

Матеріали - досліджувані об'єкти (речові докази, жива особа, труп або його частини та ін.), відносно яких слідчий (суд) повинен з'ясувати питання, що його цікавлять. Досліджувані об'єкти збираються у ході проведення слідчих (судових) дій (оглядів, обшуків, виїмок та ін.) з дотриманням встановлених законом правил їх збирання [5]. Експерту в деяких випадках необхідно надавати зразки для порівняльного дослідження.

За загальним правилом судова експертиза повинна бути призначена своєчасно. Своєчасність призначення експертизи забезпечується плануванням цієї слідчої дії. Визначаючи момент призначення експертизи, необхідно враховувати: властивості та стан об'єктів експертного дослідження; необхідність та можливість отримання порівняльних зразків; особливості експертного дослідження (складність, наявність відповідних методик, час проведення та ін.); слідчу ситуацію [7].

У відповідності із законом перед експертом можуть бути поставлені тільки такі питання, для вирішення яких необхідні наукові, технічні або інші спеціальні знання.

Питання експерту повинні відповідати таким основним вимогам:

- 1) не виходити за межі спеціальних знань експерта і не мати правового характеру;
- 2) бути визначеними, конкретними та короткими;
- 3) мати логічну послідовність;
- 4) характеризуватися повнотою та мати комплексний характер.

Кожна кримінальна справа індивідуальна і тому в деяких з них можуть провадитись кілька експертиз, а в інших жодної. Питання про призначення експертизи вирішується кожний раз по-різному, в залежності від конкретних обставин справи [8].

В ході наукового дослідження проблем правового регулювання призначення та проведення судової експертизи у кримінальному процесі України зроблено та узагальнено наступні висновки.

Основними ознаками експертизи є: використання і застосування спеціальних знань; проведення досліджень з метою виявлення обставин, що мають значення для справи; процесуальна форма експертизи; спеціальний суб'єкт експертизи; проведення експертизи на підставі постанови (ухвали) особи, яка проводить дізнання, слідчого, прокурора або суду. Судову експертизу можна визначити як дослідження матеріальних та нематеріальних об'єктів з метою виявлення обставин, що мають значення для справи шляхом використання та застосування спеціальних знань судовим експертом (особою, яка володіє такими знаннями), які проводяться на підставі постанови дізнавача, слідчого, прокурора або (ухвали) суду та формуються у спеціальному процесуальному документі – висновку експерта.

Внаслідок характеристики окремих новітніх видів експертиз спостерігаємо, що на відміну від кримінологічної, одорологічної, генетичної, молекулярно-біологічної експертиз, комп'ютерно-технічна експертиза знайшла своє відображення в Інструкції про призначення та проведення судових експертиз і Науково-методичних рекомендаціях з питань підготовки матеріалів та призначення судових експертиз.

Правове регулювання призначення та проведення судових експертиз повинно бути закріплене в КПК України, адже при аналізі кримінально процесуального законодавства не можливо не помітити розкиданість правових норм з приводу призначення та проведення судових експертиз в різних нормативно-правових актах, в тому числі й підзаконних актах.

Сутність висновку експерта полягає в тому, що він є заснованим на завданні органу дізнання, прокурора, слідчого або суду, сформульованому в постанові (ухвалі) про призначення експертизи, викладом експертом фактичних даних, що мають доказове значення для справи та які встановлюються ним на основі застосування спеціальних знань в процесі експертного дослідження. Виділено особливості структури висновку комплексної та комісійної експертиз у кримінальному процесі України.

Список використаних джерел

1. Цимбал М.Л. Історичний аспект заснування судово-експертних установ в Україні // Судова експертиза. Сучасний стан та перспектива розвитку: тези доповідей – К: МЮ України, 2010. – с.20-22
2. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 р. № 4038-XII/Голос України від 21.04.1994 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12/print1389890127960654>
3. Федеральный Закон Российской Федерации “О государственной судебно-экспертной деятельности в Российской Федерации” от 31.05.2001 г. №73-ФЗ, принят Государственной Думой 5.04.2001 г., одобрен Советом Федерации 16.05.2001 г. // Смирнова С.А. Судебная экспертиза на рубеже XXI века.
4. Орлов Ю.К. Производство экспертизы в уголовном процессе. – М.: Юридическая литература, 1982. – 178 с.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. №4651 - VI /Голос України від 19.05.2012—/№ 90-91/ <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print1389890127960654>

6. Конституція України від 28.06.1996р. №30 /Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 — 1996 р., № 30, стаття 141 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print1389890127960654>

7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. № 2341-III /Офіційний вісник України від 08.06.2001 — 2001 р., № 21, стор. 1, стаття 920, код акту 18825/2001 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print1389890127960654>

8. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004р. № 1618-IV/ Офіційний вісник України від 07.05.2004 — 2004 р., № 16, стор. 11, стаття 1088, код акту 28609/2004 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/print1389890127960654>

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ПРОТИДІІ ТЕРОРИЗМУ: УЧАСТЬ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Рибалка Л. Ф.

студентка I курсу, групи ЮП-11с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:
старший викладач **Терещенко А.В.**

Анотація. В статті визначено сучасні проблеми протидії тероризму, участь міжнародних неурядових організацій в ній; розкрито суть міжнародного співробітництва у протидії тероризму; вказано на проблеми боротьби з тероризмом та можливі шляхи їх вирішення.

Ключові слова: міжнародний тероризм, протидія тероризму, міжнародні неурядові організації.

Як показує сучасність, тероризм став суттєвим чинником, що порушує загальносвітовий порядок, і дане явище належать до розряду злочинів міжнародного правопорядку. Потрібно визнавати існування гострої проблеми явища тероризму та констатувати малоефективний пошук шляхів і способів подолання цього злочинного соціально-системного явища [6].

Термін «тероризм» походить від слова «терор», що в перекладі з латинської мови означає «жах», «наси́льство».

Ці обставини і визначають терор як особливу форму політичного насилля, що характеризується жорстокістю, цілеспрямованістю та вдаваною ефективністю. Ці особливості визначили широке використання терору протягом людської історії як засобів політичної боротьби в інтересах держави, організацій та окремих осіб.

Тероризм — це метод політичної боротьби, який полягає у систематичному застосуванні нічим не обмеженого, не пов'язаного з військовими діями фізичного насильства для досягнення визначеної мети шляхом усунення політичних супротивників (вбивства політичних лідерів,

військових або рядових громадян, вибухи, напади на банки, арсенали зброї, захоплення повітряних лайнерів, заручників тощо) [2].

Визначення поняття «тероризм» є питанням проблемним, оскільки в наш час існує понад 100 визначень цього явища, однак жодне з них не підтримане міжнародною спільнотою як загальновизнане.

Протягом історичного розвитку змісту поняття «тероризм» змінювалося. Ці зміни залежать від соціальних, економічних, культурних, політичних та інших умов. Серед найбільш частіше зустрічаються такі види тероризму: міжнародний, державний, соціальний, економічний, екстремістський, екологічний, релігійний, кримінальний, наркотероризм, електронний, ядерний, супертероризм, класичний, не конвенційний.

Основні цілі терористичних акцій: дестабілізація державної влади; вимагання; нанесення економічних збитків; усунення суперників; релігійний фанатизм.

Витоки співробітництва між державами в боротьбі з тероризмом слід шукати у міжнародних відносинах після закінчення першої світової війни, коли посилення терористичної діяльності в світі призвело до виникнення відповідного напрямку в криміналістиці, що виявилось, в особливості, на міжнародних конференціях з уніфікації кримінального права. Питання про тероризм розглядалось з Третьої по Шосту міжнародними конференціями з уніфікації кримінального права. Термін «тероризм» був вперше застосований на Третій міжнародній конференції [7, с. 56].

В 1937 році під егідою Ліги Націй було розроблено Конвенцію щодо попередження тероризму та покарання за нього і Конвенцію про створення міжнародного кримінального суду. В Конвенції про припинення тероризму та покарання за нього вперше була зроблена спроба конвенційного закріплення визначення тероризму, але воно мало абстрактний, описовий характер, підкреслювалася політична спрямованість цього явища. Значне зростання терористичної активності в світі в 1960-х роках стало передумовою того, що питання боротьби з тероризмом почали активно обговорювати в ООН [8].

Після Другої світової війни значно зросло міжнародне співробітництво в боротьбі з тероризмом. Був прийнятий цілий ряд документів, які регламентували діяльність у цій сфері: Конвенція про злочини і деякі інші акти, які скоюють на борту повітряних суден (1963), Конвенція з боротьби з незаконним захопленням повітряних суден (1970), Конвенція з боротьби з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (1971), Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, що користуються міжнародним захистом (1973), Міжнародна конвенція з боротьби з захопленням заручників (1979) [9, с. 338-343].

Правову основу боротьби з тероризмом в Україні становлять: Конституція України, Кримінальний кодекс України, Закон України «Про боротьбу з тероризмом», Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом, інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інші закони України та ін.

Об'єктом злочину тероризм є суспільні відносини, об'єкт складу аналізованого злочину можемо визначити як суспільні відносини з приводу забезпечення громадської безпеки у частині захисту інтересів людини, суспільства й держави від суспільно небезпечних діянь.

Сучасна система багатостороннього співробітництва у боротьбі з тероризмом сформувалася за останні 30 років. На глобальному рівні вона функціонує під егідою ООН та її спецпідрозділів (ІМО, ІКАО та МАГАТЕ) на основі 11 універсальних конвенцій і протоколів про боротьбу із різними проявами тероризму на суші, на морі та в повітрі. Зазначені угоди закріплюють реальні механізми, що орієнтовані на ефективну практичну взаємодію. Міжнародне співробітництво у боротьбі з сучасним тероризмом ґрунтується на таких принципах:

- 1) принцип осуду тероризму, незалежно від цілей терористів, що закріплено практично в усіх міжнародних конвенціях по боротьбі з тероризмом;

- 2) відмова від будь-яких форм (фінансова, військово-технічна та ін. сприяння терористам;

- 3) співробітництво на світовому рівні в боротьбі з фінансовими й технологічними можливостями сучасного тероризму;

- 4) захист світових культур і релігій від екстремістського впливу тероризму;

- 5) дотримання норм міжнародного права [27, с. 340].

Провідним міжнародним органом у боротьбі з тероризмом є Організація Об'єднаних Націй [10, с. 21].

Недержавний сектор забезпечення безпеки та потенціал професіоналів, які працюють в цьому секторі, у широкому сенсі цього слова може стати одним з найбільш потенційно могутніх ресурсів держави в суспільній програмі заходів боротьби з тероризмом. До форм роботи міжнародних неурядових організацій в боротьбі з тероризмом можна віднести:

- 1) своєчасне інформування правоохоронних органів про підозрілих осіб, фірм, конкретні відомі факти;

- 2) публікацію в пресі та виступи по телебаченню в якості експертів бувших співробітників правоохоронних органів, що добре знають зазначену тематику;

- 3) розробку рекомендацій і консультування по проблемам протидії тероризму;

- 4) організацію суспільних заходів (конференцій, «круглих столів», семінарів, тощо) з залученням представників державних правоохоронних органів та спецслужб;

- 5) участь в міжнародних громадських комітетах та рухах по боротьбі з тероризмом.

Для ефективної протидії міжнародному тероризму необхідна розробка і реалізація комплексної програми, що включає політичний, соціальний, економічний, правовий, ідеологічний, спеціальний та інші аспекти. У ній неодмінно повинні бути враховані інтереси населення, проблеми та

конфліктогенний потенціал тероризму в усьому світі. Потрібні також взаємодія та координація всіх сил суспільства, зацікавлених у вирішенні цієї актуальної проблеми [11].

Одним з найважливіших напрямків діяльності глав держав має стати спільне взаємодія з попередження, локалізації і припинення регіональних сплесків екстремізму, так як окремі конфлікти, викликані терористами, можуть стати причиною дестабілізації в інших державах [12, с.162-165].

Тероризм як злочин міжнародного характеру зачіпає інтереси не лише окремих держав, а всієї міжнародної спільноти. Тому жодна держава не здатна повністю ліквідувати тероризм одноосібно. Ефективна протидія подальшому розповсюдженню цього злочину можлива лише шляхом міжнародного співробітництва, скоординувавши спільно зусилля всього суспільства, держав та міжнародних неурядових організацій. В свою чергу, вдосконалення механізму міжнародно-правового регулювання такого співробітництва є важливим чинником його успішного розвитку. Міжнародно-правовий механізм протидії тероризму потребує вдосконалення. Ефективна реалізація міжнародно-правових норм щодо боротьби з тероризмом знаходиться у прямій залежності від їх належної національно-правової імплементації та рівня розвитку національного антитерористичного законодавства взагалі.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2341-14
2. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16.03.2000 № 1550-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
3. Закон України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» від 13 липня 2000 р., [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 6 квітня 2000 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
5. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 № 638-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-1
6. Глобальная контртеррористическая стратегия ООН // [сайт ООН борется против терроризма]. – Режим доступу : http://www.un.org/russian/terrorism/strategy_resolution.shtml (17.10.12). – Закл. з екрану.
7. Антипенко В.Ф. Тероризм – кримінологічна та кримінально- правова характеристика.-К.: Атіка, 1999. – 60 с.
8. Гармашов І. Ю. Організаційно-правові основи протидії сучасним терористичним проявам / І. Ю. Гармашов // Доповіді секції «Євроатлантичний підхід до інформаційного забезпечення освічення екстремальних подій, терактів і катастроф» 8-ї Міжн. наук. - практ. Конференції «Сучасні інформаційні технології управління екологічною безпекою, природокористуванням, заходами в надзвичайних ситуаціях, терористичних

актах і катастрофах». [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.diamatik.org/a-news/news.php?id=1652&groupid=1>.

9. Багрій-Шахматов Л. В. Методи боротьби з тероризмом: погляд світового співтовариства / Л. В. Багрій-Шахматов, С. Л. Сценко // Тероризм і боротьба з ним. Аналітичні розробки, пропозиції наукових і практичних працівників : міжвід. наук. зб. — К., 2000. — Т. 19 (1). — С. 338-343.

10. Ліпка В.А. Системний підхід до побудови еталонної моделі забезпечення національної безпеки//Науковий вісник НАВСУ.-2002.-№2.-с.21

11. Берк Э. Размышления о революции во Франции// Великая французская революция [Электронный ресурс] - М., 1999 - Режим доступа: - <http://www.diamatik.org/a>

12. Змеевский А. Международное право и борьба с терроризмом / А. Змеевский // Международная жизнь. - 2005. - № 7-8. - С. 162-165.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Ромашко Н. М.

студентка І курсу, групи ЮП-11 с,

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: старший викладач

Поліщук Т. В.

Анотація. Дослідження присвячено розгляду правового стану та розвитку об'єднань підприємств в Україні.

Ключові слова: об'єднання підприємств, юридична особа, законодавство.

Об'єднання фізичних осіб для спільної діяльності відомі ще з часів римського юриста Тита Лінія (І століття до н. е.). Хоча законодавство того часу не оперувало поняттям «юридична особа», але поряд з фізичними особами правами і обов'язками наділяло організацію, що має самостійне існування, незалежно від складових її фізичних осіб. У І-ІІІ століттях н. е. такі римські юристи як Гай, Флорентин, Ульпіан, Юстиніан, Марціан замість категорії юридична особа використовували термін «universitas» (лат.) - цілість, сукупність; об'єднання (людей), колектив, корпорація.

Пізніше почали використовувати термін «особа» замість терміна «universitas» - це стало відбуватися вже в ХІІІ - ХІV століттях за часів римського папи Інокентія IV, який заклав основи «теорії фікції» як теорії походження юридичної особи. Пізніше в роботах Савіньї, Ієрінга, Гірке вже використовувалося поняття «юридична особа». Досягненням правової думки новітнього часу в цій сфері стало законодавче закріплення можливості створення об'єднань юридичних осіб [7, с. 23].

У вітчизняній економічній і правовій літературі для позначення об'єднань підприємств використовувалися терміни «асоціація», «корпорація», «консорціум», «концерн». Трохи раніше використовувалися терміни «картель»,

«синдикат», «трест». Важливим фактом є те, що в СРСР, до складу якого входила Україна, господарські об'єднання виконували роль проміжної ланки між управлінням підприємствами і управлінням органів державної влади, які керували певною галуззю народного господарства. Доктрина розвитку народного господарства у радянський період базувалася на плановій економіці, концентрації виробництва і централізації системи управління [4, с. 8].

На початку 1929-1932 років у зв'язку з широким капітальним будівництвом з'явилися нові великі промислові підприємства. В результаті зміни системи управління промисловістю підвищилася роль підприємництва в структурі господарського апарату. Перетворившись в проміжну адміністративну ланку, 15 березня 1934 року промислові об'єднання були ліквідовані Постановою ЦВК і РНК СРСР, а кількість трестів скорочено.

Новим поштовхом утворення об'єднання підприємств стало прийняття Положення про соціалістичне державне виробниче підприємство, затвердженого Постановою Ради Міністрів СРСР від 4 жовтня 1965 року. Вказана Постанова визначала три види об'єднань:

- 1) об'єднання з самостійними підприємствами;
- 2) об'єднання з виробничими одиницями, що не мають статусу підприємств;
- 3) об'єднання, в яких одна частина підрозділів користується правами підприємств, а інша не має таких прав [5, с. 10].

На даний час правове регулювання державних об'єднань підприємств визначається главою 12 Господарського кодексу України. Згідно з ч. 1 ст. 118 Господарського кодексу України (надалі – ГК) об'єднанням підприємств є господарська організація, утворена у складі двох або більше підприємств з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань [2].

Об'єднання підприємств утворюються підприємствами на добровільних засадах або за рішенням органів, які відповідно до ГК та інших законів мають право утворювати об'єднання підприємств. До даного виду юридичних осіб можуть входити підприємства, утворені за законодавством інших держав, а підприємства України можуть входити до об'єднань підприємств, утворених на території інших держав. Вони також можуть утворюватися на невизначений строк або як тимчасові об'єднання (на визначений строк). Об'єднання підприємств є юридичною особою [2]. Державна реєстрація їх здійснюється відповідно до ст. 58 ГК та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» [3].

Сучасний стан розвитку тенденцій світової економіки свідчить про неможливість ефективної діяльності будь-якої держави або її суб'єктів господарювання самостійно без виходу на світові ринки. Тому актуальним є досвід об'єднань підприємств в країнах-членах Європейського Союзу.

ЄС – найбільший донор України. Починаючи з 1991 року, загальна сума допомоги, наданої ЄС Україні в рамках програми Тасіс, перевищила 1 мільярд євро [5, с. 14].

Існує різна класифікація видів об'єднань підприємств в Україні: залежно від порядку заснування об'єднання підприємств та залежно від організаційно-правових форм. Що стосується країн-членів Європейського Союзу, то вони мають більшу класифікацію, а саме за природою правового акта, на підставі якого виникає утворення; залежно від характеру об'єднання; за організаційно-правовою формою утворення; залежно від особливостей окремих правових систем.

Звісно ж, всі вони мають своє розгалуження на певні підвиди, але для загального порівняння можна зробити висновок, що в ЄС розвиток об'єднань підприємств знаходиться на більш високому рівні ніж в Україні, це стосується їх створення і безпосередньо законодавчого регулювання.

Як і в інших галузях законодавства існують проблеми в діяльності та об'єднань підприємств. Проведений аналіз, що найпоширенішою проблемою як завжди є недосконалість законотворчого процесу, що стосується об'єднань підприємств, а саме в управлінні, коли не зрозуміло чиї рішення є важливішими: рішення вищого органу управління чи рішення вищого органу управління головного підприємства в об'єднанні; відбуваються проблеми в поняттях, в ототожненні положень цивільного з господарським і підприємницьким законодавством; проблеми у реорганізації та ліквідації, тощо [6, с. 193].

Отже, аналіз європейського права свідчить, що першочерговими напрямками вдосконалення правового стану об'єднань підприємств мають бути:

- запровадження спеціальних норм щодо управління такого роду діяльності однієї особи;
- запровадження більш спрощеного правового режиму для внутрішньогрупових правочинів;
- спрощення порядку реорганізації за участю юридичних осіб – суб'єктів господарювання, що входять до складу об'єднань підприємств.

Досвід правового регулювання питань об'єднань підприємств розвинених зарубіжних країн безперечно не є досконалим та вичерпним. Це підтверджують постійні оновлення та доповнення законодавства, покликані відобразити основні тенденції економіко-правових відносин. Однак для вітчизняного правового поля корисним стане запозичення вже перевірених тривалою зарубіжною практикою положень [5, с. 15].

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. - [Електронний ресурс] – Офіційний вісник України - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. - [Електронний ресурс] - Офіційний вісник України – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-1.

3. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 № 755-IV [Електронний ресурс] – Офіційний вісник України - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua /laws/show/755-15.

4. Даценко І. Правове регулювання діяльності господарських об'єднань в Україні /І. Даценко// Праця і зарплата. – 2010.- №19 (695). – С. 8-9.

5. Косач Н.Є. Правове регулювання спільного підприємництва (порівняльні аспекти) /Н.Є. Косач// - Донецьк: Національна академія наук України Інституту економіко-правових досліджень. – 2005. – С. 4-15.

6. Петрина В.Н. Господарські об'єднання: правові проблеми управління / В.Н. Петрина// Часопис Київського університету права. – 2014/2. – С. 191-194.

7. Щербина В. Господарські об'єднання в Україні: проблеми вдосконалення правового становища / В. Щербина// Вісник Академії правових наук України. – 2008. - №5. – С. 106-119.

8. Юркевич Ю.М. Господарські об'єднання: поняття, види та організаційно-правові форми / Ю.М. Юркевич//. – Науковий вісник. - №2. – 2011. - С. 22-26.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ УСИНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Литвин А.

студентка І курсу, групи ЮП – 11 с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: к.е.н, доцент
кафедри інформаційних технологій,
економіки та менеджменту

Литвин О.Ю.

Останнім часом світова практика та провідні науковці чітко вказують на те, що пріоритетною формою утримання дітей, які позбавлені батьківського піклування, є усиновлення. Водночас, шляхи становлення цього інституту права є неоднозначними й залежать від рівня розвитку суспільства, національних особливостей і пануючих у суспільстві правових відносин. На міжнародному рівні створена та функціонує інституційна система, що забезпечує захист прав дитини, в тому числі і при міждержавному усиновленні, що свідчить про формування міжнародного механізму реалізації норм у сфері міждержавного усиновлення. Однак такий механізм не може бути ефективним, якщо він не підкріплюється дієвим національним механізмом реалізації міжнародно-правових норм, що пов'язано, в тому числі, з проблемою співвідношення і взаємодії міжнародного та внутрішньодержавного права.

Перші згадки про усиновлення зустрічаються ще в Законах Хаммурапі стародавнього Вавилону, в індійських законах Ману, в середовищі давньоримського суспільства. Початком становлення традиції усиновлення в Україні можна вважати створення у XVI столітті Статутів Великого князівства Литовського [1, с. 195].

Традиційно усиновлення розглядається як самостійний сімейно-правовий інститут, призначений для забезпечення належного сімейного виховання дітей, що залишилися без батьківського піклування.

Прийняття Сімейного кодексу України 10 січня 2002 року та набуття ним чинності з 1 січня 2004 року стали важливим кроком на шляху вітчизняного нормативного регулювання відносин усиновлення. Норми, які регулюють відносини, пов'язані з усиновленням, містяться також у Цивільному процесуальному кодексі, в Законі України «Про охорону дитинства» та ін.

У відповідності до чинної нормативної бази, процедуру усиновлення дітей можна поділити на дві окремі категорії:

- 1) усиновлення дитини громадянами України
- 2) усиновлення дитини іноземними громадянами.

Процес усиновлення в Україні відбувається у кілька основних етапів: подача заяви і документів до служби у справах дітей за місцем проживання про постановлення на облік в якості кандидата в усиновлювача; отримання висновку від служби у справах дітей про можливість бути усиновлювачем; постановка службою у справах дітей на облік кандидатів в усиновлювачі; ознайомлення з інформацією про дітей у службі у справах дітей на місцевому, регіональному або всеукраїнському рівні; направлення службою у справах дітей на очне знайомство з дитиною та встановлення контакту з дитиною; заява усиновлювача до служби у справах дітей про бажання всиновити дитину; отримання висновку органу у справах дітей про доцільність усиновлення; підготовка усиновлювачем заяви до суду про усиновлення і судовий розгляд справи [2, с. 38].

Усиновити дитину має право як громадянин України, так і іноземець. Разом з тим, відповідно до ст. 213 Сімейного кодексу України громадянин нашої держави має переважне право на усиновлення, тобто за наявності кількох осіб, які виявили бажання усиновити одну і ту ж дитину, переважне право на усиновлення має громадянин України. Такий жорсткий підхід обумовлюється тим, що тривалий час Україна розглядається у світі як країна-донор усиновлення. Ще однією перешкодою для усиновлення є відсутність у особи громадянства. Для порівняння зазначимо, що законодавство Російської Федерації дозволяє особам без громадянства усиновлювати дітей з російським громадянством. У зв'язку з чим, робимо висновок, що законодавство України пішло по шляху більш жорсткого вибору кандидатів на усиновлення дітей-громадян України

У Німецькому цивільному уложенні взагалі як такого визначення «усиновлення» немає, зазначено лише, що усиновлення допустиме, якщо воно йде на благо дитини і слід чекати, що між усиновлювачем та дитиною виникнуть такі ж відносини як між батьками та дітьми [3, с. 127]. Цікавим є той факт, що у мусульманських країнах усиновлення взагалі заборонене, таке положення базується на принципах Корану. Єдиною мусульманською країною, де допускається усиновлення є Туніс. В решті країн існує інститут «прийому» або «притулку», згідно з яким подружжя зобов'язується прийняти дитину і

надати їй необхідну допомогу, однак така дитина не може прийняти прізвище родини та претендувати на спадок.

Багато країн вимагають від прийомних батьків та/або уповноважених організацій надавати звіти впродовж одного-двох років після всиновлення (Болівія, Кіпр, Латвія, Литва). Деякі країни вимагають надання звітів до досягнення дитиною повноліття (Ефіопія, Казахстан). Проте на практиці державам досить складно забезпечити виконання цієї вимоги.

У Америці є така практика як Open Adoption (відкрите усиновлення). Пара, в якій вже є діти, і вона не зможе виховати ще одну дитину, заявляє до відповідних органів, що хоче дитину, яка повинна в них народитися, віддати до іншої сім'ї на усиновлення (тобто з якихось причин не готова її виховувати: немає грошей, погане здоров'я або подружжя просто розуміє, що не може приділяти дитині достатньо сил та уваги). Після народження оформлюються папери й дитина виїжджає до нової сім'ї одразу з пологового будинку. У подальшому обидві сім'ї можуть підтримувати певні стосунки [4, с. 48].

Взагалі в ряді зарубіжних країн важливу роль при здійсненні процедури усиновлення відіграють так звані Агентства з усиновлення. Саме на них, які створені і фінансуються державою, покладається обов'язок пошуку альтернативних родин для забезпечення усиновлення дитини, врахування всіх особливостей усиновлення, допомога при оформленні документації та її перевірка, представництво в суді у справах про усиновлення, подальший контроль та нагляд за дотриманням прав усиновлених дітей [5, с. 88].

У контексті даного питання слід зазначити, що на сьогодні ряд європейських країн, як і Україна, не легалізували одностатеві шлюби та усиновлення дітей особами однієї статі. Зокрема, законодавство Республіки Польща, як і законодавство України, визначає поняття шлюбу виключно як союз чоловіка і жінки [6, с. 97]. Аналогічна стаття міститься і в Сімейному кодексі України.

Аналізуючи дану проблему, дослідники виокремлюють цілий ряд прогалин та недоліків у сфері вітчизняного законодавства. Так, наприклад, до цього часу не розроблено чіткого механізму нагляду за усиновленими дітьми за межами України з боку Консульських установ[7].

Однією з прогалин Сімейного кодексу України є те, що ст. 235 «Нагляд за дотриманням прав дитини, яка усиновлена» визначає нагляд за дотриманням прав дітей, які усиновлені та проживають в Україні, хоча в самій назві статті не конкретизовано, ким усиновлена дитина й де вона проживає. А от у ст. 287 «Нагляд за дотриманням прав дітей, які усиновлені іноземцями» норми виписано саме щодо дітей, які усиновлені іноземцями й проживають за межами України [8]. Отже, необхідним є об'єднання цих двох норм в одну статтю або конкретизація назви ст. 235 — «Нагляд за дотриманням прав дитини, яка усиновлена та проживає в Україні».

Згідно зі ст. 216 СК України заборонена будь-яка посередницька діяльність, комерційна діяльність у галузі всиновлення дітей, що не узгоджується зі ст. 32 Гаазької конвенції, де передбачено розмір винагороди, що отримується у процесі усиновлення [9, с. 462]. Водночас згідно з ч. 11 ст. 24

Закону України «Про охорону дитинства» заборонена не будь-яка посередницька, а лише посередницька комерційна діяльність щодо всиновлення дітей, передачі їх під опіку (піклування) або на виховання в сім'ю громадян України чи громадян інших держав [10].

Для усунення майбутньої колізії необхідно на рівні закону розмежувати посередницьку, комерційну діяльність і діяльність, пов'язану з наданням послуг усиновлення (забезпечення представництва інтересів усиновлювачів перед державними органами, надання перекладацьких та юридичних послуг). Ефективність діяльності таких агентств має бути забезпечена як професіональним і досвідченим персоналом, так і відповідним контролем з боку держави та її компетентних органів.

Підсумовуючи, можемо відзначити, що на сучасному етапі необхідно чітко усвідомлювати, що одним із міжнародних статусів України на сучасному етапі є статус держави-донора у процесі міжнародного усиновлення. Зважаючи на це, питання контролю та нагляду – основних способів забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні у сфері усиновлення потребує більш глибокого аналізу та доопрацювання.

Список використаних джерел

1. Журило С. С. Інститут усиновлення дітей: загальна характеристика / С. С. Журило // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2013. – Вип. 21. – С. 195 – 199.
2. Демчук Ю. Актуальні проблеми усиновлення у сучасних правовідносинах / Ю. Демчук // Юридична Україна. – 2012. – № 5. – С. 37 – 40.
3. Кустова В. В. Усыновление в законодательстве стран Западной Европы и России / В. В. Кустова // Журнал российского права. – 2012. – № 9. – С. 126 – 131.
4. Розгон О. Феномен міждержавного усиновлення / О. Розгон // Право України. – 2012. – № 4. – С. 44 – 49.
5. Деркаченко Ю. В. Національне законодавство Англії у сфері міжнародного усиновлення / Ю. В. Деркаченко // Університетські наукові записки. – 2012. с вип. 1. – С. 87 – 90.
6. Деркаченко Ю. Правова забезпеченість і соціальна обумовленість міжнародного усиновлення / Ю. Деркаченко // Юридична Україна. – 2011. – № 4. – С. 95 – 100.
7. Указ Президента України «Про Консульський статут» від 02.04.1994 року № 127/94 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/127/94>
8. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року № 2947-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
9. Попко В. В. Колізійні питання усиновлення та їх уніфікація в актах Гаазької конференції з міжнародного приватного права / В. В. Попко // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки /

Інститут держави і права ім. Корецького В.М. НАН України. – Київ, 2010. – Вип. 31. – С. 460 – 466.

10. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 року № 2402-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА БАЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ

Мучник Д. В.

студент I курсу, групи ЮП – 11 с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини
Северин Ю.В.

***Анотація.** Розглянуто сучасні підходи регулювання праці.*

***Ключові слова:** договір, трудовий договір, контракт, трудові відносини, кодекс.*

Особливе значення приділяється добровільності трудового договору, як антиподу примусової праці.

В ряді країн (наприклад, ФРН) допускається звуження свободи трудового договору - введення в надзвичайних умовах (війна, стихійне лихо) трудової повинності.

При всій специфіці трудовий договір, з точки зору його формальних характеристик, за думкою, яка переважає на Заході, - це різновидність цивільно-правового договору найму послуг, договір приватного права, що визначає можливість поширення на нього загальних принципів і конструкцій цивільного зобов'язального і договірної права (ФРН, Італія, Швейцарія, Нідерланди). В цих країнах трудовий договір регулюється Цивільними кодексами. В Кодексі праці Франції встановлено, що трудовий договір підкоряється правилам цивільного права. З цієї точки зору трудовий договір - двохсторонній, консенсуальний (зобов'язання сторін існують на підставі згоди), фидуціарний (на довірі), який має специфічну мету [3, с.58 – 59].

Сьогодні в західних країнах спостерігаються суттєві здвиги в співвідношенні різних видів трудових договорів. Головний з них полягає в тому, що традиційний (звичайний або типовий) трудовий договір, тобто договір на невизначений строк і на повний робочий час, укладається з меншою кількістю працівників, а все збільшується число договорів на певний строк, на неповний робочий час, вдома. Типовий трудовий договір на ряді підприємств зберігається лише для привілейованої групи працівників (ядра персоналу). Вона порівняно невелика. Значна кількість працівників - це особи, які мають атипові трудові договори: тимчасові і «найомні» працівники, не повністю

зайняті, надомники, мігранти. Їх наймають при погіршенні економічної ситуації і звільняють при її покращенні [8, с. 64 – 65].

Така маргіналізація ринку праці має певні об'єктивні причини, і в якійсь мірі, очевидно, в нинішніх умовах неминуча, але вказана тенденція не може не викликати занепокоєння у працівників та профспілок, як на Заході, так і в Україні. Останні вимагають прийняття законодавчих мір, які полегшать положення трудящих, що стали жертвою змін, які відбуваються на ринку праці. І, перш за все, це стосується строкових трудових договорів (контрактів).

Важливим досягненням Трудових кодексів пострадянських країн - є наявність переліку умов, що становлять зміст трудового договору (контракту). Наприклад, Трудовий кодекс Литовської республіки до обов'язкових умов трудового договору відносить місце роботи (підприємство, установу, організацію, структурний підрозділ та ін.), трудову функцію працівника (тобто роботу за відповідною професією, спеціальністю, кваліфікацією чи посадою), оплату праці (систему, розмір, порядок виплати заробітної плати). За згодою сторін можуть бути обумовлені й інші умови трудового договору (ст.95) [4].

Зазначається, що в проекті Трудового Кодексу України законодавець також пішов шляхом визначення на законодавчому рівні обов'язкових умов трудового договору [6].

Сучасне життя влаштоване таким чином, що дуже часто виникає необхідність у зміні умов трудового договору (контракту), в тому числі і переведенні на іншу посаду (роботу).

В цьому контексті Я. Богданюк зазначає, що виразної межі між переведенням та змінами умов праці в праві Європейського Союзу не спостерігається. На підтвердження даної позиції можна навести думку М. Фрідланда, який в трудове право Великобританії пропонує ввести поняття «transformation of personal work contracts» (трансформація індивідуальних трудових договорів). Він пише, що дана категорія - є новою і спрямована на охоплення всіх змін, яким можуть піддаватися трудові договори. До таких змін можна віднести зміну змісту трудового договору, його призупинення, зміну сторони трудового договору та ін. [1, с.85].

Якщо взяти Трудовий Кодекс Франції, Трудовий Кодекс Люксембургу, то в їх нормах активно застосовується поняття «modification des elements du contrat de travail» (зміна умов, елементів трудового договору), або «modification du contrat» (зміна договору). Жодних окремих способів зміни умов договору не визначено. При цьому законодавство дає досить великий перелік умов (елементів), які слід передбачити сторонам у трудовому договорі.

Також однією з поширених умов трудового договору у Франції є «угода (домовленість) про мобільність». Така умова передбачає повну згоду працівника на зміну його місця роботи, посади та/або заробітної плати. Але внесення даного положення до змісту трудового договору має на меті ухилення від передбачених законом гарантій для працівника у випадку зміни договору. Тому така умова визнається законною тільки при дотриманні певних вимог [1, с.86].

Так, згода працівника на зменшення розміру його заробітної плати допускається лише за умов, якщо: а) таке зменшення викликане об'єктивними причинами, що не залежать від волі роботодавця; б) ризик підприємницької діяльності не переноситься на працівника; в) розмір заробітної плати залишається вищим встановленого законом чи колективним договором мінімуму.

Умова трудового договору щодо географічної мобільності потребує від роботодавця дотримання основних прав і свобод працівника (зокрема вільний вибір місця проживання), а також чіткого визначення території, в межах якої він має право переводити працівника. Так, існує специфіка переведення всередині транснаціональних корпорацій та при переведенні в межах Європейського Союзу.

Незважаючи на поширене застосування «угоди про мобільність», вона не повинна бути способом дискримінації (наприклад, члена профспілки) чи видом дисциплінарного стягнення. Крім того, за відсутності достатньої ясності даної угоди суддя має право обмежити сферу його застосування [1, с.86].

Отож, як бачимо, в трудовому законодавстві країн Європи зміна трудового договору має багато синонімів, серед яких переведення та зміна умов праці. Ці категорії застосовуються як тотожні та не регулюються окремими нормами законодавства.

Список використаних джерел

1. Богданюк Я. Інститут зміни умов трудового договору в державах колишнього СРСР та Європейського Союзу /Я. Богданюк// Юридична Україна. – 2013. - № 2. – С.83-87.
2. Грекова М. Поняття та зміст міжнародно-правового регулювання відносин у сфері праці /М. Грекова// Юридична Україна. – 2012. - № 11. – С.110-114.
3. Киселев И.Я. Трудовое право России и зарубежных стран. Международные нормы труда /И.Я. Киселев/ – М., 2005. – 456 с.
4. Офіційний веб сайт Європейського Союзу (представництво в Україні) - http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm
5. Пилипенко П. Про право зайнятості, або нові контури трудового права /П. Пилипенко// Право України. – 2014. - № 6. – С.197-207.
6. Проект Трудового кодексу України (автор Папієв М.М.) від 27.12.2014 № 1658 [Електронний ресурс] – Режим доступу // www.zakon.rada.gov.ua
7. Шамшина І. Юридична доцільність закріплення дефініції «працівник» у сучасному трудовому праві / І. Шамшина // Право України. – 2010. - № 12. - С.124-130.
8. Якименко М. Реалізація міжнародних трудових стандартів у проекті Трудового кодексу України /М.Якименко// Юридична Україна. - 2007. - №2. - С.53-57.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ДИТИНИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Курбала Ю. А.

студентка I курсу групи ЮП – 11с
ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та здоров'я людини
Коломієць П. В.

Анотація. Автором розглянуто правові аспекти забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей в Україні відповідно до міжнародних стандартів та вимог Конвенції ООН про права дитини.

Ключові слова: Конвенція про права дитини, Декларація прав дитини, міжнародні стандарти прав дитини.

Захист прав та інтересів дитини, як про це зазначено в Декларації прав дитини від 20.11.1959 року [1] є одним із найважливіших завдань Української держави, адже ставлення до дітей, їхніх прав і свобод, повага до їхньої людської гідності якнайточніше відображають рівень гуманності й цивілізованості суспільства. Світові стандарти у галузі дотримання прав дитини закріплені в головному міжнародному документі – Конвенції про права дитини [2], прийнятої 44-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН 20.11.1989 року і підписаної УРСР 21.02.1990 року. Україна ратифікувала Конвенцію про права дитини 27.02.1991 року [3], таким чином наша держава визнала, що діти є особливо уразливою групою з огляду на їх вік, психічний і фізичний розвиток і, що вони потребують спеціального постійного догляду і захисту, а також узяла на себе низку зобов'язань у рамках Конвенції, зокрема здійснити реформування законодавства відповідно до міжнародних стандартів. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії [4], підписаний від імені України 7.09.2000 року у м. Нью-Йорку, ратифіковано Законом України від 03.04.2003 року [5].

Конвенцію Міжнародної організації праці № 182 про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці [6], прийняту 87 сесією Генеральної конференції Міжнародної організації праці 17.06.1999 року, ратифіковано Законом України від 5.10.2000 року [7].

Отже, Україна, як член міжнародного співтовариства, бере участь у діяльності зі створення сприятливого для дітей середовища, в якому гідний розвиток і захист їх прав забезпечується з дотриманням принципів демократії, рівності, миру, соціальної справедливості з урахуванням моральних засад та традиційних цінностей українського суспільства, спрямованих на зміцнення сім'ї та морального здоров'я дітей в Україні. Підсумковим документом Спеціальної сесії в інтересах дітей Генеральної Асамблеї ООН «Світ, сприятливий для дітей», підписаним Кабінетом Міністрів України 10.05.2002

року, визначено чотири пріоритетні напрями діяльності: пропагування здорового способу життя; забезпечення можливості здобувати високоякісну освіту; захист дітей від жорстокого поводження, насильства та експлуатації; боротьба з ВІЛ/СНІДом, а також передбачено глобальний план дій, орієнтований на розвиток і захист прав та інтересів підростаючого покоління, і завдання, які світова спільнота має виконувати для дітей та разом з дітьми [8].

Список використаних джерел

1. Декларація прав дитини : Міжнародний документ : від 20 листопада 1959 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_384.

2. Конвенція про права дитини : Міжнародний документ : від 20 листопада 1989 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021

3. Про ратифікацію Конвенції про права дитини : Постанова Верховної Ради УРСР : від 27.02.1991 року № 789-XII // Відом. ВР УРСР. – 1991. – № 13.

4. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії : Міжнародний документ : від 01 січня 2000 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_b09.

5. Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії : Закон України : від 03 квітня 2003 року № 716-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2003. – № 29.

6. Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182 : Міжнародний документ : від 17 червня 1999 року № 182 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993_166.

7. Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 182 про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці : Закон України : від 05 жовтня 2000 року № 2022-III // Відом. Верховної Ради України. – 2000. – № 48.

8. Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року : Закон України : від 05 березня 2009 року № 1065-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2009. – № 29.

КОРУПЦІЯ – ЖАХЛИВА РЕАЛЬНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ

Збаранська Н. В.

Студентка III курсу, групи ЮП-31

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: старший

викладач **Терещенко А. В.**

Анотація. У статті проаналізовано конкретні проблеми та сформульовані пропозиції, які спрямовані на забезпечення нового рівня попередження корупції з урахуванням законодавства, європейського досвіду та громадської думки.

Ключові слова: антикорупційний закон, корупція, протидія корупції.

Зі здобуттям незалежності в 1991 році Україна стала на шлях створення демократичної, правової та соціальної держави. Даний принцип закріплений в статті 1 Конституції України. Однак, мало визначити та закріпити певні принципи на папері – їх ще необхідно виконувати [1].

Однією з найгостріших проблем українського суспільства за роки проведення соціально-економічних реформ у напрямі подальшої демократизації суспільного життя є корупція, розв'язання якої для багатьох країн є надзвичайно важливою справою. Єдиного загальноприйнятого визначення корупції у світі не існує. Попри відсутності універсально прийнятого правового визначення, термін корупції, як правило, означає певну користь. Формулювання, запропоноване Конвенцією ООН проти корупції (до якої приєдналась і Україна), відповідає такому широкому визначенню. За визначенням ст. 15 Конвенції ООН проти корупції, корупція – а) обіцянка, пропозиція або надання державній посадовій особі, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої посадової особи або іншої фізичної чи юридичної особи, щоб ця посадова особа вчинила будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій під час виконання своїх службових обов'язків; б) вимагання або прийняття державною посадовою особою, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої посадової особи чи іншої фізичної або юридичної особи, щоб ця посадова особа вчинила будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій під час виконання своїх посадових обов'язків.

Указом Президента України «Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки» від 21.10.2011 року визначено, що пріоритетними напрямами антикорупційної політики мають стати виявлення та усунення умов, що сприяють або можуть сприяти виникненню корупції, а також запобігання спробам їх створити [5].

Це повною мірою стосується й України, для якої корупція стала чинником, що реально загрожує національній безпеці і конституційному ладу нашої держави. Корупція негативно впливає на різні сфери суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну і правову сфери, громадську свідомість, міжнародні відносини. Вона є однією з основних перешкод побудови демократичної, соціальної, правової держави Україна, утвердження і реалізації принципу верховенства права. Корумповані відносини все більше витісняють

правові та етичні взаємовідносини між людьми, із аномалії поступово перетворюються, на жаль, на норму поведінки. Тому створення дієвої системи запобігання корупції, розробки і впровадження комплексу організаційно-правових заходів для протидії цьому явищу, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків має стати одним із пріоритетів держави та її кримінологічної політики [8, с.10, 34, 86-87, 256].

Останнім часом в Україні для протидії корупції зроблено чимало - прийнято спеціальний антикорупційний закон та ряд інших законодавчих актів антикорупційного спрямування, схвалено Концепцію боротьби з корупцією, розроблено спеціальну антикорупційну програму, запроваджено систематичне здійснення на найвищому рівні за участю керівників правоохоронних та інших державних органів організаційних заходів, присвячених питанням протидії корупції тощо [3].

Однак здійснювані заходи ще не дали відчутних позитивних результатів у справі протидії корупції. Більш того, ситуація з корупцією в нашій країні істотно ускладнилась – корупційні прояви набувають дедалі більш небезпечного характеру; поширення корупційних відносин призвело до утворення мафіозно-олігархічних угруповань, корупція стала системним елементом управління державою та суспільства та системно утворюючим фактором; її негативний вплив на політику, економіку, соціальну сферу набуває визначального характеру. Це спричинено низкою політичних, економічних, організаційно-управлінських, правових, ідеологічних, морально-психологічних чинників. До основних з них належать, зокрема: помилкова стратегія протидії корупції, неналежна організація виконання програмних антикорупційних заходів, відсутність політичної волі системно протидіяти корупції та слабкість контролю за антикорупційною діяльністю, у тому числі реалізацією відповідних програм, планів. Фінансово-економічні проблеми не можуть бути виправданням для порушення законів та тим паче Конституції. Не влада стоїть над Конституцією, а Конституція стоїть над владою [6, с. 35].

Корупція в нашій країні справедливо сприймається суспільством як складне соціальне явище, органічна частина нашого повсякденного життя, що негативно впливає на всі аспекти політичного і соціально-економічного розвитку держави, загрожує демократії і правам людини, реалізації принципу верховенства права, підриває соціальну справедливість, легітимність публічних інституцій, добробут, завдає шкоди національній безпеці. Коли корупція стає формою суспільних відносин в державі, створити повноцінне демократичне суспільство стає неможливо. Причин через які Україна ще і досі перебуває в статусі псевдо демократичної держави можна назвати багато.

Відповідно до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», особи, яких притягнуто до кримінальної або адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення, пов'язані з порушенням обмежень, передбачених цим Законом, підлягають звільненню з відповідних посад у триденний строк з дня отримання органом державної влади, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією копії

відповідного судового рішення, яке набрало законної сили, якщо інше не передбачено законом [2].

Досвід багатьох країн свідчить, що активність громадян, зацікавлених у подоланні корупції, є головною передумовою виявлення корупційних правопорушень і ефективності антикорупційних заходів. Боротьба на сьогоднішній день не результативна. Було прийнято Закон України «Про очищення влади», сам закон існує, але його належно не виконують [3].

Специфіка протидії корупції потребує передусім нормативно-правового налагодження складної взаємоузгодженої системи упереджувальних заходів, які мають бути розроблені різними галузями законодавства: цивільним, фінансовим, господарським, адміністративним та ін. Поряд із упереджувальними заходами необхідне також вдосконалення і розширення системи кримінально-правових, цивільно-правових, адміністративних і фінансових санкцій. Окрім того, ці заходи потребують і активної діяльності, спрямованої на формування антикорупційної свідомості населення і залучення всіх важелів громадянського суспільства. І в цьому зв'язку важливе значення має широке висвітлення у ЗМІ позитивного досвіду протидії та запобігання корупції у різних галузях державного управління, що буде мати як загально превентивний, так і безпосередній вплив на реалізацію уповноваженими органами антикорупційних заходів. Тільки такий комплексний підхід до боротьби з корупцією є найбільш доцільним і потребує всебічного подальшого розвитку.

Проаналізувавши поняття «корупція» та особливості поширення цього явища в Україні, можна запропонувати такі шляхи підвищення ефективності запобігання і протидії корупції:

1. Внести зміни до Конституції України.
2. Внести зміни в чинний Кримінальний кодекс України, доповнивши його Особливу частину розділом «Корупційні діяння», виокремивши суб'єктів, які займають особливо відповідальне становище.
3. Встановити контроль за відповідністю задекларованих доходів державних службовців їхнім витратам, виявленням фактів незаконного збагачення.
4. Залучити на державному рівні громадян до співпраці з правоохоронними органами у виявленні корупціонерів.
5. Дії по попередженню корупції й боротьбі з нею необхідно доповнювати заходами щодо виховання населення в дусі нетерпимості до корупції, а також заходами, спрямованими на одержання підтримки громадян у проведеній органами публічної влади антикорупційної кампанії.

Отже, можна зробити висновок, що усі елементи стратегії повинні бути ефективно скоординованими таким чином, щоб позитивний ефект одного з них зміцнював ефект інших і навпаки. Отримання об'єктивної картини щодо рівня, структури та тенденцій розвитку корупційних процесів в Україні - це одне з найважливіших завдань, яке постає при здійсненні антикорупційної діяльності. Реальна оцінка рівня корумпованості влади, поширеності корупції, характеру корупційних проявів дозволяє правильно оцінити ситуацію щодо стану

корупції, її структури, прогнозувати її розвиток і наслідки, визначити стратегію і тактику антикорупційної діяльності, визначити адекватні засоби протидії корупції. Врешті-решт це забезпечує здійснення системної, науково обґрунтованої протидії корупції, а отже, і досягнення тієї мети, яка стоїть перед нею.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року.// Електронний ресурс – [Режим доступу]// <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 року // Електронний ресурс – [Режим доступу]// <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>
3. Закон України «Про очищення влади» від 16.09.2014 року // Електронний ресурс – [Режим доступу]// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>
4. Указ Президента України «Про Національну антикорупційну стратегію на 2011-2015 роки» від 21.10.2011 року.// Електронний ресурс – [Режим доступу]// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001/2011>
5. Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003 року.// Електронний ресурс – [Режим доступу]// http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
6. Бесчастний В.М., Філонов О.В., Субботін В.М., Пашков С.М. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб. / За ред. В.М. Бесчастного. - К.: Знання, 2007. - 467 с.
7. Мельник М. І. Хабарництво: монографія/М.І.Мельник - К., 2000. – 256 с.
8. Мельник М. І. Корупція - корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії)Монографія/М.І.Мельник - К., видавництво «Юридична думка», 2004. - 400 с.
9. Про засади запобігання та протидії корупції:Закон України від 11.06.2009 № 1506-VI // Офіційний вісник України. - 2009. - № 53. - С. 22-30.
10. Корупція в Україні: всеукраїнське соціологічне дослідження. // Електронний ресурс – [Режим доступу]// [Www. pace. org. ua](http://www.pace.org.ua)
11. Методичні рекомендації «Запобігання і протидія корупції в державних органах та органах місцевого самоврядування» від 16.10.2013 року // Електронний ресурс – [Режим доступу]// <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/n0020323-13>

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ШТУЧНОГО ПЕРЕРИВАННЯ ВАГІТНОСТІ

Музиченко М. М.

Студентка II курсу групи ЮК-21

Полтавського бізнес-коледжу

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник: старший викладач

Терещенко А. В.

***Анотація:** розглянуто негативні наслідки та вирішення проблем штучного переривання абортів*

***Ключові слова:** аборт, явище, репродуктивний вік, репродуктивне право, здоров'я, штучне переривання вагітності, життя, соціум*

Сьогодні проблема абортів є досить актуальною в нашій державі. Україна за кількістю абортів посідає одне із перших місць у Європі, як і за самим низьким рівнем життя. На жаль, велика кількість абортів, які проводяться в Україні, значною мірою підривають репродуктивне здоров'я жінок. Згідно з останніми статистичними даними, в Україні смертність після абортів становить приблизно 23% жінок репродуктивного віку [1, с. 45].

Відповідно до чинного законодавства України аборт (лат. Abortus – викидень) – операція штучного переривання вагітності, яка може бути проведена за бажанням жінки в акредитованих закладах охорони здоров'я при вагітності не більш як 12 тижнів.

Норма ст. 27 Конституції України стала першою в історії держави, яка проголосила право кожної людини на життя на законодавчому рівні [2]. На сьогодні в Україні, штучне переривання вагітності є доволі поширеним методом регулювання народжуваності. Аборт став звичним явищем для соціуму. Проблеми, які породжує таке явище як «аборт» є різноступеневим. Гостроту питання штучного переривання вагітності породжують різні фактори, зокрема питання щодо кримінальної відповідальності лікарів, які проводять аборти; питання щодо особистих немайнових прав особи та права на спадок; питання щодо охорони життя та здоров'я матері та ненародженої дитини; проблема демографічної кризи населення тощо.

В нашій державі легальний аборт був введений в 1921 р., тобто за радянської доби. Проте в Радянському Союзі до проблеми абортів було різне ставлення. Так, за сталінських часів жінкам було заборонено робити аборти. У зв'язку з цим варто нагадати про значні зміни, які було внесено в Кодекс законів про сім'ю, опіку, шлюб і акти громадянського стану УСРР 1926 р. на підставі постанови ЦВК і РНК СРСР «Про заборону абортів, збільшення матеріальної допомоги породіллі, встановлення державної допомоги багатосімейним, розширення мережі пологових будинків, дитячих ясел і дитячих садків, посилення кримінального покарання за несплату аліментів та про деякі зміни в законодавстві про розлучення» від 27 червня 1936 р. [3]. В

1954 р. було скасовано кримінальну відповідальність за проведення абортів (саму заборону абортів відмінили лише в листопаді 1955 р.).

Слід зазначити, Кримінальним кодексом України також регулюються деякі питання, пов'язані з абортами. В даному випадку мова іде про кримінальний аборт — злочинне переривання вагітності незалежно від її строку. Аборт, проведений у стаціонарі лікарем за згодою жінки, але з грубим порушенням загальноприйнятих правил роботи лікарняного закладу (у вечірні години під час чергування, у вихідні, без необхідного обстеження та оформлення відповідної документації) теж вважається незаконним. Злочин вважається закінченим з моменту настання переривання вагітності. Він карається за ст. 134 Кримінального кодексу України Незаконне проведення абортів. Жінка, якій зробили кримінальний аборт, покаранню не підлягає [4].

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі щороку роблять 53 млн. абортів, а за останні 30 років таких операцій виконано більш ніж мільярд. Дослідження свідчать, що в деяких країнах (наприклад, США, Росія чи Данія) аборти зробило до 2/3 жінок [5, с. 93].

На сьогодні кількість абортів в Україні, порівняно з минулими роками зменшується, проте на тисячу жінок репродуктивного віку їх припадає приблизно 20—30. Варто зазначити, що частота абортів значно вища, у східних регіонах України. Для того, щоб краще зрозуміти проблему застосування штучного переривання вагітності потрібно проникнути в неї з середини. Для цього варто, ознайомитися з тим, як вирішують або не вирішують цю проблему в інших країнах світу.

У Польщі дозвіл на переривання вагітності є одним із найскладніших у Європі. Відтак частими клієнтами українських клінік є громадянки цієї держави, де заборонено проводити аборти, які прирівнюються до вбивства людини. Однак Комітет ООН із прав людини виступив із критикою закону про аборти, що діє в Польщі. На думку ООН, він занадто суворий і жорсткий, і жінки, ризикуючи своїм здоров'ям та життям, ще й порушують закон, вдаючись до «кримінальних абортів», варто тут зазначити, що покарання передбачене для виконавців абортів, а не для жінок. В Польщі, аборти дозволено робити тільки тоді, коли вагітність виникла внаслідок зґвалтування, а також через серйозні медичні показання.

В Ірані, як в країні де панують радикальні ісламські традиції, донедавна штучне переривання вагітності суворо забороняли. Однак іранський парламент ухвалив закон, який дозволяє робити аборти в продовж перших чотирьох місяців вагітності, якщо життя жінки в небезпеці або зародок не розвивається нормально. Таким чином аборти в цій країні стали можливими за згоди обох батьків, медичного висновку щонайменше трьох лікарів і лише в разі очевидної загрози життю матері або дитини. Водночас аборт як спосіб позбутися від небажаної вагітності є забороненим. За офіційною інформацією, щорічно в Ірані проводять 80 тисяч незаконних абортів [6, с. 207].

У Португалії, законодавство дозволяє жінкам робити аборти лише у випадках зґвалтувань або за суворими медичними показаннями. Таким чином, на початку цього року на лаві підсудних за вчинення незаконних абортів

опинилося 17 жінок, яких мали засудити. Швейцарське законодавство нещодавно оновилося в силу проведення референдуму прибічники лібералізації режиму абортів вбачають порушення основних прав жінки у забороні абортів.

У католицькій Ірландії аборти офіційно заборонені. Роблять їх за надзвичайних обставин — якщо лікарі визнають, що життю матері загрожує реальна небезпека. Жінки звернулися до суду з прав людини у Страсбурзі з проханням, аби той легалізував аборти в цій державі. Їх підтримує ірландська організація з планування сім'ї. За її даними не менш ніж 6 тисяч ірландок щорічно, для того щоб зробити аборт їдуть до Британії, де кількість абортів сягає рекордних масштабів (40 тисяч абортів щороку) або звертаються до підпільних лікарів [7, с. 79-80].

Медичні показання для штучного переривання вагітності в Україні визначаються амбулаторно-поліклінічними чи стаціонарними закладами охорони здоров'я. Штучне переривання вагітності від 12 до 24 тижнів провадиться із додержанням вимог Основ законодавства України про охорону здоров'я (стаття 43) щодо згоди об'єктивно інформованого дієздатного пацієнта на медичне втручання [8]. Для проведення абортів за показами медиків найбільш оптимальними є 7-9 тижнів вагітності. У невідкладних випадках, коли реальна загроза життю хворої жінки є наявною, згода хворої або її законних представників на медичне втручання не потрібна. За наявності соціальних показань вагітність переривається на підставі заяви жінки, до якої повинен бути доданий відповідний документ, що підтверджує необхідність штучного переривання вагітності. Операцію штучного переривання вагітності дозволяється проводити в акредитованих закладах охорони здоров'я при відсутності протипоказань і повному обстеженні:

- за бажанням жінки при вагітності 12 тижнів і менше;

- за соціальними і медичними показаннями при вагітності від 12 до 24 тижнів в порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 1993 року № 926 «Про порядок штучного переривання вагітності від 12 до 24 тижнів» [9]. Широке розповсюдження отримав метод штучного переривання вагітності за бажанням жінки за допомогою вакуум-аспірації, так званий міні-аборт [10]. Операцію штучного переривання вагітності методом вакуум-аспірації в амбулаторних умовах дозволяється проводити при затримці менструації не більше 20 днів. Негативними наслідками абортів є: сильна кровотеча, інфікування матки з наступними запаленнями, нервозність, роздратованість, депресія;

Отже, можна зробити висновок, що крім позбавлення життя маленького плоду, аборт може обернутися великими проблемами для жінки, яка зважилася на такий крок. Аналізуючи усі негативні наслідки абортів, слід звернути увагу, що в першу чергу завдається шкода здоров'ю та психіці людини. Штучне переривання вагітності завжди приховує в собі фізичне і психічне травмування жінки. Одним із важливих аспектів психіатричних спостережень за пацієнтами в ситуації, пов'язаної з перериванням вагітності є аналіз ризику суїцидальної

поведінки в цих контингентах. Важливою проблемою варто вважати питання про те, чи є небезпека самогубства показанням до абортів.

Список використаних джерел

1. Демографічна криза в Україні: її причини та наслідки. — К.: Парлам. вид-во, 2003. С. 365
2. [Конституція України](#) Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Постанови ЦВК і РНК СРСР «Про заборону абортів, збільшення матеріальної допомоги роженицям, встановлення державної допомоги багатосімейним, розширення мережі пологових будинків, дитячих ясел і дитячих садків, посилення кримінального покарання за несплату аліментів та про деякі зміни в законодавстві про розлучення» від 27 червня 1936 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://weup.kiev.ua/tag/pokarannya/>
4. Кримінальний Кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2014 року: - К.: Паливода А. В., 2014. – 212 с. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Еріх Блехшмідт Збереження індивідуальності (дані ембріології людини), — Л.: Видавництво Українського католицького університету, 2003 р. С. 108
6. Дженис М. Европейское право в области прав человека (Практика и комментарии), — М.: Ексмо-Пресс, 1997. - С. 414.
7. Романовський Г. Б. Гносеология права на жизнь, — СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. - С. 185.
8. Основи законодавства України про охорону здоров'я Верховна Рада України; Закон від 19.11.1992 № 2801-XII - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.11.1993 р. з подальшими змінами «Про порядок штучного переривання вагітності від 12 до 24 тижнів» - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/926-93-%D0%BF>
10. Про затвердження інструкцій про порядок проведення операції штучного переривання вагітності та про порядок проведення операції штучного переривання вагітності ранніх строків методом вакуум-аспірації МОЗ України; Наказ, Інструкція від 28.06.1994 № 111- [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0459-95>

ІНСТИТУТ ОСУДНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Турбаба Г.

студентка I курсу, групи ЮП-11с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

старший викладач **Терещенко А.В.**

Анотація. В статті визначено сучасні проблеми інституту осудності в кримінальному праві України, проведено порівняльний аналіз інституту осудності в кримінальному праві України та країн Європейського Союзу.

Ключові слова: інститут осудності, кримінальне право України, неосудність

Проблеми, пов'язані з інститутами Загальної частини кримінального права, завжди звертали увагу науковців. Особливої актуальності вони набули після прийняття Кримінального кодексу України [1, с. 63].

Питання визначення осудності і неосудності, щодо яких не вироблено однотайного підходу, посідає серед цих проблем одне із центральних місць. Теоретичний і практичний інтерес до них обумовлено зверненням до найбільш складної сторони суспільного життя й соціальної діяльності людей – їх здатності бути винними і кримінально відповідальними за свідому й вольову кримінально карану поведінку [2, с. 15].

Кримінальний кодекс України 2001 р. закріпив поняття осудності, передбачивши, що осудною визнається особа, яка під час вчинення злочину могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними; неосудною визнається особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки [3].

Таким чином, презумпція осудності стала законодавчою вимогою, яка не тільки є юридичною новацією, але і дозволила сформулювати важливий для теорії і практики кримінального права принцип настання кримінальної відповідальності і покарання тільки осіб, які скоїли злочин у стані осудності. Разом із тим, у кримінальному законодавстві окремих країн поняття «осудність», «неосудність», «обмежена осудність» взагалі не застосовуються, але у ньому міститься положення, відповідно до якого покарання зменшується вдвічі, якщо особа під час вчинення злочину мала занижену здатність усвідомлювати результат своїх дій та керувати ними (ч. 2 ст. 20 КК Куби 1979 р.).

У деяких законодавствах західно-європейських країн норму про обмежену осудність взагалі не передбачено (наприклад, КК Австрії 1975 р.). Але, згідно з кримінально-правовими нормами КК Австрії, особа, яка має психічні відхилення, не звільняється від кримінальної відповідальності, а несе покарання як осудна особа, яка вчинила злочин. Однак, наявність аномалій дає можливість суду пом'якшити покарання [4, с.74].

В інших країнах не містились, навіть, терміни «осудність», «неосудність», «обмежена осудність», але використовувались терміни такі як «психічна хвороба», «неповноцінність», які виключають відповідальність тощо [5 с.30].

Отже, необхідно визначити основні значущі риси осудності.

По-перше, осудність – не тільки фактична, але і логічна підстава кримінальної відповідальності.

По-друге, осудність є юридичною передумовою кримінальної відповідальності, так як співвідношення вини і кримінальної відповідальності, осудності і вини реалізується в нормах права. Іншими словами, осудність – це правова категорія. Оскільки вона характеризується формалізованими показниками і відображає інтелектуальні, вольові і емоційні можливості людини як особистості, тобто соціально-психологічну сторону особи злочинця [6 с. 83-86].

Гостро постає проблема кримінальної відповідальності осіб з психогенетичними аномаліями та психофізичними особливостями, які можуть усвідомлювати суспільно-небезпечний характер своєї поведінки та керувати нею, але в силу різних процесів, що відбуваються в їх психіці, обмежується спроможність вільної саморегуляції вчинюваного протиправного діяння в повній мірі, що властиво осудній особі [7, с. 69-70].

Зважаючи на актуальність проблеми та тривале її обговорення, широкомасштабні наукові дослідження контингенту пенітенціарних закладів Кримінальний кодекс України закріпив у окремій статті ознаки обмежено осудної особи з такими специфічними властивостями. Слід зазначити, що питання про обмежену осудність по-різному вирішувалося і у кримінальному праві зарубіжних країн. Серед різних шкіл зарубіжного права (класичної, соціологічної та антропологічної) не було єдиної думки з приводу оцінки та практичного використання категорії обмеженої осудності у боротьбі зі злочинністю [8, с. 89].

Виходячи з вищесказаного осудність виступає суб'єктивною передумовою винності і кримінальної відповідальності, неосудність – обставиною, що виключає можливість особи бути суб'єктом злочину, вини і кримінальну відповідальність за вчинене діяння. Вивчення цих явищ в нерозривному зв'язку дає змогу як юристам, так і психіатрам й психологам поглиблене їх опрацювання в комплексному й міждисциплінарному аспектах і втіленню отриманих результатів у практику:

- у правотворчості – для подальшого вдосконалення кримінального законодавства;

- у правозастосуванні – при вирішенні судами України питання про осудність чи неосудність особи, призначення експертиз, а також для підготовки постанов Пленуму Верховного Суду України;

- у навчальному процесі – у процесі викладання курсу «Кримінальне право України. Загальна частина» та спецкурсів, а також підготовки відповідних розділів і підрозділів науково-практичних посібників, методичних рекомендацій тощо [9, с. 76].

Список використаних джерел

1. Васильєв А.А. Проблеми осудності у кримінальному праві / Нац ун-т внутрішніх справ. – Х., 2005. – 63 с.
2. Зайцев О.В. Неосудність у кримінальному законодавстві зарубіжних країн / О.В. Зайцев, О.О. Маслова // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2013. – С.15 -16.
3. Кримінальний Кодекс України 2001р.//www.zakon.rada.gov.ua
4. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник /Р.В. Вереша/ – К : Центр учбової літератури, 2012. – 74 с.
5. Макарчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. Вид. 4-те, доп. /В.С. Макарчук/ – К.: Атіка, 2004. – 638 с.
6. Кримінальне право України. Загальна частина Підручник За редакцією професорів В. В. Сташиса, В. Я. Тація 4-те видання, перероблене і доповнене Харків«Право». - 2010. - С.83-86.
7. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / За ред. М.Бажанова, В. Сташиса, В.Я. Тація.-К.-Х.: Юрінком Інтер, 2002. - С. 69-70.
8. Селецький С.І. - Кримінальне право України. Особлива частина. К.: ЦУЛ, 2008. – 496 с.
9. КПУ-спеціальна частина: Підручник / М.І. Бажанов, Ю.В.Баулін, В.І. Борисов та ін.; – 2-е вид. доп. — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 544 с.

ЧЕРГИ СПАДКОЄМЦІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Шовкопляс Н.

студентка І курсу, групи ЮП – 11 с

ПІБ ПВНЗ «МНТУ»

Науковий керівник:

к. і. н., доцент кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін

та здоров'я людини

Крайсвітня Ю. В.

Інститут спадкування відіграє важливу роль у житті кожної людини, оскільки його норми за своєю природою покликані забезпечувати правонаступництво поколінь. У справедливому та юридично грамотному регулюванні спадкових правовідносин зацікавлені абсолютно всі, адже кожен громадянин за життя стає спадкоємцем і приречений стати спадкодавцем після своєї смерті. Завдання спадкового права гарантувати кожному громадянину право вільного розпорядження власним майном на випадок смерті.

Цивільним кодексом УРСР було встановлено всього дві основні черги – найдальшим родичем, який мав право на спадкування, міг бути рідний брат чи сестра. Більш далекі родичі права на спадкування не мали. При відсутності зазначених родичів спадкове майно переходило до держави. Ст. 555 ЦК УРСР

включала сім підстав за яких майно переходило до держави. Вочевидь держава обстоювала перш за все власні інтереси, тому й встановлювала таке вузьке коло спадкоємців за законом [6].

Новий ЦК України (2003 р.) істотно розширив коло спадкоємців за законом, встановивши загальне правило, за яким право на спадкування надається родичам до шостого ступеня споріднення. Родичів спадкодавця, які можуть наділятися правом на спадкування, закон поділив на п'ять черг (замість двох за ЦК УРСР). Першу чергу складають діти спадкодавця, в тому числі зачаті за життя спадкодавця та народжені після його смерті; той із подружжя, який його пережив; батьки. Таким чином, перша черга залишилася без змін як і за попереднім радянським кодексом.

Другу чергу спадкоємців за законом складають рідні брати і сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері. Ця черга також не змінилася у порівнянні зі ст.530 ЦК УРСР.

Третьої черги в ЦК УРСР взагалі не було. Вона в сучасному вітчизняному цивільному законодавстві з'явилася вперше. У третю чергу право на спадкування мають рідні дядько та тітка спадкодавця – родичі другого ступеня споріднення. Викликає подив, чому до цієї третьої черги не належать племінники, які є родичами спадкодавця третього ступеня споріднення? Однак ЦК України не залишив їх поза увагою. Племінники спадкують у порядку представлення, тобто за життя їх батька чи матері (брата чи сестри спадкодавця) вони до спадкування не закликаються. На наш погляд це має сенс, оскільки якби племінники (племінниці) успадковували разом зі своїми батьками, то це було б не зовсім справедливо, адже батьки племінників ближчі родичі спадкодавця, ніж самі племінники.

У четверту чергу право на спадкування за законом мають особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менше п'яти років до часу відкриття спадщини. Тобто ці особи не мають обов'язково бути родичами спадкодавця. Йдеться про нянь, домашніх працівниць, друзів та інших осіб, які з тих чи інших причин проживали однією сім'єю з спадкодавцем.

У п'яту чергу право на спадкування за законом мають інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно. Це можуть бути родичі четвертого, п'ятого і шостого ступеня споріднення.

Абзац другий частини першої ст.1265 ЦК України містить правило визначення ступеня споріднення. Ступінь споріднення визначається за числом народжень, що віддаляють родича від спадкодавця. Народження самого спадкодавця не входить в це число [3]. Отже, родичами четвертого ступеня є двоюрідні брати і сестри, родичами п'ятого ступеня споріднення можуть бути двоюрідні племінники (діти двоюрідних братів, сестер), шостого ступеня – троюрідні брати, сестри. Так само визначаються родичі відповідних ступенів по висхідній лінії. Усі ці родичі можуть бути закликані до спадкування, але за таким правилом: родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права на спадкування родичів подальшого ступеня споріднення. Родичі сьомого і подальших ступенів споріднення права на спадкування не мають. Вважається,

що ці родичі настільки далекі від спадкодавця, що вони не можуть успадковувати після нього.

До п'ятої черги спадкоємців за законом ЦК відносить також утриманців спадкодавця, які не були членами сім'ї. Утриманнями ЦК визнає особу, яка не була членом сім'ї спадкодавця, але не менш як п'ять років одержувала від нього матеріальну допомогу, що була для неї єдиним або основним джерелом засобів до існування.

Слід підкреслити, що новий ЦК погіршив становище утриманців. За ст.531 ЦК УРСР до числа утриманців відносилися непрацездатні особи, що перебували на утриманні померлого не менше одного року до його смерті. При наявності інших спадкоємців вони наділялися правом на спадкування нарівні із спадкоємцями тієї черги, яка закликала до спадкування [6]. Наприклад, у спадкодавця було двоє дітей і утриманець. У такому разі спадщина ділилася порівну між цими трьома спадкоємцями. Якщо ж спадкоємців першої черги не було або вони не прийняли спадщину, але був утриманець, а також брат спадкодавця, спадщина ділилася на дві рівні частини між братом спадкодавця і утриманцем. За новим ЦК України утриманець віднесений до останньої п'ятої черги і утримання має бути не менше п'яти років до відкриття спадщини.

Спадкоємці за законом одержують право на спадкування по чергово. Кожна наступна черга спадкоємців за законом одержує право на спадкування у разі відсутності спадкоємців попередньої черги, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини або відмови від її прийняття.

Положення про черговість спадкування спадкоємцями за законом ґрунтується на презумпції, що в разі висловлення своєї волі спадкодавець залишив би спадкове майно найближчим особам, які законом визначені в певні черги залежно від таких критеріїв: близькість родинних зв'язків за походженням, шлюбні відносини, усиновлення, надання утримання спадкодавцю, перебування на утриманні спадкодавця, спільне проживання тощо. Залежно від цих критеріїв законом встановлено відповідні черги спадкоємців і передбачається, що коли спадкодавець має інші наміри щодо передачі належного йому майна, то він вправі написати заповіт і назвати інших осіб [47, с.37].

ЦК України у главі 86 «Спадкування за законом» не визначає, в яких випадках настає спадкування за законом. Проте, ст. 1223 ЦК «Право на спадкування» досить чітко визначає ці випадки: при відсутності заповіту; неприйняття спадщини спадкоємцями за заповітом, коли підпризначення не було зроблене; якщо складений спадкодавцем заповіт визнаний недійсним; якщо заповіт скасовано повністю; якщо заповіт частково визнаний недійсним і в ньому зазначається про спадкування окремими спадкоємцями конкретного майна, а не всієї спадщини в цілому; якщо заповідана лише частина майна; якщо призначений в заповіті спадкоємець помер раніше відкриття спадщини або в той же день і не зазначено про його підпризначення та призначене йому майно не успадковується іншими спадкоємцями за заповітом (наприклад, заповітом був призначений один спадкоємець); якщо спадкоємці за заповітом відмовилися від прийняття спадщини, не зазначивши, на чию користь [3].

Деякі автори вважають, що спрощення форм спадкування лише до двох видів зумовлює помилки, які виникають в юридичній практиці. Нині фактично існують три види спадкування: за заповітом, за законом та змішане. Останній вид передбачає регламентацію випадків, коли частина майна спадкується за заповітом, а інша частина – за законом. Дійсно, спадкування може здійснюватись одночасно і за заповітом, і за законом, про що свідчать ст. 1245, 1275, 1276 ЦК України. Крім того, у юридичній практиці до спадкування можуть бути закликані як спадкоємці за заповітом, так і спадкоємці за законом, наприклад, коли не охоплена заповітом вся спадщина. У такому випадку неможливо надавати переваги спадкоємцям за заповітом, оскільки кожний із спадкоємців має користуватися рівними правами. Дійсно, спадкоємці за заповітом можуть мати подвійний статус: спадкоємців за заповітом і одночасно спадкоємців за законом, але це положення не збільшує їхніх прав.

Отже, структура спадкування за законом має чітко визначений порядок спадкування, чітко визначену черговість, яка була значно розширена, у порівнянні з попереднім цивільним кодексом, і дає можливість спадкувати всім можливим родичам та близьким померлого.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу [http: www. zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр](http://www.zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр)
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http: www. zakon.rada.gov.ua/go/435-15](http://www.zakon.rada.gov.ua/go/435-15)
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // [Електронний ресурс]- Режим доступу [http: www. zakon.rada.gov.ua/go/1618-15](http://www.zakon.rada.gov.ua/go/1618-15)
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // [Електронний ресурс] – [Режим доступу] [http: www. zakon.rada.gov.ua/go/2947-14](http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2947-14)
5. Цивільний кодекс УРСР від 18.07.1963 р. (втратив чинність) // [Електронний ресурс] - Режим доступу: [http: www. zakon.rada.gov.ua/go/99](http://www.zakon.rada.gov.ua/go/99)
6. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 р. № 3425-XII // [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http: zakon.rada.gov.ua/go/2947](http://zakon.rada.gov.ua/go/2947)
7. Козаченко А. І. Здійснення права на спадкування: проблеми реалізації / А. І. Козаченко // Юридичний журнал. – 2011. – №8. – С.36 – 40.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я

<i>Лавриненко С.І., Логвин М. М.</i>	
ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ДУХОВНОСТІ СУСПІЛЬСТВА.....	3
<i>Мокляк В. М.</i>	
АКТУАЛІЗАЦІЯ АВТОНОМІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ».....	7
<i>Логвин М. М., Фастівець А.В.</i>	
ДУХОВНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	10
<i>Крайсвітня Ю. В.</i>	
СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄС У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	13
<i>Гавриш А. Л.</i>	
СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	16
<i>Ковтун М. Г.</i>	
ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ ЯК ПРИРОДНИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	18
<i>Волошко Б.А.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОГО ТЕСТУВАННЯ РУХОВИХ ЗДІВНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....	22
<i>К.С. Кочерга</i>	
ТЕСТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ, ЯК ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА В МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	27
<i>Пархоменко Н.О.</i>	
ПОРУШЕННЯ СНУ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ.....	30
<i>Бондар В. М.</i>	
ГІПОДИНАМІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	33
<i>Мартусь Д. Ю.</i>	
ЗНАЧЕННЯ КАРОТИНІВ І ВІТАМІНУ А ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	35
<i>Мостовой М. М.</i>	
ВПЛИВ СТРЕСУ НА ЖИТТЯ ЛЮДИНИ.....	37
<i>Проценко В.О.</i>	
ВПЛИВ ЦУКРУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	40
<i>Федорцов П. В.</i>	
ПРОБЛЕМИ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ.....	42
<i>Москівець Є.А.</i>	
ЗНАЧЕННЯ МАСАЖУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	44
<i>Машанов Д.</i>	
ОГЛЯД ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	46
<i>Гризодуб Ю. С.</i>	
ВПЛИВ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	50
<i>Власенко Ю.В.</i>	
ВПЛИВ ЕНЕРГЕТИЧНИХ НАПОЇВ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ.....	53

<i>Шевеля Д.В.</i> ВПЛИВ РАДІОХВИЛЬ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ.....	56
--	----

СЕКЦІЯ 2. ПЕРСПЕКТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Москаленко А. А.</i> МЕТОД СИНТЕЗА СИГНАЛОВ УСОВЕРШЕНСТВОВАНОЙ МОДУЛЯЦИИ ЦИКЛИЧЕСКИМ СДВИГОМ КОДА С АДАПТАЦИЕЙ ПО СКОРОСТИ ПЕРЕДАЧИ ИНФОРМАЦИИ.....	59
<i>Борисенко В. В.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ КОНТЕНТОМ.....	61
<i>Медяньський О. С.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ WEB-СТОРІНОК.....	63
<i>Підтереба М.</i> МОВА ПРОГРАМУВАННЯ ACTIONSCRIPT.....	65
<i>Степаненко О. С.</i> КОМПЛЕКС ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ ПО ДОСЛІДЖЕННЮ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРОВАНОЇ КАБЕЛЬНОЇ СИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ...67	67
<i>Волошко С. В.</i> ПРОЕКТИ З ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИФРОВОГО ДІАГРАМОУТВОРЕННЯ ДЛЯ ПОБУДОВИ СИСТЕМ СУПУТНИКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ.....	69
<i>Камуз Д. В.</i> КОМП'ЮТЕРНА СИСТЕМА ТОРГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ БЕЗДРОТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	71
<i>Сагайдачна О.В.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ.....	73
<i>Мелешко В. С.</i> СИСТЕМИ КОМПЛЕКСНОГО ЗАХИСТУ WEB-СЕРВЕРІВ.....	75
<i>Юрін А. І.</i> ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ БІБЛІТЕЧНИХ СИСТЕМ.....	77
<i>Дубина І О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБМІНУ ДАНИМИ МІЖ MICROSOFT EXSEL BORLAND DELPHI.....	79
<i>Кібкало Н. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ БАЗ ДАНИХ ЗАСОБАМИ МОВИ C++.....	81
<i>Колесник Р. І.</i> МОЖЛИВОСТІ ПРОГРАМИ BORLAND DELPHI ДЛЯ ПРОГРАМУВАННЯ ІГРОВИХ ДОДАТКІВ.....	84

СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ

Бондар-Підгурська О.В.

АРХІТЕКТОНІКА СОЦІАЛЬНОГО ПАРАЗИТИЗМУ ЯК ОСНОВНОЇ ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ СТАЛОГО ІННОВАЦІЙНОГО СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....86

Крутько М.А.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВІТЧИЗНЯНОМУ АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ.....88

М.В. Мокляк

ВЕНЧУРНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....90

Рижик І. О.

СЛОВАЦЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД.....93

Безрукова Н. В., Свічкарь В.А.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ95

Литвин О. Ю.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ.....97

Захаренко-Селезньова А.М.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ РЕКЛАМНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ ЗА ВИДАМИ ПОСЛУГ.....99

Кононенко Р.М.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....102

Похил І.

ЕФЕКТИВНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....104

Губар А. А.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....107

Кіріченко К.В.

СУЧАСНІ УМОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....109

СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА

Коломісць П. В.

ЩОДО МІСЦЯ І РОЛІ ОКРЕМИХ СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА.....112

Терещенко А. В.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ДІЄЗДАТНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПРИ ВЧИНЕННІ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ.....114

Сєрова Ю. Г.

ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....116

<i>Ніколенко О. С.</i>	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї...	118
<i>Юркіна Я. І.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ, ЩОДО БОРОТЬБИ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ НЕЗАКОННО ЗДОБУТИХ ДОХОДІВ.....	123
<i>Чернова Л. С.</i>	
ВИДИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ПОРІВНЯЛЬНО – ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	126
<i>Григоренко А. О.</i>	
ДОГОВІРНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	130
<i>Дмитрієнко О.</i>	
НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СЬОГОДЕННЯ.....	132
<i>Панченко Р.</i>	
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕОСУДНОСТІ, ЯК МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ.....	136
<i>Білокінь О.</i>	
АКТУАЛЬНІСТЬ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СПАДКОВИХ ВІДНОСИН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄС....	139
<i>Булига С. О.</i>	
ПРОБЛЕМИ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ В УКРАЇНІ.....	142
<i>Зосім В.</i>	
АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗЛОЧИННОСТІ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА ФАКТОРІВ, ЩО ЇЇ ВИЗНАЧАЮТЬ (ЗА ДАНИМИ І КВАРТАЛУ 2015 РОКУ).....	144
<i>Кікіна С. А.</i>	
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	146
<i>Коваленко Н.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДИТИНСТВА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	149
<i>Лобач О.</i>	
ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	152
<i>Миненко Я. В.</i>	
ПРОТИДІЯ ТЕРОРИЗМУ ТА КРИЗА СУЧАСНИХ ПРАВОВИХ НОРМ РОЗВИНУТИХ ДЕРЖАВ.....	155
<i>Нетреба Н.</i>	
ПРОБЛЕМА КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ – ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	158
<i>Пилипенко П.</i>	
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ЗАСІБ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	160
<i>Рибалка Л. Ф.</i>	
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ: УЧАСТЬ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	164

<i>Ромашко Н. М.</i>	
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	168
<i>Литвин А.</i>	
ПРАВОВІ АСПЕКТИ УСИНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	171
<i>Мучник Д. В.</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА БАЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ.....	175
<i>Курбала Ю. А.</i>	
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ДИТИНИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	178
<i>Збаранська Н. В.</i>	
КОРУПЦІЯ – ЖАХЛИВА РЕАЛЬНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ.....	180
<i>Музиченко М. М.</i>	
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ШТУЧНОГО ПЕРЕРИВАННЯ ВАГІТНОСТІ.....	184
<i>Турбаба Г.</i>	
ІНСТИТУТ ОСУДНОСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	188
<i>Шовкопляс Н.</i>	
ЧЕРГИ СПАДКОЄМЦІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	190

